

Ανασκόπηση

σελ. 12

Για τον Όμιλο ΤΙΤΑΝ, το 2008 σηματοδότησε το 57ο έτος συνεχούς κερδοφορίας και 106ο έτος Βιομηχανικής δραστηριότητας, με πάγια επιδίωξη το συνδυασμό της λειτουργικής αρτιότητας με σεβασμό στον άνθρωπο, την κοινωνία και το περιβάλλον.

Επέκταση δραστηριοτήτων στην Αίγυπτο

σελ. 18

Το 2008, διπλασιάσαμε τις δραστηριότητές μας στην Αίγυπτο, εξαγοράζοντας το μερίδιο της Lafarge στην κοινοπραξία 50/50 Lafarge-Titan Egyptian Investment. Η εταιρεία, η οποία μετά την εξαγορά μετονομάστηκε σε Titan Cement Egypt, διαθέτει δύο εργοστάσια παραγωγής τσιμέντου, το Beni Suef Cement Co. και το Alexandria Portland Cement Co., κοντά σε μεγάλα αστικά κέντρα: στο Κάιρο και στην Αλεξάνδρεια.

Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη και Βιώσιμη Ανάπτυξη

σελ. 26

Για τον ΤΙΤΑΝΑ, η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη είναι ένα βήμα πέρα από τη συμμόρφωση προς νομικές υποχρεώσεις, είναι μια συνειδητή αυτοδέσμευση να προσπαθούμε συνεχώς για το καλύτερο. Δεν είναι θέμα ηθικής μόνο ή κοινωνικής υπευθυνότητας, είναι επίσης καλή επιχειρηματική πρακτική που δημιουργεί αξία.

Εταιρική Διακυβέρνηση

σελ. 42

Η Α.Ε. ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ ΤΙΤΑΝ έχει θεσπίσει και εφαρμόζει κανόνες εταιρικής διακυβέρνησης, που υιοθετούν διεθνείς βέλτιστες πρακτικές και βαίνουν πέραν των επιβαλλομένων από το νόμο. Η συνεχής ενσωμάτωση στους κανόνες λειτουργίας της Εταιρίας νέων κανόνων και πρακτικών, που προάγουν περαιτέρω τη διαφάνεια, την υπευθυ-

τητα, την αξιοπιστία, τη βιώσιμη ανάπτυξη και την εταιρική κοινωνική ευθύνη σε κάθε πτυχή και τομέα δραστηριότητας του Ομίλου και σε όλο το πλέγμα των σχέσεων με τους μετόχους, τους εργαζομένους, τους πελάτες, τους προμηθευτές, τους εργολάβους και την κοινωνία, αποτελεί σταθερή επιλογή της Διοίκησης της Εταιρίας.

2008

Γενικός Απολογισμός και Ετήσια Οικονομικά Αποτελέσματα

Η υδροσπορά είναι μια μέθοδος δειδροφύτευσης η οποία αξιοποιεί ένα μείγμα από σπόρους και επεξεργασμένη κυτταρίνη (σαπισμένο ή Ξερό φυτικό υλικό). Βυτιοφόρο μεταφέρει και ψεκάζει το μείγμα αυτό σε διαμορφωμένο έδαφος με ομοιόμορφα στρώματα.

Ο Όμιλος TITAN χρησιμοποιεί την μέθοδο της υδροσποράς για πάνω από 10 χρόνια, χρησιμοποιώντας την τοπική Ελληνική χλωρίδα, σε εκτάσεις όπου η γρήγορη βλάστηση εμποδίζει τη διάβρωση του εδάφους όπως σε παλιά λατομεία και πυρόπληκτες εκτάσεις.

Για περισσότερες πληροφορίες βλ. Απολογισμό ΕΚΕ και Βιώσιμης Ανάπτυξης σελ. 27

Περιεχόμενα

Εισαγωγή	
Επισκόπηση του Ομίλου TITAN	4
Προς τους μετόχους	6
Ο Όμιλος το 2008	10
Ανασκόπηση του 2008	12
Στρατηγική	
Ενισχύοντας τη βιώσιμη ανάπτυξη	17
Επέκταση των δραστηριοτήτων του Ομίλου στην Αίγυπτο	18
Τελευταίο στάδιο εκσυγχρονισμού του εργοστασίου Θεσσαλονίκης	19
Δημιουργία δικτύου παραγωγής έτοιμου σκυροδέματος στη Βουλγαρία	20
Ανέγερση νέου εργοστασίου παραγωγής τσιμέντου στην Αλβανία	21
Αποτελέσματα Επιχειρηματικής Δραστηριότητας	
Οικονομικά αποτελέσματα Ομίλου	22
Ανασκόπηση επιχειρηματικών δραστηριοτήτων	25
Εταιρική κοινωνική ευθύνη και βιώσιμη ανάπτυξη - συνοπτικά	26
Ανασκόπηση αγορών	28
Εταιρική Διακυβέρνηση και Διαχείριση Κινδύνων	
Διοικητικό Συμβούλιο, Επιτροπές και Εσωτερικός Έλεγχος	38
Υπηρεσίες ενημέρωσης και εξυπηρέτησης μετόχων	46
Οικονομικό ημερολόγιο αποτελεσμάτων 2009	46
Προγράμματα δικαιωμάτων προαίρεσης αγοράς μετοχών	47
Κίνδυνοι και αβεβαιότητες	48
Ετήσια Οικονομική Έκθεση	
Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου	53
Έκθεση ελέγχου ανεξάρτητου ορκωτού ελεγκτή λογιστή	62
Ετήσιες οικονομικές καταστάσεις	63
Συνοπτικά οικονομικά αποτελέσματα	116

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

- Επενδύσεις πάνω από €2,8 δις για έργα επέκτασης και εκσυγχρονισμού από το 2000
- Δραστηριοποίηση σε τέσσερις μείζονες γεωγραφικές περιοχές, παρουσία σε 12 χώρες – 60% του Κύκλου Εργασιών εκτός Ελλάδας και Δυτικής Ευρώπης
- Επιτυχής καθετοποίηση δραστηριοτήτων – τα προϊόντα εκτός τιμέντου αντιστοιχούν πλέον στο 35% του Κύκλου Εργασιών
- Εξοικονόμηση πόρων ως συστατικό της εταιρικής κουλτούρας
- Δέσμευση στην Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη – πρώτη εταιρία στην Ελλάδα που υπέγραψε το Οικουμενικό Σύμφωνο του ΟΗΕ
- Εξαγορά του υπόλοιπου 50% της κοινοπραξίας στην Αίγυπτο και του 50% της Adocim Cimento στην Τουρκία το 2008
- Υπό κατασκευή ένα νέο εργοστάσιο τιμέντου στην Αλβανία και μία νέα γραμμή παραγωγής τιμέντου στην Αίγυπτο
- Δυναμικός εργοδότης – τετραπλασιασμός των εργαζομένων από το 1992

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ ΟΜΙΛΟΥ ΤΙΤΑΝ 2004-2008

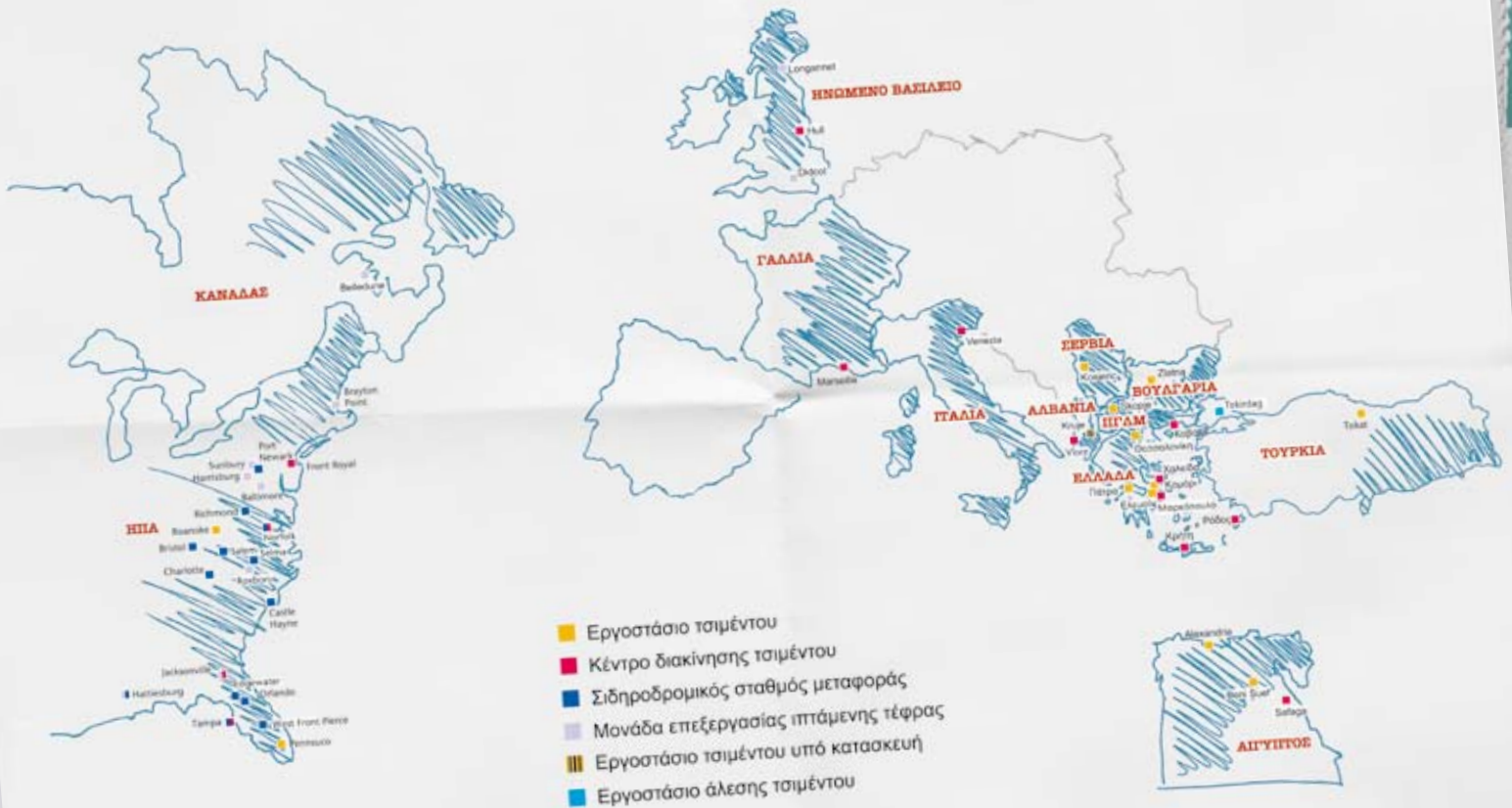
(€ χιλιάδες)	2008	2007	2006	2005	2004
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	3.194.090	2.325.864	1.976.612	1.802.864	1.533.767
ΕΠΕΝΔΥΜΕΝΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	2.509.873	1.741.587	1.407.247	1.317.409	1.065.223
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ⁽¹⁾	1.396.056	1.172.827	1.080.189	922.988	650.519
ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	1.578.458	1.496.915	1.568.109	1.341.727	1.142.474
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΚΕΡΔΗ (ΕΒΙΤΔΑ)	380.052	427.926	480.671	389.173	318.472
ΚΕΡΔΗ ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΜΕΙΩΣΗΦΙΑΣ	210.016	300.346	380.823	293.068	242.605
ΚΕΡΔΗ ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΦΟΡΟΥΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΜΕΙΩΣΗΦΙΑΣ	208.224	239.739	259.185	210.128	176.951
ΒΑΣΙΚΑ ΚΕΡΔΗ ΑΝΑ ΜΕΤΟΧΗ	2,53	2,85	3,07	2,50	2,11
ΚΑΘΑΡΟ ΜΕΡΙΣΜΑ	35.510	63.399	63.338	50.598	43.747
ΜΕΡΙΣΜΑ ΑΝΑ ΜΕΤΟΧΗ	0,42	0,75	0,75	0,60	0,52
ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΕΤΟΧΩΝ ΣΤΙΣ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ	84.546.774	84.532.574	84.485.204	84.330.124	84.129.224
ΚΑΛΥΨΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΞΟΔΩΝ	4,87	9,52	14,71	11,40	12,66
ΚΑΘΑΡΟΣ ΔΑΝΕΙΣΜΟΣ ΠΡΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΚΕΡΔΗ (ΕΒΙΤΔΑ)	2,93	1,34	0,68	1,01	1,30
ΑΠΟΔΟΣΗ ΕΠΕΝΔΥΜΕΝΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ⁽²⁾	9,9%	15,5%	19,3%	17,9%	17,4%

⁽¹⁾ Τα Ίδια Κεφάλαια για το 2005 έχουν αναμορφωθεί, λόγω μεταβολής του λογιστικού χειρισμού του λογαριασμού «Μερίσματα Πληρωτέα» όπως απαιτείται από τα Δ.Λ.Π.

⁽²⁾ Κέρδη μετά από φόρους και πριν από δικαιώματα μειοψηφίας προς το μέσο ετήσιο ύψος των επενδυμένων κεφαλαίων

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΜΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ ΟΜΙΛΟΥ ΤΙΤΑΝ 2005-2008

	2008	2007	2006	2005
ΑΜΕΣΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ	6.504	6.034	5.891	5.681
ΑΝΘΡΩΠΟΡΕΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΑΝΑ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟ	23,5	29	18	15
ΔΕΙΚΤΗΣ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑΣ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΑΜΕΣΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ	3,42	3,15	4,75	5,87
ΑΜΕΣΕΣ ΕΚΠΟΜΠΕΣ CO ₂ (kg/t προϊόντος)	685	689	690	698
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ (€ εκατ.)	26,6	30,8	36,8	17,9

Το 2008 οι πωλήσεις του Ομίλου TITAN ανήλθαν σε:

- **17,2 εκατ. τόνους** τσιμέντου και υλικών με συναφείς ιδιότητες
- **5,4 εκατ. μ³** έτοιμου σκυροδέματος
- **18,6 εκατ. τόνους** αδρανών υλικών

Ανθρώπινο δυναμικό που υπερβαίνει τους **6.500 εργαζόμενους** διεθνώς

Ο Όμιλος TITAN διαθέτει:

- **12 εργοστάσια παραγωγής τσιμέντου** σε Ελλάδα, ΗΠΑ, Βουλγαρία, ΠΓΑΜ, Σερβία, Αίγυπτο και Τουρκία
- **141 μονάδες έτοιμου σκυροδέματος**
- **47 λατομεία***
- **9 μονάδες παραγωγής τσιμεντόλιθων**
- **8 μονάδες επεξεργασίας ιπτάμενης τέφρας**
- **1 μονάδα παραγωγής ξηρών κονιαμάτων**
- **Κέντρα διακίνησης τσιμέντου** σε Ελλάδα, ΗΠΑ, Ιταλία, Γαλλία, Ηνωμένο Βασίλειο, Αλβανία και Αίγυπτο
- Ιδιόκτητο **χερσαίο και θαλάσσιο στόλο**

* Περιλαμβάνονται λατομεία για την παραγωγή τσιμέντου και αδρανών υλικών

Προς τους Μετόχους

Το 2008 ο κόσμος άλλαξε. Το ξέσπασμα της πρωτοφανούς κρίσης στο παγκόσμιο χρηματοπιστωτικό σύστημα και στην παγκόσμια οικονομία σηματοδότησε την αλλαγή μιας ολόκληρης εποχής.

Μετά από αρκετά χρόνια αυξανόμενης ζήτησης για δομικά υλικά, οι βραχυπρόθεσμες και μεσοπρόθεσμες προοπτικές αναθεωρήθηκαν έντονα πτωτικά. Για τον Όμιλο TITAN, το 2008 χαρακτηρίστηκε από μείωση των οικονομικών αποτελεσμάτων, προσαρμογή στα νέα δεδομένα και επαναπροσδιορισμό των προτεραιοτήτων.

Κατά τη διάρκεια του έτους, η συνεχιζόμενη καθίζηση της ζήτησης για δομικά υλικά στις ΗΠΑ, η μείωση για δεύτερη συνεχή χρονιά της κατανάλωσης τσιμέντου στην Ελλάδα και η εκτόξευση των τιμών των στερεών καυσίμων, άσκησαν σημαντική πίεση στην κερδοφορία του Ομίλου. Η πίεση αυτή εν μέρει μόνο αντισταθμίστηκε από τη θετική επίδραση των εξαγωγών στην Αίγυπτο και στην Τουρκία και από την άνοδο της κατανάλωσης τσιμέντου στη Νοτιοανατολική Ευρώπη και στην Αίγυπτο.

Στις ΗΠΑ, η αγορά κατοικίας συνέχισε το 2008 την πτωτική της πορεία, με άμεσο αποτέλεσμα την περαιτέρω μείωση της ζήτησης δομικών υλικών. Οι τιμές των ακινήτων σημείωσαν ραγδαία πτώση, γεγονός που αντικατοπτρίζει την υπερπροσφορά κατοικιών στην αγορά. Ο ρυθμός έναρξης εργασιών ανέγερσης νέων κατοικιών μειώθηκε ακόμη περισσότερο, προκαλώντας κατακόρυφη πτώση στους όγκους πωλήσεων. Σύμφωνα με την Αμερικανική Ένωση Τσιμεντοβιομηχανιών (Portland Cement Association), η κατανάλωση τσιμέντου στις ΗΠΑ κατά το 2008 μειώθηκε κατά 15% έναντι του 2007. Στη Φλόριντα, που αντιπροσωπεύει περισσότερο από το ήμισυ των εργασιών του Ομίλου στις ΗΠΑ, το πλήγμα ήταν βαρύ, καθώς η κατανάλωση τσιμέντου το 2008 μειώθηκε κατά 26%, σε συνέχεια της κατά 29% μείωσης το 2007. Συνολικά, ο κύκλος εργασιών του Ομίλου στις ΗΠΑ μειώθηκε έναντι του 2007 κατά 18% και τα λειτουργικά κέρδη προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων (EBITDA) κατά 60% στα €43 εκατ.

Στην Ελλάδα, η ζήτηση για δομικά υλικά μειώθηκε για δεύτερη συνεχή χρονιά, κυρίως εξαιτίας της υποχώρησης της οικοδομικής δραστηριότητας. Η κατανάλωση τσιμέντου εκτιμάται ότι μειώθηκε κατά 7% έναντι του 2007. Ωστόσο, παρά την πτώση της αγοράς, ο Όμιλος συνέχισε

τη μακροχρόνια στρατηγική επέκτασης στην καθετοποίηση των δραστηριοτήτων του και προχώρησε στην εξαγορά εταιριών που δραστηριοποιούνται στην παραγωγή έτοιμου σκυροδέματος και αδρανών υλικών.

Ως αποτέλεσμα των ανωτέρω, ο κύκλος εργασιών του Ομίλου στην Ελλάδα και τη Δυτική Ευρώπη παρουσίασε μικρή αύξηση. Η πρωτοφανής αύξηση του κόστους της ενέργειας κατά τη διάρκεια του έτους επηρέασε τα λειτουργικά κέρδη που ανήλθαν σε €168 εκατ., σημειώνοντας πτώση κατά 13% σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος.

Στη Νοτιοανατολική Ευρώπη, η ισχυρή ζήτηση στη Βουλγαρία και στη Σερβία καθώς και η συνεισφορά της αυξημένης παραγωγικής ικανότητας στη Βουλγαρία οδήγησαν στην αύξηση του κύκλου εργασιών κατά 37% και των λειτουργικών κερδών κατά 8,5%, στα €105 εκατ. Η θέση του Ομίλου στην περιοχή θα ενισχυθεί περαιτέρω, όταν στις αρχές του 2010 τεθεί σε λειτουργία το νέο εργοστάσιο τσιμέντου που κατασκευάζεται στην Αλβανία, το οποίο θα αυξήσει τη δυναμικότητα του Ομίλου κατά 1,5 εκατ. τόνους.

Στην περιφέρεια της Ανατολικής Μεσογείου, τα αποτελέσματα σημείωσαν υψηλότερες επιδόσεις κυρίως χάρη στην αύξηση της ζήτησης στην Αίγυπτο αλλά και στις σημαντικές εξαγωγές στην Αίγυπτο και την Τουρκία. Ο κύκλος εργασιών στην Ανατολική Μεσόγειο αυξήθηκε κατά 173% και τα λειτουργικά κέρδη προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων (EBITDA) αυξήθηκαν κατά 105% και έφτασαν τα €64 εκατ. Παράλληλα, η αύξηση της δυναμικότητας της μονάδας του Beni Suef κατά 1,5 εκατ. τόνους βαδίζει σύμφωνα με το προβλεπόμενο χρονοδιάγραμμα και η έναρξη λειτουργίας της νέας γραμμής παραγωγής αναμένεται να πραγματοποιηθεί το τελευταίο τρίμηνο του 2009. Η προσθήκη αυτή θα αυξήσει την παραγωγική δυναμικότητα του Ομίλου στη δυναμική αιγυπτιακή αγορά κατά περισσότερο από 40%.

Συνολικά, ο κύκλος εργασιών του Ομίλου ανήλθε σε €1.578 εκατ., παρουσιάζοντας αύξηση κατά 5% και τα λειτουργικά κέρδη προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων (EBITDA) υποχώρησαν κατά 11% στα €380 εκατ. Τα καθαρά κέρδη, μετά τα δικαιώματα μειοψηφίας και την πρόβλεψη για φόρους, έφτασαν τα €208 εκατ., μειωμένα κατά 13%. Το Διοικητικό Συμβούλιο προτείνει τη διανομή του ελάχιστου σύμφωνα με το νόμο υποχρεωτικού μερίσματος ύψους €0,42 ανά μετοχή έναντι των €0,75 ανά μετοχή του 2007. Το προτεινόμενο μέρισμα αντανάκλα την προτεραιότητα που θέτει ο Όμιλος στη διατήρηση υψηλής ρευστότητας, ώστε να είναι σε θέση να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις του 2009.

Ο Όμιλος, κατά το έτος 2008, επένδυσε ποσό €587 εκατ., με στόχο τη διεύρυνση των δραστηριοτήτων του και τον διαρκή εκσυγχρονισμό των εγκαταστάσεών του. Οι σημαντικότερες επενδύσεις ήταν οι εξής: η εξαγορά του 50% που κατείχε ο συνεταιρός μας στην κοινοπρακτική επιχείρηση στην Αίγυπτο, η επέκταση στην Τουρκία, μέσω της εξαγοράς του 50% της Adocim Cimento, η αγορά ενός πρόσθετου μεριδίου 22% της θυγατρικής μας στη Σερβία, η ανέγερση νέου εργοστασίου τσιμέντου στην Αλβανία και μιας δεύτερης γραμμής παραγωγής σε ένα από τα εργο-

στάσιά μας στην Αίγυπτο, η εξαγορά μικρότερων εταιριών έτοιμου σκυροδέματος και αδρανών υλικών στην Ελλάδα, καθώς και μια σειρά άλλων επενδύσεων που αποσκοπούν στη βελτίωση της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας και στον περιορισμό των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, με τη χρήση των βέλτιστων διαθέσιμων τεχνολογιών και την αυξημένη κατανάλωση αποβλήτων και εναλλακτικών καυσίμων.

Το εκτεταμένο αυτό επενδυτικό πρόγραμμα είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση του καθαρού δανεισμού του Ομίλου από €569 εκατ. σε €1.114 εκατ.

Η μετοχή της Α.Ε. ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ ΤΙΤΑΝ μετά από αρκετά χρόνια ανοδικής πορείας και αφού έφθασε σε ιστορικά υψηλά επίπεδα το πρώτο εξάμηνο του 2007, υποχώρησε το 2008 κατά 55%, κλείνοντας στην τιμή των €13,90. Η υποχώρησή της ήταν πάντως μικρότερου βαθμού σε σύγκριση με την υποχώρηση του δείκτη του Χρηματιστηρίου Αθηνών κατά το 2008 (-65,5%) και ανάλογη με την πτώση της μετοχής άλλων ομοειδών εταιριών του εξωτερικού που δραστηριοποιούνται στον τομέα των δομικών υλικών. Κατά τη διάρκεια του 2008, ο ΤΙΤΑΝ συνέχισε την υλοποίηση του προγράμματος εξαγοράς ιδίων μετοχών που είχε εγκριθεί από τη Γενική Συνέλευση. Συνολικά, κατά τη διάρκεια του έτους, αγοράστηκαν 2.107.429 μετοχές που αντιπροσωπεύουν ποσοστό 2,49% του μετοχικού κεφαλαίου, με αποτέλεσμα, στο τέλος του 2008, η Εταιρία να έχει στην κατοχή της το 3,78% του συνόλου του μετοχικού της κεφαλαίου.

Η πρόβλεψη για το 2009 επηρεάζεται από τη συνεχιζόμενη κρίση του παγκόσμιου χρηματοπιστωτικού συστήματος και την επίπτωσή της στην οικονομία. Οι περισσότερες χώρες μαστίζονται από βαθιά ύφεση ή, στην καλύτερη περίπτωση, από σημαντική επιβράδυνση της ανάπτυξης. Η παγκόσμια οικονομία συνολικά αναμένεται να σημειώσει συρρίκνωση για πρώτη φορά μετά το δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο.

Οι συνέπειες για τη ζήτηση των προϊόντων μας είναι σημαντικές. Στις ΗΠΑ, για το 2009 η Αμερικανική Ένωση Τσιμεντοβιομηχανιών (Portland Cement Association) προβλέπει περαιτέρω μείωση στην κατανάλωση τσιμέντου κατά 17%. Στην Ελλάδα, προβλέπεται περαιτέρω σημαντική κάμψη της ζήτησης για δομικά υλικά λόγω της επιβράδυνσης της αγοράς κατοικίας. Οι αγορές στη Νοτιανατολική Ευρώπη αναμένεται να συρρικνωθούν ραγδαία. Αντιθέτως, στην Αίγυπτο, εκτιμάται ότι η ζήτηση θα συνεχίσει να αυξάνεται, γεγονός που θα διευκολύνει τη διάθεση της παραγωγής της 2ης γραμμής του εργοστασίου Beni Suef.

Στο βαθμό που οι τιμές των στερεών καυσίμων παραμείνουν σε σχετικά πιο λογικά επίπεδα στη διάρκεια του 2009, αυτό αναμένεται να συμβάλει σημαντικά στη μείωση του κόστους παραγωγής, εκτονώνοντας εν μέρει την πίεση που ασκεί η συρρίκνωση της ζήτησης στην κερδοφορία του Ομίλου.

Εργοστάσιο Beni Suef, Αίγυπτος

Οι προτεραιότητές μας για το 2009 επικεντρώνονται στη δημιουργία θετικών ταμειακών ροών με στόχο τη μείωση του χρέους, τη συγκράτηση του λειτουργικού κόστους και τον περιορισμό των κεφαλαιουχικών δαπανών. Ταυτόχρονα, ο Όμιλος συνεχίζει τις επενδύσεις του για την ολοκλήρωση των δύο νέων εγκαταστάσεων παραγωγής στην Αλβανία και στην Αίγυπτο, η λειτουργία των οποίων αναμένεται να έχει θετική επίδραση στα αποτελέσματα του Ομίλου από το 2010 και μετά.

Ακόμη κι αν ο κόσμος άλλαξε το 2008 και εμφανίστηκαν νέες προκλήσεις, πεποίθησή μας είναι ότι τα θεμέλια πάνω στα οποία βασίζεται η επιχειρηματική δραστηριότητα του ΤΙΤΑΝΑ, δηλαδή η επικεντρωμένη στα δομικά υλικά στρατηγική και η επιχειρηματική προσέγγιση σύμφωνα με τις εταιρικές αξίες, παραμένουν αμετακίνητα.

Δεδηλωμένη παραμένει η δέσμευση του Ομίλου στους τέσσερις στρατηγικούς άξονες που ακολουθεί: τη γεωγραφική διαφοροποίηση της κύριας επιχειρηματικής δραστηριότητας παραγωγής τσιμέντου, τη συνεχή βελτίωση της ανταγωνιστικότητας, την καθετοποίηση των δραστηριοτήτων σε συναφή δομικά υλικά και την επικέντρωση στο ανθρώπινο δυναμικό και την εταιρική κοινωνική ευθύνη. Όσο βαθιά κι αν αποδειχθεί η κρίση, η ζήτηση για την κατασκευή κατοικιών και υποδομών για τη βελτίωση της ανθρώπινης ζωής σταδιακά θα αποκατασταθεί και μαζί της θα ανακάμψει και η ζήτηση για υψηλής ποιότητας ανταγωνιστικά δομικά υλικά.

Αν μη τι άλλο, η κρίση είχε ως αποτέλεσμα την ενίσχυση της πεποίθησής μας ότι η λειτουργία της επιχείρησης σύμφωνα με τις αξίες, τις αρχές και τα πρότυπά μας είναι η ορθή επιχειρηματική πρακτική. Η ανοικτή επικοινωνία με τους μετόχους και τους βασικούς ενδιαφερόμενους φορείς γύρω από τα πιο σημαντικά, ουσιαστικά και σοβαρά ζητήματα της επιχειρηματικής μας δραστηριότητας είναι πλέον καθοριστικής σημασίας.

Η κοινωνική εταιρική ευθύνη αποτελεί πάγια δέσμευση του Ομίλου ΤΙΤΑΝ, ο οποίος υλοποιεί τους στρατηγικούς του στόχους με τρόπο που συνάδει με τις εταιρικές αξίες, τα διεθνή πρότυπα και τις άριστες πρακτικές, όπως αυτά ορίζονται ειδικότερα από το Οικουμενικό Σύμφωνο του ΟΗΕ (UN Global Compact) και το Πρωτόκολλο του Διεθνούς Επιχειρηματικού Συμβουλίου για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη (WBCSD). Σύμφωνα με τα στοιχεία που δημοσιεύτηκαν το 2007, ως αποτέλεσμα της ευρείας κλίμακας διαδικασίας ανεξάρτητης αξιολόγησης που είχε στόχο την υποστήριξη των προσπαθειών μας για την επίτευξη συνεχούς βελτίωσης, πιστοποιήθηκε για τον Όμιλο επίπεδο διασφάλισης A+, σύμφωνα με τα πρότυπα της Διεθνούς Πρωτοβουλίας GRI για την έκδοση σχετικών απολογισμών.

Το 2008, συνεχίσαμε τη διαδικασία επανεξέτασης των συστημάτων διαχείρισης, των πολιτικών και των πρακτικών του Ομίλου.

Στην Ελλάδα, αναλάβαμε μια νέα και καινοτόμο πρωτοβουλία: τη διοργάνωση του 1ου Forum Ενδιαφερομένων Πολιτών (Stakeholders' Forum), στο πλαίσιο της οποίας δεσμευθήκαμε οικειοθελώς σε μια προ-δραστική διαδικασία διαλόγου με όλους τους βασικούς «συμ-μετόχους» μας, ενισχύοντας έτσι την διαφάνεια και την εμπιστοσύ-

νη, αλλά και την κοινή αντίληψη για την αντιμετώπιση καιρίων ζητημάτων. Το αποτέλεσμα αυτής της διαδικασίας μας ενθαρρύνει να συνεχίσουμε την προσπάθεια για περιορισμό των όποιων κοινωνικών και περιβαλλοντικών μας επιπτώσεων και ταυτόχρονα να αυξήσουμε τη θετική συνεισφορά και τη δημιουργία προστιθέμενης αξίας, «κάνοντας περισσότερο καλό».

Η δέσμευσή μας για την τήρηση των αξιών μας αποδεικνύεται έμπρακτα με την κατασκευή της νέας μονάδας παραγωγής τσιμέντου στην Αλβανία, η οποία γίνεται με βάση μια αναλυτική μελέτη αξιολόγησης περιβαλλοντικών και κοινωνικών επιπτώσεων με στόχο την ελαχιστοποίηση των πιθανών αρνητικών επιπτώσεων και τη μεγιστοποίηση της ωφέλειας και των προοπτικών βιώσιμης ανάπτυξης.

Στο πλαίσιο της Πρωτοβουλίας για Βιώσιμη Ανάπτυξη του κλάδου τσιμέντου (CSI), συμμετέχουμε σε μια ενεργή προσπάθεια που αποσκοπεί στην υποβολή μιας πρότασης για ενιαία «κλαδική» προσέγγιση της αντιμετώπισης των προκλήσεων που θέτει η προοπτική της υπερθέρμανσης του πλανήτη. Ταυτόχρονα, συνεχίζουμε να εστιάζουμε στη μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, που προκαλούνται από την παραγωγική μας δραστηριότητα.

Αυτές, αλλά και άλλες δράσεις και πρωτοβουλίες, επισημαίνονται σε αυτόν τον απολογισμό, καθώς και στο συναφή απολογισμό εταιρικής κοινωνικής ευθύνης και βιώσιμης ανάπτυξης για το 2008. Μολονότι ο οικονομικός απολογισμός και ο απολογισμός εταιρικής κοινωνικής ευθύνης και βιώσιμης ανάπτυξης εμφανίζονται ως δύο ανεξάρτητοι απολογισμοί, πρέπει να εξετάζονται ως ένα ενιαίο σύνολο.

Με την ευκαιρία αυτή, θα ήθελα να ευχαριστήσω όλους τους εργαζόμενους που ανήκουν στην οικογένεια του ΤΙΤΑΝΑ, για τις προσπάθειες και τη δέσμευση που επιδεικνύουν. Η ολόψυχη συμμετοχή και η αφοσίωσή τους μας επιτρέπουν να αντιμετωπίζουμε τις σημερινές προκλήσεις με αισιοδοξία και αυτοπεποίθηση.

Δημήτρης Παπαλεξόπουλος
Διευθύνων Σύμβουλος

Εργοστάσιο Καμαρίου

«Κινητήριο δύναμη για βελτίωση είναι η προσπάθεια να επιτευχθεί αρμονική σχέση μεταξύ της κερδοφορίας, της απασχόλησης και της επιχειρηματικής ανάπτυξης».

Ο Όμιλος το 2008

Ο Όμιλος TITAN είναι μια ευρείας βάσης διεθνής εταιρία τιμέντων, που εδρεύει στην Αθήνα.

Από τη δεκαετία του '90, επιδιώκει μια διττή στρατηγική επέκτασης που συνδυάζει τη γεωγραφική διαφοροποίηση και την καθετοποίηση δραστηριοτήτων, θεωρώντας πάντοτε το χώρο του τιμέντου ως την κύρια επιχειρηματική του δραστηριότητα. Καθ' όλη τη διάρκεια της ιστορίας του, ο Όμιλος TITAN επιδίωξε να συνδυάσει τη λειτουργική αρτιότητα με το σεβασμό στον άνθρωπο, την κοινωνία και το περιβάλλον.

Σήμερα, ο Όμιλος έχει παρουσία στην Ελλάδα και τη Δυτική Ευρώπη, στις ΗΠΑ, στη Νοτιοανατολική Ευρώπη και στην Ανατολική Μεσόγειο, με εργοστάσια τιμέντου, μονάδες παραγωγής έτοιμου σκυροδέματος, τιμεντόλιθων, ξηρών κονιαμάτων, επεξεργασίας ιπτάμενης τέφρας, λατομεία και ορυχεία.

Το 2008, το 60% του κύκλου εργασιών πραγματοποιήθηκε εκτός Ελλάδας και Δυτικής Ευρώπης και το 35% από δραστηριότητες άλλες από την παραγωγή τιμέντου.

Ελλάδα και Δυτική Ευρώπη

Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής

Δραστηριότητα

- Τέσσερα εργοστάσια τιμέντου, με ετήσια παραγωγική ικανότητα πάνω από 6 εκατ. τόνους
- 32 μονάδες έτοιμου σκυροδέματος, με συνολική παραγωγή πάνω από 2,3 εκατ. μ³
- Εξόρυξη 11,8 εκατ. τόνων αδρανών υλικών
- Τρία κέντρα εισαγωγής και διακίνησης τιμέντου στη Δυτική Ευρώπη

Δραστηριότητα

- Δύο εργοστάσια τιμέντου, με ετήσια παραγωγική ικανότητα 3,1 εκατ. τόνων
- Τρία κέντρα εισαγωγής και διακίνησης τιμέντου
- 96 μονάδες έτοιμου σκυροδέματος με συνολική παραγωγή σχεδόν 3 εκατ. μ³ το 2008
- Εξόρυξη από λατομεία σχεδόν 7 εκατ. τόνων αδρανών υλικών το 2008 (εκκρεμεί η δικαστική απόφαση για την περιοχή Lake Belt στις ΗΠΑ)

Αποτελέσματα

Πωλήσεις: **€ 633,0εκατ.**

Λειτουργικά Κέρδη (EBITDA): **€ 168,5εκατ.**

Αποτελέσματα

Πωλήσεις: **€ 483,9εκατ.**

Λειτουργικά Κέρδη (EBITDA): **€ 42,8εκατ.**

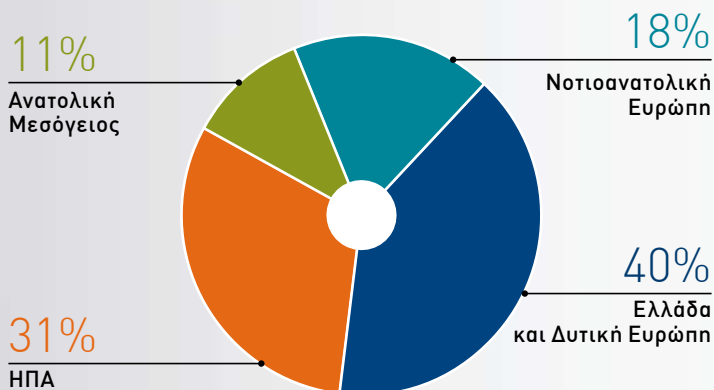
Αγορά

- Καθετοποίηση δραστηριοτήτων και γεωγραφική διαφοροποίηση με εξαγορές μονάδων έτοιμου σκυροδέματος και λατομείων στην Ελλάδα
- Επιβράδυνση της αγοράς κατοικίας
- Πτώση της ιδιωτικής οικοδομής που εν μέρει αντισταθμίζεται από τη ζήτηση για έργα υποδομής

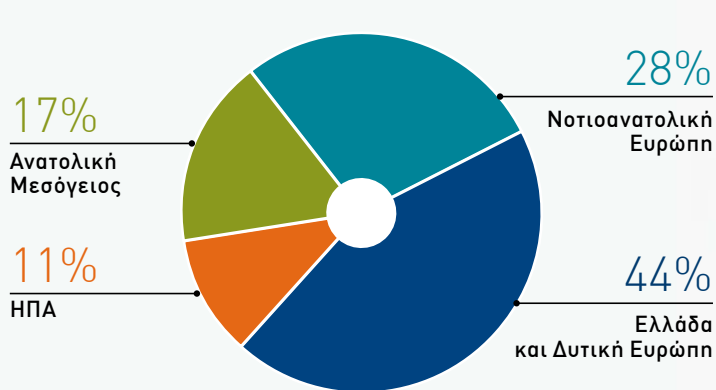
Αγορά

- Περαιτέρω επιδείνωση στην αγορά κατοικίας, ειδικά στη Φλόριντα
- Μείωση της ζήτησης για όλα τα δομικά υλικά
- Τα δημογραφικά στοιχεία παραμένουν ισχυρά

ΠΩΛΗΣΕΙΣ (€)

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΚΕΡΔΗ (€)

Νοτιοανατολική Ευρώπη

Δραστηριότητα

- Επιχειρηματική δραστηριότητα σε Βουλγαρία, ΠΓΔΜ, Σερβία και Αλβανία
- Τρία εργοστάσια τσιμέντου με ετήσια παραγωγική ικανότητα που ξεπερνά τους 3,1 εκατ. τόνους
- Νέο εργοστάσιο τσιμέντου υπό κατασκευή στην Αλβανία, παραγωγικής δυναμικότητας 1,5 εκατ. τόνων
- 5 μονάδες έτοιμου σκυροδέματος στην Βουλγαρία, 1 μονάδα έτοιμου σκυροδέματος στην ΠΓΔΜ και 2 κέντρα εισαγωγής και διακίνησης τσιμέντου στην Αλβανία

Αποτελέσματα

Πωλήσεις: **€ 287,3εκατ.**
 Λειτουργικά Κέρδη (ΕΒΙΤΔΑ): **€ 105,3εκατ.**

Αγορά

- Αύξηση της λειτουργικής κερδοφορίας το 2008
- Ανέγερση νέου εργοστασίου τσιμέντου στην Αλβανία, ετήσια παραγωγικής δυναμικότητας 1,5 εκατ. τόνων, που αναμένεται να λειτουργήσει στις αρχές του 2010
- Επέκταση των δραστηριοτήτων του Ομίλου στην Αλβανία μέσω εισαγωγών, εν αναμονή της λειτουργίας του νέου εργοστασίου

Ανατολική Μεσόγειος

Δραστηριότητα

- Δύο εργοστάσια τσιμέντου στην Αίγυπτο (εξαγορά του 50% του μεριδίου της Lafarge) με παραγωγική δυναμικότητα 3,4 εκατ. τόνων
- Κατασκευή νέας γραμμής παραγωγής στην Αίγυπτο, ετήσια παραγωγικής δυναμικότητας 1,5 εκατ. τόνων (λειτουργία το 4ο τρίμηνο 2009)
- Ένα εργοστάσιο παραγωγής τσιμέντου και ένα εργοστάσιο άλεσης στην Τουρκία (50 – 50 σύμπραξη με την Adocim Cimento)

Αποτελέσματα

Πωλήσεις: **€ 174,2εκατ.**
 Λειτουργικά Κέρδη (ΕΒΙΤΔΑ): **€ 63,6εκατ.**

Αγορά

- Στη Ανατολική Μεσόγειο η λειτουργική κερδοφορία υπερδιπλασιάστηκε το 2008
- Ευνοϊκές συνθήκες αγοράς στην Αίγυπτο
- Η αγορά της Τουρκίας αποτελεί πρόκληση

Ανασκόπηση του 2008

Οικονομικά αποτελέσματα

Το 2008, το σταδιακά επιδεινούμενο οικονομικό κλίμα επηρέασε τις οικονομικές επιδόσεις του Ομίλου. Στις ώριμες αγορές μας βρεθήκαμε αντιμέτωποι με ένα δι-αρκώς δυσμενέστερο επιχειρηματικό κλίμα, κυρίως στις ΗΠΑ, λόγω της επιδείνωσης της κρίσης στην αγορά κατοικίας και της οικονομικής ύφεσης, αλλά και στην Ελλάδα, όπου σημειώθηκε επιβράδυνση της οικοδομικής δραστηριότητας και κατακόρυφη αύξηση του κόστους της ενέργειας. Από την άλλη πλευρά, στις αναδυόμενες αγορές μας της Νοτιοανατολικής Ευρώπης και της Ανατολικής Μεσογείου υπήρξε σημαντική βελτίωση των επιδόσεών μας. Για τον Όμιλο TITAN, το 2008 σηματοδότησε το 57ο έτος συνεχούς κερδοφορίας και 106ο έτος βιομηχανικής δραστηριότητας, με πάγια επιδίωξη το συνδυασμό της λειτουργικής αρτιότητας με το σεβασμό στον άνθρωπο, την κοινωνία και το περιβάλλον.

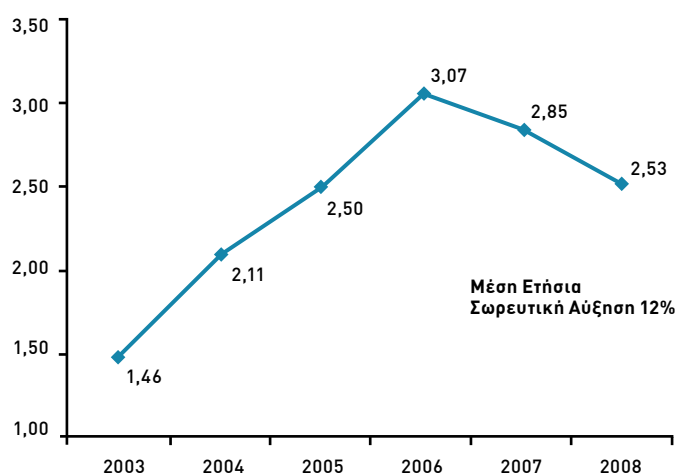
Παρά την εμβάθυνση της κρίσης και τις αναπόφευκτες επιπτώσεις του οικονομικού κύκλου στη ζήτηση δομικών υλικών, ο TITAN παρέμεινε προσηλωμένος στην υλοποίηση της μακροπρόθεσμης στρατηγικής του. Προς τούτο, το 2008 ο Όμιλος συνέχισε να εφαρμόζει το φιλόδοξο επενδυτικό του πρόγραμμα, επενδύοντας €587 εκατ. σε εξαγορές και στην επέκταση των δραστηριοτήτων του.

Εξαγορές

Κατά τη διάρκεια του 2008 πραγματοποιήσαμε μια σειρά εξαγορών που αφορούσαν τόσο στην κύρια επιχειρηματική μας δραστηριότητα, το τσιμέντο, όσο και σε συναφείς τομείς, και εκπονήσαμε σχέδια για μελλοντικές δραστηριότητες. Οι σημαντικότερες εξαγορές ήταν:

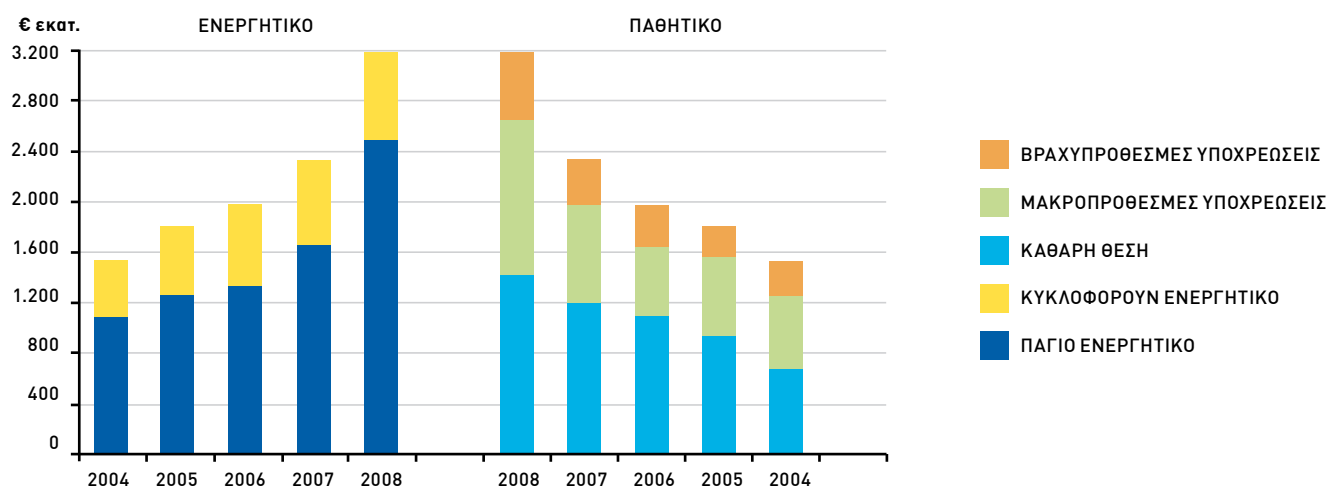
- Του υπόλοιπου 50% του μετοχικού κεφαλαίου της κοινοπραξίας στην Αίγυπτο, στην οποία ανήκουν οι αιγυπτιακές εταιρίες Beni Suef Cement Company και Alexandria Portland Cement Company. Τα δύο εργοστάσια έχουν ετήσια παραγωγική δυναμικότητα 3,3 εκατ. τόνων.

ΚΕΡΔΗ ΑΝΑ ΜΕΤΟΧΗ

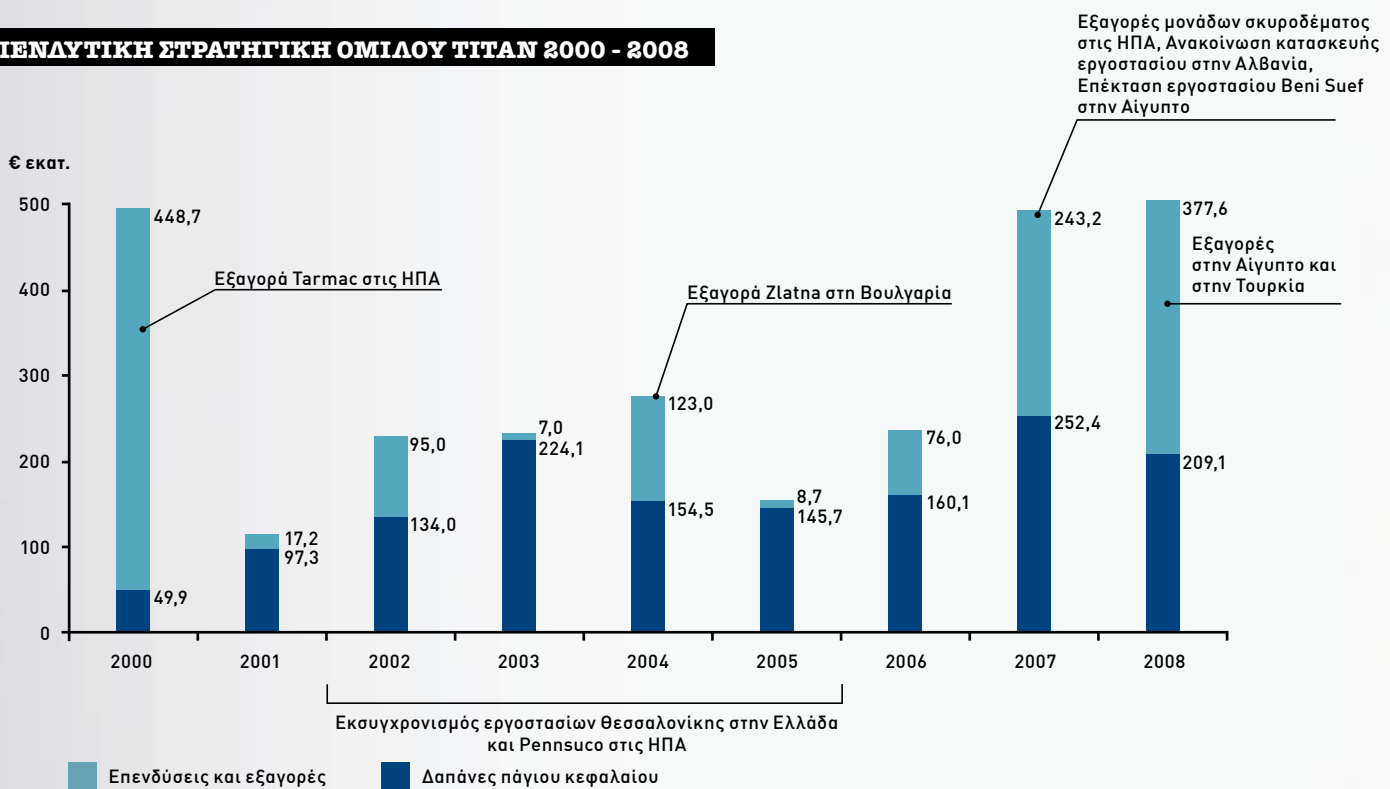

- Του 50% της εταιρίας Adocim Cimento Beton Sanayi ve Ticaret A.S. στην Τουρκία, ετήσια παραγωγικής δυναμικότητας 1,5 εκατ. τόνων.
- Της Δομικής Μπετόν Α.Ε., εταιρίας έτοιμου σκυροδέματος και αδρανών υλικών, και των εταιριών αδρανών υλικών Λατομείο Βαχού Α.Ε. και Λατομείο Θίσβης Α.Ε. από τη θυγατρική μας Ιντερμπετόν Δομικά Υλικά Α.Ε.
- Του μειοψηφικού πακέτου 22,1% της θυγατρικής του Ομίλου Titan Cementara Kosjeric A.D. στη Σερβία. Με την ολοκλήρωση της εξαγοράς ο Όμιλος κατέχει το 96,3% της εν λόγω εταιρίας.

ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ ΤΟΥ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ TITAN 2004 - 2008

ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΟΜΙΛΟΥ ΤΙΤΑΝ 2000 - 2008

Επέκταση Δραστηριοτήτων

Καθ' όλη τη διάρκεια του 2008, συνεχίστηκε η κατασκευή δύο σημαντικών έργων, που αποσκοπούν στην περαιτέρω αύξηση της παραγωγικής δυναμικότητας του Ομίλου σε αναπτυσσόμενες χώρες με θετικές δημογραφικές και αναπτυξιακές προοπτικές.

Το πρώτο αφορά στην ανέγερση ενός εργοστασίου (παραγωγικής δυναμικότητας 1,5 εκατ. τόνων ετησίως) στην περιοχή Kruje της Αλβανίας, που εκτιμάται ότι θα τεθεί σε λειτουργία στις αρχές του 2010. Η συνολική επένδυση, έως το τέλος του 2008, είχε ανέλθει σε €77 εκατ.

Το δεύτερο έργο αφορά στην εγκατάσταση νέας γραμμής παραγωγής στο εργοστάσιο Beni Suef στην Αίγυπτο (επίσης παραγωγικής δυναμικότητας 1,5 εκατ. τόνων), που αναμένεται να ολοκληρωθεί το τελευταίο τρίμηνο του 2009. Η συνολική επένδυση, έως το τέλος του 2008, είχε ανέλθει σε €76 εκατ.

Σε επέκταση της δραστηριότητάς της έχει προχωρήσει και η Separation Technologies (ST), θυγατρική του Ομίλου που δραστηριοποιείται στην επεξεργασία ιπτάμενης τέφρας που προέρχεται από μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και μετατροπής της σε αξιοποιήσιμο υλικό με πολλές εφαρμογές. Το 2008, η ST εγκατέστησε νέες μονάδες επεξεργασίας τέφρας στη Βόρεια Αμερική και στο Ηνωμένο Βασίλειο.

Πέραν των εξαγορών και της επέκτασης των δραστηριοτήτων του, το 2008 ο Όμιλος TITAN πραγματοποίησε ουσιαστικές επενδύσεις και για την αναβάθμιση των εγκαταστάσεών του και για την ανάπτυξη νέων προϊόντων, στο πλαίσιο της υλοποίησης της στρατηγικής του για διαρκή βελτίωση της παραγωγικότητας.

Επίσης, το 2008 δαπανήθηκαν €27 εκατ. για προστασία του περιβάλλοντος και για τον περιορισμό των εκπομπών CO₂ και άλλων ρύπων, με εφαρμογή των βέλτιστων διαθέσιμων τεχνολογιών παραγωγής τσιμέντου και με την αυξημένη κατανάλωση εναλλακτικών καυσίμων.

Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη

- 1ο Φόρουμ ενδιαφερόμενων πολιτών στην Ελλάδα (Αθήνα, Εργοστάσιο Καμαρίου, Οκτ. 2008).
- 1η ανεξάρτητη αξιολόγηση σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα (βλ. αποτελέσματα και προτάσεις για βελτίωση, Ετήσιος Απολογισμός 2007 και στην ιστοσελίδα, www.titan-cement.com).
- 1ος Απολογισμός ΕΚΕ & Βιώσιμης Ανάπτυξης στην Ελλάδα με ανεξάρτητη αξιολόγηση και διασφάλιση επιπέδου εφαρμογής A+ κατά GRI (G3).
- Πρώτη θέση στην κατάταξη Εταιρικής Υπευθυνότητας και Λογοδοσίας «Accountability Rating» του 2008 για την Ελλάδα.
- Η Separation Technologies, θυγατρική του TITANA στις ΗΠΑ, βραβεύτηκε για τη μείωση των εκπομπών CO₂ και την ανάπτυξη «Πράσινων Προϊόντων».

Όμιλος TITAN

Πωλήσεις: **€1.578 εκατ.**

Λειτουργικά κέρδη:
€380 εκατ.

Καθαρά Κέρδη: **€208 εκατ.**

Επενδύσεις: **€587 εκατ.**

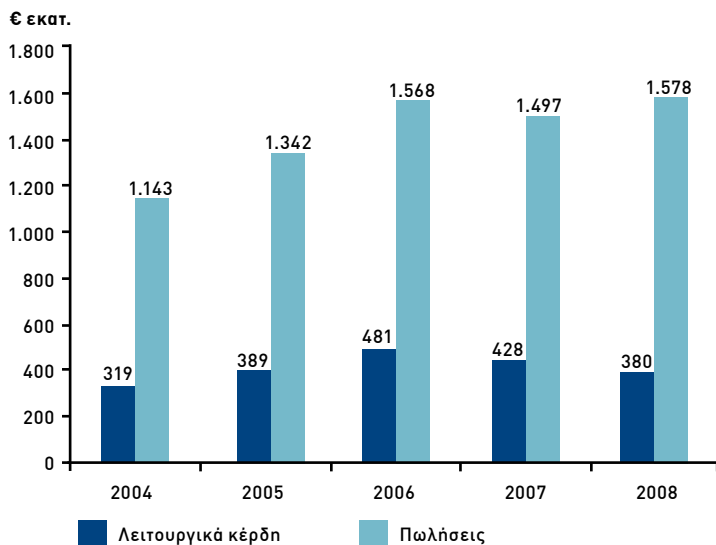
Επενδύσεις περιβαλλοντικού χαρακτήρα: **€27 εκατ.**

Περισσότεροι από

6.500 εργαζόμενοι

Ανασκόπηση του 2008

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ ΟΜΙΛΟΥ ΤΙΤΑΝ 2004-2008

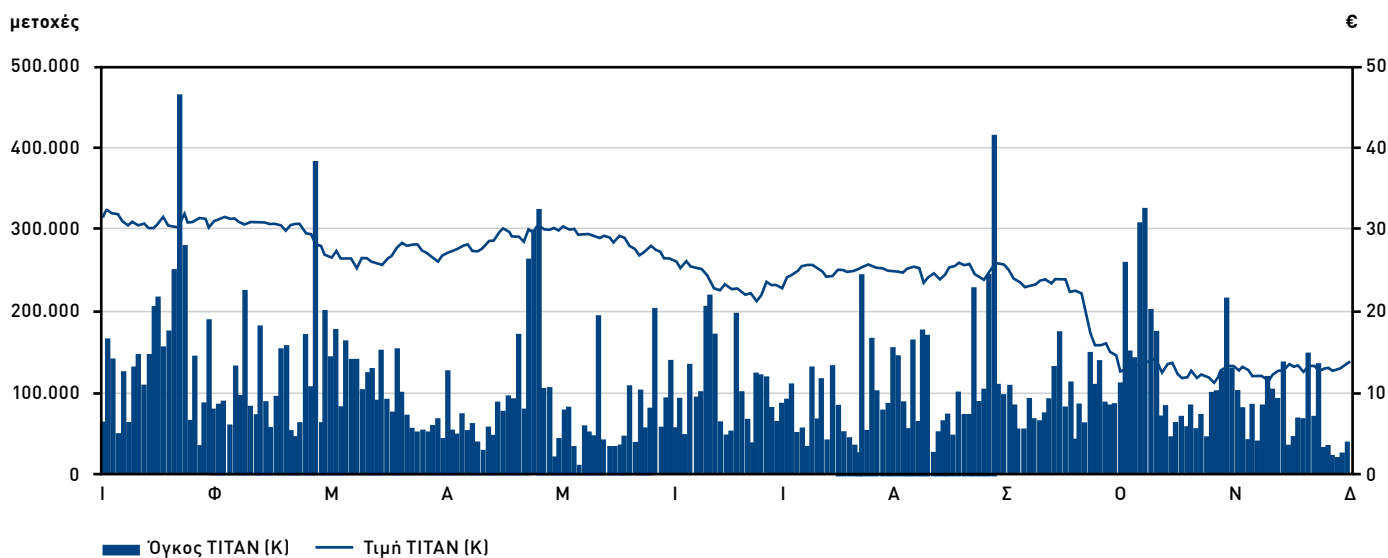

ΣΥΝΟΨΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΔΟΣΗΣ

- Απόδοση Επενδυμένων Κεφαλαίων: 9,9% (2007: 15,5%)
Απόδοση Επενδυμένων Κεφαλαίων = Καθαρά κέρδη μετά από φόρους και πριν από δικαιώματα μειοψηφίας προς μέσο ετήσιο ύψος επενδυμένων κεφαλαίων
- Δείκτης Κεφαλαιακής Διάρθρωσης: 2,93 (2007: 1,34)
Δείκτης Κεφαλαιακής Διάρθρωσης = Καθαρός δανεισμός προς λειτουργικά κέρδη
- Κέρδη ανά μετοχή: €2,53 (2007: €2,85)
- Μέρισμα ανά μετοχή: €0,42 (2007: €0,75)
- Απόδοση μετοχής (ΤΙΤΚ): -55,4% το 2008 -1,3% ετησίως (2003-2008), +12,3% ετησίως (1993-2008)
- Συντελεστής Βήτα: 0,84

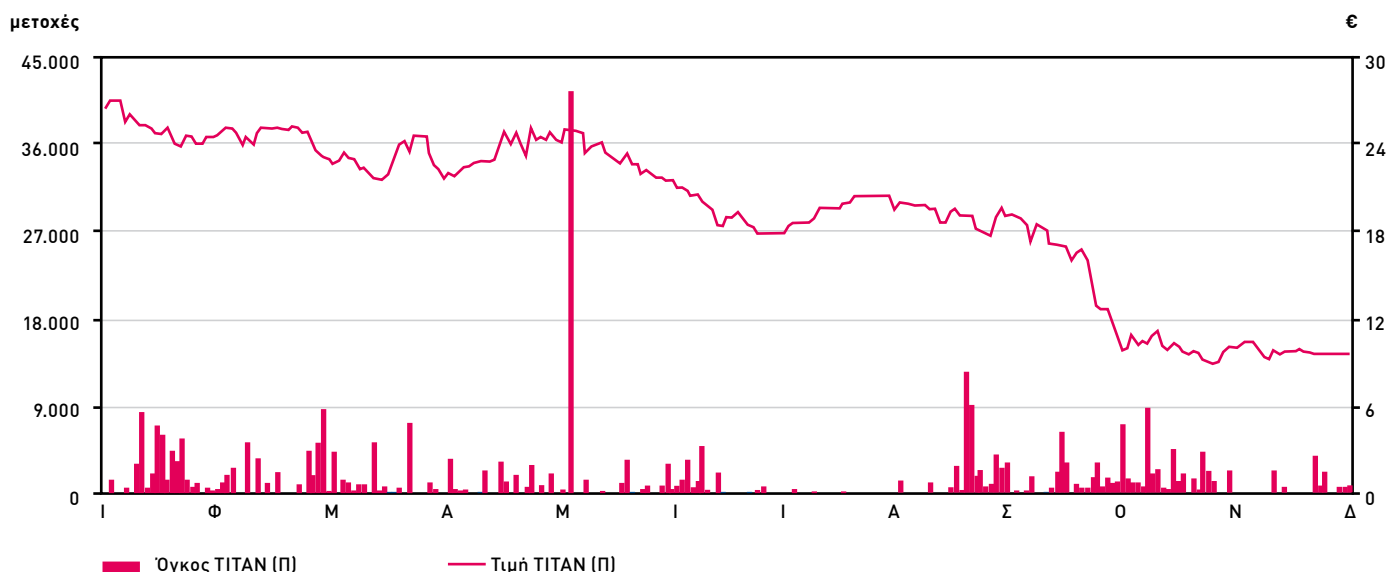
Για περισσότερες πληροφορίες βλ. σελ. 22-24

ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΕΞΕΛΙΞΗ ΟΓΚΟΥ ΚΑΙ ΤΙΜΗΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΗΣ ΜΕΤΟΧΗΣ ΤΟΥ ΤΙΤΑΝΑ ΤΟ 2008

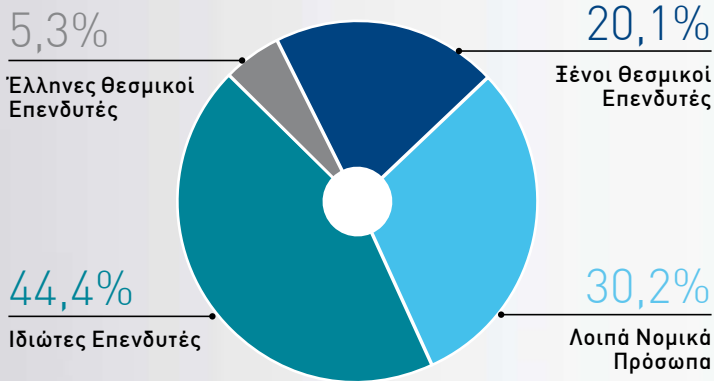
ΠΗΓΗ: Reuters

ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΕΞΕΛΙΞΗ ΟΓΚΟΥ ΚΑΙ ΤΙΜΗΣ ΤΗΣ ΠΡΟΝΟΜΙΟΥΧΟΥ ΜΕΤΟΧΗΣ ΤΟΥ ΤΙΤΑΝΑ ΤΟ 2008

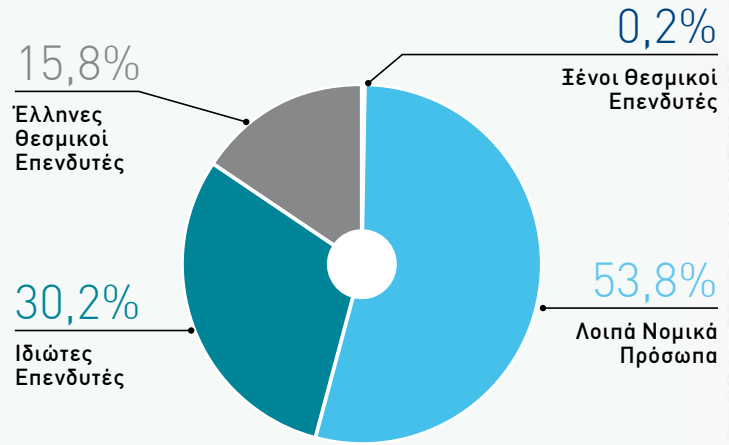

ΠΗΓΗ: Reuters

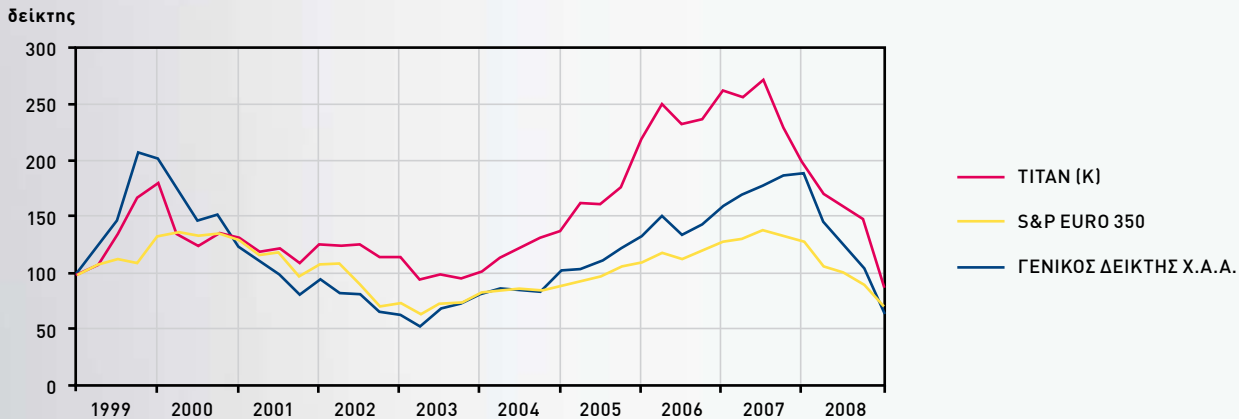
ΚΟΙΝΕΣ ΜΕΤΟΧΕΣ ΤΙΤΑΝ ΣΤΙΣ 31.12.2008

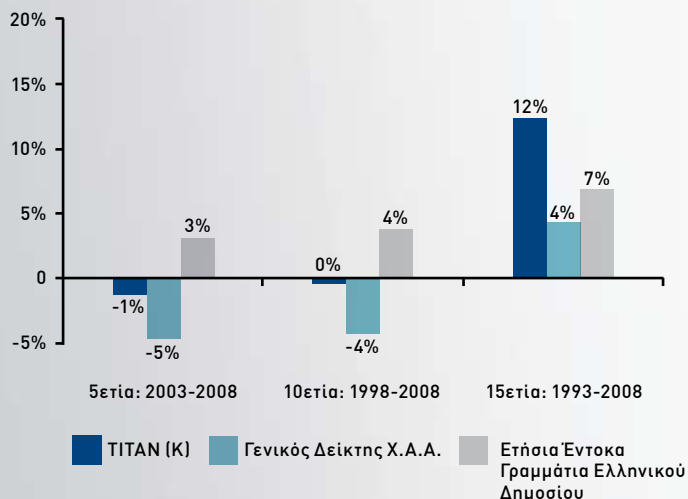
ΠΡΟΝΟΜΙΟΥΧΕΣ ΜΕΤΟΧΕΣ ΤΙΤΑΝ ΣΤΙΣ 31.12.2008

ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΤΙΜΗΣ ΤΗΣ ΜΕΤΟΧΗΣ ΤΟΥ ΤΙΤΑΝ (Κ) ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΔΕΙΚΤΗ S&P EURO 350 ΚΑΙ ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΕΙΚΤΗ Χ.Α.Α. (31.12.1998 = 100)

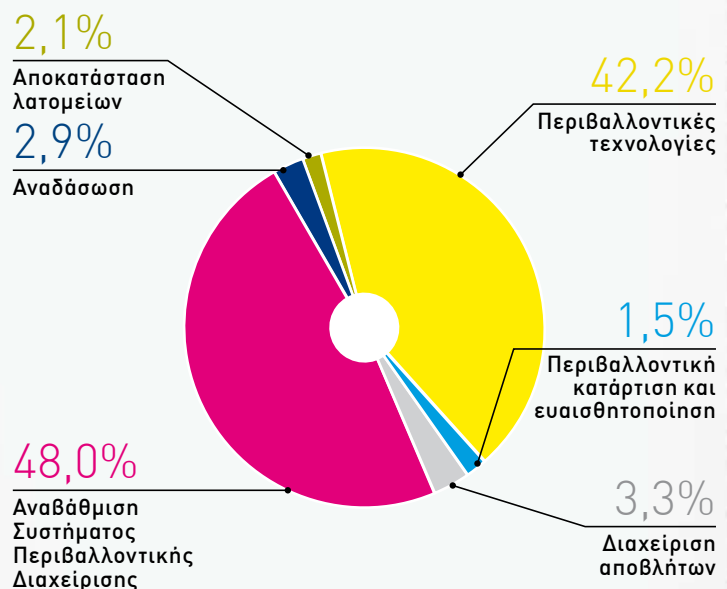

ΜΕΣΗ ΕΤΗΣΙΑ ΣΩΦΡΕΥΤΙΚΗ ΑΠΟΛΟΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΗΣ ΜΕΤΟΧΗΣ ΤΙΤΑΝ*

* Απόδοση μετοχής με επανεπένδυση μερισμάτων

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ 2009

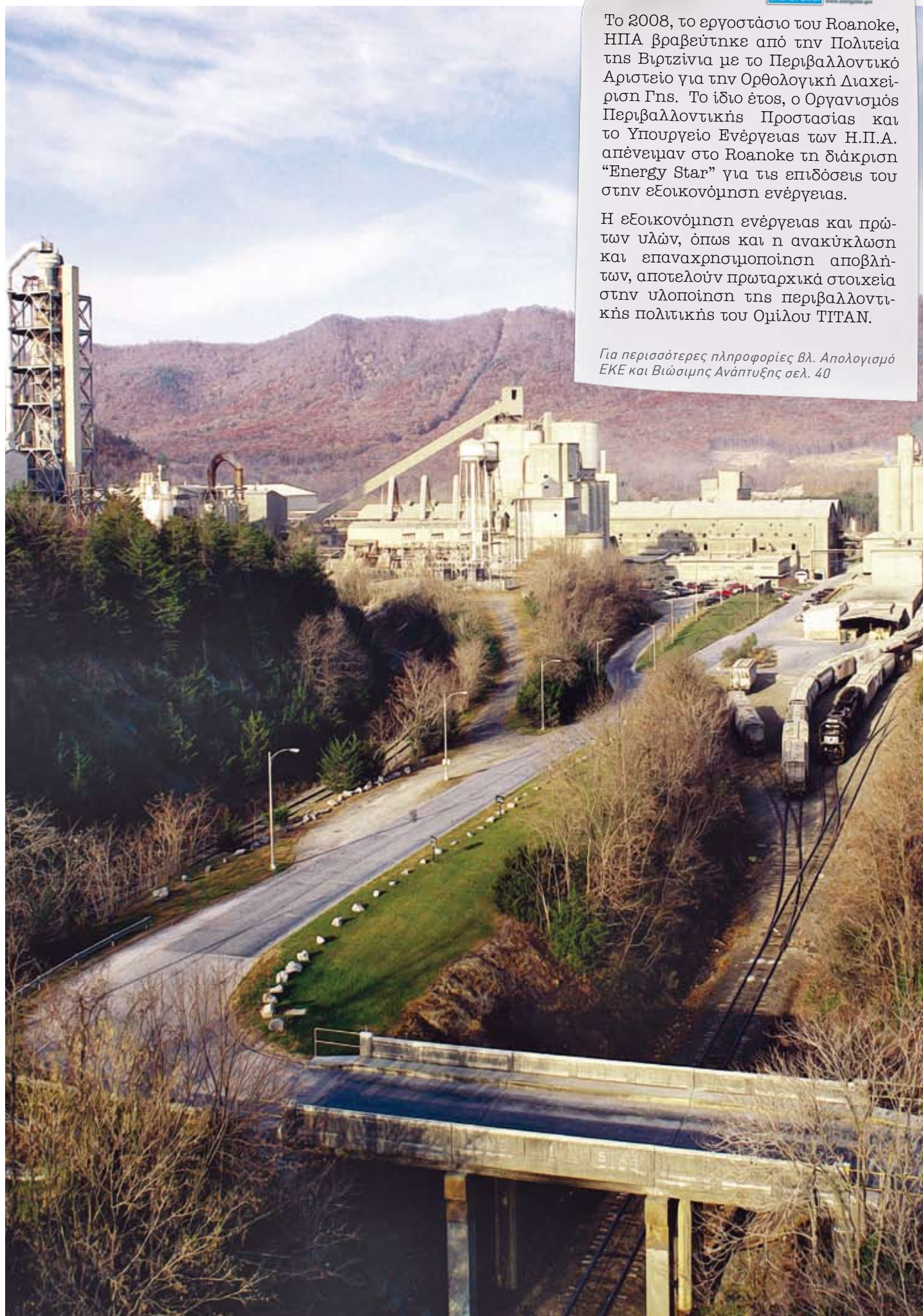

Το 2008, το εργοστάσιο του Ροανοκ, ΗΠΑ βραβεύτηκε από την Πολιτεία της Βιρτζίνια με το Περιβαλλοντικό Αριστείο για την Ορθολογική Διαχείριση Γης. Το ίδιο έτος, ο Οργανισμός Περιβαλλοντικής Προστασίας και το Υπουργείο Ενέργειας των Η.Π.Α. απένεμαν στο Ροανοκ τη διάκριση “Energy Star” για τις επιδόσεις του στην εξοικονόμηση ενέργειας.

Η εξοικονόμηση ενέργειας και πρώτων υλών, όπως και η ανακύκλωση και επαναχρησιμοποίηση αποβλήτων, αποτελούν πρωταρχικά στοιχεία στην υλοποίηση της περιβαλλοντικής πολιτικής του Ομίλου ΤΙΤΑΝ.

Για περισσότερες πληροφορίες βλ. Απολογισμό ΕΚΕ και Βιώσιμης Ανάπτυξης σελ. 40

Εργοστάσιο Ροανοκ, Βιρτζίνια, ΗΠΑ

Ενισχύοντας τη Βιώσιμη Ανάπτυξη

Οι εταιρικές αξίες του Ομίλου TITAN αποτελούν το θεμέλιο της στρατηγικής μας και έχουν αποδειχθεί πολύτιμες κατά τη διάρκεια των 100 και πλέον ετών της ιστορίας μας. Σε αυτές βασίζουμε ενεργά τις δραστηριότητές μας στις 12 χώρες στις οποίες δραστηριοποιούμαστε στην Ευρώπη, Ανατολική Μεσόγειο και Βόρεια Αμερική. Σήμερα, παραμένουν περισσότερο επίκαιρες από ποτέ.

- Ακεραιότητα
- Συνεχής βελτίωση
- Δέσμευση έναντι στόχων
- Αξία στον πελάτη
- Γνώση
- Εταιρική κοινωνική ευθύνη

Κάθε μια από τις αρχές μας είναι μείζονος σημασίας στο πλαίσιο των **τεσσάρων προτεραιοτήτων της στρατηγικής** μας που είναι:

- Γεωγραφική διαφοροποίηση
- Συνεχής βελτίωση ανταγωνιστικότητας
- Καθετοποίηση δραστηριοτήτων
- Επικέντρωση στο ανθρώπινο δυναμικό και την εταιρική κοινωνική ευθύνη.

Μακροπρόθεσμη δέσμευση του Ομίλου είναι οι συνεχείς επενδύσεις στην υλικοτεχνική υποδομή, την τεχνολογία και το ανθρώπινο δυναμικό με στόχο την εξασφάλιση και ενίσχυση της βιώσιμης ανάπτυξης και την ελαχιστοποίηση των κινδύνων από ενδεχόμενη κάμψη σε κάποια από τις τοπικές αγορές.

Οι εταιρικές αξίες και η στρατηγική μας επικεντρώνονται στην επίτευξη **του κυρίαρχου στόχου μας** που είναι **η ανάπτυξη του Ομίλου ως ενός πολυπεριφερειακού, καθετοποιημένου παραγωγού τσιμέντου, συνδυάζοντας το επιχειρηματικό πνεύμα και την επιχειρηματική αριστεία με σεβασμό για τον άνθρωπο, την κοινωνία και το περιβάλλον.**

Περαιτέρω, **ο Κώδικας Δεοντολογίας** μας προσδιορίζει σαφώς και την ευθύνη μας έναντι των κοινωνικών ομάδων που επηρεάζονται, άμεσα και έμμεσα, από την επιχειρηματική μας δραστηριότητα, όπως οι μέτοχοι, οι πελάτες, οι εργαζόμενοι, οι συνεργάτες και το κοινωνικό σύνολο.

Για περισσότερες πληροφορίες βλ. Απολογισμό ΕΚΕ και Βιώσιμης Ανάπτυξης σελ. 11

Τα παραδείγματα που ακολουθούν δείχνουν πώς εφαρμόζουμε τη στρατηγική μας στην πράξη.

Η Βιώσιμη Ανάπτυξη στην πράξη

Επέκταση των δραστηριοτήτων του Ομίλου στην Αίγυπτο

Η εδραίωση του Ομίλου σε ολοένα περισσότερες τοπικές αγορές δίνει την ευκαιρία για αύξηση πωλήσεων και περιορίζει τις συνέπειες της ύφεσης κατανέμοντας τον κίνδυνο σε διάφορες περιφερειακές αγορές.

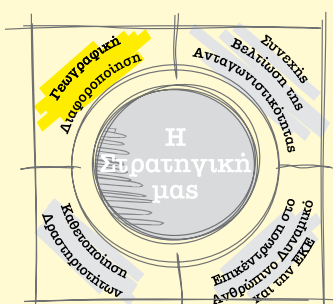
Το 2008, **διπλασιάσαμε τις δραστηριότητές μας** στην Αίγυπτο, εξαγοράζοντας το μερίδιο της Lafarge στην κοινοπραξία 50/50 Lafarge-Titan Egyptian Investment. Η εταιρία, η οποία μετά την εξαγορά μετονομάστηκε σε Titan Cement Egypt, διαθέτει δύο εργοστάσια παραγωγής τσιμέντου, το Beni Suef Cement Co. και το Alexandria Portland Cement Co., κοντά σε μεγάλα αστικά κέντρα: στο Κάιρο και στην Αλεξάνδρεια. Η συνολική ετήσια παραγωγική δυναμικότητα των δύο εργοστασίων είναι περίπου 3,3 εκατ. τόνοι τσιμέντου.

Η επέκταση των δραστηριοτήτων μας έρχεται σε μία χρονική περίοδο που η Titan Cement Egypt καλείται να ανταποκριθεί στην ανερχόμενη εγχώρια ζήτηση, η οποία τροφοδοτείται από την ισχυρή ανάπτυξη του κατασκευαστικού τομέα, αλλά και επηρεάζεται από τον έντονο ανταγωνισμό, καθώς η παραγωγική δυναμικότητα του κλάδου συνεχώς και ταχύτατα αυξάνεται.

Το 2008 η επένδυση στην κατασκευή της δεύτερης γραμμής παραγωγής στο εργοστάσιο Beni Suef προχώρησε όπως είχε προγραμματιστεί. Ο σχεδιασμός έγινε σύμφωνα με τις Βέλτιστες Διαθέσιμες Τεχνολογίες για την παραγωγή τσιμέντου και θα προσφέρει βελτιωμένες περιβαλλοντικές επιδόσεις, μείωση στην κατανάλωση της θερμικής και ηλεκτρικής ενέργειας (κάθετος μύλος χώματος, σακκόφιλτρο, προασβεστοποιητής, ψύκτης κ.λπ). Με την έναρξη λειτουργίας το τέταρτο τρίμηνο του 2009, η ετήσια παραγωγική δυναμικότητα θα φτάσει τους 5 εκατ. τόνους περίπου, αύξηση σχεδόν ίση με το 50% της παρουσίας μας σε αυτή την **αναπτυσσόμενη αγορά**.

Η αιγυπτιακή αγορά τσιμέντου αυξάνεται σταθερά τα τελευταία χρόνια. Την ισχυρή ζήτηση για τσιμέντο τροφοδοτεί σε μεγάλο βαθμό η υψηλή ρευστότητα από τα κράτη του Κόλπου, χάρη στην οποία έχουν αμβλυωθεί έως τώρα οι επιπτώσεις της χρηματοπιστωτικής κρίσης. Η πρόσφατη ανακοίνωση της αιγυπτιακής κυβέρνησης ότι θα επενδύσει 30 δισ. αιγυπτιακές λίρες (περίπου € 4 δισ.) σε έργα υποδομής και κατασκευές ενισχύει τις πολύ θετικές προοπτικές για το μέλλον.

Για περισσότερες πληροφορίες βλ. σελ. 36

Τελευταίο στάδιο εκσυγχρονισμού του εργοστασίου Θεσσαλονίκης

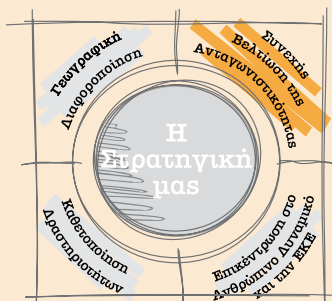
Η διαρκής προσπάθεια ανανέωσης των εγκαταστάσεων και **αναβάθμισης των μεθόδων παραγωγής**, σε όλα τα εργοστάσια είναι κρίσιμης σημασίας για τον ΤΙΤΑΝΑ, τόσο για τη διατήρηση της **ανταγωνιστικότητας** σε υψηλότατο επίπεδο και την επιτυχή δραστηριοποίηση σε αγορές που χαρακτηρίζονται από κυκλικότητα, όσο και για τη συνεχή βελτίωση των περιβαλλοντικών μας επιδόσεων.

Μετά την έναρξη λειτουργίας της νέας γραμμής έψησης στο εργοστάσιο Θεσσαλονίκης, παραγωγικής ικανότητας 1,5 εκατ. τόνων κλίνκερ, τον Αύγουστο του 2003, προχωρήσαμε τον επόμενο χρόνο στην εγκατάσταση και λειτουργία ενός πλέον σύγχρονου κάθετου μύλου άλεσης τσιμέντου. Τα επιτυχή αποτελέσματα ως προς την ποιότητα του προϊόντος, τη μειωμένη κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας και την προστασία του περιβάλλοντος, μας οδήγησαν στην εγκατάσταση ενός διδύμου κάθετου μύλου, ο οποίος άρχισε να λειτουργεί τον Απρίλιο του 2007, ολοκληρώνο-

ντας έτσι τον πλήρη εκσυγχρονισμό του εργοστασίου στο σύνολο των φάσεων παραγωγής.

Με την ταυτόχρονη λειτουργία δύο κάθετων μύλων άλεσης τσιμέντου, τα θετικά αποτελέσματα τόσο στη μείωση της ενεργειακής κατανάλωσης, όσο και στην αύξηση της παραγωγικής δυναμικότητας, ήταν εμφανέστερα το 2008, το πρώτο πλήρες έτος λειτουργίας. Επιπλέον, τα σύγχρονης τεχνολογίας φίλτρα επιτρέπουν την απρόσκοπτη, αποδοτικότερη και φιλική προς το περιβάλλον λειτουργία του εργοστασίου.

Με αυτή την επένδυση, έχουμε τη δυνατότητα ταχείας εναλλαγής στην παραγωγή διαφορετικών τύπων τσιμέντου. Παράλληλα, διασφαλίζεται η υψηλή ποιότητα του τελικού προϊόντος και αυξάνεται σημαντικά η ευελιξία μας, ελαχιστοποιώντας το χρόνο ανταπόκρισης στις ανάγκες της αγοράς και συμβάλλοντας στην πληρέστερη ικανοποίηση των πελατών μας.

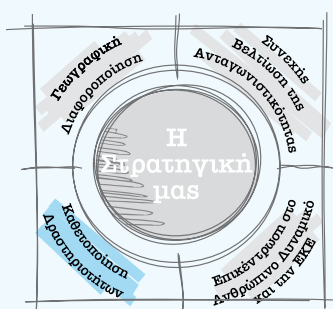
Δημιουργία δικτύου παραγωγής έτοιμου σκυροδέματος στη Βουλγαρία

Το τοιμέντο βρίσκεται στη βάση μιας «αλυσίδας αξίας» προϊόντων που συνδέονται στενά μεταξύ τους, όπως στο σκυρόδεμα, τα αδρανή υλικά κ.α. Σε μια προσπάθεια να επωφεληθεί από όσο το δυνατόν περισσότερους κρίκους αυτής της «αλυσίδας αξίας», ο Όμιλος TITAN έχει επεκταθεί και σε συναφείς κλάδους δομικών υλικών, όπως το έτοιμο σκυρόδεμα, οι τοιμεντόλιθοι, τα αδρανή, τα ξηρά κονιάματα και η επεξεργασμένη ιπτάμενη τέφρα. Αυτό επιτρέπει να αξιοποιήσουμε καλύτερα νέα περιθώρια κέρδους σε τομείς όπου η οικονομική ισχύς και η τεχνολογία του Ομίλου παρέχουν συγκριτικό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα. Μας δίνει επίσης τη δυνατότητα να κατανείμουμε τον κίνδυνο που είναι εγγενής σε κάθε επιχείρηση που παράγει μόνο ένα προϊόν. **Η καθετοποίηση αποτελεί διαχρονικά βασική συνιστώσα της εταιρικής μας στρατηγικής** στις μεγαλύτερες αγορές μας, δηλαδή στην Ελλάδα και στις ΗΠΑ. Πρόσφατα, οι επενδύσεις σε καθετοποιημένες δραστηριότητες επεκτάθηκαν και στη Νοτιοανατολική Ευρώπη με ιδιαίτερη έμφαση στη Βουλγαρία.

Το 2008, με δεδομένη την αυξανόμενη ζήτηση δομικών υλικών στη χώρα αυτή και με βάση το εργοστάσιό μας

Zlatna Panega, προχωρήσαμε σε σειρά ενεργειών για περαιτέρω καθετοποίηση και ενίσχυση της παραγωγικής δυναμικότητας των υφιστάμενων παραγωγικών μονάδων έτοιμου σκυροδέματος του Ομίλου. Σε αυτό το πλαίσιο, μία από τις μονάδες έτοιμου σκυροδέματος κοντά στην πρωτεύουσα Σόφια αναβαθμίστηκε με την εγκατάσταση νέου εξοπλισμού ανάμιξης, ενώ μια νέα μονάδα έτοιμου σκυροδέματος άρχισε να λειτουργεί στο Veliko Tarnovo το Νοέμβριο του 2008. Ήδη ο Όμιλος εξετάζει το ενδεχόμενο επέκτασης του δικτύου μονάδων έτοιμου σκυροδέματος και σε άλλα μέρη της Βουλγαρίας, με στόχο τη δημιουργία **ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος** στον κλάδο και την ικανοποίηση της ζήτησης για έργα υποδομής, έργα εμπορικού χαρακτήρα και ανέγερση κατοικιών.

Παρά το προσωρινό κλείσιμο μίας από τις μονάδες στη Σόφια λόγω εργασιών αναβάθμισης του εξοπλισμού της κατά την καλοκαιρινή περίοδο και την πρόσφατη έναρξη λειτουργίας της νέας, πέμπτης μονάδας έτοιμου σκυροδέματος στο Veliko Tarnovo μόλις το Νοέμβριο, η θυγατρική μας Zlatna Panega Beton, κατέγραψε πέρυσι σημαντική αύξηση του κύκλου εργασιών και του όγκου των πωλήσεών της.

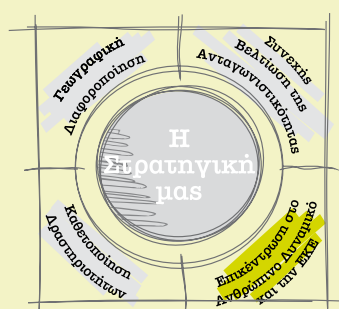

Ανέγερση νέου εργοστασίου παραγωγής τσιμέντου στην Αλβανία

Η κατασκευή του νέου εργοστασίου παραγωγής τσιμέντου στην Αλβανία είναι ένα από τα πιο δύσκολα και απαιτητικά έργα που έχει αναλάβει ο Όμιλος ΤΙΤΑΝ τις τελευταίες δεκαετίες. Όπως ανακοινώθηκε το 2007, το έργο προσέλκυσε το ενδιαφέρον του Διεθνούς Οργανισμού Χρηματοδότησης (IFC), επενδυτικού βραχίονα της Παγκόσμιας Τράπεζας, και της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης (EBRD). Τον Νοέμβριο του 2008 οι δύο τράπεζες ένωσαν τις δυνάμεις τους με τον Όμιλο ΤΙΤΑΝ για να κάνουν αυτό το έργο πραγματικότητα και υπέγραψαν συμβάσεις με κύριο αντικείμενο την παροχή πιστώσεων και τη συμμετοχή τους στο μετοχικό κεφάλαιο της ANTEA Cement, θυγατρικής του Ομίλου στην Αλβανία. Η ανέγερση του νέου εργοστασίου **στηρίζεται σε αρχές που αντανakλούν τις αξίες του ΤΙΤΑΝΑ**, ενώ αναπτύσσονται νέα συστήματα διαχείρισης για τη διασφάλιση της κερδοφορίας και της βιωσιμότητάς του.

Βάσει των αποτελεσμάτων της Μελέτης Αξιολόγησης των Περιβαλλοντικών και Κοινωνικών Επιπτώσεων (www.antea-cement.com), η ανέγερση του νέου εργοστασίου ξεκίνησε το Μάιο 2008, ενώ παράλληλα καταρτίστηκε ένα σχέδιο περιβαλλοντικής και κοινωνικής δράσης, το οποίο αποτελείται από τα εξής στοιχεία:

- Ένα πλήρες σύστημα περιβαλλοντικής διαχείρισης σύμφωνα με τη σειρά προτύπων ISO 14000

- Ένα πλήρες σύστημα διαχείρισης κοινωνικής ευθύνης σύμφωνα με το πρότυπο SA8000

- Ένα πλήρες σύστημα διαχείρισης υγείας και ασφάλειας για την κατασκευή του νέου εργοστασίου και για την οδική ασφάλεια

Επιπλέον, δημιουργήθηκε ένα τριετές σχέδιο για την τοπική κοινωνία, με στόχο την εξέταση όλων των απαιτήσεων των τοπικών

ενδιαφερομένων μερών, τον εντοπισμό ευκαιριών και την εξερεύνηση νέων προοπτικών στη **βιώσιμη ανάπτυξη**.

Η ανάπτυξη σχέσεων με τα ενδιαφερόμενα μέρη επιτεύχθηκε έγκαιρα μέσω συντονισμένων προσπαθειών επικοινωνίας, στις οποίες συγκαταλέγονται η δημιουργία ενός νέου δικτυακού τόπου που αφορά αποκλειστικά το έργο της ANTEA, η ίδρυση γραφείων επικοινωνίας στα γειτονικά χωριά, μιας Τοπικής Επιτροπής Σύνδεσης που περιλαμβάνει εκπροσώπους όλων των ενδιαφερομένων μερών και η σύσταση Συντονιστικής Επιτροπής του Ομίλου, η οποία διορίστηκε από τον ΤΙΤΑΝΑ για το συντονισμό και την παρακολούθηση της απόδοσης σε όλα τα επίπεδα.

Για περισσότερες πληροφορίες βλ. Απολογισμό ΕΚΕ και Βιώσιμης Ανάπτυξης σελ. 12

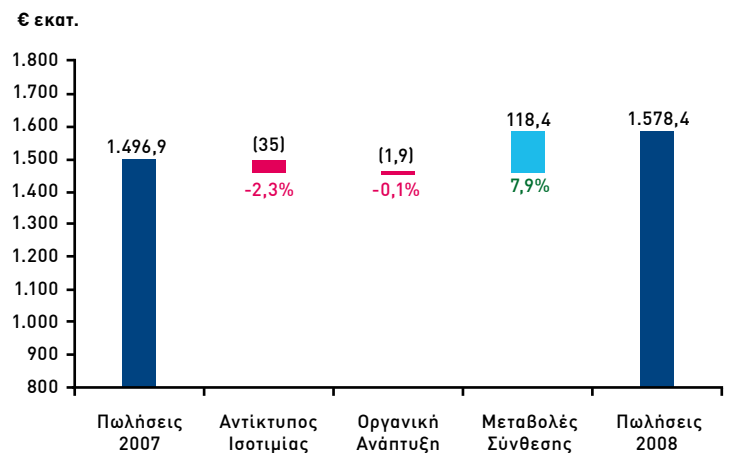
Οικονομικά αποτελέσματα Ομίλου

Το 2008, ο κύκλος εργασιών του Ομίλου ανήλθε σε €1.578 εκατ., σημειώνοντας αύξηση κατά 5% σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος. Με σταθερές συναλλαγματικές ισοτιμίες, ο κύκλος εργασιών αυξήθηκε κατά 8%. Τα λειτουργικά κέρδη, προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων (EBITDA) μειώθηκαν κατά 11% (ή 10% με σταθερές συναλλαγματικές ισοτιμίες) σε €380 εκατ. Με σταθερές συναλλαγματικές ισοτιμίες και εξαιρουμένων των εξαγορών, ο ετήσιος κύκλος εργασιών παρέμεινε στάσιμος, ενώ τα λειτουργικά κέρδη, προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων, μειώθηκαν κατά 17%. Ως εκ τούτου, μειώθηκαν και τα καθαρά κέρδη του Ομίλου, μετά από φόρους και δικαιώματα μειοψηφίας, κατά 13% σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος, φθάνοντας τα €208 εκατ. Σημειώνεται ότι η πρόβλεψη φόρου εισοδήματος για τη χρήση ήταν σχεδόν μηδενική λόγω θετικών έκτακτων στοιχείων. Τα ετήσια κέρδη ανά μετοχή ήταν €2,53 έναντι €2,85 το 2007.

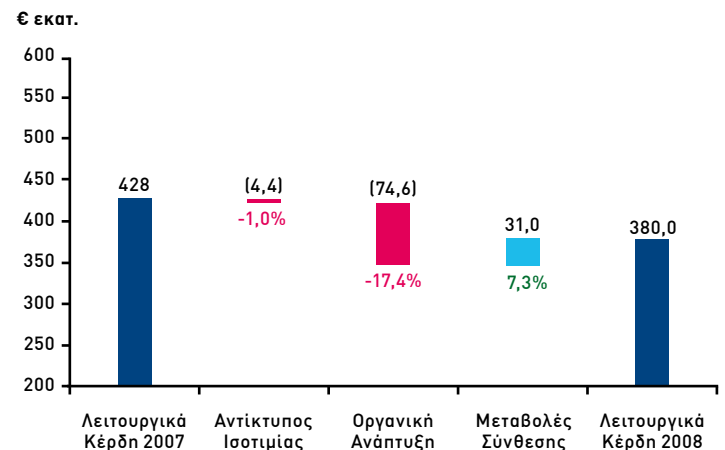
Οι σημαντικότερες μεταβολές στον Ισολογισμό του Ομίλου σχετίζονται με την πραγματοποίηση εξαγορών στην Αίγυπτο και στην Τουρκία, καθώς και επενδύσεων, κυρίως για το νέο εργοστάσιο στην Αλβανία και τη νέα γραμμή παραγωγής στην Αίγυπτο, με αποτέλεσμα την αύξηση του καθαρού δανεισμού κατά €545 εκατ. από τις αρχές του 2008. Σε ετήσια βάση, ο Όμιλος επένδυσε €587 εκατ., εκ των οποίων €378 εκατ. σε εξαγορές, με αποτέλεσμα ο ενοποιημένος καθαρός δανεισμός να ανέλθει σε €1.114 εκατ. στα τέλη Δεκεμβρίου 2008. Παράλληλα, το κόστος χρηματοδότησης αυξήθηκε κατά 51%, φτάνοντας τα €52 εκατ. Επιπροσθέτως, περίπου €27 εκατ. επενδύθηκαν για την αποτελεσματικότερη προστασία του περιβάλλοντος και για αποκατάσταση λατομείων.

Με το πρόγραμμα εξαγοράς ιδίων μετοχών, η Α.Ε. Τιμημένων ΤΙΤΑΝ προέβη, κατά τη διάρκεια του έτους, σε αγορά 2.107.429 ιδίων μετοχών (ποσοστό 2,49% του Μετοχικού Κεφαλαίου της), έναντι συνολικού τιμήματος €56,4 εκατ.

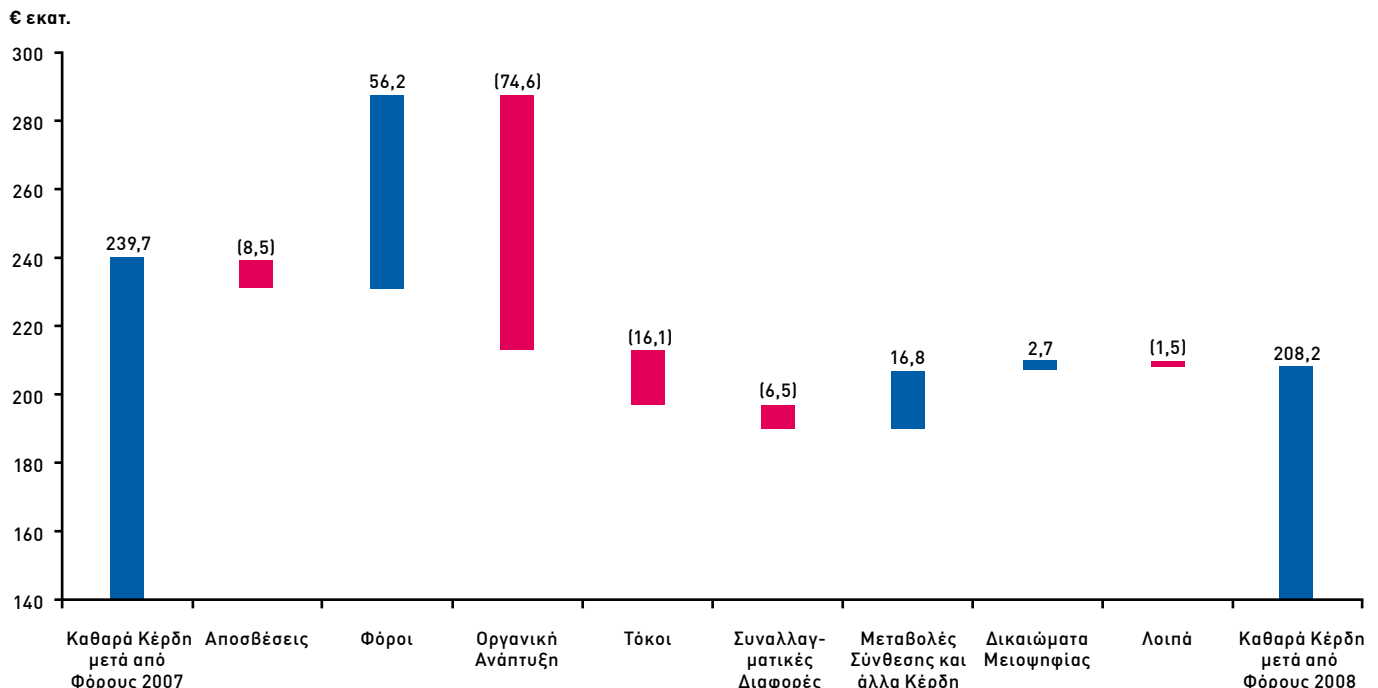
Πωλήσεις

Λειτουργικά Κέρδη

Καθαρά Κέρδη Ομίλου μετά από Φόρους και Δικαιώματα Μειοψηφίας το 2008

Σε απάντηση της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης, η διοίκηση του Ομίλου επικεντρώνει την προσοχή της στη διαχείριση των ταμειακών ροών και στη μείωση του δανεισμού, σε συνδυασμό με τη μείωση του κόστους και των επενδυτικών δαπανών. Τα επίπεδα ρευστότητας του Ομίλου βελτιώθηκαν σημαντικά το τελευταίο τρίμηνο του 2008. Η τροποποίηση ορισμένων όρων χρηματοδότησης των σημαντικότερων πιστώσεων, κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2008, βελτίωσε την πιστοληπτική ικανότητα του Ομίλου.

Παρά την ύφεση, ο Όμιλος εφάρμοσε ένα φιλόδοξο επενδυτικό πρόγραμμα με στόχο τις μακροπρόθεσμες ευκαιρίες που θα παρουσιαστούν όταν υποχωρήσει η διεθνής οικονομική κρίση. Οι επενδύσεις αυτές οδήγησαν σε αύξηση του δείκτη κεφαλαιακής διάρθρωσης από 1,34 σε 2,93 και, όπως ήταν αναμενόμενο, οδήγησε σε μείωση τον δείκτη απόδοσης επενδυμένων κεφαλαίων συγκριτικά με το 2007, φτάνοντας σχεδόν το 10%. Η απόδοση αυτών των επενδύσεων θα γίνει εμφανής τα επόμενα χρόνια.

Ο Όμιλος TITAN συνέχισε να παρουσιάζει υψηλούς ετήσιους ρυθμούς ανάπτυξης, χάρη στα σταθερά χαρακτηριστικά της επιχειρηματικής του δραστηριότητας, τη γεωγραφική διαφοροποίηση και την ισχυρή κερδοφορία. Κατά την περίοδο 2003 – 2008, τα κέρδη ανά μετοχή είχαν μέση ετήσια αύξηση 12%.

Η τιμή της μετοχής του TITANA ήταν €13,90 στο τέλος του 2008. Παρά την υποχώρηση αυτή, η μετοχή συνεχίζει να αποφέρει κέρδη στους μακροχρόνιους επενδυτές, αποδίδοντας κατά μέσο όρο 12% ετησίως τα τελευταία 15 χρόνια.

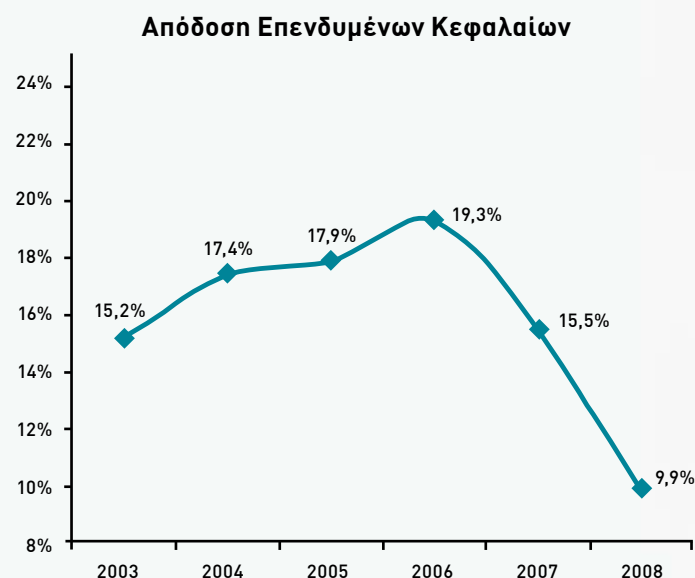
Για περισσότερες πληροφορίες βλ. σελ. 12-15

Κλάδος αδρανών υλικών, ΗΠΑ

Leverage: Καθαρός δανεισμός προς λειτουργικά κέρδη

Απόδοση επενδυμένων κεφαλαίων: Κέρδη μετά από φόρους και πριν από δικαιώματα μειοψηφίας προς μέσο ετήσιο ύψος επενδυμένων κεφαλαίων

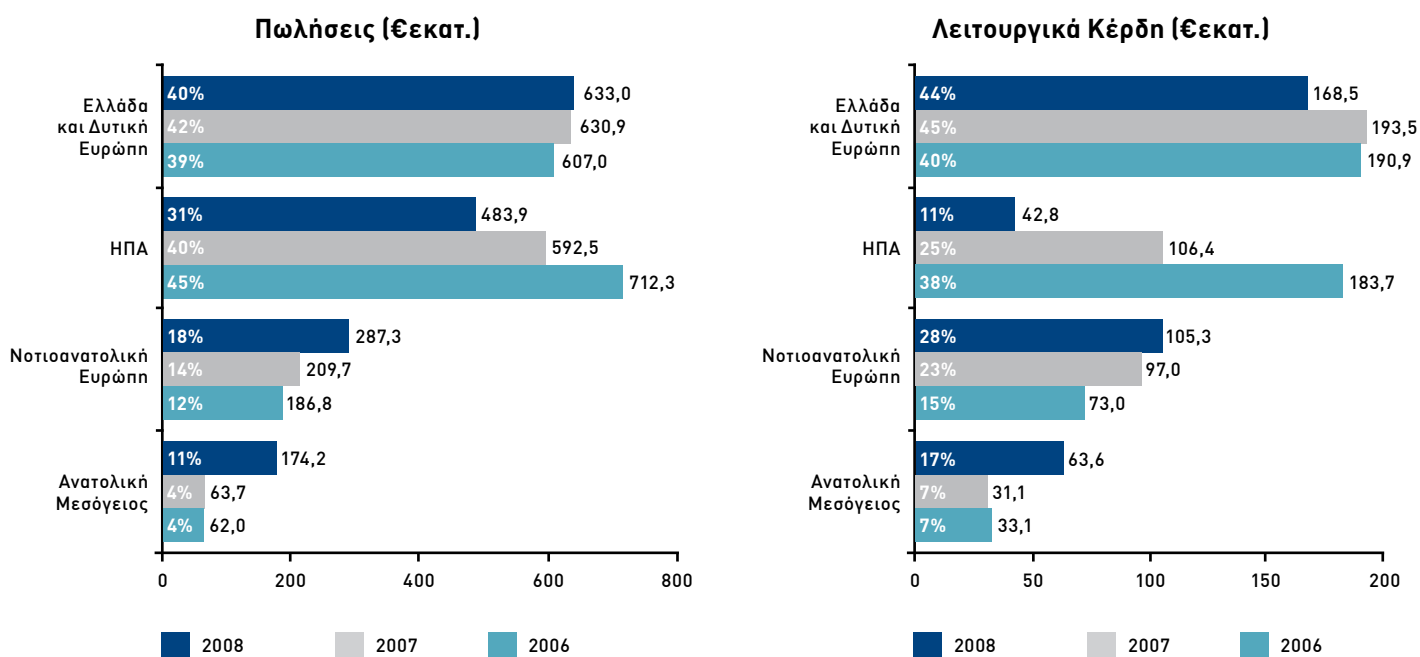
Οικονομικά αποτελέσματα της μητρικής εταιρίας

Το 2008, η Α.Ε. Τιμέντων TITAN πραγματοποίησε πωλήσεις ύψους €549 εκατ., αυξημένες κατά 2,4% έναντι του 2007. Τα λειτουργικά κέρδη (EBITDA) μειώθηκαν κατά 13% σε €148 εκατ., αντικατοπτρίζοντας την πτώση των εγχώριων πωλήσεων, το αυξημένο κόστος παραγωγής και τα χαμηλότερα περιθώρια κέρδους, κυρίως λόγω των υψηλών τιμών των στερεών καυσίμων. Μείωση σημείωσαν και τα καθαρά κέρδη κατά 10,8% σε €106 εκατ.

Σημαντικά γεγονότα μεταγενέστερα της ημερομηνίας κλεισίματος του Ισολογισμού

Στις 30 Ιανουαρίου 2009, το Περιφερειακό Πρωτοδικείο της Νότιας Φλόριντα των ΗΠΑ εξέδωσε απόφαση με την οποία και πάλι ακύρωσε όλες τις άδειες για εξόρυξη στα λατομεία της περιοχής Lake Belt της κομητείας Miami-Dade και έτσι έπαψε να ισχύει η απόφαση του Περιφερειακού Εφετείου των ΗΠΑ που είχε εκδοθεί το Μάιο του 2008, βάσει της οποίας είχαν λειτουργήσει προσωρινά τα λατομεία στην περιοχή. Τις εννέα αυτές άδειες είχε χορηγήσει το Σώμα Μηχανικού του Στρατού των ΗΠΑ σε διάφορες εταιρίες, μεταξύ των οποίων και η Tarmac America, θυγατρική του ΤΙΤΑΝΑ. Η θυγατρική μας και οι υπόλοιποι κάτοχοι αδειών εξόρυξης έχουν εφεσιβάλει την απόφαση του Περιφερειακού Πρωτοδικείου.

ΕΝΟΠΙΩΜΕΝΕΣ ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΚΕΡΔΗ ΑΝΑ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ 2006 - 2008

ΙΣΟΤΙΜΙΕΣ ΜΕΤΑΤΡΟΠΗΣ ΞΕΝΩΝ ΝΟΜΙΣΜΑΤΩΝ

Ποσότητα ξένου νομίσματος ανά Ευρώ	Ισοτιμία τέλους έτους			Μέση ισοτιμία έτους		
	2008	2007	Μεταβολή +/- (%)	2008	2007	Μεταβολή +/- (%)
Δολάριο Η.Π.Α. (USD)	1,3917	1,4721	5,5%	1,4726	1,3797	-6,7%
Γιεν Ιαπωνίας (JPY)	126,14	164,93	23,5%	151,53	162,11	6,5%
Λίρα Αγγλίας (GBP)	0,9525	0,7333	-29,9%	0,8026	0,6873	-16,8%
Δολάριο Καναδά (CAD)	1,6998	1,4449	-17,6%	1,5656	1,4663	-6,8%
Λίρα Αιγύπτου (EGP)	7,6752	8,1223	5,5%	8,0131	7,7728	-3,1%
Λέβα Βουλγαρίας (BGN)	1,9558	1,9558	0,0%	1,9558	1,9558	0,0%
Δηνάριο ΠΓΔΜ (MKD)	61,4123	61,2016	-0,3%	61,2800	61,1900	-0,1%
Δηνάριο Σερβίας (RSD)	88,6010	79,2362	-11,8%	81,9100	80,0900	-2,3%
Τούρκικη Λίρα (TRY)	2,1488	1,7170	-25,1%	1,9138	1,7800	-7,5%

Σημείωση: Για τη μετατροπή των κονδυλίων του Ισολογισμού χρησιμοποιήθηκε η ισοτιμία τέλους έτους.

Για τη μετατροπή των κονδυλίων του Λογαριασμού Αποτελεσμάτων Χρήσεως χρησιμοποιήθηκε η μέση ισοτιμία του έτους.

Ανασκόπηση επιχειρηματικών δραστηριοτήτων

ΤΣΙΜΕΝΤΟ

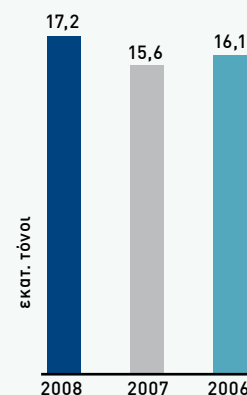
Το τσιμέντο είναι ένα υλικό που έχει την ιδιότητα να σκληραίνει όταν έρχεται σε επαφή με το νερό (αντίδραση ενυδάτωσης). Παράγεται από τη συνάλεση κλίνκερ, γύψου και/ή άλλων υλικών με ποζολανικές/υδραυλικές ιδιότητες. Η λεπτόκοκκη σκόνη που προκύπτει αποτελείται από υδραυλικές ενώσεις οξειδίων ασβεστίου, πυριτίου και αργιλίου, και όταν αναμειχθεί με ορυκτές πρώτες ύλες που καλούνται «αδρανή» (όπως άμμο, χαλίκι ή άλλα λίθινα θραυστά κλάσματα) και νερό, δρα ως συνδετικό υλικό για το σχηματισμό του σκυροδέματος.

Ο TITAN παράγει τσιμέντο τύπου Πόρτλαντ, τσιμέντο τοιχοποιίας, καθώς και άλλα υλικά με υδραυλικές ιδιότητες, όπως π.χ. επεξεργασμένη ιπάμενη τέφρα, ενώ είναι σε θέση, μέσα από την εκτεταμένη αναζήτηση στους τομείς έρευνας και ανάπτυξης, να παρέχει στην αγορά διάφορους τύπους σύμμεικτων τσιμέντων για ειδικές εφαρμογές.

Αποτελέσματα 2008

Το 2008, οι πωλήσεις τσιμέντου και υλικών με παρεμφερείς ιδιότητες, όπως η επεξεργασμένη ιπάμενη τέφρα, αυξήθηκαν κατά 10% σε 17,2 εκατ. τόνους. Η αύξηση αυτή οφείλεται στην εξαγορά του 50% της Adocim Cimento στην Τουρκία, στις υψηλότερες πωλήσεις τσιμέντου στην περιοχή της Νοτιοανατολικής Ευρώπης και στην αύξηση της ζήτησης και των πωλήσεων στην Αίγυπτο.

Πωλήσεις Τσιμέντου*

* Περιλαμβάνονται οι πωλήσεις τσιμέντου και συναφών υλικών και οι πωλήσεις των κοινοπραξιών με τρίτους

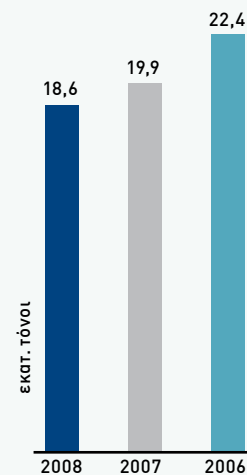
ΑΔΡΑΝΗ ΥΛΙΚΑ

Στα αδρανή περιλαμβάνονται τα λίθινα προϊόντα από τη θραύση πετρωμάτων, καθώς και από την απόληψη φυσικών αποθέσεων θραυσμάτων (αμμοχάλικων). Τα αδρανή διαφέρουν τόσο στα φυσικο-μηχανικά όσο και στα χημικά χαρακτηριστικά τους, όπως επίσης και στην κοκκομετρία (μέγεθος και σχήμα κλασμάτων), και τη σκληρότητά τους. Η κύρια χρήση των αδρανών είναι η παραγωγή σκυροδέματος ή προϊόντων σκυροδέματος, όπως π.χ. τα «δομικά στοιχεία». Άλλες εφαρμογές περιλαμβάνουν την χρήση τους στην οδοποιία, σε σιδηροδρομικές γραμμές κ.α.

Αποτελέσματα 2008

Οι πωλήσεις αδρανών υλικών σημείωσαν πτώση 7%, σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος, φτάνοντας τους 18,6 εκατ. τόνους. Η μείωση αντικατοπτρίζει σε μεγάλο βαθμό την επιδείνωση της στεγαστικής αγοράς κατοικίας στις ΗΠΑ και την επιβράδυνση της αγοράς στην Ελλάδα.

Πωλήσεις Αδρανών

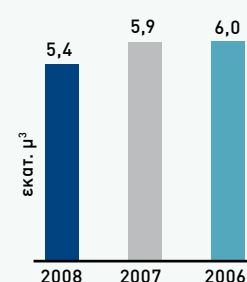
ΕΤΟΙΜΟ ΣΚΥΡΟΔΕΜΑ

Το σκυρόδεμα παράγεται από την ανάμιξη τσιμέντου, νερού και αδρανών. Ένα κυβικό μέτρο σκυροδέματος περιέχει περίπου 300 κιλά τσιμέντου, 150 λίτρα νερού και 2.000 κιλά αδρανών. Ανάλογα με την δοσολογία ανάμιξης το παραγόμενο σκυρόδεμα έχει διαφορετικές ιδιότητες, με σκοπό την ικανοποίηση των συγκεκριμένων αναγκών των πελατών μας.

Αποτελέσματα 2008

Ο όγκος πωλήσεων σκυροδέματος μειώθηκε κατά 8% σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος φτάνοντας τα 5,4 εκατ. μ³. Η μείωση αντικατοπτρίζει, όπως και στα αδρανή υλικά, τη σημαντική πτώση της αγοράς κατοικίας στις ΗΠΑ και την υποχώρηση της οικοδομικής δραστηριότητας στην Ελλάδα.

Πωλήσεις Σκυροδέματος

Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη και Βιώσιμη Ανάπτυξη - Συνοπτικά

Η ενσωμάτωση της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης και της βιώσιμης ανάπτυξης στη λήψη αποφάσεων και στις καθημερινές δραστηριότητες του Ομίλου TITAN είναι μια αδιάκοπη προσπάθεια, υποστηριζόμενη και ενθαρρυνόμενη από τη σύμπραξη με τους εργαζομένους και όλους τους βασικούς «συμ-μετόχους» μας.

Για τον TITANA, η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη είναι ένα βήμα πέρα από τη συμμόρφωση προς νομικές υποχρεώσεις, είναι μια συνειδητή αυτοδέσμευση να προσπαθούμε συνεχώς για το καλύτερο. Δεν είναι θέμα ηθικής μόνο ή έστω κοινωνικής υπευθυνότητας, είναι επίσης καλή επιχειρηματική πρακτική που δημιουργεί αξία.

Το 2008 ήταν μια χρονιά καθοριστικών αλλαγών για την κοινωνία και τις επιχειρήσεις. Η εστίαση σε υπεύθυνες επιχειρηματικές πρακτικές καθίσταται ακόμη πιο σημαντική. Η διαφάνεια, η ακεραιότητα, καθώς και η υλοποίηση των αρχών της βιώσιμης ανάπτυξης, κυριαρχούν μεταξύ των θεμάτων που απασχολούν την κοινωνία. Ο TITAN συνέχισε να εφαρμόζει τη στρατηγική του επικεντρώνοντας στην πολιτική της μεγιστοποίησης της προστιθέμενης αξίας που δημιουργείται με τη μεταλαμπάδευση εμπειρίας, γνώσης και καλών πρακτικών στη σφαίρα της δικής του επιρροής και ιδιαίτερα στους εργαζομένους του και στους επιχειρηματικούς συνεργάτες του, στους μετόχους, στους πελάτες του και στις τοπικές κοινωνίες.

Για τον Όμιλο TITAN, δύο ζητήματα αποτέλεσαν και αποτελούν τις κύριες προτεραιότητές του: η ασφάλεια στην εργασία και η κλιματική αλλαγή.

- Το 2008, οι επιδόσεις μας στον τομέα της ασφάλειας χειροτέρευσαν, καθώς σημειώθηκαν πέντε θανατηφόρα δυστυχήματα (με θύματα τρία μέλη του προσωπικού εργολάβων, ένα δικό μας εργαζόμενο και ένα άτομο άσχετο με την εταιρία μας, που έχασε τη ζωή του σε τροχαίο ατύχημα). Οι προσπάθειές μας για περισσότερη ενημέρωση και ευαισθητοποίηση, για αναβάθμιση των συστημάτων οργάνωσης και διοίκησης στην πρόληψη ατυχημάτων, για αλλαγή νοοτροπίας και συμπεριφοράς και για εμπέδωση μιας ισχυρής κουλτούρας ασφάλειας συνεχώς εντείνονται, συντονιζόμενες από την Επιτροπή Υγιεινής και Ασφάλειας του Ομίλου, με τη συνδρομή κορυφαίων εμπειρογνομόνων στον τομέα αυτό. Παρά τις δυσμενείς περυσινές εξελίξεις, εξακολουθούμε να έχουμε ως στόχο μας να είμαστε στο ανώτατο τεταρτημόριο των καλύτερων επιδόσεων για την ασφάλεια μεταξύ των εταιριών-μελών της πρωτοβουλίας για τη βιώσιμη ανάπτυξη στον κλάδο τσιμέντου (WBCSD/CSI) μέχρι το 2010.

- Το 2008 συμπληρώθηκαν πέντε χρόνια από την έναρξη του TITANA στο WBCSD/CSI. Από μια ανασκόπηση της προόδου μας κατά την περίοδο αυτή, σύμφωνα με το πρόγραμμα δράσης που έχει υιοθετηθεί από τις επιχειρήσεις-μέλη, διαπιστώνεται ότι ο Όμιλος TITAN έχει επιτύχει τους περισσότερους περιβαλλοντικούς στόχους του, οι οποίοι είχαν τεθεί το 2006, με σημαντικές μειώσεις των εκπομπών CO₂ (14,8%) και άλλων αέριων εκπομπών (σκόνης, NO_x, SO_x), σταθερή βελτίωση των δεικτών συνολικής επίδοσής του και ενσωμάτωση νέων εργαλείων περιβαλλοντικής διαχείρισης.

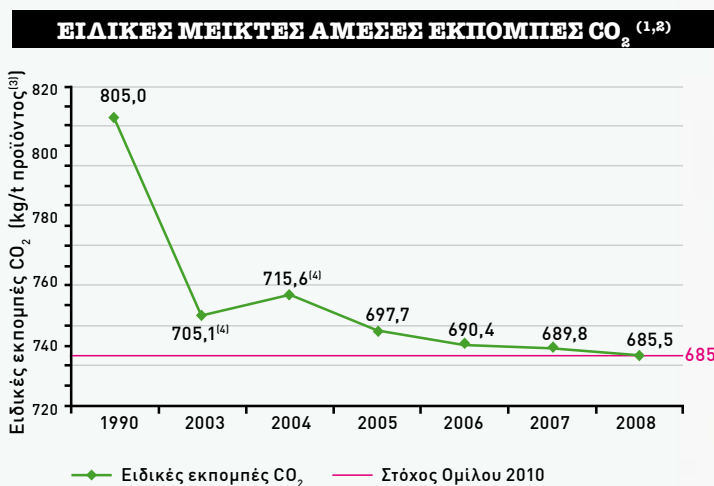

Forum ενδιαφερόμενων πολιτών, εργοστάσιο Καμαρίου

Για τον ΤΙΤΑΝΑ, το 2008 ήταν επίσης πλούσιο σε άλλες δραστηριότητες και επιτυχίες στον τομέα αυτό, όπως εκτεταμένες δενδροφυτεύσεις, αποκατάσταση παλαιών λατομείων, συνεχείς προσπάθειες για ανάπτυξη προϊόντων φιλικών προς το περιβάλλον, για αποτελεσματικότερη εξοικονόμηση ενέργειας και φυσικών πόρων, για προστασία της βιοποικιλότητας και, ευρύτερα, για τον περιορισμό των επιπτώσεων του περιβαλλοντικού μας αποτυπώματος.

Ταυτόχρονα, αναλάβαμε νέες πρωτοβουλίες για βελτίωση των σχέσεων και της εποικοδομητικής σύμπραξης με τους ανθρώπους μας, με τους επενδυτές, τους πελάτες, τους προμηθευτές μας, με τις τοπικές κοινότητες και με άλλους βασικούς «συμ-μετόχους».

- Στην Ελλάδα, διοργανώσαμε το 1ο Φόρουμ Ενδιαφερομένων Πολιτών. Εκπρόσωποι διαφόρων ομάδων «συμ-μετόχων» προσκλήθηκαν να λάβουν μέρος σε μια συνολική επισκόπηση και συζήτηση θεμάτων αναφερομένων στη στρατηγική, στις προτεραιότητες και πρακτικές μας. Τα συμπεράσματα και οι προτάσεις του Φόρουμ κάλυψαν όλες τις πτυχές της πολιτικής και των δραστηριοτήτων μας, περιλαμβανομένης της ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού, της ασφάλειας στην εργασία, της προστασίας του περιβάλλοντος και της βιώσιμης ανάπτυξης, της συνεργασίας με τοπικές κοινότητες, της διαφάνειας, της λογοδοσίας, της επικοινωνίας και της διάδοσης καλών πρακτικών. Ο ΤΙΤΑΝ δίνει ιδιαίτερη προσοχή στην αξιοποίηση των αποτελεσμάτων του Φόρουμ ως πολύτιμου οδηγού - «πυξίδας» στη διαμόρφωση των μελλοντικών σχεδίων και δράσεων του.
- Στην Αλβανία, η κατασκευή ενός νέου εργοστασίου τιμμέντου «συμβαδίζει» με την εφαρμογή των προτύπων του Ομίλου στους τομείς της ασφάλειας, της προστασίας του περιβάλλοντος, των σχέσεων με τις τοπικές κοινότητες και της υπεύθυνης διαχείρισης της εφοδιαστικής αλυσίδας.
- Ο ΤΙΤΑΝ –ως μία από τις πρώτες 500 ανά τον κόσμο επιχειρήσεις που συνυπέγραψαν το Οικουμενικό Σύμφωνο του ΟΗΕ– έχει συστηματικά ενθαρρύνει τη διάδοση και υιοθέτηση των 10 αρχών του Συμφώνου, που αφορούν στα ανθρώπινα δικαιώματα, στα εργατικά δικαιώματα, στην περιβαλλοντική μέριμνα, στη διαφάνεια και στην καταπολέμηση της διαφθοράς. Το 2008, ο Όμιλος ΤΙΤΑΝ έπαιξε καθοριστικό ρόλο στην ίδρυση και ανάπτυξη εθνικών Δικτύων προώθησης του Οικουμενικού Συμφώνου στην Ελλάδα και στην ΠΓΔΜ.
- Η σύμπραξη με τους προμηθευτές μας ήταν ένα άλλο βήμα προς τα εμπρός σε σχέση με την υλοποίηση των αξιών μας και την εκπλήρωση των δεσμεύσεών μας. Το 2008, σε στενή συνεργασία με τη Volkswagen, τη Hewlett Packard και τη L'Oréal, εκπονήσαμε και παρουσιάσαμε ένα νέο ηλεκτρονικό Οδηγό Υπεύθυνης Διαχείρισης της Εφοδιαστικής Αλυσίδας. Ο Οδηγός αυτός είναι το κύριο προϊόν μιας διετούς προσπάθειας, με τη συμμετοχή 30 και πλέον Ευρωπαϊκών και πολυεθνικών επιχειρήσεων, καθώς επίσης και εκπροσώπων ομάδων «συμ-μετόχων». Ήδη, ενταγμένος στο νέο ιστότοπο του

⁽¹⁾ Υπολογισμός των ειδικών εκπομπών βάσει του κεφαλαίου που ανήκει στον Όμιλο ΤΙΤΑΝ το έτος 2006.
⁽²⁾ Οι εκπομπές CO₂ δεν περιλαμβάνουν τις εκπομπές που σχετίζονται με τα οχήματα και τον κινητό εξοπλισμό.
⁽³⁾ Το προϊόν ισούται με υλικό με παρεμφερείς με το τιμμένο ιδιότητες όπως ορίζεται από το WBCSD/CSI.
⁽⁴⁾ Επανυπολογισμός βάσει υλικού με παρεμφερείς με το τιμμένο ιδιότητες σύμφωνα με το WBCSD/CSI.

Ομίλου μας, ο Οδηγός παρέχει πληροφορίες, συμβάλει στην εκπαίδευση-κατάρτιση και προσφέρει εργαλεία αυτο-αξιολόγησης για όλους τους ενδιαφερομένους.

- Η διαδικασία ανεξάρτητης αξιολόγησης και διασφάλισης των περιεχομένων του ετήσιου Απολογισμού μας, που ξεκίνησε ο ΤΙΤΑΝ στην Ελλάδα το 2007, επεκτάθηκε πέρυσι σε όλες τις εταιρίες του Ομίλου στη Νοτιοανατολική Ευρώπη, ενισχύοντας τις προσπάθειές μας για συνεχή βελτίωση.

Κατά τη διάρκεια του 2008 εντείναμε τις προσπάθειές μας και σε δύο άλλους βασικούς τομείς της ΕΚΕ:

- Υποστηρίζοντας την ευρύτερη χρήση της Γραμμής Άμεσης Επικοινωνίας των Εργαζομένων μέσω προηγμένων εφαρμογών του ενδοεταιρικού διαδικτύου (intranet).
- Υλοποιώντας μακροπρόθεσμα προγράμματα τοπικής ανάπτυξης και σύμπραξης, καθώς επίσης και το πολύπλευρο σχέδιο δράσης για την ανασυγκρότηση περιοχών που επλήγησαν από πυρκαγιές.

Ελλάδα και Δυτική Ευρώπη

Ανασκόπηση της αγοράς

Η οικονομική δραστηριότητα στην Ελλάδα επιβραδύνθηκε το 2008, ιδιαίτερα στο δεύτερο μισό του έτους, λόγω κυρίως της μείωσης της εγχώριας ζήτησης. Ο πραγματικός ρυθμός ανάπτυξης έπεσε στο 2,9% έναντι 4,0% το 2007. Μετά την αύξηση των τιμών των καυσίμων και των βασικών αγαθών σε επίπεδα-ρεκόρ, οι πληθωριστικές πιέσεις εντάθηκαν και ο μέσος ετήσιος πληθωρισμός έφτασε το 4,2%.

Οι ακαθάριστες επενδύσεις παγίου κεφαλαίου μειώθηκαν κατά 0,5% λόγω της κάμψης του οικοδομικού κλάδου, γεγονός που επέφερε συρρίκνωση της κατασκευαστικής δραστηριότητας, ιδίως όσον αφορά στις κατοικίες, στον αντίποδα της ανάπτυξης που γνώρισε ο κλάδος την τελευταία πενταετία.

Την οικοδομική δραστηριότητα επηρέασε αρνητικά η μείωση στην έκδοση νέων οικοδομικών αδειών (-17% το 2008 σε σύγκριση με το 2007), ο μεγάλος αριθμός αδιάθετων κατοικιών και οι περιορισμοί στη χορήγηση στεγαστικών δανείων.

Το 2008, η αγορά στεγαστικών δανείων συνέχισε την καθοδική της πορεία. Ο ρυθμός αύξησης των χορηγήσεων ήταν 12% το 2008 έναντι 21% το προηγούμενο έτος. Παρά την πιστωτική επέκταση, τα στεγαστικά δάνεια στην Ελλάδα παραμένουν χαμηλότερα από ό,τι στην ευρωζώνη ως ποσοστό του ΑΕΠ (31,8% έναντι 38,1%).

Ο κύκλος εργασιών του Ομίλου TITAN στην Ελλάδα και τη Δυτική Ευρώπη κατέγραψε οριακή αύξηση 0,3% το 2008, σε σύγκριση με το 2007, φτάνοντας τα €633 εκατ. Η πρωτοφανής αύξηση της τιμής των καυσίμων επηρέασε το περιθώριο λειτουργικού κέρδους (EBITDA) που μειώθηκε κατά 13% σε σύγκριση με το 2007 στα €168 εκατ.

Τσιμέντο

Η κατανάλωση τσιμέντου στην Ελλάδα το 2008 εκτιμάται ότι μειώθηκε κατά 7-8%, σε σχέση με το 2007, όπου και πάλι είχε μειωθεί κατά 5% σε σχέση με το 2006. Η συνολική ετήσια μείωση διαμορφώθηκε από τη μικρότερη μείωση στις αρχές του έτους και από τη σημαντική μείωση το τελευταίο τρίμηνο, τάση που φαίνεται ότι θα διατηρηθεί, ως συνέπεια της συνεχιζόμενης οικονομικής κρίσης που ξέσπασε στις αρχές του φθινοπώρου του 2008.

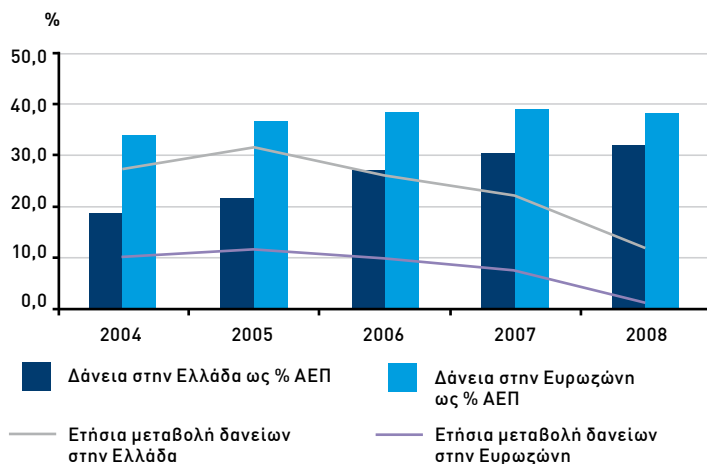
Η κατά το 2008 πτώση στην κατανάλωση τσιμέντου προήλθε κυρίως από τη μεγάλη μείωση στην ιδιωτική κατανάλωση (κατοικία), όπου έχει διαμορφωθεί υψηλό απόθεμα έτοιμων αδιάθετων κατοικιών στην αγορά.

Οι τιμές των καυσίμων εκτινάχθηκαν έως το φθινόπωρο του 2008 και στη συνέχεια ξεκίνησε η αποκλιμάκωσή τους. Το κόστος ηλεκτρικής ενέργειας επιβαρύνθηκε από αύξηση 10% στα τιμολόγια της ΔΕΗ από την 1η Ιουλίου 2008 (προηγούμενη αύξηση της ΔΕΗ ήταν πάλι 10% την 1η Δεκεμβρίου 2007). Έτσι, σε διάστημα 7 μηνών, τα τιμολόγια ηλεκτρικού ρεύματος αυξήθηκαν κατά 21%.

Κατά το 2008, ο Όμιλος πραγματοποίησε στην Ελλάδα επενδύσεις παγίου εξοπλισμού που αφορούσαν κυρίως σε θέματα περιβάλλοντος (μείωση εκπομπών CO₂), υγιεινής και ασφάλειας εργασίας και στην χρησιμοποίηση εναλλακτικών καυσίμων

ΣΤΕΓΑΣΤΙΚΑ ΔΑΝΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΖΩΝΗ

Ετήσια μεταβολή δανείων και δανειακή επιβάρυνση ως ποσοστό του ΑΕΠ

ΠΗΓΗ: Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, Τράπεζα της Ελλάδος, Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

ΕΛΛΑΔΑ

	2008*
ΑΕΠ (πραγματική ετήσια μεταβολή)	2,9%
Πληθυσμός (εκατ.)	11,2
Παραγωγή Τσιμέντου (εκατ. τόνοι)	14,0
Κατανάλωση Τσιμέντου (εκατ. τόνοι)	10,1

* Εκτιμήσεις

ΠΗΓΗ: Τράπεζα της Ελλάδος, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκτιμήσεις Εταιρίας

Εξαγωγές τσιμέντου

Η μείωση των πωλήσεων τσιμέντου στην εγχώρια αγορά οδήγησε σε αναζήτηση διεξόδων μέσω αύξησης των εξαγωγών.

Οι εξαγωγές προς τις ΗΠΑ μειώθηκαν περαιτέρω, λόγω της συνεχιζόμενης συρρίκνωσης της αμερικανικής αγοράς κατοικίας και της σημαντικής αύξησης των ναύλων ξηρού φορτίου.

Η μείωση όμως αυτή αντισταθμίστηκε από αυξημένες εξαγωγές προς τη Δυτική Αφρική.

Οι εξαγωγές προς τους σταθμούς εισαγωγής και εμπορίας τσιμέντου του Ομίλου στη Δυτική Ευρώπη παρέμειναν σταθερές, ενώ οι εξαγωγές τσιμέντου προς την Αλβανία αυξήθηκαν σημαντικά εν αναμονή της λειτουργίας του νέου εργοστασίου τσιμέντου στις αρχές του 2010.

Έτοιμο σκυρόδεμα

Η ύφεση στην οικοδομή επηρέασε και τη δραστηριότητα του έτοιμου σκυροδέματος, περιορίζοντας τις πωλήσεις μας κατά 5-6% περίπου.

Το 2008 πραγματοποιήθηκε σειρά ενεργειών αναδιάρθρωσης του παραγωγικού δυναμικού με νέες επενδύσεις, όπως η εξαγορά της Δομικής Μπετόν στην Κρήτη, ή και με σύμπτυξη δραστηριοτήτων. Στα πλαίσια της αναδιάρθρωσης, απενεργοποιήθηκαν δύο μονάδες στην Θεσσαλονίκη, ενώ η θυγατρική του Ομίλου Ιντερμπετόν διέκοψε τη λειτουργία της μονάδας σκυροδέματος στην Κοζάνη.

Εντός του έτους, ξεκίνησε η διάθεση στην αγορά των νέων προϊόντων INTERFILL, INTERPUMP και ΓΑΙΑFILL από την Ιντερμπετόν, τα οποία καλύπτουν ειδικές ανάγκες των πελατών και σχεδιάστηκαν από το ερευνητικό δυναμικό της Εταιρίας.

Λιμάνι εργοστασίου Ελευσίνας

Αδρανή υλικά

Το σύνολο πωλήσεων αδρανών υλικών από τα λατομεία του Ομίλου αυξήθηκε κατά 3% έναντι του 2007. Στην αύξηση αυτή συνέβαλαν και τα λατομεία της Δομική Μπετόν Α.Ε. και της ΛΑΤΕΕΜ Α.Ε., που είχαν εξαγοραστεί το 2007.

Παράλληλα, προχώρησε σε περισσότερα λατομεία του Ομίλου η διαδικασία απόκτησης πιστοποίησης κατά ISO 18001 για την υγιεινή και ασφάλεια στην εργασία και κατά 14001 για την περιβαλλοντική διαχείριση.

Το 2008, ο Όμιλος απέκτησε το 100% των μετοχών της εταιρίας Λατομεία Θίσβης Α.Ε. και Λατομεία Βαχού Α.Ε., καθώς και το υπόλοιπο 49% των μετοχών της εταιρίας ΛΑΤΕΕΜ Α.Ε., στην οποία κατέχει τώρα το 100% του κεφαλαίου.

Στα Λατομεία Βαχού και Λέρου έγιναν το 2008 επενδύσεις εγκατάστασης μονάδων παραγωγής αδρανών υλικών.

Κονιάματα

Παρά τη σοβαρή κρίση στην οικοδομή, ο όγκος πωλήσεων των ετοιμών κονιαμάτων της θυγατρικής μας Intermix παρουσίασε μόνο μικρή πτώση έναντι του 2007, λόγω κυρίως της διεύρυνσης της παρουσίας τους σε νέες αγορές.

Το 2008, ξεκίνησε στη Θεσσαλονίκη επένδυση κατασκευής δευτέρας μονάδας παραγωγής κονιαμάτων Intermix, η οποία βρίσκεται σε φάση ολοκλήρωσης.

Πορσελάνη

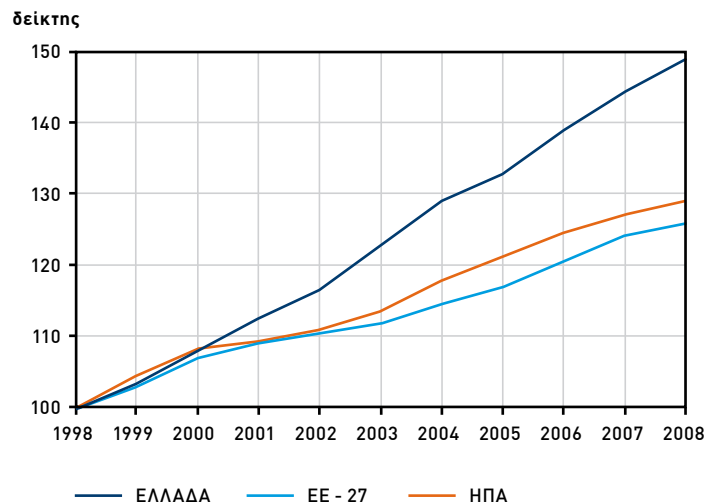
Η ΙΩΝΙΑ, εταιρία ειδών πορσελάνης του Ομίλου, το 2008 διατήρησε σταθερό το ύψος των πωλήσεων οικιακού τομέα στα επίπεδα του 2007. Ο ρυθμός αύξησης των πωλήσεων του πρώτου εξαμήνου ανασχέθηκε από την οικονομική κρίση και την πτωτική πορεία της αγοράς κατά το τελευταίο τρίμηνο.

Στον τομέα των ειδών επαγγελματικής εστίασης, η ΙΩΝΙΑ, στο πλαίσιο της στρατηγικής εξορθολογισμού των λειτουργιών της, συμφώνησε το Δεκέμβριο 2008 την ανάθεση από τον Φεβρουάριο 2009, της διανομής των προϊόντων επαγγελματικής πορσελάνης στην εταιρία Υαλco.

Με αυτόν τον τρόπο, η ΙΩΝΙΑ επικεντρώνει τις δραστηριότητές της στον οικιακό τομέα και ειδικότερα στην ανάπτυξη του δικτύου λιανικής πώλησης, αξιοποιώντας παράλληλα, στον επαγγελματικό τομέα, τις σημαντικές δυνατότητες του δικτύου της Υαλco στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

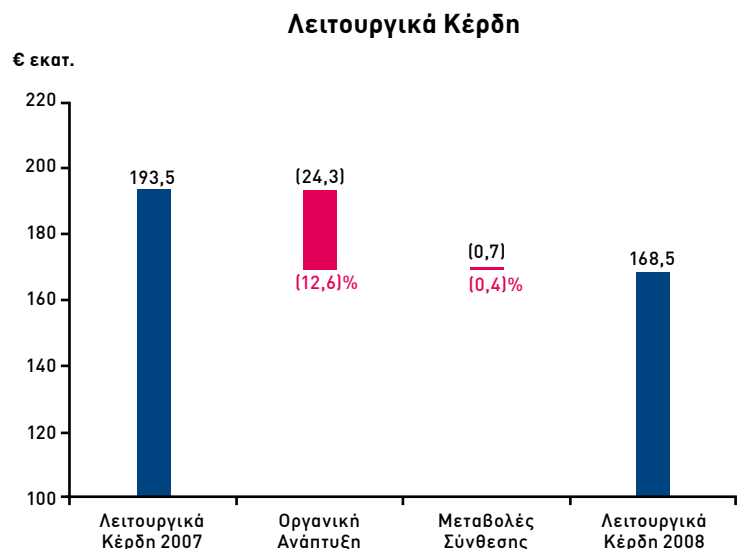
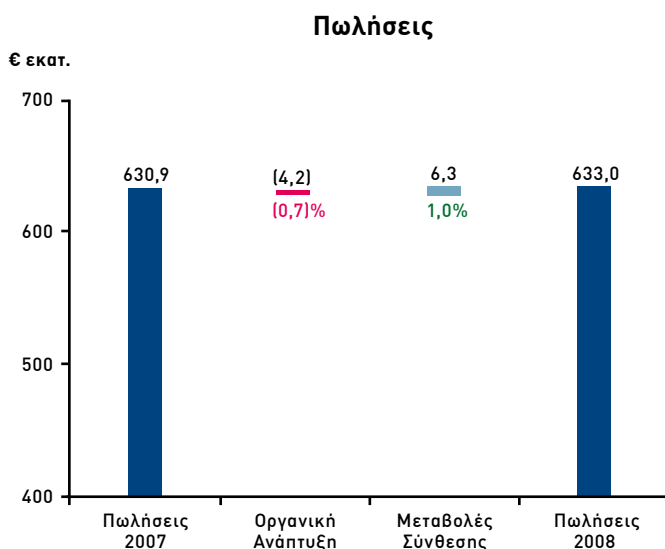
ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΤΟΥ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ, ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ ΚΑΙ ΣΤΙΣ ΗΠΑ.

(σε σταθερές τιμές 2000, 1998=100)

ΠΗΓΗ: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, φθινόπωρο 2008

ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΑΓΟΡΑΣ 2008 - ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΔΥΤΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ

Εργοστάσιο Δρεπάνου, Πάτρα

ΗΠΑ

Ανασκόπηση της αγοράς

Το 2008, σύμφωνα με μετρήσεις της πραγματικής αύξησης του ΑΕΠ, η οικονομία των ΗΠΑ σημείωσε ετήσια μεγέθυνση περίπου 1,1%. Η οικονομική ύφεση επιταχύνθηκε κατά τη διάρκεια του έτους, με το ΑΕΠ του τέταρτου τριμήνου του 2008 να μειώνεται κατά 6,3% σε ετήσια βάση. Η μείωση αυτή αντικατοπτρίζει κυρίως τη συνεχή, σημαντική πτώση στις επενδύσεις σε κατοικίες, τη ραγδαία μείωση του δείκτη προσωπικών καταναλωτικών δαπανών και την επιβράδυνση του ρυθμού αύξησης των δαπανών της πολιτειακής και τοπικής διοίκησης. Από την άλλη, οι αυξημένες δαπάνες της ομοσπονδιακής κυβέρνησης, καθώς και οι βελτιωμένες εξαγωγικές συνθήκες στήριξαν μερικά την οικονομία.

Ο δείκτης απασχόλησης επιδεινώθηκε το 2008 και στο τέλος του έτους η ανεργία βρισκόταν στο 7,2% (συγκριτικά με 4,9% στις 31 Δεκεμβρίου 2007).

Ο πληθωρισμός, ενισχυμένος από τις πολύ υψηλές τιμές στον τομέα της ενέργειας, αυξήθηκε στο 3,8%, ωστόσο ο δομικός πληθωρισμός (που δεν περιλαμβάνει τρόφιμα και καύσιμα) παρέμεινε σε χαμηλά επίπεδα (1,9%). Τα χαμηλά επίπεδα του δομικού πληθωρισμού επέτρεψαν στην Κεντρική Τράπεζα των ΗΠΑ να ακολουθήσει επιθετική πολιτική σε μια προσπάθεια να στηρίξει την ασθενική οικονομία.

Το 2008, εκτιμάται ότι οι δαπάνες για την κατασκευή κατοικιών σημείωσαν πτώση κατά περίπου 27% σε σχέση με την ίδια περίοδο το 2007, με τον δείκτη ανέγερσης νέων κατοικιών να πέφτει στο χαμηλότερο επίπεδο των τελευταίων πενήντα ετών. Εκτός από τις συνεχιζόμενες δυσκολίες που αντιμετωπίζει ο τομέας της κατοικίας, οι δυσμενείς πιστωτικές συνθήκες, σε συνδυασμό με την

επιδείνωση του επιχειρηματικού κλίματος, οδήγησαν σε ύφεση σημαντικά τμήματα του κατασκευαστικού τομέα πέραν των κατοικιών. Συνολικά, οι δαπάνες του κατασκευαστικού τομέα στις ΗΠΑ μειώθηκαν κατά 5,5% σε \$1,07 τρισεκ. κατά τη διάρκεια του έτους.

Η κατανάλωση τσιμέντου μειώθηκε κατά ποσοστό υψηλότερο του 15% σε εκτιμώμενο επίπεδο 96,5 εκατ. τόνων. Οι εισαγωγές μειώθηκαν στο 12% της κατανάλωσης των ΗΠΑ, στα 11,5 εκατ. τόνους το 2008. Για το σύνολο του έτους, οι μέσες τιμές πώλησης τσιμέντου στις ΗΠΑ παρέμειναν σε γενικές γραμμές αμετάβλητες σε σχέση με το 2007. Πολλές αγορές ωστόσο, κατά το τέλος του έτους, βρίσκονταν υπό αυξανόμενη τιμολογιακή πίεση.

Σύμφωνα με εκτιμήσεις της Γεωλογικής Υπηρεσίας των ΗΠΑ (US Geological Survey), το 2008 η αξία της συνολικής παραγωγής τσιμέντου ήταν περίπου \$9,4 δισεκ. ενώ η αξία των συνολικών πωλήσεων (συμπεριλαμβανόμενου του εισαγόμενου τσιμέντου) \$10,6 δισεκ.

Αποτελέσματα των δραστηριοτήτων στις ΗΠΑ

Η συνεχιζόμενη κρίση της αγοράς κατοικιών είχε έντονες αρνητικές επιπτώσεις στη ζήτηση και στον όγκο των πωλήσεων με αποτέλεσμα όλα τα προϊόντα μας να επηρεαστούν σημαντικά.

Ως συνέπεια του δυσμενούς εμπορικού κλίματος, τα αποτελέσματα της Titan America δέχτηκαν σημαντικές πιέσεις το 2008, με τον κύκλο εργασιών και τα λειτουργικά κέρδη προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων (EBITDA) να ολισθαίνουν κατά περίπου 18% και 60% αντίστοιχα σε σύγκριση με το 2007. Η δυσμενής αυτή εξέλιξη των αποτελεσμάτων ήταν συνέπεια κυρίως της πτώσης της ζήτησης στην αγορά και των επιπτώσεων της αύξησης του κόστους ενέργειας, πρώτων υλών και μεταφορικών στα περιθώρια κέρδους.

Φλόριντα

Σύμφωνα με τη Γεωλογική Υπηρεσία των ΗΠΑ, η κατανάλωση τσιμέντου στην Πολιτεία Φλόριντα το 2008 σημείωσε πτώση στους 6,2 εκατ. τόνους από 8,2 εκατ. τόνους το 2007 και 12,2 εκατ. τόνους το 2006, ήτοι πτώση της τάξεως του 50% περίπου μέσα σε δύο έτη. Ο συνδυασμός του χαμηλού όγκου κατανάλωσης τσιμέντου με το αυξημένο κόστος ενέργειας και πρώτων υλών επιβάρυναν την κερδοφορία του τσιμέντου.

Όπως και στην περίπτωση του τσιμέντου, έτσι και η ζήτηση για έτοιμο σκυρόδεμα και τσιμεντόλιθους δέχθηκε έντονες πιέσεις στη Φλόριντα για δεύτερο συνεχές έτος. Το υψηλότερο κόστος εισροών, καθώς και ο μειωμένος όγκος κατανάλωσης είχαν δυσμενή επίδραση στην εμπορική δραστηριότητα. Αντίθετα, ανέκαμψε η κερδοφορία στον τομέα των αδρανών υλικών, έχοντας ωφεληθεί από την άρση της απαγόρευσης λατομικής εξόρυξης στην περιοχή Lake Belt μετά το πρώτο εξάμηνο.

Το Μάιο 2008, το 11ο Τμήμα του Εφετείου των ΗΠΑ αναίρεσε τις αποφάσεις του Μαΐου 2006 και Ιουλίου 2007 του Πρωτοδικείου, σχετικά με τις άδειες λατομικής εξόρυξης

που εκδόθηκαν βάσει του χωροταξικού σχεδιασμού της περιοχής Lake Belt της Φλόριντα, συμπεριλαμβανόμενης της άδειας που είχε εκδοθεί για το λατομείο μας στο Pennsoco, και ανέπεμψε την υπόθεση στο Πρωτοδικείο για επανεξέταση. Στις 30 Ιανουαρίου 2009 το Πρωτοδικείο εξέδωσε τελεσίδικη απόφαση ακυρώνοντας όλες τις άδειες του 2002 για την περιοχή Lake Belt. Η Titan America καθώς και άλλοι δικαιούχοι λατομικής εξόρυξης έχουν εφεισβάλλει την απόφαση της 30ής Ιανουαρίου 2009, στηριζόμενοι στο γεγονός ότι η ανάλυση του Πρωτοδικείου παρουσιάζει σοβαρά κενά και δεν επιδεικνύει τον δέοντα βαθμό σεβασμού στο ρόλο του Σώματος Μηχανικού του Στρατού των ΗΠΑ ως φορέα αδειοδότησης. Έπειτα από την προηγούμενη απόφαση του Πρωτοδικείου, το Σώμα Μηχανικού του Στρατού των ΗΠΑ ανέλαβε να καταρτίσει Συμπληρωματική Έκθεση Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων («SEIS») για την περαιτέρω εξέταση και καταγραφή των επιπτώσεων της λατομικής εξόρυξης στο περιβάλλον, η οποία αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του 2009.

ΗΠΑ

	2008*
ΑΕΠ (πραγματική ετήσια μεταβολή)	1,1%
Πληθυσμός (εκατ.)	305,5
Παραγωγή Τσιμέντου (εκατ. τόνοι)	87,7
Κατανάλωση Τσιμέντου (εκατ. τόνοι)	96,5

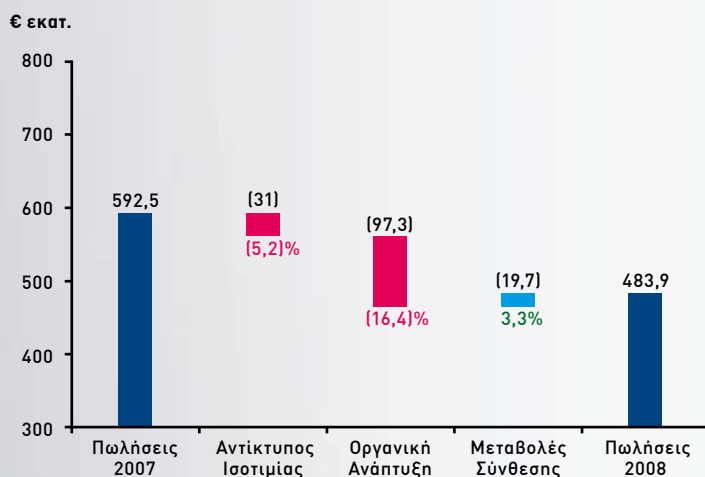
* Εκτιμήσεις

ΠΗΓΗ: US Bureau of Economic Analysis, US Geological Survey, US Census Bureau, Portland Cement Association

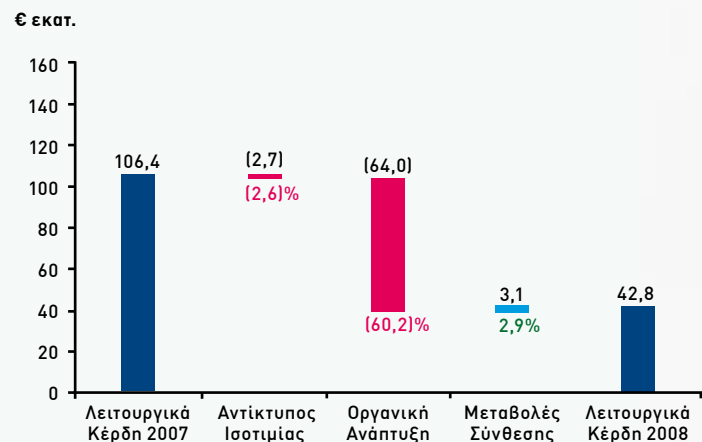

ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΑΓΟΡΑΣ 2008 - ΗΠΑ

Πωλήσεις

Λειτουργικά Κέρδη

Μεσοανατολικές Πολιτείες

Όπως και στη Φλόριντα, η ζήτηση τσιμέντου στις Μεσοανατολικές Πολιτείες παρουσίασε μείωση το 2008. Σύμφωνα με τη Γεωλογική Υπηρεσία των ΗΠΑ, η κατανάλωση τσιμέντου στις Πολιτείες της Βιρτζίνια και της Βόρειας Καρολίνας σημείωσε πτώση υψηλότερη του 15% και 22% αντίστοιχα σε σύγκριση με το 2007. Τα αποτελέσματα του εργοστασίου τσιμέντου στο Roanoke ήταν καλύτερα χάρη στις εδραιωμένες εμπορικές του σχέσεις και την καθετοποίηση με τις μονάδες σκυροδέματος Virginia Readymix και S&W Readymix. Όπως και στη Φλόριντα, ο κλάδος του έτοιμου σκυροδέματος αντιμετώπισε προβλήματα λόγω της χαμηλότερης ζήτησης της αγοράς και του υψηλότερου κόστους εισροών.

Νέα Υόρκη / Νιου Τζέρσεϋ

Στην μητροπολιτική περιοχή της Πολιτείας της Νέας Υόρκης, ο σταθμός εισαγωγής κι εμπορίας τσιμέντου του Ομίλου Essex είχε να αντιμετωπίσει χαμηλότερη ζήτηση, καθώς και υψηλούς θαλάσσιους ναύλους, οι οποίοι

είχαν σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις στα περιθώρια κέρδους και στις πωλήσεις της Essex.

Separation Technologies

Οι συνολικές πωλήσεις επεξεργασμένης ιπτάμενης τέφρας, ProAsh, από τη θυγατρική του Ομίλου Separation Technologies παρέμειναν σταθερές, παρά την επιβράδυνση της ζήτησης για δομικά υλικά. Ωστόσο, η κερδοφορία περιορίστηκε από διάφορους παράγοντες, μεταξύ άλλων του έντονου ανταγωνισμού και της ποιότητας της τέφρας τροφοδοσίας σε ορισμένες περιοχές. Κατά τη διάρκεια του 2008, τέθηκε σε λειτουργία μία νέα μονάδα διαχωρισμού στη Φλόριντα, ωστόσο οι δυσκολίες κατά την έναρξη λειτουργίας της μονάδας περιόρισαν τη θετική συνεισφορά της στην κερδοφορία. Η συνεχής έμφαση που δίδεται σε οικολογικά δομικά υλικά και στη δομή κόστους στον τομέα του έτοιμου σκυροδέματος αναμένεται να έχει θετική επίδραση στα αποτελέσματα της Separation Technologies για το 2009 και μακροπρόθεσμα.

Νοτιοανατολική Ευρώπη

Ανασκόπηση της αγοράς

Η περιφέρεια της Νοτιοανατολικής Ευρώπης κατέγραψε σημαντική ανάπτυξη το 2008, χάρη στην υψηλή ζήτηση, κυρίως στις αγορές της Βουλγαρίας και της Σερβίας, καθώς και στην αύξηση της παραγωγής στο εργοστάσιό μας της Zlatna Panega. Ο κύκλος εργασιών σημείωσε αύξηση 37%, φτάνοντας τα €287,3 εκατ., ενώ τα λειτουργικά κέρδη (EBITDA) αυξήθηκαν κατά 8,5% σε €105,3 εκατ.

Ο Όμιλος επεκτείνει τη δραστηριότητά του στην Αλβανία, μέσω εισαγόμενου τιμέντου, προετοιμάζοντας το έδαφος για τη λειτουργία του νέου εργοστασίου στις αρχές του 2010. Η λειτουργία του νέου εργοστασίου θα αυξήσει την παραγωγική μας ικανότητα στην αναδυόμενη αγορά της Νοτιοανατολικής Ευρώπης κατά σχεδόν 50%.

Ανέγερση νέου εργοστασίου τιμέντου στην περιοχή Boka e Kuqe, Αλβανία

Βουλγαρία

Το 2008, η Βουλγαρία σημείωσε ρυθμό ανάπτυξης του ΑΕΠ κατά 6%. Ο πληθωρισμός ανήλθε περίπου σε 12,5%, ως επακόλουθο της παγκόσμιας αύξησης των τιμών των καυσίμων, ενέργειας, τροφίμων και εμπορευμάτων.

Η αγορά τιμέντου ξεπέρασε τα επίπεδα του 2007 κατά περίπου 14% αγγίζοντας τους 4,8 εκατ. τόνους. Οι επιδόσεις αυτές ήταν αποτέλεσμα κυρίως των υψηλών ξένων επενδύσεων στον τουρισμό, την κατασκευή θέρετρων, καθώς επίσης επαγγελματικών κτηρίων και κατοικιών.

Το εργοστάσιο του TITANA στη Zlatna Panega σημείωσε ρεκόρ ετήσιας παραγωγής και πώλησης τιμέντου. Η κερδοφορία παρουσίασε διπλή ρυθμό αύξησης συγκριτικά με το 2007, χάρη στον αυξημένο όγκο πωλήσεων και στην καλύτερη τιμολόγηση, αποτέλεσμα της ισχυρής ζήτησης δομικών υλικών.

Ο κλάδος του έτοιμου σκυροδέματος επίσης είχε μεγαλύτερη θετική συνεισφορά, χάρη στον αυξημένο όγκο πωλήσεων μέσω της υλοποίησης μεγάλων βιομηχανικών έργων.

Τέλος, το προτεινόμενο προσχέδιο του εθνικού προγράμματος κατανομής δικαιωμάτων εκπομπών CO₂ για την περίοδο 2008 – 2012 δεν αναμένεται να επηρεάσει τα επίπεδα παραγωγής του εργοστασίου μας.

Σερβία

Κατά τη διάρκεια του 2008, η οικονομία της Σερβίας αναπτύχθηκε με υψηλό ρυθμό, όπως και τα αμέσως προηγούμενα χρόνια, χωρίς να μετριάζεται ωστόσο ο βασικός κίνδυνος για τη μακροοικονομική της σταθερότητα, δηλαδή η διόγκωση του ελλείμματος του εμπορικού ισοζυγίου. Η αύξηση του ΑΕΠ εκτιμάται ότι ανήλθε σε 6,1%, ως αποτέλεσμα κυρίως του τομέα παροχής υπηρεσιών, αλλά και χάρη στη συνεισφορά της γεωργίας και της βιομηχανίας. Έπειτα από σειρά ετών διατήρησής του σε υψηλά επίπεδα, ο πληθωρισμός μειώθηκε το 2008 στο 6,8%.

Κατά τη διάρκεια του έτους, αντικατοπτρίζοντας την ευρωστία του κατασκευαστικού τομέα, συνεχίστηκε η ανοδική τάση της ζήτησης για δομικά υλικά. Η αύξηση της κατανάλωσης τιμέντου εκτιμάται ότι ήταν της τάξης του 8% και ότι η ετήσια κατανάλωση έφθασε τα 2,7 εκατ. τόνους.

Η μεγέθυνση αυτή της αγοράς της Σερβίας, με τη συμβολή και των αυξημένων εξαγωγών από το εργοστάσιό μας προς το γειτονικό Μαυροβούνιο, είχε ως αποτέλεσμα τη σημαντική ενίσχυση της κερδοφορίας του εργοστασίου του Ομίλου Cementara Kosjeric. Το 2008, η Εταιρία σημείωσε ρεκόρ παραγωγής τιμέντου και πωλήσεων.

ΝΟΤΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ

2008*	ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	ΣΕΡΒΙΑ	ΠΓΔΜ	ΑΛΒΑΝΙΑ
ΑΕΠ (πραγματική ετήσια μεταβολή)	6,0%	6,1%	5,3%	6,0%
Πληθυσμός (εκατ.)	7,6	7,4	2,1	3,1
Πληθωρισμός	12,5%	6,8%	8,3%	3,4%
Κατανάλωση Τιμέντου (εκατ. τόνοι)	4,8	2,7	0,7	1,9

* Εκτιμήσεις

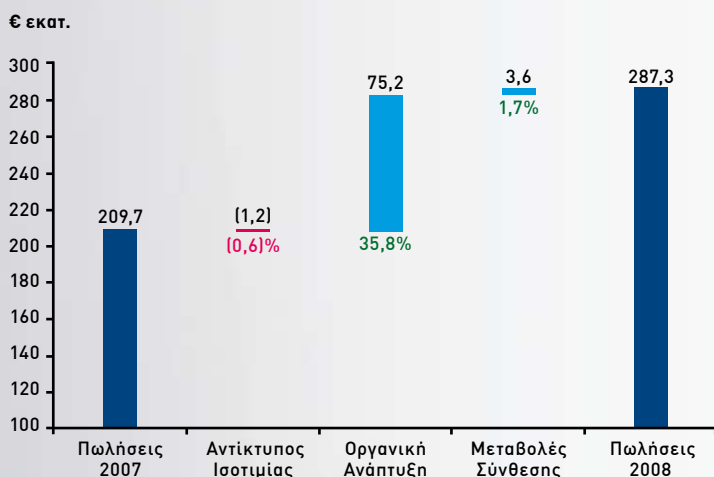
ΠΗΓΗ: Τοπικές Αρχές, ΔΝΤ, εκτιμήσεις Εταιρίας

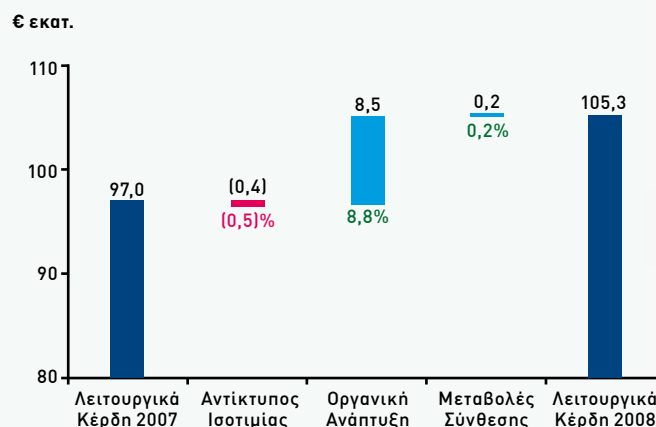
Εργοστάσιο USJE, ΠΓΔΜ

ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΑΓΟΡΑΣ 2008 – ΝΟΤΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ

Πωλήσεις

Λειτουργικά Κέρδη

Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας

Το 2008, η ΠΓΔΜ παρουσίασε αύξηση του ΑΕΠ κατά 5,3%. Ο πληθωρισμός αυξήθηκε σε 8,3%, ως επακόλουθο των μεγάλων παγκόσμιων ανατιμήσεων των καυσίμων και των εμπορευμάτων, ενώ η ανεργία μειώθηκε οριακά σε 33,8%. Οι επενδύσεις του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα παρέμειναν στα επίπεδα των προηγούμενων ετών.

Η κατανάλωση τιμέντου αυξήθηκε κατά περίπου 4%, ως αποτέλεσμα κυρίως των ηπιότερων καιρικών συνθηκών, ιδιαίτερα κατά το τελευταίο τρίμηνο του έτους. Η επίλυση του θέματος των αδειών της κατασκευαστικής βιομηχανίας, στα τέλη του 2007, είχε επίσης θετική επίδραση στον εμπορικό και βιομηχανικό κατασκευαστικό τομέα στα Σκόπια. Ωστόσο, οι εγχώριες πωλήσεις σημείωσαν κάμψη, καθώς οι εισαγωγές ενσασκισμένου τιμέντου από τη Βουλγαρία και κυρίως από την Αλβανία, υπερδιπλασιάστηκαν συγκριτικά με το 2007. Οι συνολικές εξαγωγές τιμέντου και κλίνκερ μειώθηκαν επίσης σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος.

Οι σημαντικές απώλειες των εγχώριων πωλήσεων, σε συνδυασμό με τη μεγάλη αύξηση του κόστους των καυσίμων και ενέργειας, οδήγησαν σε πτώση της κερδοφορίας, παρά την καλύτερη τιμολόγηση και τις λειτουργικές βελτιώσεις που πέτυχε το εργοστάσιό μας Usje.

Αλβανία

Στην Αλβανία, τα τελευταία χρόνια σημειώνεται σταθερή αύξηση του ΑΕΠ, η οποία το 2008 έφτασε σε 6%.

Οι δραστηριότητες του ΤΙΤΑΝΑ στην Αλβανία επεκτάθηκαν, με αυξημένους όγκους τιμέντου εισαγόμενου από την Ελλάδα και την απόκτηση ενός σταθμού διανομής τιμέντου στα Τίρανα, εν αναμονή της λειτουργίας του νέου εργοστασίου τιμέντου του Ομίλου στις αρχές του 2010. Η ανέγερση του εργοστασίου ετήσιας παραγωγικής δυναμικότητας 1,5 εκατ. τόνων, στην περιοχή Βοκα e Κυφε κοντά στα Τίρανα, προχωρά σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα και τον προϋπολογισμό. Οι σωρευτικές δαπάνες είχαν ανέλθει σε €77 εκατ. στα τέλη του έτους, επί συνολικού ύψους επένδυσης €170 εκατ. Το Νοέμβριο του 2008, ο Διεθνής Οργανισμός Χρηματοδότησης (IFC) και η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης (EBRD) απέκτησαν μερίδιο 20% του εργοστασίου η κάθε μία και δεσμεύτηκαν να παράσχουν δανειακές διευκολύνσεις.

Η ισχυρή ζήτηση για ιδιωτικές κατασκευές, σε συνδυασμό με τις ανάγκες για δημόσιες υποδομές, συνιστούν θετικούς παράγοντες για την ανάπτυξη της αγοράς δομικών υλικών στη χώρα. Ωστόσο, η αλβανική οικονομία εξαρτάται σε πολύ μεγάλο βαθμό από τις γειτονικές χώρες και είναι σχετικά ευάλωτη στο πλαίσιο της γενικής οικονομικής κρίσης.

Ανατολική Μεσόγειος

Ανασκόπηση της αγοράς

Η Ανατολική Μεσόγειος ήταν για τον Όμιλο η ταχύτερα αναπτυσσόμενη γεωγραφική περιοχή το 2008, χάρη στην πλήρη ενοποίηση των εργασιών μας στην Αίγυπτο στις αρχές Μαΐου, απόρροια της εξαγοράς του υπόλοιπου 50% της κοινοπραξίας μας με τη Lafarge και, μετά τον Απρίλιο, την λογιστικά αναλογική ενοποίηση της κοινοπραξίας μας κατά 50/50 με την Adocim στην Τουρκία.

Οι πωλήσεις αυξήθηκαν σε €174,2 εκατ., ενώ τα λειτουργικά κέρδη υπερδιπλασιάστηκαν, (+105%), φτάνοντας τα

€64 εκατ., ως αποτέλεσμα των νέων δραστηριοτήτων και των καλύτερων τιμών πώλησης οικοδομικών υλικών.

Η αύξηση της δυναμικότητας του εργοστασίου του Beni Suef κατά 1,5 εκατ. τόνους εξελίσσεται σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα και η θυγατρική εταιρία μας Titan Cement Egypt βρίσκεται στο στάδιο της προετοιμασίας για την έναρξη λειτουργίας της νέας γραμμής παραγωγής το τελευταίο τρίμηνο του 2009. Η προσθήκη αυτή θα αυξήσει την παραγωγική δυναμικότητά μας παραπάνω από 40%.

Εργοστάσιο Αλεξάνδρειας, Αίγυπτος

Αίγυπτος

Το 2008, ο ρυθμός ανάπτυξης του ΑΕΠ ανήλθε σε 7,2%. Ο πληθωρισμός έφτασε στο 18%, ενώ η ανεργία ανήλθε σε 8,4%.

Η αγορά τσιμέντου παρουσιάζει σταθερή ανάπτυξη τα τελευταία χρόνια, φτάνοντας τους 38,7 εκατ. τόνους το 2008, (+12,4% έναντι του 2007). Η ισχυρή ζήτηση τσιμέντου τροφοδοτείται σε σημαντικό βαθμό από τα υψηλά επίπεδα ρευστότητας των χωρών του Κόλπου, που διατηρούν ψηλά τον ρυθμό ανάπτυξης της χώρας και αναμένεται να λειτουργήσουν αντισταθμιστικά στα πλήγματα που δέχεται η οικονομία από την τρέχουσα οικονομική κρίση. Υπέρ των ευοίωνων μελλοντικών προοπτικών συνηγορούν και οι ανακοινωθείσες δημόσιες δαπάνες ύψους 30 δισ. αιγυπτιακών λιρών (περίπου €4 δισεκ.) για υποδομές.

Κατά τη διάρκεια του 2008, η παρουσία του TITANA στην Αίγυπτο αυξήθηκε, τόσο λόγω της ανάπτυξης της κύριας επιχειρηματικής δραστηριότητας όσο και λόγω της εξαγοράς. Το Μάιο του 2008, ο Όμιλος εξαγόρασε το μερίδιο της Lafarge στην Lafarge Titan Egyptian Investment, μια κοινοπραξία 50/50, η οποία έχει στην κυριότητά της δύο εργοστάσια παραγωγής τσιμέντου, τα Beni Suef Cement Co. και Alexandria Portland Cement Co., με συνολική παραγωγική δυναμικότητα περίπου 3,3 εκατ. τόνους ετησίως. Η εταιρία, μετά την εξαγορά, μετονομάστηκε σε Titan Cement Egypt.

Η νέα οργανωτική δομή και η πλήρης εναρμόνιση των δραστηριοτήτων μας στην Αίγυπτο με την επιχειρησιακή πολιτική και τις διαδικασίες του Ομίλου οδήγησαν στη βελτίωση της απόδοσης των δύο εργοστασίων και στην εξασφάλιση ισχυρών πωλήσεων. Η αύξηση της παραγωγής επέτρεψε στην Titan Cement Egypt να καλύψει την αυξανόμενη ζήτηση στην εγχώρια αγορά, που ωθείται από την ταχύρυθμη ανάπτυξη του κατασκευαστικού κλάδου.

Η τιμή του τσιμέντου αυξήθηκε συγκριτικά με το 2007, η αύξηση όμως αυτή δεν στάθηκε αρκετή για να αντισταθμίσει πλήρως την αύξηση στις τιμές της ενέργειας και το τέλος πρώτων υλών που επιβλήθηκε, τα οποία μείωσαν τα περιθώρια κέρδους κατά τη διάρκεια του έτους. Η κερδοφορία αυξήθηκε συνολικά χάρη στην αύξηση του όγκου των πωλήσεων και τα δύο εργοστάσιά μας σημείωσαν επιδόσεις ρεκόρ κατά το τελευταίο τρίμηνο ως προς τις παραχθείσες και παραδοθείσες ποσότητες.

Η πρόοδος των εργασιών κατασκευής της δεύτερης γραμμής παραγωγής στη μονάδα του Beni Suef ήταν εντός του χρονοδιαγράμματος. Η λειτουργία της αναμένεται να ξεκινήσει το τέταρτο τρίμηνο του 2009, αυξάνοντας την συνολική παραγωγική δυναμικότητα της Titan Cement Egypt κατά περισσότερο από 40%, σε περίπου 4,7 εκατ. τόνους και επιτρέποντας στον Όμιλο να διατηρήσει την ισχυρή του θέση στη δυναμική αγορά τσιμέντου της Αιγύπτου.

ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ

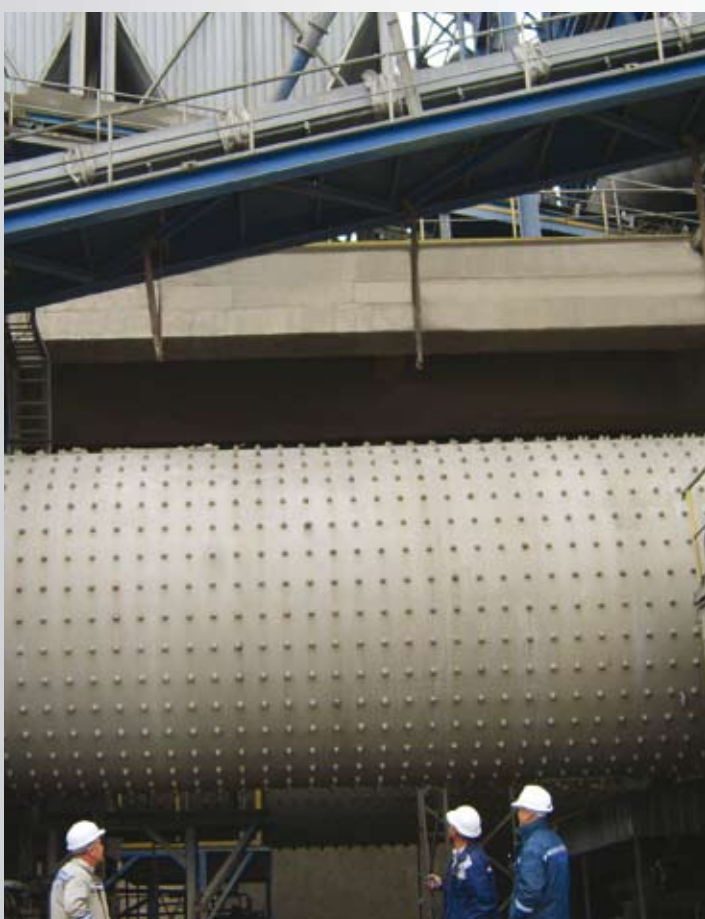
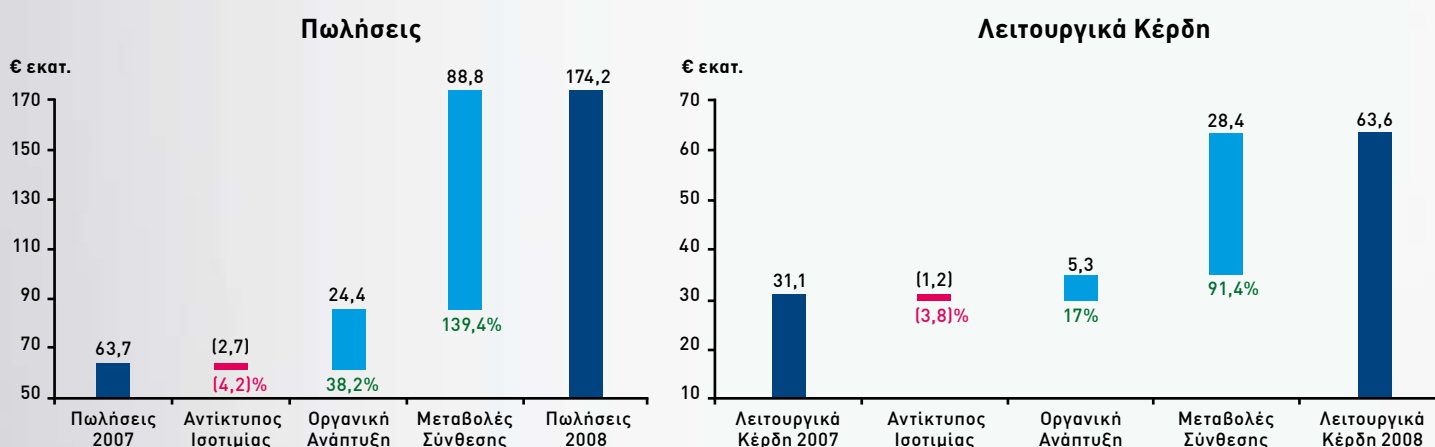
2008*	ΑΙΓΥΠΤΟΣ	ΤΟΥΡΚΙΑ
ΑΕΠ (πραγματική ετήσια μεταβολή)	7,2%	1,5%
Πληθυσμός (εκατ.)	76,3	71,5
Παραγωγή Τσιμέντου (εκατ. τόνοι)	39,8	51,4
Κατανάλωση Τσιμέντου (εκατ. τόνοι)	38,7	40,8

* Εκτιμήσεις

ΠΗΓΗ: Τοπικές Αρχές, ΔΝΤ, εκτιμήσεις Εταιρίας

ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΑΓΟΡΑΣ 2008 - ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ

Εργοστάσιο Adocim, Τουρκία

Τουρκία

Το 2008, η οικονομία παρουσίασε κατά το α' εξάμηνο ισχυρούς ρυθμούς επέκτασης, οι οποίοι όμως υποχώρησαν γρήγορα το β' εξάμηνο, με αποτέλεσμα ο συνολικός ρυθμός ανάπτυξης του ΑΕΠ να ανέλθει στο 1,5%.

Η κατανάλωση τσιμέντου μειώθηκε κατά 4%, υποχωρώντας από 42,5 σε 40,8 εκατ. τόνους. Η επιβράδυνση της εγχώριας κατανάλωσης και η αύξηση της παραγωγικής δυναμικότητας σε επίπεδα που υπερκάλυψαν τη ζήτηση αντισταθμίστηκε από εξαγωγές τσιμέντου που αυξήθηκαν περισσότερο από 50% σε σύγκριση με το 2007. Ωστόσο, λόγω της παγκόσμιας οικονομικής ύφεσης και των δυσμενών συνθηκών στη ρωσική αγορά, έναν από τους πιο σημαντικούς εξαγωγικούς προορισμούς, οι εξαγωγές τσιμέντου αναμένεται να επιβραδυνθούν το 2009. Παράλληλα, στην εγχώρια αγορά η πλεονάζουσα προσφορά λόγω της έναρξης λειτουργίας νέων εργοστασίων εκτιμάται ότι θα επηρεάσει αρνητικά τις τιμές τσιμέντου.

Τον Απρίλιο 2008, ο TITAN εξαγόρασε το 50% της Adocim Cimento Beton Sanayi ve Ticaret A.S. Η εταιρία διαθέτει ένα σύγχρονο εργοστάσιο τσιμέντου στο Tokat κοντά στη Μαύρη Θάλασσα, που της εξασφαλίζει το πλεονέκτημα εξαγωγών στις χώρες της Μαύρης Θάλασσας με ανταγωνιστικούς όρους, και ένα εργοστάσιο άλεσης τσιμέντου στο Tekirdag του Μαρμαρά, που εξυπηρετεί την αγορά της Κωνσταντινούπολης. Το 2008 ήταν το πρώτο πλήρες έτος λειτουργίας της μονάδας παραγωγής τσιμέντου του Tokat. Παρά τη μείωση της ζήτησης, η Adocim συνέβαλε θετικά στην κερδοφορία του Ομίλου το 2008.

Εταιρική Διακυβέρνηση

Διοικητικό Συμβούλιο

Πρόεδρος

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ

Ετών 69

Μη εκτελεστικό μέλος του Δ.Σ.

Εκτελεστικό μέλος από 10.6.71 μέχρι 1.3.2006
(13η θητεία)

Είναι Πρόεδρος του Δ.Σ. της Α.Ε. ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ ΤΙΤΑΝ από το 1996. Μετέχει στο Δ.Σ. από το 1971 και από το 1983 μέχρι το 1996 διετέλεσε Διευθύνων Σύμβουλος.

Είναι Μέλος του Δ.Σ. του Ιδρύματος Παύλου και Αλεξάνδρας Κανελλοπούλου και του Ιδρύματος Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (Ι.Ο.Β.Ε.).

Ήταν Αντιπρόεδρος του Δ.Σ. της ALPHA BANK από το 1995 μέχρι το 2006 και μέλος Δ.Σ. των εταιριών ΑΛΟΥΜΙΝΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ, AIR LIQUIDE HELLAS και άλλων.

Κατά την περίοδο 1994-2000, διετέλεσε Πρόεδρος του Σ.Ε.Β.

Αντιπρόεδρος

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΡΟΝΤΗΡΑΣ

Ετών 73

Ανεξάρτητο μη εκτελεστικό Μέλος του Δ.Σ. από 4.6.1998 (4η θητεία).

Υπήρξε ιδρυτικό στέλεχος της CITIBANK Ελλάδος, όπου και σταδιοδρόμησε από το 1964 μέχρι το 1998. Το 1988 ανέλαβε τη Γενική Διεύθυνση της CITIBANK Ελλάδος και το 1996 ανέλαβε την εποπτεία του Private Banking στην Αθήνα, συμμετέχοντας συγχρόνως στο Διοικητικό Συμβούλιο της CITIBANK SWITZERLAND.

Υπήρξε μέλος Δ.Σ. πολλών εταιριών στην Ελλάδα και το εξωτερικό.

Διευθύνων Σύμβουλος

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΑΠΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΣ

Ετών 47

Εκτελεστικό μέλος του Δ.Σ. από 24.6.1992
(6η θητεία)

Σπούδασε ηλεκτρολόγος-μηχανικός στο Ομοσπονδιακό Πολυτεχνείο Ζυρίχης και διοίκηση επιχειρήσεων στο Πανεπιστήμιο HARVARD των ΗΠΑ. Αρχικά εργάσθηκε ως σύμβουλος επιχειρήσεων στη McKinsey & Company Inc στις ΗΠΑ και στη Γερμανία. Από το 1991 εργάζεται στην Α.Ε. ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ ΤΙΤΑΝ και από το 1996 έχει αναλάβει τη θέση του Διευθύνοντος Συμβούλου.

Είναι επίσης μέλος του Δ.Σ. της LAMDA DEVELOPMENT Α.Ε., του Συνδέσμου Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών (Σ.Ε.Β.) και του Συμβουλίου του Σ.Ε.Β για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη, του Ιδρύματος Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (Ι.Ο.Β.Ε.), του Ελληνικού Ιδρύματος HARVARD, του ALBA (Athens Laboratory of Business Administration) και του Ιδρύματος Μείζονος Ελληνισμού (Ι.Μ.Ε)

Μέλη

ΕΥΤΥΧΙΟΣ ΒΑΣΙΛΑΚΗΣ

Ετών 42

Ανεξάρτητο μη Εκτελεστικό Μέλος του Δ.Σ. από 10.5.2007

(1η θητεία).

Είναι πτυχιούχος των Πανεπιστημίων YALE και COLUMBIA BUSINESS SCHOOL OF NEW YORK (MBA) των ΗΠΑ.

Είναι Αντιπρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος της AUTOHELLAS Α.Τ.Ε.Ε. (HERTZ) και Αντιπρόεδρος της AEGEAN AIRLINES Α.Ε.

Είναι επίσης μέλος του Δ.Σ. της ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ, ΠΕΙΡΑΙΩΣ Leasing, ΦΟΥΡΛΗΣ Α.Ε. και του Ομίλου IDEAL.

ΕΥΘΥΜΙΟΣ ΒΙΔΑΛΗΣ

Ετών 55

Ανεξάρτητο μη Εκτελεστικό Μέλος μέλος του Δ.Σ. από 24.5.2004

(2η θητεία).

Σπούδασε Πολιτικές Επιστήμες (BA) και Διοίκηση Επιχειρήσεων (MBA) στο Πανεπιστήμιο HARVARD των ΗΠΑ. Από το 1986 έως το 1998 εργάστηκε στην εταιρία Owen Corning των ΗΠΑ. Από το 1998 έως το 2001 διετέλεσε Εντεταλμένος Σύμβουλος και από το 2001 μέχρι σήμερα είναι μέλος του Δ.Σ. και Διευθύνων Σύμβουλος της εταιρίας S&B ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΟΡΥΚΤΑ Α.Ε.

Είναι επίσης Πρόεδρος του Συνδέσμου Μεταλλευτικών Επιχειρήσεων (Σ.Μ.Ε), μέλος του Δ.Σ. και Ταμίας του Συνδέσμου Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών (Σ.Ε.Β), Πρόεδρος του Συμβουλίου του ΣΕΒ για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη και μέλος Δ.Σ. των εταιριών RAYCAP Α.Ε., Zeus Real Estate Fund και Future Pipe Industries του Ντουμπάι.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΑΥΙΔ

Ετών 70

Ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος του Δ.Σ. από 19.6. 2001

(3η θητεία)

Είναι Πρόεδρος του Δ.Σ. της COCA COLA Ελληνική Εταιρία Εμφιαλώσεως Α.Ε. Είναι μέλος Δ.Σ. της ΠΕΤΡΟΣ ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ ΑΒΕΕ, της ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΥΠΡΟΥ και της ΑΧΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ Α.Ε. καθώς επίσης του Ιδρύματος Α.Γ. ΛΕΒΕΝΤΗΣ, του Ελληνικού Ιδρύματος Ευρωπαϊκής και Εξωτερικής Πολιτικής (ΕΛΙΑΜΕΠ) και του Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ

Ετών 51

Ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος του Δ.Σ. από 19.6.2001 (3η θητεία)

Είναι πτυχιούχος της ΑΣΟΕΕ. Ξεκίνησε τη σταδιοδρομία του το 1976 από την οικογενειακή εταιρία παραγωγής γαλακτοκομικών προϊόντων RECOR Α.Ε. Το 1986 ανέλαβε τη θέση του Διευθύνοντος Συμβούλου της εταιρίας CHIRITA και από την 1.9.2006 είναι Διευθύνων Σύμβουλος της VIVARTIA Α.Β.Ε.Ε.

Είναι επίσης μέλος του Δ.Σ. της LAMDA DEVELOPMENT Α.Ε. Έχει διατελέσει Πρόεδρος της Ένωσης Εισηγμένων Εταιριών, Αντιπρόεδρος του Δ.Σ. του ΣΕΒ και Αντιπρόεδρος της ΕΧΑΕ.

ΝΕΛΛΟΣ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ

Ετών 45

Εκτελεστικό μέλος του Δ.Σ. από 24.6.1992

(6η θητεία)

Αρχικά εργάστηκε στην ΙΩΝΙΑ ΑΒΕΕ, ως στέλεχος της Διεύθυνσης Πωλήσεων (1989-1990). Από το 1990 μέχρι το 1996 υπήρξε στέλεχος της Διεύθυνσης Πωλήσεων της Α.Ε. ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ ΤΙΤΑΝ και από το 1996 ανέλαβε Διευθυντής Εξωτερικών Σχέσεων Ομίλου.

Είναι Πρόεδρος του Δ.Σ. του Μουσείου Παύλου και Αλεξάνδρας Κανελλοπούλου και Πρόεδρος του Ιδρύματος Παύλου και Αλεξάνδρας Κανελλοπούλου.

Είναι επίσης Αντιπρόεδρος του Δ.Σ. της Ένωσης Τσιμεντοβιομηχανιών Ελλάδος .

ΤΑΚΗΣ – ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ

Ετών 41

Εκτελεστικό μέλος του Δ.Σ. από 10.5.2007

(1η θητεία)

Σπούδασε Οικονομικά (BA) και Διοίκηση Επιχειρήσεων (MBA) στα πανεπιστήμια BROWN και New York University-Stern School of Business στις Η.Π.Α. Αρχικά εργάστηκε ως οικονομικός αναλυτής στην AIG και στη Διεύθυνση Χρηματοδοτήσεων της EFG EUROBANK. Από το 1995 εργάζεται στην Α.Ε. ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ ΤΙΤΑΝ, αρχικά ως στέλεχος της Οικονομικής Διεύθυνσης Ομίλου και από το 2001 ως Διευθυντής Επενδυτικών Σχέσεων. Είναι επίσης μέλος του Δ.Σ. της ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ ΑΔΑΜΑΝΤΙΑΔΗΣ Ασφαλιστικές Επιχειρήσεις (AIG ΕΛΛΑΣ).

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΑΡΙΝΟΠΟΥΛΟΣ*Ετών 58*

Ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος του Δ.Σ. από 24.5.2004

(2η θητεία)

Είναι πτυχιούχος της Φαρμακευτικής Σχολής Αθηνών και του Institut des Sciences Politiques Παρισίων.

Είναι Πρόεδρος της SEPHORA-ΜΑΡΙΝΟΠΟΥΛΟΣ και μέλος του Δ.Σ. των εταιριών ΦΑΜΑΡ Α.Β.Ε., ΑΦΟΙ ΜΑΡΙΝΟΠΟΥΛΟΙ Α.Ε. και CARREFOUR – ΜΑΡΙΝΟΠΟΥΛΟΣ. Είναι επίσης μέλος του Γενικού Συμβουλίου του Συνδέσμου Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών (Σ.Ε.Β) και του Ιδρύματος Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (ΙΟΒΕ) και μέλος του Δ.Σ. και Ταμίας του Ιδρύματος Ν.Π. Γουλανδρή-Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης.

ΗΛΙΑΣ ΠΑΝΙΑΡΑΣ*Ετών 72*

Μη εκτελεστικό μέλος του Δ.Σ.

Εκτελεστικό μέλος από 23.6.1995 μέχρι 27.9.2007

(5η θητεία)

Σπούδασε χημικός μηχανικός στο Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο και Industrial Engineering στο New York University των ΗΠΑ.

Υπήρξε στέλεχος της Α.Ε. ΤΙΜΕΝΤΩΝ ΤΙΤΑΝ από το 1967, Γενικός Διευθυντής από το 1995 μέχρι τη συνταξιοδότησή του το 2007 και εντεταλμένος σύμβουλος από τον Ιούνιο του 1996 μέχρι το Μάιο του 2007.

Διετέλεσε Πρόεδρος της Ένωσης Τσιμεντοβιομηχανιών Ελλάδος (2002-2005) και μέλος της European Cement Association (1996-2009)

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΥ-ΜΠΕΝΟΠΟΥΛΟΥ*Ετών 43*

Εκτελεστικό μέλος του Δ.Σ. από 23.6.1995

(5η θητεία)

Σπούδασε οικονομικά στο Swarthmore College στις ΗΠΑ και διοίκηση επιχειρήσεων στο INSEAD (Fontainebleau Γαλλίας).

Αρχικά εργάστηκε στο Παρίσι στον Ο.Ο.Σ.Α. και στην εταιρία συμβούλων BOOZ, ALLEN&HAMILTON. Από το 1992 εργάζεται στην Α.Ε. ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ ΤΙΤΑΝ, αρχικά στη Διεύθυνση Εξαγωγών και από το 1997 ως Διευθύντρια Στρατηγικού Σχεδιασμού του Ομίλου.

Είναι μέλος του Δ.Σ. και Ταμίας του Ιδρύματος Παύλου και Αλεξάνδρας Κανελλοπούλου και μέλος Δ.Σ. της FRIGOGLOSS A.B.E.E. και της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

ΜΙΧΑΗΛ ΣΙΓΓΑΛΑΣ*Ετών 60*

Εκτελεστικό μέλος του Δ.Σ. από 4.6. 1998

(4η θητεία)

Σπούδασε μηχανολόγος – μηχανικός στο Πανεπιστήμιο Concordia του Καναδά.

Από το 1973 μέχρι το 1979 εργάστηκε στον Καναδά στην εταιρία PRESTCOLD NORTH AMERICA LTD και από το 1980 μέχρι το 1985 στην Ε.Α.Β, της οποίας υπήρξε Εμπορικός Διευθυντής από το 1983 μέχρι το 1985.

Από το 1985 εργάζεται στην Α.Ε. ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ ΤΙΤΑΝ, όπου ανέλαβε διαδοχικά τις θέσεις του Διευθυντή Εξαγωγών, Εμπορίας και Τομέα Μέσης Ανατολής και Ν.Α. Ευρώπης. Σήμερα είναι Διευθυντής Τομέων Μέσης Ανατολής, Νοτιοανατολικής Ευρώπης και Κλάδου Διεθνούς Εμπορίας.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΑΜΒΑΚΑΚΗΣ*Ετών 52*

Ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος του Δ.Σ. από το 2004

(2η θητεία).

Είναι πτυχιούχος του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών, με μεταπτυχιακά στην Οικονομετρία και τα Οικονομικά Μαθηματικά. Έχει εργασθεί στη Mobil Oil Hellas, στην Τράπεζα Επενδύσεων, στην ABN – AMRO ως Αναπληρωτής Γενικός Διευθυντής και ως Υποδιοικητής στην Εθνική Κτηματική Τράπεζα και την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος. Τα τελευταία 5 χρόνια ήταν Πρόεδρος & Διευθύνων Σύμβουλος της LAMDA DEVELOPMENT Α.Ε. Από το Μάρτιο του 2009 έχει αναλάβει την ευθύνη της στρατηγικής και επιχειρηματικής ανάπτυξης του Ομίλου Λάτση, στη Διοίκηση του Ομίλου στη Γενεύη, ενώ παραμένει στο Δ.Σ. της LAMDA DEVELOPMENT Α.Ε. ως μη Εκτελεστικός Αντιπρόεδρος. Είναι επίσης μέλος του Δ.Σ. της VIVARTIA Α.Β.Ε.Ε και της ΠΑΕ ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ, μέλος του Γενικού Συμβουλίου του Σ.Ε.Β, και μέλος του Δ.Σ. του Ι.Ο.Β.Ε και του Ελληνοαμερικανικού Επιμελητηρίου.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΦΟΥΡΛΗΣ*Ετών 49*

Ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος του Δ.Σ. από το 2007

(1η θητεία)

Είναι κάτοχος Masters Degree του UNIVERSITY OF CALIFORNIA/ BERKELEY (Masters Degree in Economic Development and Regional Planning) και Masters Degree του BOSTON UNIVERSITY/BRUSSELS (Masters Degree in International Business).

Είναι Πρόεδρος της FOURLIS Α.Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ και της HOUSE MARKET Α.Ε. (IKEA).

Είναι επίσης μέλος Δ.Σ. των εταιριών VIVARTIA Α.Β.Ε.Ε και FRIGOGLOSS Α.Β.Ε.Ε. και της ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ.

Επιτροπές Διοικητικού Συμβουλίου

Ελεγκτική Επιτροπή

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΡΟΝΤΗΡΑΣ

Ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος του Δ.Σ.

ΕΥΘΥΜΙΟΣ ΒΙΔΑΛΗΣ

Ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος του Δ.Σ.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΦΟΥΡΛΗΣ

Ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος του Δ.Σ.

Επιτροπή Αμοιβών

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΑΥΙΔ

Ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος του Δ.Σ.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΑΡΙΝΟΠΟΥΛΟΣ

Ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος του Δ.Σ.

ΗΛΙΑΣ ΠΑΝΙΑΡΑΣ

Μη εκτελεστικό μέλος του Δ.Σ.

Επιτροπή Ορισμού Υποψηφίων και Εταιρικής Διακυβέρνησης

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ

Ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος του Δ.Σ.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΑΜΒΑΚΑΚΗΣ

Ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος του Δ.Σ.

ΕΥΤΥΧΙΟΣ ΒΑΣΙΛΑΚΗΣ

Ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος του Δ.Σ.

Επιτροπή Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΠΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΣ

Μέλος του Δ.Σ. της Α.Ε. ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ ΤΙΤΑΝ από το 1969 μέχρι το 2004, Εντεταλμένος Σύμβουλος από το 1979 μέχρι το 1988 και Αντιπρόεδρος του Δ.Σ. 1988 μέχρι το 1996.

Ιδρυτικό Μέλος και Πρόεδρος της «Κίνησης Πολιτών για μια Ανοιχτή Κοινωνία».

Ιδρυτικό Μέλος και πρώτος Αντιπρόεδρος του Σωματείου «Διεθνής Διαφάνεια – Ελλάδα».

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΝΑΛΥΤΗΣ

Μέλος του Δ.Σ. της Α.Ε. ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ ΤΙΤΑΝ από το 1989 μέχρι το 2007.

Πρόεδρος του Ελληνικού Δικτύου για την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη.

Πρόεδρος της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής Ελλάδος από το 2004 μέχρι το 2007.

ΝΕΛΛΟΣ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ

Εκτελεστικό μέλος του Δ.Σ.

Διευθύνουσα Επιτροπή

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΑΠΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΣ

Διευθύνων Σύμβουλος

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΕΩΡΓΑΚΑΚΗΣ

Διευθυντής Νομικών Υπηρεσιών Ομίλου

ΝΕΛΛΟΣ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ

Διευθυντής Εξωτερικών Σχέσεων Ομίλου

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΜΑΖΑΡΑΚΗΣ

Οικονομικός Διευθυντής Ομίλου

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΜΠΑΛΤΖΗΣ

Γενικός Διευθυντής Τομέα Ελλάδας

ΑΡΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Διευθυντής Τομέα Η.Π.Α.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΥ

Διευθύντρια Στρατηγικού Σχεδιασμού Ομίλου

ΜΙΧΑΗΛ ΣΙΓΑΛΑΣ

Διευθυντής Τομέων Μέσης Ανατολής, Ν.Α. Ευρώπης και Κλάδου Διεθνούς Εμπορίας

Εταιρική Διακυβέρνηση

Η Α.Ε. ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ ΤΙΤΑΝ έχει θεσπίσει και εφαρμόζει κανόνες εταιρικής διακυβέρνησης, που υιοθετούν διεθνείς βέλτιστες πρακτικές και βαίνουν πέραν των επιβαλλομένων από το νόμο. Η συνεχής ενσωμάτωση στους κανόνες λειτουργίας της Εταιρίας νέων κανόνων και πρακτικών, που προάγουν περαιτέρω τη διαφάνεια, την υπευθυνότητα, την αξιοπιστία, τη βιώσιμη ανάπτυξη και την εταιρική κοινωνική ευθύνη σε κάθε πτυχή και τομέα δραστηριότητας του Ομίλου και σε όλο το πλέγμα των σχέσεων με τους μετόχους, τους εργαζομένους, τους πελάτες, τους προμηθευτές, τους εργολάβους και την κοινωνία, αποτελεί σταθερή επιλογή της Διοίκησης της Εταιρίας.

Κανόνες συγκρότησης και λειτουργίας Διοικητικού Συμβουλίου και Επιτροπών

Η σύνθεση και λειτουργία του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του, μετά από σχετική εισήγηση της Επιτροπής Ορισμού Υποψηφίων και Εταιρικής Διακυβέρνησης, διέπεται από τις ακόλουθες αρχές:

- A. Τα ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη πρέπει να αποτελούν την πλειοψηφία των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και η συμμετοχή τους στο Διοικητικό Συμβούλιο να μην υπερβαίνει τις τέσσερις θητείες.
- B. Ο Πρόεδρος και ο Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου πρέπει να προέρχονται από τα μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και ένας τουλάχιστον από αυτούς πρέπει να είναι ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος του.
- Γ. Τα προτεινόμενα προς εκλογή ως μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου πρόσωπα δεν πρέπει να έχουν υπερβεί το 75ο έτος της ηλικίας τους.
- Δ. Οι Επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου έχουν τη δυνατότητα πρόσβασης, για εξειδικευμένα θέματα, σε ειδικούς τεχνικούς, οικονομικούς, νομικούς και λοιπούς συμβούλους.
- Ε. Η λειτουργία του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών πρέπει να αξιολογείται ετησίως
- ΣΤ. Τα μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου έχουν δικαίωμα ξεχωριστής συνεδρίασης.

Σύνθεση Διοικητικού Συμβουλίου και Επιτροπών

Το σημερινό Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρίας εξελέγη από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων της 10.5.2007 με τριετή θητεία, η οποία λήγει, το αργότερο, στην Τακτική Γενική Συνέλευση του 2010.

Η πλειοψηφία των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου αποτελείται από ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη, δηλαδή από πρόσωπα που δεν κατέχουν μετοχές της Εταιρίας σε ποσοστό μεγαλύτερο του 0,5% του μετοχικού της κεφαλαίου και δεν βρίσκονται σε οποιαδήποτε σχέση εξάρτησης με την Εταιρία ή με συνδεδεμένα με αυτή νομικά πρόσωπα, προέρχονται από χώρους που δεν λειτουργούν ανταγωνιστικά προς την Εταιρία και επελέγησαν με γνώμονα την επαγγελματική και επιστημονική τους καταξίωση σε τομείς που τους δίνουν τη δυνατότητα να συμβάλουν ουσιαστικά στη διαμόρφωση της πολιτικής της Εταιρίας και την περαιτέρω ανάπτυξή της.

Τα πέντε (5) εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου προέρχονται από το μετοχικό πυρήνα και το ανώτατο στελεχειακό δυναμικό της Εταιρίας και ο αριθμός τους δεν υπερβαίνει το ένα τρίτο των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου.

Ο Πρόεδρος είναι μη εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου, ο δε Αντιπρόεδρος είναι ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος του.

Το Διοικητικό Συμβούλιο διαθέτει δική του Γραμματεία, με επικεφαλής τη Γραμματέα του Διοικητικού Συμβουλίου, η οποία, κατά την άσκηση των καθηκόντων της, δεν υπάγεται ιεραρχικά σε οποιαδήποτε άλλη Υπηρεσία της Εταιρίας.

Επιτροπές Διοικητικού Συμβουλίου

Το έργο του Διοικητικού Συμβουλίου συνδράμουν οι ακόλουθες Επιτροπές:

Ελεγκτική Επιτροπή

Η Ελεγκτική Επιτροπή συγκροτείται αποκλειστικά από ανεξάρτητα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, με μεγάλη διοικητική, λογιστική και ελεγκτική γνώση και εμπειρία. Στις ευρύτερες ελεγκτικές της δικαιοδοσίες περιλαμβάνονται η άσκηση εποπτείας επί των εργασιών της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου Ομίλου, η οποία υπάγεται ιεραρχικά σε αυτήν, η παρακολούθηση της ορθής και αποτελεσματικής λειτουργίας του συστήματος εσωτερικού ελέγχου και του συστήματος διαχείρισης κινδύνων, ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων, πριν από την έγκρισή τους από το Διοικητικό Συμβούλιο, η υπόδειξη των ορκωτών ελεγκτών που προτείνονται από το Διοικητικό Συμβούλιο στη Γενική Συνέλευση των Μετόχων και η παρακολούθηση θεμάτων συναφών με τη διατήρηση της ανεξαρτησίας και αντικειμενικότητάς τους, καθώς επίσης η παρακολούθηση της εφαρμοζόμενης από την Εταιρία διαδικασίας χρηματοοικονομικής πληροφόρησης. Επίσης, έχει την ευθύνη εποπτείας και παρακολούθησης της εφαρμογής της διαδικασίας εμπιστευτικής αναφοράς των εργαζομένων προς τη Διοίκηση τυχόν παραβάσεων των Εταιρικών Αξιών ή του Κώδικα Δεοντολογίας της Εταιρίας, μέσω της τηλεφωνικής «γραμμής άμεσης επικοινωνίας» (Hotline) που τέθηκε σε λειτουργία από 1.1.2008.

Επιτροπή Αμοιβών

Η Επιτροπή συγκροτείται από τρία μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, δύο από τα οποία είναι ανεξάρτητα. Έργο της Επιτροπής είναι η μελέτη και η υποβολή προτάσεων για τον καθορισμό των πάσης φύσης αποδοχών και αμοιβών των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, που παρέχουν τις υπηρεσίες τους στην Εταιρία με σχέση μίσθωσης εργασίας ή εντολής, καθώς και των ανώτατων διευθυντικών στελεχών, τομείς στους οποίους και τα τρία μέλη της Επιτροπής διαθέτουν αποδεδειγμένη γνώση και εμπειρία.

Επιτροπή Ορισμού Υποψηφίων και Εταιρικής Διακυβέρνησης

Η Επιτροπή συγκροτείται από τρία ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου με μεγάλη εμπειρία στον τομέα της διοίκησης επιχειρήσεων και της εταιρικής διακυβέρνησης. Έργο της Επιτροπής είναι η υπόδειξη των κατάλληλων υποψηφίων μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, ο σχεδιασμός της διαδοχής και συνέχειας της Διοίκησης της Εταιρίας και η γνωμοδότηση ως προς την ορθή εφαρμογή των Αρχών Εταιρικής Διακυβέρνησης, σε σχέση με την κείμενη νομοθεσία αλλά και τις βέλτιστες διεθνείς πρακτικές.

Επιτροπή Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης

Η Επιτροπή συγκροτείται από δύο πρώην μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου με μεγάλη δράση και καταξίωση στον τομέα της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης και ένα εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου με σημαντική εμπειρία στον τομέα αυτό. Έργο της Επιτροπής είναι η παροχή συμβουλών και υποστήριξης προς τη Διοίκηση της Εταιρίας για το σχεδιασμό της στρατηγικής και το συντονισμό των ενεργειών επί θεμάτων εταιρικής κοινωνικής ευθύνης.

Διευθύνουσα Επιτροπή

Το Καταστατικό της Εταιρίας προβλέπει τη λειτουργία Διευθύνουσας Επιτροπής, η οποία συγκροτείται σήμερα από τέσσερα εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και τέσσερα ανώτατα διευθυντικά στελέχη του Ομίλου, και είναι αρμόδια για την εποπτεία της λειτουργίας των διαφόρων Υπηρεσιών της Εταιρίας και το συντονισμό των δραστηριοτήτων τους. Στις εργασίες της Διευθύνουσας Επιτροπής δικαιούται να συμμετέχει και οποιοσδήποτε από τους διατελέσαντες Προέδρους, Διευθύνοντες και Εντεταλμένους Συμβούλους του Διοικητικού Συμβουλίου.

Εργοστάσιο Penssoco, Φλόριντα, ΗΠΑ

Αξιολόγηση λειτουργίας Διοικητικού Συμβουλίου και Επιτροπών κατά το 2008

Το 2008, το Διοικητικό Συμβούλιο συνεδρίασε 9 φορές, ενώ 6 φορές συνεδρίασε η Ελεγκτική Επιτροπή, 22 φορές η Διευθύνουσα Επιτροπή, 12 η Επιτροπή Κοινωνικής Ευθύνης και μία φορά η Επιτροπή Αμοιβών.

Η λειτουργία, κατά το 2008, του Διοικητικού Συμβουλίου, της Ελεγκτικής Επιτροπής, της Επιτροπής Αμοιβών και της Επιτροπής Ορισμού Υποψηφίων και Εταιρικής Διακυβέρνησης και η ατομική συνεισφορά κάθε μέλους τους αξιολογήθηκε από τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, με τη συμπλήρωση ειδικού αναλυτικού ερωτηματολογίου. Η Επιτροπή Ορισμού Υποψηφίων και Εταιρικής Διακυβέρνησης παρουσίασε στο Διοικητικό Συμβούλιο τα εξαχθέντα από τις απαντήσεις συμπεράσματα και προτάσεις για την περαιτέρω βελτίωση της λειτουργίας και της απόδοσης του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών.

Αμοιβές μελών Διοικητικού Συμβουλίου και Επιτροπών κατά το 2008

Το 2008, οι αμοιβές των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, της Επιτροπής Αμοιβών και της Επιτροπής Ορισμού Υποψηφίων και Εταιρικής Διακυβέρνησης παρέμειναν ίδιες με αυτές του 2007, ενώ αυξήθηκαν μόνον οι αμοιβές των μελών της Ελεγκτικής Επιτροπής, της οποίας ο φόρτος εργασίας το 2008 αυξήθηκε σημαντικά.

Ειδικότερα, στα 15 μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου καταβλήθηκε ως αμοιβή για τη συμμετοχή τους σε αυτό, συνολικό καθαρό ποσό €216.000 (€14.400 για κάθε μέλος).

Για τη συμμετοχή μελών του Διοικητικού Συμβουλίου στις κατωτέρω Επιτροπές, καταβλήθηκε επί πλέον αμοιβή, ως εξής:

Στα τρία μέλη της Ελεγκτικής Επιτροπής καταβλήθηκε συνολικό καθαρό ποσό €28.800 (€9.600 για κάθε μέλος) έναντι συνολικού καθαρού ποσού €21.600 (€7.200 για κάθε μέλος) το 2007.

Στα τρία μέλη της Επιτροπής Αμοιβών, συνολικό καθαρό ποσό €14.400 (€4.800 για κάθε μέλος) και

Στα τρία μέλη της Επιτροπής Ορισμού Υποψηφίων και Εταιρικής Διακυβέρνησης, συνολικό καθαρό ποσό €14.400 (€4.800 για κάθε μέλος).

Στα μέλη της Επιτροπής Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης και της Διευθύνουσας Επιτροπής δεν καταβλήθηκε αμοιβή.

Οι ετήσιες αποδοχές για το 2008 των έξι μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, που παρείχαν τις υπηρεσίες τους στην Εταιρία με σχέση εξαρτημένης εργασίας, η πρόσθετη αμοιβή (bonus) που έλαβαν για την επίτευξη στόχων του 2007 και ο αριθμός δικαιωμάτων προαίρεσης αγοράς μετοχών (stock options) που τους χορηγήθηκε το 2008, αποφασίστηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο, μετά από σχετική εισήγηση της Επιτροπής Αμοιβών, με βάση την απόδοσή τους και την επίτευξη συγκεκριμένων επιχειρησιακών στόχων. Εξ άλλου, οι ετήσιες αποδοχές ενός

μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου, που παρείχε τις υπηρεσίες του στην Εταιρία με σχέση παροχής ανεξαρτήτων υπηρεσιών, έχουν καθορισθεί με την από 10.5.2007 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων.

Σύμφωνα με τα ανωτέρω, οι μισθοί και οι πάσης φύσης ακαθάριστες αποδοχές των επτά μελών του Διοικητικού Συμβουλίου που παρείχαν τις υπηρεσίες τους προς την Εταιρία με σχέση εξαρτημένης εργασίας ή παροχής ανεξαρτήτων υπηρεσιών ανήλθαν, κατά τη χρήση 2008, σε ποσό €1.746.829, έναντι αντίστοιχου ποσού €1.551.564 κατά τη χρήση 2007.

Έξι από τα επτά ανωτέρω μέλη έλαβαν επί πλέον πρόσθετη αμοιβή λόγω επίτευξης στόχων (bonus) συνολικό ποσό €440.000, έναντι αντίστοιχου ποσού €449.294 που έλαβαν το 2007 και, λόγω συμμετοχής τους στη διανομή κερδών της χρήσης 2007, συνολικό ποσό €169.200, έναντι ποσού €331.478 που έλαβαν το 2007, λόγω συμμετοχής τους στη διανομή κερδών 2006.

Τέλος, το 2008 χορηγήθηκαν στα πέντε εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου δικαιώματα προαίρεσης 30.000 κοινών μετοχών της Εταιρίας, σύμφωνα με το Πρόγραμμα Χορήγησης Δικαιωμάτων Προαίρεσης Αγοράς Μετοχών που εγκρίθηκε από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων της 29.5.2007, τα οποία καθίστανται ώριμα, υπό προϋποθέσεις, το Νοέμβριο του 2010.

Για περισσότερες πληροφορίες βλ. σελ. 47

Το 2008 δεν ασκήθηκαν τα δικαιώματα προαίρεσης αγοράς μετοχών από οποιοδήποτε εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου.

Εσωτερικός Έλεγχος

Ο εσωτερικός έλεγχος ασκείται από τη Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου Ομίλου, η οποία είναι ανεξάρτητη υπηρεσία και αναφέρεται στην Ελεγκτική Επιτροπή του Διοικητικού Συμβουλίου. Στις αρμοδιότητες του εσωτερικού ελέγχου συμπεριλαμβάνεται, μεταξύ άλλων, ο έλεγχος τήρησης του Κανονισμού Εσωτερικής Λειτουργίας της Εταιρίας, ο έλεγχος της νομιμότητας των αμοιβών και πάσης φύσεως παροχών προς τα μέλη της διοίκησης της Εταιρίας, σε σχέση με τις αποφάσεις των αρμοδίων οργάνων της Εταιρίας, ο έλεγχος τήρησης των υποχρεώσεων της Εταιρίας από τη χρηματοπιστηριακή νομοθεσία και τις αποφάσεις της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς και ο έλεγχος

των σχέσεων και συναλλαγών της Εταιρίας με τις συνδεδεμένες με αυτήν εταιρίες καθώς και με εταιρίες, στο κεφάλαιο των οποίων συμμετέχουν κατά ποσοστό τουλάχιστον 10% μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ή Μέτοχοι της Εταιρίας.

Το έργο του εσωτερικού ελέγχου διενεργούν σήμερα 15 στελέχη στην Ελλάδα και το εξωτερικό, που διαθέτουν την απαιτούμενη επιστημονική και επαγγελματική κατάρτιση για την άρτια επιτέλεση του έργου τους.

Μονάδα έτοιμου σκυροδέματος Campostella, Norfolk, ΗΠΑ

Υπηρεσίες Ενημέρωσης και Εξυπηρέτησης των Μετόχων

Η ενημέρωση και η εξυπηρέτηση των Μετόχων έχει ανατεθεί στις ακόλουθες Υπηρεσίες:

Διεύθυνση Επενδυτικών Σχέσεων

Η Διεύθυνση Επενδυτικών Σχέσεων έχει ως αντικείμενο την έγκαιρη, έγκυρη, ισότιμη και σφαιρική ενημέρωση των επενδυτών και των οικονομικών αναλυτών στην Ελλάδα και το εξωτερικό, με στόχο το κτίσιμο μακροχρόνιας σχέσης με την επενδυτική κοινότητα και τη διατήρηση της υψηλής αξιοπιστίας του Ομίλου.

Διευθυντής Επενδυτικών Σχέσεων Ομίλου είναι ο κ. Τάκης Κανελλόπουλος, οδός Χαλκίδος 22α, Τ.Κ. 111 43 Αθήνα, τηλ. 210-2591163, fax. 210-2591106, e-mail: ir@titan.gr

Υπηρεσία Εξυπηρέτησης Μετόχων

Η Υπηρεσία αυτή έχει ως αντικείμενο την άμεση και ισότιμη πληροφόρηση των Μετόχων και την εξυπηρέτησή τους σχετικά με την άσκηση των δικαιωμάτων τους, με βάση το νόμο και το Καταστατικό της Εταιρίας.

Ειδικότερα, η Υπηρεσία Εξυπηρέτησης Μετόχων μεριμνά για την άμεση και ισότιμη πληροφόρηση των Μετόχων σχετικά με τη διανομή μερισμάτων, τις πράξεις εκδόσεως νέων μετοχών και τον τρόπο και χρόνο άσκησης των σχετικών δικαιωμάτων, την απόκτηση ιδίων μετοχών και τη διάθεση ή τυχόν ακύρωσή τους, την παροχή πληροφοριών σχετικά με τις Γενικές Συνελεύσεις και τις αποφάσεις τους, τη διανομή της Ετήσιας Οικονομικής Έκθεσης του άρθρου 4 του ν. 3556/2007 στους Μετόχους που παρίστανται στην Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Εταιρίας, την αποστολή σε κάθε ενδιαφερόμενο, σε έγγραφη ή σε ηλεκτρονική μορφή, όλων των δημοσιευμένων εταιρικών εκδόσεων (Ετήσιας και Εξαμηνιαίας Οικονομικής Έκθεσης, Ενημερωτικών Δελτίων, περιοδικών και ετήσιων οικονομικών καταστάσεων κλπ), την τήρηση και ενημέρωση του μετοχολογίου της Εταιρίας και την επικοινωνία, για το σκοπό αυτό, με το Χρηματιστήριο Αθηνών.

Υπηρεσία Εταιρικών Ανακοινώσεων

Η Υπηρεσία αυτή έχει την αρμοδιότητα της συμμόρφωσης της Εταιρίας με τις υποχρεώσεις για τη δημοσιοποίηση των ρυθμιζομένων πληροφοριών του άρθρου 3 παρ. ιστ του ν.3556/2007 (προνομιακών πληροφοριών, γνωστοποιήσεων συναλλαγών κλπ), της τήρησης των αποφάσεων της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς που εκδίδονται κατ'εξουσιοδότηση των νόμων 3340/2005 και 3556/2007, της συμμόρφωσης της Εταιρίας με τις υποχρεώσεις του άρθρου 2 της υπ' αριθμ. 5/204/14.11.2000 απόφασης της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, σχετικά με την άμεση επιβεβαίωση ή διάψευση ανεπιβεβαίωτων πληροφοριών, της επικοινωνίας της Εταιρίας με την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς και το Χρηματιστήριο Αθηνών και της αποστολής, σε κάθε αρμόδια αρχή και στα μέσα μαζικής επικοινωνίας,

των δημοσιευμένων εταιρικών εκδόσεων της Εταιρίας.

Υπεύθυνη των δύο ανωτέρω υπηρεσιών είναι η κα. Νίτσα Κάλεση, οδός Χαλκίδος 22α, Τ.Κ. 111 43 Αθήνα, τηλ. 210-2591257, fax. 210-2591238, e-mail: kalesin@titan.gr

Η διεύθυνση της ιστοσελίδας της Εταιρίας είναι: www.titan-cement.com
ο κωδικός Reuters: TTNr.AT, TTNm.AT
και ο κωδικός Bloomberg: TITK GA, TITP GA.

Οικονομικό Ημερολόγιο Αποτελεσμάτων 2009

Τρίτη 24 Φεβρουαρίου 2009	Ανακοίνωση Αποτελεσμάτων Έτους 2008
Πέμπτη 28 Μαΐου 2009	Ανακοίνωση Αποτελεσμάτων Α' Τριμήνου 2009
Τετάρτη 24 Ιουνίου 2009	Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων
Παρασκευή 26 Ιουνίου 2009	Αποκοπή Μερίσματος
Δευτέρα 6 Ιουλίου 2009	Πληρωμή Μερίσματος
Πέμπτη 27 Αυγούστου 2009	Ανακοίνωση Αποτελεσμάτων Εξαμήνου 2009
Τετάρτη 25 Νοεμβρίου 2009	Ανακοίνωση Αποτελεσμάτων Εννεαμήνου 2009
Πέμπτη 18 Μαρτίου 2010	Ανακοίνωση Αποτελεσμάτων Έτους 2009

Προγράμματα διάθεσης μετοχών σε ανώτερα στελέχη της Εταιρίας και του Ομίλου με τη μορφή παροχής δικαιωμάτων προαίρεσης αγοράς μετοχών

Η Α.Ε. ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ ΤΙΤΑΝ, με στόχο την ταύτιση των μακροπρόθεσμων προσωπικών επιδιώξεων των ανωτέρων στελεχών της με τα συμφέροντα της Εταιρίας και των Μετόχων της, εφαρμόζει, από το 2000, πρόγραμμα παροχής δικαιωμάτων προαίρεσης αγοράς μετοχών (Stock Option Plan).

Το αρχικό πρόγραμμα (Πρόγραμμα 2000), που εγκρίθηκε από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων της 5.7.2000, είχε τριετή διάρκεια (2001 – 2003) και καταληκτικό χρόνο απόσβεσης το 2007.

Το 2004, θεσπίστηκε νέο πρόγραμμα (Πρόγραμμα 2004), τριετούς διάρκειας (2004-2006), μετά από απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων της 8.6.2004, στα πλαίσια του οποίου χορηγήθηκαν σε 67 ανώτερα στελέχη της Εταιρίας και εταιριών του Ομίλου και σε τέσσερα εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου δικαιώματα προαίρεσης αγοράς 387.030 κοινών μετοχών της Εταιρίας, με τιμή διάθεσης κάθε μετοχής ίση με την ονομαστική αξία της μετοχής της Εταιρίας.

Το Πρόγραμμα 2004 προέβλεπε τριετή περίοδο ωρίμανσης των χορηγηθέντων δικαιωμάτων, μετά την πάροδο της οποίας οι δικαιούχοι είχαν δικαίωμα άσκησης, χωρίς άλλες προϋποθέσεις, του 1/3 μόνο του αριθμού των χορηγηθέντων δικαιωμάτων, ενώ η δυνατότητα άσκησης των υπολοίπων 2/3 εξαρτάτο από την απόδοση της κοινής μετοχής της Εταιρίας σε σχέση με τον μέσο όρο της απόδοσης των δεικτών FTSE 20, FTSE 40 και Γενικού Δείκτη του Χρηματιστηρίου Αθηνών και μετοχών προεπιλεγμένων εταιριών του κλάδου δομικών υλικών διεθνώς.

Σύμφωνα με τις ανωτέρω προϋποθέσεις, από τα ανωτέρω χορηγηθέντα συνολικά 387.030 δικαιώματα ωρίμασαν δικαιώματα προαίρεσης αγοράς 189.490 μετοχών και από αυτά έχουν ήδη ασκηθεί δικαιώματα προαίρεσης αγοράς 162.050 μετοχών (108.480 το Δεκέμβριο 2006, 39.370 το Δεκέμβριο 2007 και 14.200 το Δεκέμβριο 2008). Τα απομένοντα ακόμα προς άσκηση δικαιώματα αφορούν 26.940 μετοχές και έχουν καταληκτικό χρόνο απόσβεσης το Δεκέμβριο 2009.

Η Γενική Συνέλευση των Μετόχων της 29.5.2007 ενέκρινε το τρίτο κατά σειράν τριετές σχετικό πρόγραμμα (Πρόγραμμα 2007), το οποίο προβλέπει τη δυνατότητα χορήγησης στα ανώτερα στελέχη της Εταιρίας και εταιριών του Ομίλου και στα εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρίας, κατά τα έτη 2007, 2008 και 2009, δικαιωμάτων προαίρεσης αγοράς έως 1.000.000 κοινών μετοχών της Εταιρίας, με τριετή περίοδο ωρίμανσης και τιμή διάθεσης ίση με την εκάστοτε, κατά τον χρόνο άσκησης του δικαιώματος, ονομαστική αξία της μετοχής. Μετά την πάροδο του χρόνου ωρίμανσης των δικαιωμάτων, ο αριθμός δικαιωμάτων που μπορεί να ασκηθεί από τους δικαιούχους εξαρτάται, κατά το ένα τρίτο, ανάλογα με τον μέσο όρο των λειτουργικών κερδών προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων της Εταιρίας και των καθαρών κερδών της σε σχέση με την απόδοση των τριετών Ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου κατά την εκάστοτε τριετία, κατά το δεύτερο τρίτο, ανάλογα με την απόδοση της κοινής μετοχής της Εταιρίας

σε σχέση με την απόδοση των μετοχών 12 εταιριών του κλάδου δομικών υλικών διεθνώς και κατά το υπόλοιπο ένα τρίτο, ανάλογα με την απόδοση της κοινής μετοχής της Εταιρίας σε σχέση με το μέσο όρο απόδοσης των δεικτών FTSE 20 – ΧΑ, FTSE 40 – ΧΑ και FTS Eurofirst 300.

Το Πρόγραμμα 2007 ευνοεί τη μακροχρόνια διακράτηση ενός σημαντικού αριθμού μετοχών από τα στελέχη, διότι θεσπίζει υποχρέωση διακράτησης του 50% των μετοχών, μέχρις ότου οι δικαιούχοι συγκεντρώσουν έναν ελάχιστο αριθμό, η δε παράβαση του ορίου έχει ως αποτέλεσμα τη χορήγηση μειωμένου αριθμού δικαιωμάτων κατά την επόμενη περίοδο χορήγησης.

Κατ'εφαρμογή του Προγράμματος 2007, χορηγήθηκαν κατά τα έτη 2007 και 2008 δικαιώματα προαίρεσης αγοράς 142.950 και 169.470 κοινών μετοχών της Εταιρίας αντίστοιχα, σε 87 ανώτερα στελέχη της Εταιρίας και συνδεδεμένων με αυτήν εταιριών, στα οποία συμπεριλαμβάνονται πέντε εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου. Τα δικαιώματα αυτά ωριμάζουν χρονικά το Νοέμβριο των ετών 2009 και 2010 αντίστοιχα, οπότε και θα μπορούν να ασκηθούν, εφόσον συντρέξουν οι προβλεπόμενες ανωτέρω από το πρόγραμμα προϋποθέσεις.

Λεπτομερής περιγραφή όλων των ανωτέρω Προγραμμάτων παρατίθεται στο site της Εταιρίας:

<http://ir.titan.gr/home.asp?pg=stockoption>

Εργοστάσιο Zlatna Panega, Βουλγαρία

Κίνδυνοι και Αβεβαιότητες

Παράγοντες χρηματοοικονομικού κινδύνου: Οι δραστηριότητες του Ομίλου δημιουργούν διάφορους χρηματοοικονομικούς κινδύνους, συμπεριλαμβανομένων των κινδύνων συναλλαγματικών ισοτιμιών και επιτοκίων, πιστωτικών κινδύνων και κινδύνων ρευστότητας. Το συνολικό πρόγραμμα διαχείρισης του κινδύνου του Ομίλου εστιάζεται στις διακυμάνσεις των χρηματοοικονομικών αγορών και έχει στόχο να ελαχιστοποιήσει τις δυνητικές δυσμενείς επιπτώσεις αυτών των διακυμάνσεων στη χρηματοοικονομική απόδοσή του. Ο Όμιλος δεν εκτελεί συναλλαγές κερδοσκοπικού χαρακτήρα ή συναλλαγές που δεν σχετίζονται με τις εμπορικές, επενδυτικές ή δανειοληπτικές δραστηριότητές του.

Τα χρηματοοικονομικά προϊόντα που χρησιμοποιεί ο Όμιλος αποτελούνται κυρίως από καταθέσεις σε τράπεζες, σύναψη δανείων, συναλλαγές σε ξένο νόμισμα σε τρέχουσες τιμές ή με προθεσμιακά συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης, τραπεζικούς λογαριασμούς υπερανάληψης, λογαριασμούς εισπρακτέους και πληρωτέους, επενδύσεις σε χρεόγραφα, μερίσματα πληρωτέα και υποχρεώσεις που προκύπτουν από συμβόλαια χρηματοδοτικής μίσθωσης.

Κίνδυνος ρευστότητας: Η διαχείριση της ρευστότητας επιτυγχάνεται με την ύπαρξη του κατάλληλου συνδυασμού ρευστών διαθεσίμων και εγκεκριμένων τραπεζικών πιστώσεων, προβλεπόμενων λειτουργικών αναγκών και λήξη δανείων. Ο Όμιλος διαχειρίζεται τους κινδύνους που μπορεί να δημιουργηθούν από έλλειψη επαρκούς ρευστότητας, φροντίζοντας να υπάρχουν πάντα εξασφαλισμένες (committed) τραπεζικές πιστώσεις προς χρήση. Οι υπάρχουσες διαθέσιμες αξιοποιημένες εγκεκριμένες τραπεζικές πιστώσεις προς τον Όμιλο είναι επαρκείς, ώστε να αντιμετωπιστεί οποιαδήποτε πιθανή στενότητα ταμιακών διαθεσίμων.

Σημειώνεται ότι στις 31 Δεκεμβρίου 2008, ο Όμιλος διέθετε €94 εκατ. μετρητά και τις απαραίτητες εγκεκριμένες, αλλά μη χρησιμοποιημένες δεσμευμένες δανειακές γραμμές, ώστε να μπορεί άνετα να εξυπηρετεί τις βραχυπρόθεσμες και μεσοπρόθεσμες υποχρεώσεις του.

Κίνδυνος επιτοκίου: Το γεγονός ότι 21% του συνολικού δανεισμού του Ομίλου βασίζεται σε σταθερά και προσυμφωνημένα επιτόκια και ένα περαιτέρω 52% βασίζεται σε προσυμφωνημένα και προκαθορισμένα περιθώρια επιτοκίων, έχει ως αποτέλεσμα, οι επιπτώσεις των διακυμάνσεων επιτοκίων στα αποτελέσματα χρήσεως και στις ταμιακές ροές των λειτουργικών δραστηριοτήτων του Ομίλου να είναι μικρές.

Η επίπτωση της υποβάθμισης της πιστοληπτικής ικανότητας του Ομίλου στο κόστος δανεισμού ήταν περιορισμένη, αφού, βάσει των συμφωνημένων δανειακών γραμμών, μεταφράστηκε σε αύξηση του περιθωρίου δανεισμού κατά 35 μονάδες βάσης (0,35%).

Η έκθεση σε κίνδυνο επιτοκίων των υποχρεώσεων και επενδύσεων παρακολουθείται σε προϋπολογιστική βάση. Η χρηματοδότηση του Ομίλου έχει διαμορφωθεί σύμφωνα με ένα προκαθορισμένο συνδυασμό σταθερών και κυμαινόμενων επιτοκίων, προκειμένου να μετριάσει ο

κίνδυνος μεταβολής επιτοκίων. Η σχέση σταθερού προς κυμαινόμενο επιτόκιο του καθαρού δανεισμού του Ομίλου διαμορφώνεται σύμφωνα με τις συνθήκες αγοράς, την στρατηγική και τις χρηματοδοτικές του ανάγκες. Επίσης, υπάρχει δυνατότητα να χρησιμοποιηθούν, περιστασιακά, παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα επιτοκίου, μόνο ως μέσο για να μετριάσει ο σχετικός κίνδυνος και για να αλλάξει ο παραπάνω συνδυασμός σταθερών - κυμαινόμενων επιτοκίων, εφόσον αυτό κριθεί απαραίτητο. Κατά το 2008, ο Όμιλος δεν χρησιμοποίησε παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα επιτοκίου.

Πολιτική του Ομίλου είναι να παρακολουθεί διαρκώς τις τάσεις των επιτοκίων, καθώς και τη διάρκεια των χρηματοδοτικών αναγκών. Επομένως, οι αποφάσεις για τη διάρκεια, καθώς και τη σχέση μεταξύ σταθερού και κυμαινόμενου κόστους ενός νέου δανείου, λαμβάνονται ξεχωριστά για κάθε περίπτωση. Ως εκ τούτου, όλα τα βραχυπρόθεσμα δάνεια έχουν συναφθεί με κυμαινόμενα επιτόκια. Τα μέσο-μακροπρόθεσμα δάνεια έχουν συναφθεί και με σταθερά και με κυμαινόμενα επιτόκια.

Συναλλαγματικός κίνδυνος: Η έκθεση του Ομίλου σε συναλλαγματικούς κινδύνους προέρχεται κυρίως από υπάρχουσες ή προσδοκώμενες ταμιακές ροές σε ξένο νόμισμα (εισαγωγές/εξαγωγές) καθώς και από επενδύσεις σε χώρες του εξωτερικού. Ο κίνδυνος αυτός αντιμετωπίζεται στο πλαίσιο εγκεκριμένων πολιτικών.

Η διαχείριση του συναλλαγματικού κινδύνων αντιμετωπίζεται κυρίως με τη χρήση φυσικών αντισταθμιστικών μέσων και με προθεσμιακά συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης σε συνάλλαγμα. Πολιτική του Ομίλου είναι να χρησιμοποιεί, για τις επενδύσεις σε θυγατρικές εξωτερικού, των οποίων η καθαρή θέση είναι εκτεθειμένη σε συναλλαγματικό κίνδυνο μετατροπής, ως φυσικό αντισταθμιστικό μέσο, δανεισμό στο αντίστοιχο νόμισμα - εφόσον αυτό είναι εφικτό. Έτσι, ο συναλλαγματικός κίνδυνος της καθαρής θέσης των θυγατρικών του Ομίλου στις Η.Π.Α. αντισταθμίζεται μερικώς μέσω σύναψης δανείων σε δολάρια.

Σε άλλες αγορές όπου δραστηριοποιείται ο Όμιλος, αξιολογούνται οι χρηματοδοτικές ανάγκες της εταιρίας, και εφόσον είναι εφικτό, η χρηματοδότηση γίνεται στο αντίστοιχο νόμισμα με το στοιχείο ενεργητικού το οποίο χρηματοδοτείται ή πρόκειται να χρηματοδοτηθεί. Εξαιρεση αποτελούν η Τουρκία και η Αίγυπτος, όπου η επένδυση του Ομίλου απεικονίζεται σε τουρκικές και αιγυπτιακές λίρες και μέρος της αντίστοιχης χρηματοδότησης εκφράζεται σε ευρώ και γιεν. Ο Όμιλος έχει αποφασίσει ότι το κόστος της αναχρηματοδότησης των υποχρεώσεων από ευρώ σε τουρκικές και αιγυπτιακές λίρες δεν είναι προς το παρόν οικονομικά ελκυστικό. Το θέμα αυτό επανεξετάζεται σε τακτά χρονικά διαστήματα.

Πιστωτικός κίνδυνος: Ο Όμιλος δεν αντιμετωπίζει σημαντικούς πιστωτικούς κινδύνους. Οι απαιτήσεις από πελάτες προέρχονται κυρίως από μια μεγάλη και ευρεία πελατειακή βάση. Η χρηματοοικονομική κατάσταση των πελατών παρακολουθείται διαρκώς από τις εταιρίες του Ομίλου.

Όπου κρίνεται κατάλληλο, ζητείται επιπλέον ασφαλιστική κάλυψη ως εγγύηση της πίστωσης. Ειδική μηχανογραφική εφαρμογή ελέγχει το μέγεθος της παροχής πιστώσεων καθώς και τα πιστωτικά όρια των λογαριασμών. Για ειδικούς πιστωτικούς κινδύνους γίνονται προβλέψεις για ζημιές από απαξίωση. Στο τέλος του 2008, κρίνεται ότι δεν υπάρχει κανένας ουσιαστικός πιστωτικός κίνδυνος, που να μην καλύπτεται ήδη από κάποια ασφαλιστική κάλυψη ως εγγύηση της πίστωσης ή από πρόβλεψη επισφαλούς απαιτήσεως.

Δυνητικός πιστωτικός κίνδυνος υπάρχει και στα διαθέσιμα και ταμιακά ισοδύναμα, στις επενδύσεις και στα συμβόλαια χρηματοοικονομικών παραγώγων. Στις περιπτώσεις αυτές, ο κίνδυνος μπορεί να προκύψει από αδυναμία του αντισυμβαλλόμενου να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του προς τον Όμιλο. Για την ελαχιστοποίηση αυτού του πιστωτικού κινδύνου, ο Όμιλος, στο πλαίσιο εγκεκριμένων πολιτικών από το Διοικητικό Συμβούλιο, θέτει όρια στο βαθμό έκθεσης σε κάθε μεμονωμένο χρηματοοικονομικό ίδρυμα. Επίσης, όσον αφορά προϊόντα καταθέσεων, ο Όμιλος συναλλάσσεται μόνο με αναγνωρισμένα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα υψηλής πιστοληπτικής διαβάθμισης.

Άλλοι κίνδυνοι: Στοχεύοντας να παραμείνουμε ανάμεσα στους πρώτους στον τομέα μας όσον αφορά στην προ-δραστική προσέγγιση σχετικά με την εταιρική κοινωνική ευθύνη και τη βιώσιμη ανάπτυξη, δεσμευθήκαμε να εφαρμόσουμε μια πιο συστηματική ανάλυση και παρακολούθηση όλων των σχετικών ζητημάτων που θεωρούνται σημαντικά για την επιχείρησή μας και για τους βασικούς «συμ-μετόχους» μας.

Εκτός από τους εσωτερικούς ελέγχους, διεξήχθη μια ανεξάρτητη αξιολόγηση στην Ελλάδα το 2007 και στις επιχειρήσεις μας στη Νοτιοανατολική Ευρώπη το 2008.

Τα βασικά κριτήρια που χρησιμοποιήθηκαν για αυτήν την ανάλυση είναι τα εξής:

- σημαντική υφιστάμενη ή μελλοντική επίπτωση για την Εταιρία
- αυξημένο ενδιαφέρον για τους «συμ-μετόχους»
- εύλογος βαθμός ελέγχου από την Εταιρία

Τα συμπεράσματα παρουσιάζονται στον Απολογισμό Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης και Βιώσιμης Ανάπτυξης.

Για περισσότερες πληροφορίες βλ. Απολογισμό ΕΚΕ και Βιώσιμης Ανάπτυξης σελ. 42

Συμμόρφωση με τα πρότυπα του ΤΙΤΑΝΑ

Οι προσπάθειές μας για την οικοδόμηση ενός ισχυρού και αποτελεσματικού συστήματος διαχείρισης για τον έλεγχο και την υποστήριξη της επικοινωνίας και της συμμόρφωσης με τις αξίες και τα πρότυπα του ΤΙΤΑΝΑ διέπονται από ένα πλέγμα υποχρεωτικών και προαιρετικών δεσμεύσεων.

Ένας νέος «Κώδικας Δεοντολογίας και Συμπεριφοράς για Προμήθειες» διανεμήθηκε στους προμηθευτές μας μαζί με υλικό που επεξηγεί τις κοινωνικές και περιβαλλοντι-

κές αυτοδεσμεύσεις του ΤΙΤΑΝΑ. Στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας για την Υπεύθυνη Διαχείριση της Εφοδιαστικής Αλυσίδας (δικτυακός σύνδεσμος), προγραμματίστηκαν διάφορες δραστηριότητες για τα επόμενα χρόνια.

Για περισσότερες πληροφορίες βλ. Απολογισμό ΕΚΕ και Βιώσιμης Ανάπτυξης σελ. 27

Η Γραμμή Άμεσης Επικοινωνίας των Εργαζομένων που δημιουργήθηκε το 2007, με σκοπό την καλύτερη παρακολούθηση της συμμόρφωσης με τις αξίες και τον Κώδικα Δεοντολογίας στην Ελλάδα, επεκτάθηκε περαιτέρω με ένα νέο ενδοεταιρικό δικτυακό εργαλείο το οποίο επιτρέπει την επικοινωνία με πρόσθετα μέσα. Συνολικά επτά «κλήσεις» λήφθηκαν και εξετάστηκαν κατά τον πρώτο χρόνο εφαρμογής του συστήματος το 2008. Όλες οι «κλήσεις» κωδικοποιήθηκαν αρχικά ως ζητήματα διαχείρισης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και στη συνέχεια επιλύθηκαν με τις συμβουλευτικές υπηρεσίες ειδικά διορισμένης επιτροπής διαχείρισης, που αποτελείται από:

- Ένα μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου
- Τον διευθυντή της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου
- Τον προϊστάμενο Κοινωνικών Υπηρεσιών στην Ελλάδα

Εργοστάσιο Kosjeric, Σερβία

περιεχόμενα

Δηλώσεις Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου	52
Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου	53
Επεξηγηματική Έκθεση Διοικητικού Συμβουλίου	60
Έκθεση Ελέγχου Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή	62
Οικονομικές Καταστάσεις	63
Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων	69
Στοιχεία και Πληροφορίες	116
Παράρτημα I: Έκθεση συναλλαγών της Εταιρίας με τις συνδεδεμένες με αυτήν επιχειρήσεις σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 2 παρ.4 του Νόμου 3016/2002	119
Παράρτημα II: Πληροφορίες άρθρου 10 του Ν. 3401/2005	122

Ετήσια Οικονομική Έκθεση 2008

**Δηλώσεις Μελών Διοικητικού Συμβουλίου
Σύμφωνα με το Άρθρο 4 του Ν. 3556/2007**

Τα κατωτέρω μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Α.Ε. ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ ΤΙΤΑΝ:

1. Ανδρέας Κανελλόπουλος, Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου
2. Δημήτριος Παπαλεξόπουλος, Διευθύνων Σύμβουλος και
3. Ηλίας Πανιάρας, μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου, ορισθείς προς τούτο από το Διοικητικό Συμβούλιο,

υπό την ανωτέρω ιδιότητά μας, δηλώνουμε με την παρούσα, ότι εξ όσων γνωρίζουμε:

- α. οι συνημμένες Οικονομικές Καταστάσεις της Α.Ε. ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ ΤΙΤΑΝ για τη χρήση 01.01.2008 έως 31.12.2008, οι οποίες καταρτίσθηκαν σύμφωνα με τα ισχύοντα λογιστικά πρότυπα, απεικονίζουν κατά τρόπο αληθή τα στοιχεία του ενεργητικού και του παθητικού, την καθαρή θέση και τα αποτελέσματα χρήσεως της Α.Ε. ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ ΤΙΤΑΝ, καθώς και των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση εκλαμβανομένων ως σύνολο

και

- β. Η συνημμένη Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου απεικονίζει κατά τρόπο αληθή την εξέλιξη, τις επιδόσεις και τη θέση της Α.Ε. ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ ΤΙΤΑΝ, καθώς και των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση εκλαμβανομένων ως σύνολο, συμπεριλαμβανομένης της περιγραφής των κυριότερων κινδύνων και αβεβαιοτήτων που αντιμετωπίζουν.

Αθήνα, 24 Φεβρουαρίου 2009

Ανδρέας Κανελλόπουλος
Πρόεδρος
του Διοικητικού Συμβουλίου

Δημήτριος Παπαλεξόπουλος
Διευθύνων Σύμβουλος

Ηλίας Πανιάρας
Μέλος
του Διοικητικού Συμβουλίου

Ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου για τη Χρήση 01.01.2008 – 31.12.2008

Οικονομικά Στοιχεία - Πορεία Εργασιών - Σημαντικά Γεγονότα

Το 2008, ο κόσμος άλλαξε. Το ξέσπασμα της πρωτοφανούς κρίσης στο παγκόσμιο χρηματοπιστωτικό σύστημα και στην παγκόσμια οικονομία, σηματοδότησε την αλλαγή μιας ολόκληρης εποχής.

Για τον Όμιλο Τιτάν, το 2008 χαρακτηρίστηκε από μείωση των οικονομικών αποτελεσμάτων, προσαρμογή στα νέα δεδομένα και επαναπροσδιορισμό των προτεραιοτήτων.

Ο κύκλος εργασιών του Ομίλου κατά το 2008 ανήλθε σε €1.578 εκ., παρουσιάζοντας αύξηση κατά 5,4% σε σύγκριση με το 2007. Τα λειτουργικά κέρδη προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων (EBITDA) υποχώρησαν κατά 11,2% στα € 380 εκ. Τα καθαρά κέρδη του Ομίλου, μετά τα δικαιώματα μειοψηφίας και την πρόβλεψη για φόρους, έφθασαν τα € 208 εκ., μειωμένα κατά 13,2%.

Με σταθερές συναλλαγματικές ισοτιμίες, ο κύκλος εργασιών του Ομίλου θα είχε αυξηθεί κατά 7,8%, ενώ τα λειτουργικά κέρδη (EBITDA) θα είχαν μειωθεί κατά 10,1%.

Η συνεχιζόμενη καθίζηση της ζήτησης για δομικά υλικά στις ΗΠΑ, η μείωση για δεύτερη συνεχή χρονιά της κατανάλωσης τιμμένου στην Ελλάδα και η εκτόξευση των τιμών των στερεών καυσίμων, άσκησαν σημαντική πίεση στην κερδοφορία του Ομίλου. Η πίεση αυτή εν μέρει μόνο αντισταθμίστηκε από τη θετική επίδραση των εξαγωγών στην Αίγυπτο και στην Τουρκία και από την άνοδο της κατανάλωσης τιμμένου στη Νοτιοανατολική Ευρώπη και στην Αίγυπτο.

Σχετικά με τη δραματική αύξηση του κόστους των στερεών καυσίμων κατά το 2008 αξίζει να σημειωθεί ότι ο δείκτης PACE που καταγράφει την τάση των τιμών του κώκ πετρελαίου, σχεδόν διπλασιάστηκε μεταξύ του διαστήματος Ιανουαρίου-Σεπτεμβρίου 2008, πριν επανέλθει σε καθοδική τροχιά προς το τέλος του 2008. Η αύξηση αυτή του κόστους των στερεών καυσίμων επηρέασε αρνητικά την κερδοφορία του Ομίλου σε κάθε γεωγραφική περιοχή.

Στις ΗΠΑ, η αγορά κατοικίας συνέχισε το 2008 τον πτωτικό της ρυθμό, με άμεσο αποτέλεσμα την περαιτέρω μείωση της ζήτησης δομικών υλικών. Οι τιμές των ακινήτων σε 20 κύριες πόλεις, όπως καταγράφεται από τον δείκτη S & P /Case Shiller Composite – 20 Home Price Index, σημείωσαν πτώση 18% τον Νοέμβριο του 2008. Αυτή η τάση αντανάκλασε την υπερπροσφορά κατοικιών, έναντι της μειωμένης σχετικής ζήτησης. Αποτέλεσμα όλων αυτών ήταν ότι ο ρυθμός έναρξης εργασιών ανέγερσης νέων κατοικιών μειώθηκε κατά 32% έναντι του 2007, γεγονός που οδήγησε σε κατακόρυφη πτώση τη ζήτηση δομικών υλικών. Εξ άλλου, σύμφωνα με την Αμερικανική Ένωση Τιμμεντοβιομηχανιών (Portland Cement Association), η κατανάλωση τιμμένου στις ΗΠΑ κατά το 2008 μειώθηκε κατά 15% έναντι του 2007. Στη Φλόριντα, που αντιπροσωπεύει περισσότερο από το ήμισυ των εργασιών του Ομίλου στις ΗΠΑ, η κατανάλωση τιμμένου το 2008 μειώθηκε κατά 26% σε συνέχεια της κατά 29% μείωσης το 2007.

Το Μάιο του 2008, το Ομοσπονδιακό Εφετείο της Ατλάντα ανέτρεψε την απόφαση του Περιφερειακού Πρωτοδικείου της Νότιας Φλόριντα, που είχε διατάξει την παύση των εργασιών εξόρυξης στην περιοχή Lake Belt. Όμως, η επίπτωση της επανέναρξης των εργασιών στα αποτελέσματα της θυγατρικής μας στις ΗΠΑ υπήρξε οριακή, λόγω της πρωτοφανούς καθίζησης της ζήτησης δομικών υλικών.

Συνολικά, συμπεριλαμβανομένης και της επίδρασης των συναλλαγματικών διαφορών, ο κύκλος εργασιών του Ομίλου στις ΗΠΑ μειώθηκε έναντι του 2007 κατά 18,3% στα € 484 εκ. και τα λειτουργικά κέρδη προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων (EBITDA) κατά 59,8% στα € 43 εκ.

Εν μέσω της γενικής αρνητικής συγκυρίας, αξιοσημείωτη ήταν η ανοδική πορεία της Separation Technologies LLC (ST), η οποία ασχολείται με την εγκατάσταση και λειτουργία μονάδων επεξεργασίας ιπτάμενης τέφρας. Η παγκόσμια πρωτοπόρος, «πράσινη» τεχνολογία της ST μετατρέπει την ιπτάμενη τέφρα - ένα βιομηχανικό απόβλητο που προέρχεται από την καύση άνθρακα για την παραγωγή ενέργειας - σε χρήσιμα προϊόντα. Κατά το 2008, η ST συνέχισε την επέκτασή της με την λειτουργία νέων μονάδων στη Βόρεια Αμερική και τη Μεγάλη Βρετανία και αύξησε τον κύκλο εργασιών της κατά 8,6 % φτάνοντας τα 36,2 εκατομμύρια δολάρια ΗΠΑ.

Στην Ελλάδα, η κατανάλωση τιμμένου εκτιμάται ότι μειώθηκε κατά περίπου 7% έναντι του 2007, σημειώνοντας πτώση για δεύτερη συνεχή χρονιά. Κύρια αιτία ήταν η υποχώρηση της οικοδομικής δραστηριότητας και ως εκ τούτου της ζήτησης για δομικά υλικά. Είναι χαρακτηριστικό ότι ο όγκος της οικοδομικής δραστηριότητας βάσει των αδειών οικοδομών μειώθηκε κατά 17% έναντι του 2007. Ο Όμιλος πάντως συνέχισε τη μακροχρόνια στρατηγική επέκτασης στην καθετοποίηση των δραστηριοτήτων του και προέβη στην απόκτηση εταιρειών ετοιμού σκυροδέματος και αδρανών υλικών, σημαντικότερη από τις οποίες ήταν η απόκτηση της Δομικής Μπετόν τον Ιανουάριο του 2008.

Ως αποτέλεσμα των ανωτέρω, ο κύκλος εργασιών του Ομίλου στην Ελλάδα, παρουσίασε μικρή αύξηση κατά 0,3% έναντι του 2007 και ανήλθε στα € 633 εκ. Η πρωτοφανής αύξηση των τιμών των στερεών και υγρών καυσίμων επηρέασαν τα λειτουργικά κέρδη προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων (EBITDA) τα οποία μειώθηκαν κατά 12,9% έναντι του 2007 και ανήλθαν στα € 168 εκ.

Στη Νοτιοανατολική Ευρώπη, η ισχυρή ζήτηση κυρίως στη Βουλγαρία και Σερβία καθώς και η συνεισφορά της αυξημένης παραγωγικής ικανότητας στη Βουλγαρία οδήγησαν στην αύξηση του κύκλου εργασιών κατά 37% σε σύγκριση με το 2007, στα € 287 εκ. Τα λειτουργικά κέρδη προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων (EBITDA) αυξήθηκαν κατά 8,5% σε € 105 εκ. Η θέση του Ομίλου στην περιοχή θα ενισχυθεί περαιτέρω, όταν στις αρχές του 2010 τεθεί σε λειτουργία το νέο εργοστάσιο τιμμένου, δυναμικότητας 1,5 εκατομμυρίου τόνων που κατασκευάζεται στην Αλβανία.

Τέλος, οι εξαγωγές πρωτίστως στην Αίγυπτο και σε μικρότερο βαθμό στην Τουρκία οδήγησαν σε σημαντική βελτίωση των οικονομικών αποτελεσμάτων της Ανατολικής Μεσογείου. Ο κύκλος εργασιών στην Ανατολική Μεσόγειο αυξήθηκε κατά 173% έναντι του 2007 και έφτασε τα € 174 εκ. Τα λειτουργικά κέρδη προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων (EBITDA) αυξήθηκαν κατά 104,6% και έφθασαν τα € 64 εκ.

Όπως αναφέρεται πιο πάνω, στην αύξηση της κερδοφορίας συνεισέφεραν, κυρίως, η ανοδική αγορά της Αιγύπτου και η εξαγορά, στις 6 Μαΐου 2008, του υπολοίπου 50% της αιγυπτιακής κοινοπρακτικής επιχείρησης, στην οποία ανήκουν οι εταιρίες Beni Suf

Cement Company και Alexandria Portland Cement Company. Μικρότερη, αλλά θετική συνεισφορά είχε η αναλογική ενοποίηση κατά 50%, από 17 Απριλίου 2008, της νέας δραστηριότητας του Ομίλου στην Τουρκία.

Ο Όμιλος κατά το έτος 2008 προέβη στην υλοποίηση επενδύσεων με στόχο τη διεύρυνση των δραστηριοτήτων του και τον εκσυγχρονισμό των εγκαταστάσεών του. Το συνολικό ύψος των επενδύσεων έφτασε τα € 587 εκ., οι κυριότερες εκ των οποίων αναλύονται στο κεφάλαιο ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ - ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ της παρούσας έκθεσης.

Το σημαντικό ύψος των επενδύσεων είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση του καθαρού δανεισμού του Ομίλου από € 569 εκ. σε € 1.114 εκ. Ο δανεισμός αυτός προήλθε από την χρήση υφιστάμενων δανειακών γραμμών που δεν είχαν χρησιμοποιηθεί. Ως εκ τούτου, τα έξοδα χρηματοοικονομικής λειτουργίας ανήλθαν στα € 52 εκ., 50,8% υψηλότερα από το 2007.

Αντίθετα, η φορολογική επιβάρυνση του Ομίλου ειδικά για το έτος 2008 ήταν ιδιαίτερα χαμηλή γεγονός που οφείλεται κατά κύριο λόγο στους κατωτέρω εξαιρετικούς παράγοντες:

- στη μείωση της φορολογικής δαπάνης κατά € 25,7 λόγω της πτώσης των αποτελεσμάτων της θυγατρικής του Ομίλου στις ΗΠΑ.
- στη μερική αντιστροφή (€ 10,7 εκ.) της πρόβλεψης € 16 εκ. που είχε σχηματίσει η Εταιρία για την εκ των υστέρων φορολόγηση των ειδικών αφορολόγητων αποθεματικών του 2003 και του 2004, που κρίθηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ότι παραβίαζαν την κοινοτική νομοθεσία.
- στη μείωση της αναβαλλόμενης φορολογίας στην Ελλάδα κατά € 6,6 εκ., λόγω της μείωσης των φορολογικών συντελεστών των επιχειρήσεων κατά μία ποσοστιαία μονάδα κατ' έτος από το 2010 έως το 2014.
- στην εφ' άπαξ επιστροφή φόρων στη Βουλγαρία (€ 5,3 εκ.).
- στην υψηλότερη αναλογία κερδών που προέρχονται από χώρες με χαμηλούς φορολογικούς συντελεστές και την αντίστοιχα χαμηλότερη αναλογία κερδών από χώρες με υψηλότερους συντελεστές φορολόγησης.

Η μετοχή της Α.Ε. ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ ΤΙΤΑΝ μετά από αρκετά χρόνια ανοδικής πορείας και αφού έφθασε σε ιστορικά υψηλά επίπεδα το πρώτο εξάμηνο του 2007, υποχώρησε το 2008 κατά 55,4%, κλείνοντας τον χρόνο στην τιμή των € 13,90. Η υποχώρησή της ήταν πάντως μικρότερου βαθμού σε σύγκριση με την υποχώρηση του δείκτη του Χρηματιστηρίου Αθηνών κατά το 2008 (-65,5%) και ανάλογη με την πτώση της μετοχής άλλων ομοειδών εταιριών του εξωτερικού.

Κατά την διάρκεια του έτους και λόγω της παγκόσμιας χρηματοοικονομικής κρίσης και των επιπτώσεων της στην πραγματική οικονομία, ο οίκος αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας Standard & Poor's προέβη σε δύο υποβαθμίσεις της πιστοληπτικής ικανότητας του Ομίλου, την πρώτη τον Ιούλιο του 2008 από BBB σε BBB- και τη δεύτερη τον Νοέμβριο του 2008 από BBB- σε BB+. Αυτή η ενέργεια ήταν σε αντιστοιχία με παρόμοιες υποβαθμίσεις των περισσότερων εταιριών του κλάδου σε παγκόσμιο επίπεδο κατά τη διάρκεια του 2008.

Το Διοικητικό Συμβούλιο θα προτείνει στην Τακτική Γενική Συνέλευση προς έγκριση τη διανομή του ελάχιστου σύμφωνα με το νόμο υποχρεωτικού μερίσματος ύψους € 0,42 ανά μετοχή. Το προτεινόμενο μέρισμα είναι λιγότερο από αυτό του 2007 και αντανακλά την προτεραιότητα που θέτει ο Όμιλος στην εξασφάλιση της κατά το δυνατόν μέγιστης ρευστότητας, ώστε να είναι σε θέση να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις του 2009.

Σε υλοποίηση των από 10.5.2007 και 20.5.2008 αποφάσεων της Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων της, η Α.Ε. ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ ΤΙΤΑΝ προέβη εντός του 2008 σε αγορά 2.107.429 ιδίων κοινών και προνομιούχων μετοχών, οι οποίες αντιπροσωπεύουν ποσοστό 2,49% του μετοχικού της κεφαλαίου, έναντι συνολικού τιμήματος € 56,4 εκ.. Οι αγορές αυτές πραγματοποιήθηκαν διότι κρίθηκαν πλέον συμφέρουσες από άλλες προσφερόμενες επενδυτικές ευκαιρίες. Ο συνολικός αριθμός ιδίων μετοχών που η Εταιρία κατείχε στις 31.12.2008, ο οποίος παραμένει αμετάβλητος μέχρι σήμερα, ανέρχεται σε 3.187.697 κοινές και 5.919 προνομιούχες χωρίς ψήφο μετοχές, ονομαστικής αξίας €4 εκάστης, ήτοι συνολικής ονομαστικής αξίας € 12.774.464, οι οποίες αντιπροσωπεύουν ποσοστό 3,78% του μετοχικού της κεφαλαίου.

Η επιδίωξη των επιχειρηματικών στόχων του Ομίλου ΤΙΤΑΝ γίνεται στο πλαίσιο των αρχών της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης και της Βιώσιμης Ανάπτυξης, τις οποίες ο Όμιλος έχει ενσωματώσει στη λειτουργία του, με την πεποίθηση ότι αυτή είναι η ορθή επιχειρηματική πρακτική. Η φιλοσοφία αυτή μετουσιώθηκε στις πιο κάτω πρωτοβουλίες, που ανέλαβε το 2008, οι οποίες περιγράφονται αναλυτικότερα στην ειδική Έκθεση ΕΚΕ και Βιώσιμης Ανάπτυξης του Ομίλου:

- Στην πλήρη εφαρμογή των αρχών της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης και της βιώσιμης ανάπτυξης στη νέα μονάδα παραγωγής τσιμέντου στην Αλβανία.
- Στο πρόγραμμα έκδοσης του νέου ηλεκτρονικού οδηγού (ευρωπαϊκής εμβέλειας) για την υπεύθυνη διαχείριση της αλυσίδας προμηθειών σύμφωνα με τα διεθνή και ευρωπαϊκά πρότυπα.
- Στη διάδοση και ευρύτερη υποστήριξη των δέκα αρχών του Οικουμενικού Συμφώνου, συμμετέχοντας στην ίδρυση του Ελληνικού Δικτύου για το Οικουμενικό Σύμφωνο του ΟΗΕ και του αντίστοιχου εθνικού δικτύου στην πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας.
- Στην επέκταση της διαδικασίας ανεξάρτητης αξιολόγησης των εφαρμοζόμενων πολιτικών και συστημάτων για την ΕΚΕ και την βιώσιμη ανάπτυξη στις δραστηριότητες του Ομίλου εκτός Ελλάδος.

Το 2008, η έμφαση που τα τελευταία χρόνια έχει δώσει ο Όμιλος ΤΙΤΑΝ στην συνεχή βελτίωση των πολιτικών, των συστημάτων και των πρακτικών του σε κάθε τομέα, αλλά και στην ενίσχυση της διαφάνειας και της αξιοπιστίας με την αξιοποίηση και εφαρμογή των σχετικών διεθνών προτύπων και όλων των νέων μέσων επικοινωνίας, αξιολογήθηκε ιδιαίτερα θετικά από ανεξάρτητους φορείς και εμπειρογνώμονες, δίνοντας το ανώτερο επίπεδο αξιολόγησης και πιστοποίησης Α+ στον Απολογισμό του Ομίλου για το οικονομικό έτος 2007, ο οποίος δημοσιεύθηκε το Μάιο του 2008 και την πρώτη θέση στην ετήσια αξιολόγηση του Accountability Rating Greece για το 2008.

Πέρα από τις οποιεσδήποτε οικειοθελείς πρωτοβουλίες και δεσμεύσεις σε θέματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης, η φύση της δραστηριότητάς μας είναι τέτοια ώστε δύο ζητήματα κυριαρχούν: η περιβαλλοντικά βιώσιμη ανάπτυξη και η ασφάλεια στην εργασία.

Διαχειριζόμαστε την περιβαλλοντικά βιώσιμη ανάπτυξη συνολικά, ως αναπόσπαστο μέρος του στρατηγικού και επιχειρηματικού μας σχεδιασμού.

Αξίζει να σημειωθεί σχετικά ότι, το 2008, ο Όμιλος TITAN πέτυχε μείωση κατά 14,5% περίπου των ειδικών εκπομπών CO₂ ανά τόνο προϊόντος, σε σύγκριση με τα επίπεδα εκπομπών του 1990, αγγίζοντας σχεδόν τον στόχο της μείωσης των εν λόγω εκπομπών κατά 15%, που οικειοθελώς έχει αναλάβει να πραγματοποιήσει μέχρι το 2010, στο πλαίσιο της συμμετοχής του στη διεθνή Πρωτοβουλία για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη του κλάδου τσιμέντου (CSI).

Ποσό της τάξεως των €27 εκ. επενδύθηκε με σκοπό την αποτελεσματικότερη προστασία του περιβάλλοντος και την αποκατάσταση και ανάπλαση λατομικών χώρων το 2008.

Στα θέματα ασφάλειας στην εργασία, όραμά μας είναι η επίτευξη ενός υγιεινού περιβάλλοντος εργασίας, χωρίς επικίνδυνα συμβάντα, τραυματισμούς και ατυχήματα. Αξιολογούμε τις επιδόσεις μας σε θέματα ασφάλειας σε σύγκριση με αυτές των πιο προηγμένων εταιριών του κλάδου δομικών υλικών παγκοσμίως (βάσει δεδομένων της πρωτοβουλίας CSI), και στόχος μας είναι να καταλάβουμε μια θέση στο πρώτο 25% του σχετικού πίνακα κατάταξης του CSI έως τα τέλη του 2010.

Μολονότι, πάντως, οι επιδόσεις μας συγκρίνονται ευνοϊκά με τα δημοσιευμένα στοιχεία του κλάδου διεθνώς, το 2008 δεν ανταποκρίθηκε στις προσδοκίες μας για συνεχή βελτίωση. Στο μακροχρόνιο αυτό αγώνα για την κατά το δυνατόν εξάλειψη του κινδύνου ατυχημάτων, θεωρούμε ότι έχουμε σημαντικό περιθώριο να βελτιώσουμε τόσο τη δική μας αποτελεσματικότητα, όσο και αυτή των συνεργατών μας. Δεσμευόμαστε να συνεχίσουμε την προσπάθεια.

Επέκταση Δραστηριοτήτων - Επενδύσεις

Κατά τη διάρκεια του 2008, η θυγατρική εταιρία του Ομίλου, INTERMPETON ΔΟΜΙΚΑ ΥΛΙΚΑ Α.Ε., υλοποιώντας την στρατηγική της επέκτασης στις καθετοποιημένες δραστηριότητες ολοκλήρωσε την εξαγορά της εταιρίας ετοιμού σκυροδέματος και αδρανών υλικών ΔΟΜΙΚΗ ΜΠΕΤΟΝ Α.Ε. και των εταιριών αδρανών υλικών Λατομείο Βαχού ΑΕ και Λατομείο Θίσβης ΑΕ έναντι συνολικού τιμήματος 12,7 εκ.

Τον Απρίλιο 2008, ολοκληρώθηκε η εξαγορά του 50% της εταιρίας Adocim Cimento Beton Sanayi ve Ticaret A.S. στην Τουρκία, η παραγωγική δυναμικότητα της οποίας ανέρχεται σε 1,5 εκ. τόνους ετησίως. Το συνολικό ύψος της επένδυσης, περιλαμβανομένου και του 50% του δανεισμού της Adocim ανήλθε σε €127 εκ.

Τον Μάιο 2008, ολοκληρώθηκε η εξαγορά του υπολοίπου 50% της κοινοπρακτικής επιχείρησης, στην οποία ανήκουν οι Αιγυπτιακές εταιρίες Beni Suef Cement Company και Alexandria Portland Cement Company και τα δύο ομώνυμα εργοστάσια παραγωγής τσιμέντου ετήσιας παραγωγικής δυναμικότητας 3,3 εκ. τόνων. Το τίμημα της εξαγοράς, στο οποίο περιλαμβάνεται και ο καθαρός δανεισμός των δύο επιχειρήσεων, ανήλθε σε €330 εκ.

Το Νοέμβριο 2008 υπεγράφησαν μεταξύ εταιριών του Ομίλου TITAN, της International Finance Corporation (IFC) και της European Bank for Reconstruction and Development (EBRD) συμβάσεις, με κύριο αντικείμενο τη συμμετοχή των IFC και EBRD, κατά 40% (ήτοι 20% εκάστη) στο μετοχικό κεφάλαιο της εταιρίας του Ομίλου ANTEA στην Αλβανία καθώς και τη δανειοδότησή της, για την ολοκλήρωση της ανέγερσης του νέου εργοστασίου παραγωγής τσιμέντου. Στα πλαίσια της ανωτέρω συμφωνίας, το Δεκέμβριο 2008, ολοκληρώθηκε η καταβολή της συμμετοχής του Ομίλου TITAN στο κεφάλαιο της ANTEA ύψους €37,3 εκ. και των IFC και EBRD, κατά συνολικό ποσό €24,8 εκ. (€12,4 εκ. εκάστη).

Το Δεκέμβριο 2008 πραγματοποιήθηκε η εξαγορά του μειοψηφικού πακέτου 22,0675% της εταιρίας του Ομίλου TITAN CEMENTARA KOSJERIC A.D. στην αναπτυσσόμενη αγορά της Σερβίας, έναντι συνολικού ποσού €12,7 εκ. Προηγήθηκε σχετική δημόσια προκήρυξη για υποβολή προσφορών από το Σερβικό Δημόσιο που ήταν και ο κάτοχος του μειοψηφικού πακέτου. Μετά την ολοκλήρωση της εξαγοράς, ο Όμιλος κατέχει το 96,3471% της εν λόγω εταιρίας.

Καθ' όλη τη διάρκεια του 2008 συνεχίστηκε η κατασκευή δύο σημαντικών έργων, που αποσκοπούν στην περαιτέρω αύξηση της παραγωγικής δυναμικότητας του Ομίλου σε αναπτυσσόμενες χώρες με θετικές δημογραφικές και αναπτυξιακές προοπτικές.

Το πρώτο αφορά στην ανέγερση ενός νέου εργοστασίου (δυναμικότητας 1,5 εκ. τόνων ετησίως) στην περιοχή Kruje στην Αλβανία, που εκτιμάται ότι θα τεθεί σε λειτουργία στις αρχές του 2010. Η σωρευτική επένδυση έως το τέλος του 2008 είχε ανέλθει στα €77 εκ.

Το δεύτερο αναφέρεται στην κατασκευή πρόσθετης δεύτερης γραμμής παραγωγής στο εργοστάσιο Beni Suef στην Αίγυπτο (επίσης δυναμικότητας 1,5 εκ. τόνων), που αναμένεται να ολοκληρωθεί μέσα στο τελευταίο τρίμηνο του 2009. Η σωρευτική επένδυση έως το τέλος του 2008 είχε ανέλθει στα €76 εκ.

Ο Όμιλος TITAN δαπάνησε το 2008 €27 εκ. για την περιβαλλοντικά βιώσιμη ανάπτυξη και τη μείωση των εκπομπών του διοξειδίου του άνθρακα, με τη χρησιμοποίηση των βέλτιστων διαθέσιμων τεχνολογιών και την αυξημένη κατανάλωση εναλλακτικών καυσίμων.

Σημαντικά Γεγονότα μετά τη Λήξη της Χρήσης 2008

Την Παρασκευή, 30 Ιανουαρίου 2009, το Περιφερειακό Πρωτοδικείο της Νότιας Φλόριντα των ΗΠΑ εξέδωσε απόφαση, με την οποία ακυρώνει με άμεση ισχύ όλες τις άδειες για εξόρυξη στα λατομεία της περιοχής Lakebelt στο Miami-Dade. Η απόφαση αυτή αφορά εννέα άδειες που είχε χορηγήσει το Σώμα Μηχανικού του Στρατού των ΗΠΑ σε διάφορες εταιρίες μεταξύ των οποίων και η Tarmac America, θυγατρική της Titan America LLC. Το ίδιο δικαστήριο είχε καταστήσει ανενεργές με άλλη προγενέστερη απόφασή του τις ίδιες άδειες τον Ιούλιο του 2007. Οι εμπλεκόμενες εταιρίες είχαν εφεισβάλει την εν λόγω απόφαση ενώπιον του Ομοσπονδιακού Εφετείου της Ατλάντα, το οποίο τον Μάιο του 2008 είχε ανατρέψει την απόφαση αυτή και αναπέμφει την υπόθεση στο Περιφερειακό Πρωτοδικείο της Νότιας Φλόριντα, με την οδηγία να είναι αντικειμενικότερο στην κρίση του. Ο Τίταν θεωρεί ότι η νέα απόφαση είναι και πάλι λανθασμένη και σκοπεύει να την εφεισβάλει.

Εν πάση περιπτώσει, η ανωτέρω εξέλιξη του ζητήματος Lake Belt βρίσκει την εταιρία του Ομίλου Titan America καλά προετοιμασμένη να συνεχίσει την παραγωγή στο εργοστάσιο Pennsuso και να ανταποκριθεί στις ανάγκες των πελατών της, που είναι άλλωστε μειωμένες λόγω της συγκυρίας.

Παράλληλα, το Σώμα Μηχανικού του Στρατού των ΗΠΑ επεξεργάζεται ήδη αίτηση της Εταιρίας μας για μακροχρόνια άδεια λατομικής εξόρυξης στην περιοχή του Lakebelt. Η σχετική απόφαση, συμπεριλαμβανομένης της σχετικής Συμπληρωματικής Έκθεσης Περιβαλλοντολογικών Επιπτώσεων, αναμένεται εντός του 2009.

Προοπτικές 2009

Οι προοπτικές για το 2009 επηρεάζονται από τη λαίλαπα της κρίσης στο παγκόσμιο χρηματοπιστωτικό σύστημα. Είναι προφανές, ότι η κρίση αυτή επηρεάζει και τις επιδόσεις της «πραγματικής» οικονομίας. Αναμένεται ύφεση στις αναπτυγμένες αγορές και σημαντική επιβράδυνση της ανάπτυξης στις αναπτυσσόμενες. Στο ρευστό και ευμετάβλητο αυτό περιβάλλον είναι αρκετά δύσκολο να γίνουν προβλέψεις για την πορεία των διαφόρων μεγεθών το 2009.

Ο Όμιλος αναγνωρίζει ότι ο κόσμος άλλαξε και προσαρμόζεται στα νέα δεδομένα. Οι προτεραιότητες για το 2009, εστιάζονται στην παραγωγή θετικών χρηματικών ροών για την μείωση του δανεισμού, στη μείωση του κόστους παραγωγής και λειτουργίας και στον περιορισμό των νέων κεφαλαιουχικών δαπανών. Παράλληλα, ο Όμιλος συνεχίζει την επένδυση στην κατασκευή των δύο σημαντικών έργων, στην Αλβανία και την Αίγυπτο, η λειτουργία των οποίων θα έχει θετική επίπτωση στα αποτελέσματα και θα προσδώσει αξία στη μετοχή της Εταιρείας.

Στο βαθμό που οι τιμές των στερεών καυσίμων διατηρήσουν την πτωτική τους πορεία καθ' όλη την διάρκεια του 2009, τούτο αναμένεται να συμβάλει σημαντικά στη μείωση του κόστους παραγωγής, εκτονώνοντας εν μέρει, την πίεση που ασκεί η συρρίκνωση της ζήτησης επί της κερδοφορίας του Ομίλου.

Στις ΗΠΑ, για το 2009 η Αμερικανική Ένωση Τσιμεντοβιομηχανιών (Portland Cement Association) προβλέπει περαιτέρω μείωση στην κατανάλωση τσιμέντου κατά 13%, συνυπολογίζοντας και την εκτιμώμενη επίπτωση των μέτρων τόνωσης της αγοράς κατοικίας και έργων υποδομής της Αμερικανικής κυβέρνησης.

Η πρόσφατη εξέλιξη του ζητήματος Lake Belt, όπου με νέα πρωτόδικη απόφαση, το Περιφερειακό Πρωτοδικείο της Νότιας Φλόριδα ακύρωσε όλες τις άδειες λατομικής εξόρυξης του 2002, βρίσκει, όπως προαναφέρθηκε, την εταιρία του Ομίλου Titan America καλά προετοιμασμένη να συνεχίσει την παραγωγή στο εργοστάσιο Pennsuso και να ανταποκριθεί στις ανάγκες των πελατών της, που είναι άλλωστε μειωμένες λόγω της συγκυρίας. Ως εκ τούτου, το 2009, δεν αναμένεται να υπάρξουν δυσμενείς επιπτώσεις από την ανωτέρω αιτία στα αποτελέσματα του Ομίλου.

Στην Ελλάδα, προβλέπεται περαιτέρω σημαντική συρρίκνωση της ζήτησης για δομικά υλικά λόγω της επιβράδυνσης της αγοράς κατοικίας. Η ενδεχόμενη αύξηση των δαπανών για υποδομές, εν μέρει μόνο μπορεί να αντισταθμίσει την πτώση της κατά πολύ μεγαλύτερης στεγαστικής αγοράς.

Οι αγορές στη Νοτιοανατολική Ευρώπη αναμένεται να επιβραδυνθούν απότομα και είναι πιθανόν να σημειώσουν πτωτική πορεία αν η δίνη της ύφεσης πλήξει έντονα την περιοχή.

Στην Αίγυπτο, εκτιμάται ότι η ζήτηση θα αυξηθεί με ήπιους ρυθμούς γεγονός που συνδυάζεται με την έναρξη λειτουργίας της 2ης γραμμής παραγωγής στο Beni Suef στο τελευταίο τρίμηνο του 2009.

Δεδηλωμένη παραμένει η δέσμευση του Ομίλου έναντι των τεσσάρων στρατηγικών αξόνων που ακολουθεί και που συνίστανται στην γεωγραφική διαφοροποίηση, τη συνεχή βελτίωση της ανταγωνιστικότητας, την καθετοποίηση των δραστηριοτήτων του Ομίλου και την επικέντρωση στο ανθρώπινο δυναμικό και την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη.

Κίνδυνοι και Αβεβαιότητες

Παράγοντες χρηματοοικονομικού κινδύνου: Οι δραστηριότητες του Ομίλου δημιουργούν διάφορους χρηματοοικονομικούς κινδύνους, συμπεριλαμβανομένων των κινδύνων συναλλαγματικών ισοτιμιών και επιτοκίων, πιστωτικών κινδύνων και κινδύνων ρευστότητας. Το συνολικό πρόγραμμα διαχείρισης του κινδύνου του Ομίλου εστιάζεται στις διακυμάνσεις των χρηματοοικονομικών αγορών και έχει στόχο να ελαχιστοποιήσει τις δυνητικές δυσμενείς επιπτώσεις αυτών των διακυμάνσεων στη χρηματοοικονομική απόδοσή του. Ο Όμιλος δεν εκτελεί συναλλαγές κερδοσκοπικού χαρακτήρα ή συναλλαγές που δεν σχετίζονται με τις εμπορικές, επενδυτικές ή δανειοληπτικές δραστηριότητές του.

Τα χρηματοοικονομικά προϊόντα που χρησιμοποιεί ο Όμιλος αποτελούνται κυρίως από καταθέσεις σε τράπεζες, σύναψη δανείων, συναλλαγές σε ξένο νόμισμα σε τρέχουσες τιμές ή με προθεσμιακά συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης, τραπεζικούς λογαριασμούς υπερανάλιψης, λογαριασμούς εισπρακτέους και πληρωτέους, επενδύσεις σε χρεόγραφα, μερίσματα πληρωτέα και υποχρεώσεις που προκύπτουν από συμβόλαια χρηματοδοτικής μίσθωσης.

Κίνδυνος Ρευστότητας: Η συνετή διαχείριση της ρευστότητας επιτυγχάνεται με την ύπαρξη του κατάλληλου συνδυασμού ρευστών διαθεσίμων και εγκεκριμένων τραπεζικών πιστώσεων. Ο Όμιλος διαχειρίζεται τους κινδύνους που μπορεί να δημιουργηθούν από έλλειψη επαρκούς ρευστότητας φροντίζοντας να υπάρχουν πάντα εξασφαλισμένες τραπεζικές πιστώσεις προς χρήση. Οι υπάρχουσες διαθέσιμες χρησιμοποιήσιμες εγκεκριμένες τραπεζικές πιστώσεις προς τον Όμιλο, είναι επαρκείς ώστε να αντιμετωπιστεί οποιαδήποτε πιθανή στενότητα ταμιακών διαθεσίμων.

Σημειώνεται ότι στις 31 Δεκεμβρίου 2008, ο Όμιλος διέθετε € 94 εκ. μετρητά και τις απαραίτητες εγκεκριμένες, αλλά μη χρησιμοποιημένες δεσμευμένες δανειακές γραμμές, ώστε να μπορεί άνετα να εξυπηρετεί τις βραχυπρόθεσμες και μεσοπρόθεσμες υποχρεώσεις του.

Κίνδυνος επιτοκίου: Το γεγονός ότι 21% του συνολικού δανεισμού του Ομίλου βασίζεται σε σταθερά και προσυμφωνημένα επιτόκια και ένα περαιτέρω 52% βασίζεται σε προσυμφωνημένα και προκαθορισμένα περιθώρια επιτοκίων, έχει ως αποτέλεσμα, οι επιπτώσεις των διακυμάνσεων επιτοκίων στα αποτελέσματα χρήσεως και στις ταμιακές ροές των λειτουργικών δραστηριοτήτων του Ομίλου να είναι μικρές, όπως αυτό φαίνεται και στην παρακάτω ανάλυση ευαισθησίας:

Ανάλυση Ευαισθησίας των Δανείων του Ομίλου σε Μεταβολές Επιτοκίων

(ποσά σε χιλιάδες €)

	Μεταβλητότητα Επιτοκίων	Επίδραση στα κέρδη προ φόρων
EUR	1,0%	-7.919
	-1,0%	7.919
USD	1,0%	-1.347
	-1,0%	1.347
Ποσά χρήσης 2008	1,0%	-
	-1,0%	-
BGN	1,0%	-282
	-1,0%	282
EGP	1,0%	-162
	-1,0%	162
EUR	1,0%	-683
	-1,0%	683
USD	1,0%	-3.860
	-1,0%	3.860
Ποσά χρήσης 2007	1,0%	-17
	-1,0%	17
BGN	1,0%	-243
	-1,0%	243
EGP	1,0%	-245
	-1,0%	245

Σημείωση: Ο παραπάνω πίνακας δεν περιλαμβάνει την θετική επίπτωση των εισπραχθέντων τόκων από τις καταθέσεις.

Η επίπτωση της υποβάθμισης της πιστοληπτικής ικανότητας του Ομίλου στο κόστος δανεισμού ήταν περιορισμένη αφού, βάσει των συμφωνημένων δανειακών γραμμών, μεταφράστηκε σε αύξηση του περιθωρίου δανεισμού κατά 35 μονάδες βάσης (0,35%).

Η έκθεση σε κίνδυνο επιτοκίων των υποχρεώσεων και επενδύσεων παρακολουθείται σε προϋπολογιστική βάση. Η χρηματοδότηση του Ομίλου έχει διαμορφωθεί σύμφωνα με ένα προκαθορισμένο συνδυασμό σταθερών και κυμαινόμενων επιτοκίων, προκειμένου να μετριαστεί ο κίνδυνος μεταβολής επιτοκίων. Η σχέση σταθερού προς κυμαινόμενο επιτόκιο του καθαρού δανεισμού του Ομίλου διαμορφώνεται σύμφωνα με τις συνθήκες αγοράς, την στρατηγική και τις χρηματοδοτικές του ανάγκες. Επίσης, υπάρχει δυνατότητα να χρησιμοποιηθούν, περιστασιακά, παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα επιτοκίου, μόνο ως μέσο για να μετριασθεί ο σχετικός κίνδυνος και για να αλλάξει ο παραπάνω συνδυασμός σταθερών - κυμαινόμενων επιτοκίων, εφόσον αυτό κριθεί απαραίτητο. Κατά το 2008, ο Όμιλος δεν χρησιμοποίησε παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα επιτοκίου.

Πολιτική του Ομίλου είναι να παρακολουθεί διαρκώς τις τάσεις των επιτοκίων, καθώς και τη διάρκεια των χρηματοδοτικών αναγκών. Επομένως, οι αποφάσεις για τη διάρκεια, καθώς και τη σχέση μεταξύ σταθερού και κυμαινόμενου κόστους ενός νέου δανείου, λαμβάνονται ξεχωριστά για κάθε περίπτωση. Ως εκ τούτου, όλα τα βραχυπρόθεσμα δάνεια έχουν συναφθεί με κυμαινόμενα επιτόκια. Τα μέσο-μακροπρόθεσμα δάνεια έχουν συναφθεί και με σταθερά και με κυμαινόμενα επιτόκια.

Συναλλαγματικός κίνδυνος: Η έκθεση του Ομίλου σε συναλλαγματικούς κινδύνους προέρχεται κυρίως από υπάρχουσες ή προσδοκώμενες ταμιακές ροές σε ξένο νόμισμα (εισαγωγές /εξαγωγές) καθώς και από επενδύσεις σε χώρες του εξωτερικού. Ο κίνδυνος αυτός αντιμετωπίζεται στο πλαίσιο εγκεκριμένων πολιτικών.

Η διαχείριση των διαφόρων κινδύνων αντιμετωπίζεται με τη χρήση φυσικών αντισταθμιστικών μέσων και με προθεσμιακά συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης σε συνάλλαγμα. Πολιτική του Ομίλου είναι να χρησιμοποιεί, για τις επενδύσεις σε θυγατρικές εξωτερικού, των οποίων η καθαρή θέση είναι εκτεθειμένη σε συναλλαγματικό κίνδυνο μετατροπής, ως φυσικό αντισταθμιστικό μέσο, δανεισμό στο αντίστοιχο νόμισμα - εφόσον αυτό είναι εφικτό. Έτσι, ο συναλλαγματικός κίνδυνος της καθαρής θέσης των θυγατρικών του Ομίλου στις Η.Π.Α. αντισταθμίζεται μερικώς μέσω σύναψης δανείων σε δολάρια.

Σε άλλες αγορές όπου δραστηριοποιείται ο Όμιλος, αξιολογούνται οι χρηματοδοτικές ανάγκες της εταιρίας, και εφόσον είναι εφικτό, η χρηματοδότηση γίνεται στο αντίστοιχο νόμισμα με το στοιχείο ενεργητικού το οποίο χρηματοδοτείται ή πρόκειται να χρηματοδοτηθεί. Εξαιρέση αποτελούν η Τουρκία και η Αίγυπτος, όπου η επένδυση του Ομίλου απεικονίζεται σε τουρκικές και αιγυπτιακές λίρες και μέρος της αντίστοιχης χρηματοδότησης εκφράζεται σε ευρώ και γιεν. Ο Όμιλος έχει αποφασίσει ότι το κόστος της αναχρηματοδότησης των υποχρεώσεων από ευρώ σε τουρκικές και αιγυπτιακές λίρες δεν είναι προς το παρόν οικονομικά ελκυστικό. Το θέμα αυτό επανεξετάζεται σε τακτά χρονικά διαστήματα.

Παρακάτω ακολουθεί πίνακας ανάλυσης ευαισθησίας στα κέρδη προ φόρων και στην καθαρή θέση σε μεταβολές συναλλάγματος:

Ανάλυση Ευαισθησίας σε Μεταβολές Συναλλάγματος

(ποσά σε χιλιάδες €)

	Ξένο νόμισμα	Αύξηση/ μείωση ξένου νομίσματος έναντι €	Επίδραση στα κέρδη προ φόρων	Επίδραση στα ίδια κεφάλαια
USD		5%	-1.671	31.863
		-5%	1.671	-31.863
RSD		5%	1.149	2.932
		-5%	-1.149	-2.932
Ποσά χρήσης 2008	EGP	5%	1.992	24.374
		-5%	-1.992	-24.374
TRY		5%	-160	834
		-5%	160	-834
ALL		5%	-64	3.077
		-5%	64	-3.077
USD		5%	1.315	17.844
		-5%	-1.315	-17.844
Ποσά χρήσης 2007	RSD	5%	650	3.280
		-5%	-650	-3.280
EGP		5%	1.173	4.266
		-5%	-1.173	-4.266

Σημείωση: Ο υπολογισμός της «Επίδρασης στα Κέρδη προ φόρων» βασίζεται στις μεταβολές του μέσου όρου των ισοτιμιών συναλλάγματος της χρονιάς, ενώ ο υπολογισμός της «Καθαρής Θέσης» βασίζεται στις μεταβολές των ισοτιμιών συναλλάγματος κατά την ημερομηνία ισολογισμού.

Πιστωτικός κίνδυνος: Ο Όμιλος δεν αντιμετωπίζει σημαντικούς πιστωτικούς κινδύνους. Οι απαιτήσεις από πελάτες προέρχονται κυρίως από μια μεγάλη και ευρεία πελατειακή βάση. Η χρηματοοικονομική κατάσταση των πελατών παρακολουθείται διαρκώς από τις εταιρίες του Ομίλου.

Όπου κρίνεται κατάλληλο, ζητείται επιπλέον ασφαλιστική κάλυψη ως εγγύηση της πίστωσης. Ειδική μηχανογραφική εφαρμογή ελέγχει το μέγεθος της παροχής πιστώσεων καθώς και τα πιστωτικά όρια των λογαριασμών. Για ειδικούς πιστωτικούς κινδύνους γίνονται προβλέψεις για ζημιές από απαξίωση. Στο τέλος του 2008, κρίνεται ότι δεν υπάρχει κανένας ουσιαστικός πιστωτικός κίνδυνος, που να μην καλύπτεται ήδη από κάποια ασφαλιστική κάλυψη ως εγγύηση της πίστωσης ή από πρόβλεψη επισφαλούς απαιτήσεως.

Δυνητικός πιστωτικός κίνδυνος υπάρχει και στα διαθέσιμα και ταμιακά ισοδύναμα, στις επενδύσεις και στα συμβόλαια χρηματοοικονομικών παραγώγων. Στις περιπτώσεις αυτές, ο κίνδυνος μπορεί να προκύψει από αδυναμία του αντισυμβαλλόμενου να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του προς τον Όμιλο. Για την ελαχιστοποίηση αυτού του πιστωτικού κινδύνου, ο Όμιλος, στο πλαίσιο εγκριμένων πολιτικών από το Διοικητικό Συμβούλιο, θέτει όρια στο βαθμό έκθεσης σε κάθε μεμονωμένο χρηματοοικονομικό ίδρυμα. Επίσης, όσον αφορά προϊόντα καταθέσεων, ο Όμιλος συναλλάσσεται μόνο με αναγνωρισμένα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, υψηλής πιστοληπτικής διαβάθμισης.

Σημαντικές Συναλλαγές Μεταξύ Εταιρίας και Συνδεδεμένων Προσώπων

Οι σημαντικότερες συναλλαγές της Εταιρίας με συνδεδεμένα με αυτή μέρη κατά την έννοια του Δ.Λ.Π. 24, αφορούν συναλλαγές με θυγατρικές της (συνδεδεμένες με αυτή επιχειρήσεις κατά την έννοια του άρθρου 42^ε του Κ.Ν. 2190/20), οι οποίες εμφανίζονται στον κατωτέρω πίνακα:

Ποσά κλειόμενης χρήσης 2008

(Ποσά σε χιλιάδες €)

Όμιλος

Λοιπά συνδεδεμένα μέρη

Διευθυντικά στελέχη και μέλη της Διοίκησης

	Πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών	Αγορές αγαθών και υπηρεσιών	Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις
	-	2.044	21	536
	-	-	-	139
	-	2.044	21	675

Εταιρία

Αχαϊκή Ν.Ε.

Ιντερμπετόν Δομικά Υλικά Α.Ε.

Ιντερτιτάν Εμπορική Διεθνής Α.Ε.

Ιωνία Α.Β.Ε.Ε.

Fintitan SRL

Titan Cement U.K. Ltd

Usje Cementarnica AD

Essex Cement Co. LLC

Alvacim Ltd

Antea Cement SHA

Titan Global Finance PLC

Λοιπά συνδεδεμένα μέρη

	Πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών	Αγορές αγαθών και υπηρεσιών	Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις
	8	7.132	-	4.518
	59.005	5.671	4.875	-
	6.839	-	-	-
	1.446	7.171	-	112
	13.295	-	6.947	-
	7.230	-	1.190	-
	16.495	-	5.302	-
	11.483	3	163	-
	-	2	-	19.002
	19.111	5	4.047	-
	-	16.636	-	639.152
	7.976	5.301	1.947	3.327
	142.888	41.921	24.471	666.111

Ποσά προηγούμενης χρήσης 2007

(Ποσά σε χιλιάδες €)

Όμιλος

Λοιπά συνδεδεμένα μέρη

Διευθυντικά στελέχη και μέλη της Διοίκησης

	Πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών	Αγορές αγαθών και υπηρεσιών	Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις
	4	1.831	16	769
	-	-	-	508
	4	1.831	16	1.277

Εταιρία

Αχαϊκή Ν.Ε.

Αλμπασέμ Α.Ε.

Ιντερμπετόν Δομικά Υλικά Α.Ε.

Ιντερτιτάν Εμπορική Διεθνής Α.Ε.

Ιωνία Α.Β.Ε.Ε.

Τιτάν Τσιμέντα Ατλαντικού Α.Β.Ε.Ε.

Fintitan SRL

Titan Cement U.K. Ltd

Usje Cementarnica AD

Beni Suef Cement Co.S.A.E.

Essex Cement Co. LLC

Λοιπά συνδεδεμένα μέρη

	Πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών	Αγορές αγαθών και υπηρεσιών	Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις
	5	7.938	-	5.858
	4.016	-	-	-
	55.523	8.425	17.243	-
	6.217	-	-	-
	1.544	4.999	2.386	-
	-	-	3.188	-
	13.865	-	7.488	-
	7.530	-	2.884	-
	8.159	463	11	-
	2.796	-	22	-
	30.483	-	1.254	9
	5.649	8.247	4.084	3.663
	135.787	30.072	38.560	9.530

Αναλυτικότερα σε σχέση με τις ανωτέρω συναλλαγές διευκρινίζονται τα ακόλουθα:

Τα έσοδα που εμφανίζονται στον πίνακα αφορούν πωλήσεις ετοιμών προϊόντων της Εταιρίας (τσιμέντου και αδρανών υλικών) προς τις ανωτέρω θυγατρικές της, ενώ οι αγορές αφορούν αγορές πρώτων υλών που πραγματοποίησε η Εταιρία από τις ανωτέρω θυγατρικές της.

Οι υποχρεώσεις της Εταιρίας αφορούν κυρίως τέσσερις δανειακές συμβάσεις ανεξόφλητου κεφαλαίου € 634 εκ., (€ 639 εκ. συμπεριλαμβανομένων των τόκων) με λήξη το 2011, επιτόκιο βασισμένο στο Euribor πλέον περιθωρίου 0,45 % ετησίως, οι οποίες συνήφθησαν με τη θυγατρική εταιρία «TITAN GLOBAL FINANCE PLC», που εδρεύει στο Ηνωμένο Βασίλειο και μίας βραχυπρόθεσμης δανειακής σύμβασης € 19 εκ. με τη θυγατρική εταιρία «Alvacim Ltd», που εδρεύει στην Κύπρο.

Οι απαιτήσεις της Εταιρίας αφορούν κυρίως απαιτήσεις από πωλήσεις τσιμέντου προς τις ανωτέρω θυγατρικές της και την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών.

Τέλος, οι αμοιβές των διευθυντικών στελεχών και μελών της Διοίκησης του Ομίλου ανήλθαν κατά την περίοδο 1.1-31.12.2008 σε € 6,72 εκ. έναντι € 7,45 εκ. του προηγούμενου έτους.

Οικονομικά Αποτελεσμάτα Α.Ε. Τσιμέντων TITAN

Το 2008 η Εταιρία πραγματοποίησε πωλήσεις ύψους € 549 εκατ., αυξημένες κατά 2,4 % έναντι του 2007. Τα λειτουργικά κέρδη (EBITDA), παρουσίασαν πτώση 13,0% και ανήλθαν σε € 148 εκ., αντικατοπτρίζοντας τη μείωση των εγχώριων πωλήσεων, το αυξημένο κόστος και τα χαμηλότερα περιθώρια κέρδους κυρίως λόγω των υψηλών τιμών των στερεών καυσίμων. Τα καθαρά κέρδη μειώθηκαν κατά 10,8% στα 106 εκ. ευρώ, λόγω της μείωσης της φορολογικής επιβάρυνσης για τους λόγους που αναφέρθηκαν παραπάνω.

Επεξηγηματική Έκθεση Διοικητικού Συμβουλίου (Σύμφωνα με τις παραγράφους 7 και 8 του άρθρου 4 του ν. 3556/2007)

1. Διάρθρωση μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρίας

Το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρίας ανέρχεται σε 338.187.096 ευρώ και διαιρείται σε 84.546.774 μετοχές, ονομαστικής αξίας 4 ευρώ εκάστης, από τις οποίες, 76.977.814 μετοχές είναι κοινές και αντιπροσωπεύουν ποσοστό 91,048 % του συνολικού μετοχικού κεφαλαίου και 7.568.960 είναι προνομιούχες μετοχές χωρίς ψήφο και αντιπροσωπεύουν ποσοστό 8,952% περίπου του συνολικού μετοχικού κεφαλαίου.

Όλες οι μετοχές είναι ονομαστικές και εισηγμένες προς διαπραγμάτευση στην Αγορά Αξιών (Κατηγορία «Μεγάλης Κεφαλαιοποίησης») του Χρηματιστηρίου Αθηνών.

Από κάθε μετοχή απορρέουν όλα τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις που ορίζονται από το Νόμο και το Καταστατικό της Εταιρίας. Η κυριότητα της μετοχής συνεπάγεται αυτοδικαίως και αποδοχή του Καταστατικού της Εταιρίας και των αποφάσεων που έχουν ληφθεί, σύμφωνα με το Καταστατικό, από τα διάφορα όργανα της Εταιρίας.

Κάθε κοινή μετοχή παρέχει το δικαίωμα μιας ψήφου. Οι προνομιούχες μετοχές δεν παρέχουν δικαίωμα ψήφου.

Τα προνόμια των προνομιούχων χωρίς ψήφο μετοχών συνίστανται:

Α. Στην απόληψη, πριν από τις κοινές μετοχές, πρώτου μερίσματος από τα κέρδη χρήσης, δηλαδή του ελάχιστου μερίσματος που διατίθεται ετησίως υποχρεωτικά σύμφωνα με το Νόμο και το Καταστατικό της Εταιρίας. Σε περίπτωση μη διανομής μερίσματος ή διανομής μερίσματος μικρότερου του πρώτου, κατά μια ή περισσότερες χρήσεις, στην προνομιακή καταβολή του πρώτου αυτού μερίσματος σωρευτικά και για τις χρήσεις αυτές, από τα κέρδη των επομένων χρήσεων. Οι προνομιούχες χωρίς ψήφο μετοχές δικαιούνται, ισότιμα προς τις κοινές μετοχές, σε απόληψη του πρόσθετου μερίσματος που τυχόν θα διανεμηθεί με οποιαδήποτε μορφή.

Β. Στην προνομιακή απόδοση του κεφαλαίου που έχει καταβληθεί από τους μετόχους των προνομιούχων χωρίς ψήφο μετοχών, από το προϊόν της εκκαθάρισης της εταιρικής περιουσίας σε περίπτωση λύσης της Εταιρίας. Οι κάτοχοι των προνομιούχων χωρίς ψήφο μετοχών δικαιούνται ισότιμα προς τους κατόχους κοινών μετοχών και περαιτέρω συμμετοχής, αναλογικά, στο προϊόν της εκκαθάρισης, εάν αυτό είναι ανώτερο από το συνολικά καταβεβλημένο μετοχικό κεφάλαιο.

Η ευθύνη των μετόχων περιορίζεται στην ονομαστική αξία των μετοχών που κατέχουν.

2. Περιορισμοί στη μεταβίβαση μετοχών της Εταιρίας

Η μεταβίβαση των μετοχών της Εταιρίας γίνεται όπως ορίζει ο Νόμος και δεν υφίστανται περιορισμοί στη μεταβίβαση από το Καταστατικό της.

3. Σημαντικές άμεσες ή έμμεσες συμμετοχές κατά την έννοια των άρθρων 9 έως 11 του ν. 3556/2007

Την 31.12.2008 οι κατωτέρω μέτοχοι κατείχαν ποσοστό μεγαλύτερο του 5% του συνόλου των δικαιωμάτων ψήφου της Εταιρίας : Ο Ανδρέας Α. Κανελλόπουλος, ποσοστό 12,88 %, το ΙΔΡΥΜΑ ΠΑΥΛΟΥ ΚΑΙ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ 9,75 % και η εταιρία MITICA LTD, η οποία ελέγχεται από τον Ιωάννη Τζιβέλη, 6,512 % των δικαιωμάτων ψήφου της Εταιρίας.

4. Μετοχές παρέχουσες ειδικά δικαιώματα ελέγχου

Δεν υφίστανται μετοχές της Εταιρίας παρέχουσες ειδικά δικαιώματα ελέγχου.

5. Περιορισμοί στο δικαίωμα ψήφου

Με την εξαίρεση των προνομιούχων χωρίς ψήφο μετοχών, δεν προβλέπονται στο Καταστατικό της Εταιρίας περιορισμοί στο δικαίωμα ψήφου.

6. Συμφωνίες μετόχων της Εταιρίας

Δεν είναι γνωστές στην Εταιρία συμφωνίες μετόχων που συνεπάγονται περιορισμούς στη μεταβίβαση των μετοχών ή περιορισμούς στην άσκηση δικαιωμάτων ψήφου.

7. Κανόνες διορισμού και αντικατάστασης μελών του Δ.Σ. και τροποποίησης καταστατικού που διαφοροποιούνται από τα προβλεπόμενα στον Κ.Ν. 2190/20

Το Καταστατικό της Εταιρίας, στα πλαίσια των δυνατοτήτων που παρέχονται από τον κ.ν. 2190/20, όπως ισχύει μετά το ν. 3604/2007, προβλέπει για το διορισμό και την αντικατάσταση των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου τα εξής:

α. Το Διοικητικό Συμβούλιο δύναται να εκλέγει μέλη αυτού σε αντικατάσταση μελών που παραιτήθηκαν, απέθαναν ή απώλεσαν την ιδιότητά τους με οποιοδήποτε άλλο τρόπο, με την προϋπόθεση ότι η αναπλήρωση των παραπάνω μελών δεν είναι εφικτή από αναπληρωματικά μέλη που έχουν τυχόν εκλεγεί από τη Γενική Συνέλευση. Η ανωτέρω εκλογή από το Διοικητικό Συμβούλιο γίνεται με απόφαση των απομενοντών μελών, εάν είναι τουλάχιστον επτά (7), και ισχύει για το υπόλοιπο της θητείας του μέλους που αντικαθίσταται.

β. Τα υπόλοιπα μέλη μπορούν να συνεχίσουν τη διαχείριση και την εκπροσώπηση της Εταιρίας και χωρίς την αντικατάσταση των ελλειπόντων μελών σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο, με την προϋπόθεση ότι ο αριθμός αυτών υπερβαίνει το ήμισυ των μελών, όπως είχαν πριν από την επέλευση των ανωτέρω γεγονότων.

γ. Σε κάθε περίπτωση, τα απομένοντα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, ανεξάρτητα από τον αριθμό τους, μπορούν να προβούν σε σύγκληση Γενικής Συνέλευσης με αποκλειστικό σκοπό την εκλογή νέου Διοικητικού Συμβουλίου.

Οι διατάξεις του Καταστατικού της Εταιρίας για την τροποποίηση των διατάξεών του δεν διαφοροποιούνται από τις διατάξεις του Κ.Ν. 2190/20.

8. Αρμοδιότητα του Δ.Σ. ή ορισμένων μελών του για την έκδοση νέων μετοχών ή την αγορά ιδίων μετοχών της Εταιρίας σύμφωνα με το άρθρο 16 του Κ.Ν. 2190/20

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 παρ. 4 του Καταστατικού της Εταιρίας, η Γενική Συνέλευση, με απόφασή της που λαμβάνεται με την εξαιρετική απαρτία και πλειοψηφία του άρθρου 20 του Καταστατικού, μπορεί να εκχωρεί στο Διοικητικό Συμβούλιο την εξουσία να αυξάνει με απόφασή του το μετοχικό κεφάλαιο, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 13 παρ. 1 εδ. γ του Κ.Ν. 2190/20 και υπό την επιφύλαξη του άρθρου 4 του ίδιου άρθρου.

Επίσης, σύμφωνα με τις διατάξεις άρθρου 13 παρ. 13 του Κ.Ν. 2190/20, με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης, που λαμβάνεται με αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 29 παρ. 3 και 4 και 31 παρ. 2 του Κ.Ν. 2190/20, μπορεί να θεσπισθεί πρόγραμμα διάθεσης μετοχών στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και το προσωπικό της Εταιρίας, καθώς και των συνδεδεμένων με αυτήν εταιριών, με τη μορφή δικαιωμάτων προαίρεσης (option) απόκτησης μετοχών, κατά τους ειδικότερους όρους της απόφασης αυτής, περίληψη της οποίας υπόκειται στις διατυπώσεις δημοσιότητας του άρθρου 7β του Κ.Ν. 2190/20. Η ονομαστική αξία των μετοχών που διατίθενται δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει συνολικά το 1/10 του καταβεβλημένου κεφαλαίου κατά την ημερομηνία της απόφασης της Γενικής Συνέλευσης. Το Διοικητικό Συμβούλιο, με απόφασή του, αποφασίζει κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια, που δεν ρυθμίζεται διαφορετικά από τη Γενική Συνέλευση και, ανάλογα με τον αριθμό των δικαιούχων που άσκησαν το δικαίωμά τους, αποφασίζει την αντίστοιχη αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρίας και την έκδοση νέων μετοχών. Στα πλαίσια των ανωτέρω διατάξεων και των σχετικών αποφάσεων της Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων της 8.6.2004 και 4.6.2008 και, μετά την άσκηση από δικαιούχους, τον Δεκέμβριο του 2008, δικαιωμάτων προαίρεσης απόκτησης 14.200 κοινών μετοχών της Εταιρίας, με την καταβολή τιμήματος 4 ευρώ για κάθε μετοχή, το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 16.12.2008 την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρίας κατά ποσό 56.800 ευρώ, με καταβολή μετρητών και έκδοση 14.200 νέων κοινών ονομαστικών μετοχών, ονομαστικής αξίας 4 ευρώ εκάστης. Η εν λόγω αύξηση σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 13 παρ.13 του Κ.Ν. 2190/20, δεν αποτελεί τροποποίηση του Καταστατικού της Εταιρίας.

Τέλος, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 16 του Κ.Ν. 2190/20, μετά από έγκριση της Γενικής Συνέλευσης, η Εταιρία μπορεί να αποκτήσει δικές της μετοχές, με ευθύνη του Διοικητικού Συμβουλίου, με την προϋπόθεση ότι η ονομαστική αξία των μετοχών που αποκτώνται, συμπεριλαμβανομένων των μετοχών που είχε αποκτήσει η Εταιρία προηγουμένως και διατηρεί, δεν υπερβαίνει το 1/10 του καταβεβλημένου μετοχικού της κεφαλαίου. Η απόφαση της Γενικής Συνέλευσης πρέπει να ορίζει επίσης τους όρους και τις προϋποθέσεις των προβλεπομένων αποκτήσεων, τον ανώτατο αριθμό των μετοχών που είναι δυνατόν να αποκτηθούν, τη διάρκεια της χορηγούμενης έγκρισης, η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει τους 24 μήνες και, σε περίπτωση απόκτησης από επαχθή αιτία, τα κατώτατα και ανώτατα όρια της αξίας απόκτησης. Στα πλαίσια των ανωτέρω διατάξεων, η από 20.5.2008 Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Εταιρίας, ενέκρινε την αγορά από την Εταιρία, αμέσως ή εμμέσως, ιδίων μετοχών της, κοινών και προνομιούχων, μέχρι του 10% του εκάστοτε καταβεβλημένου μετοχικού της κεφαλαίου, εντός χρονικού διαστήματος 24 μηνών, δηλαδή από 20.5.2008 έως και 20.5.2010, με ανώτατη τιμή αγοράς 50 ευρώ ανά μετοχή και κατώτατη τιμή αγοράς 4 ευρώ ανά μετοχή. Το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρίας, με την από 20.5.2008 σχετική απόφασή του, αποφάσισε να προβεί η Εταιρία στην υλοποίηση της ανωτέρω απόφασης της Γενικής Συνέλευσης, στο βαθμό που οι εν λόγω αγορές θα κριθούν πιο συμφέρουσες από άλλες προσφερόμενες επενδυτικές δυνατότητες και εφόσον τα διαθέσιμα κεφάλαια της Εταιρίας, σε σχέση με τις επενδυτικές της ανάγκες, θα το επιτρέπουν.

9. Σημαντικές συμφωνίες που τίθενται σε ισχύ, τροποποιούνται ή λήγουν σε περίπτωση αλλαγής στον έλεγχο της Εταιρίας κατόπιν δημόσιας πρότασης

Δεν υπάρχουν συμφωνίες της Εταιρίας, οι οποίες τίθενται σε ισχύ, τροποποιούνται ή λήγουν σε περίπτωση αλλαγής στον έλεγχο της Εταιρίας κατόπιν δημόσιας πρότασης.

10. Σημαντικές συμφωνίες με μέλη του Δ.Σ. ή το προσωπικό της Εταιρίας

Δεν υπάρχουν συμφωνίες της Εταιρίας με μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ή με το προσωπικό της, οι οποίες να προβλέπουν την καταβολή αποζημίωσης ειδικά σε περίπτωση παραίτησης ή απόλυσης χωρίς βάσιμο λόγο ή τερματισμού της θητείας ή της απασχόλησής τους εξ αιτίας δημόσιας πρότασης.

Έκθεση Ελέγχου Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή

Προς τους Μετόχους της

ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ ΤΙΤΑΝ

Έκθεση επί των Οικονομικών Καταστάσεων

Ελέγξαμε τις συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις της ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ ΤΙΤΑΝ (η Εταιρία), που αποτελούνται από τον εταιρικό και ενοποιημένο ισολογισμό της 31ης Δεκεμβρίου 2008, και τις καταστάσεις απο-τελεσμάτων, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή καθώς και περίληψη των σημαντικών λογιστικών πολιτικών και λοιπές επεξηγηματικές σημειώσεις.

Ευθύνη Διοίκησης για τις Οικονομικές Καταστάσεις

Η Διοίκηση της εταιρίας έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση αυτών των Οικονομικών Καταστάσεων σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η ευθύνη αυτή περιλαμβάνει σχεδιασμό, εφαρμογή και διατήρηση συστήματος εσωτερικού ελέγχου σχετικά με την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση οικονομικών καταστάσεων, απαλλαγμένων από ουσιώδη ανακρίβεια, που οφείλεται σε απάτη ή λάθος. Η ευθύνη αυτή περιλαμβάνει επίσης την επιλογή και εφαρμογή κατάλληλων λογιστικών πολιτικών και την διενέργεια λογιστικών εκτιμήσεων που είναι λογικές για τις περιστάσεις.

Ευθύνη Ελεγκτή

Δική μας ευθύνη είναι η έκφραση γνώμης επί αυτών των Οικονομικών Καταστάσεων, με βάση τον έλεγχό μας. Διενεργήσαμε τον έλεγχο σύμφωνα με τα Ελληνικά Ελεγκτικά Πρότυπα, που είναι εναρμονισμένα με τα Διεθνή Ελεγκτικά Πρότυπα. Τα Πρότυπα αυτά απαιτούν τη συμμόρφωσή μας με τους κανόνες δεοντολογίας και το σχεδιασμό και διενέργεια του ελέγχου μας με σκοπό την απόκτηση εύλογης διασφάλισης για το κατά πόσο οι οικονομικές καταστάσεις είναι απαλλαγμένες από ουσιώδη ανακρίβεια.

Ο έλεγχος περιλαμβάνει τη διενέργεια διαδικασιών για την συγκέντρωση ελεγκτικών τεκμηρίων, σχετικά με τα ποσά και τις πληροφορίες που περιλαμβάνονται στις οικονομικές καταστάσεις. Οι διαδικασίες επιλέγονται κατά την κρίση του ελεγκτή και περιλαμβάνουν την εκτίμηση του κινδύνου ουσιώδους ανακρίβειας των οικονομικών καταστάσεων, λόγω απάτης ή λάθους. Για την εκτίμηση του κινδύνου αυτού, ο ελεγκτής λαμβάνει υπόψη το σύστημα εσωτερικού ελέγχου σχετικά με την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών για τις περιστάσεις και όχι για την έκφραση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας του συστήματος εσωτερικού ελέγχου της εταιρίας. Ο έλεγχος περιλαμβάνει επίσης την αξιολόγηση της καταλληλότητας των λογιστικών πολιτικών που εφαρμόστηκαν και του εύλογου των εκτιμήσεων που έγιναν από τη Διοίκηση, καθώς και αξιολόγηση της συνολικής παρουσίας των οικονομικών καταστάσεων.

Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε συγκεντρώσει είναι επαρκή και κατάλληλα για τη θεμελίωση της γνώμης μας.

Γνώμη

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα από κάθε ουσιώδη άποψη την οικονομική κατάσταση της Εταιρίας και του Ομίλου κατά την 31η Δεκεμβρίου 2008, την χρηματοοικονομική τους επίδοση και τις Ταμειακές τους Ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Αναφορά επί άλλων νομικών θεμάτων.

Επαληθεύσαμε τη συμφωνία και την αντιστοίχιση του περιεχομένου της Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου με τις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις, στα πλαίσια των οριζόμενων από τα άρθρα 43^ο, 107 και 37 του Κ.Ν. 2190/1920.

Αθήνα, 24 Φεβρουαρίου 2009

Ο Ορκωτός Ελέγκτης Λογιστής

Χρήστος Γκλαβάνης
Α.Μ. Σ.Ο.Ε.Λ. 10371

Έρνστ & Γιανγκ (Ελλάς) Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές Α.Ε.
11ο χλμ. Εθνικής Οδού Αθηνών - Λαμίας, Μεταμόρφωση

Α.Μ. Σ.Ο.Ε.Λ. Εταιρίας 107

Κατάσταση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων για την χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου

(ποσά σε χιλιάδες €)

	Σημ.	Όμιλος		Εταιρία	
		2008	2007	2008	2007
Κύκλος εργασιών	3	1.578.458	1.496.915	548.620	535.859
Κόστος πωλήσεων		-1.046.968	-936.825	-352.691	-322.779
Μικτά κέρδη προ αποσβέσεων		531.490	560.090	195.929	213.080
Άλλα έσοδα εκμετάλλευσης	4	23.197	19.239	11.790	13.846
Συμμετοχή στα κέρδη συγγενών εταιριών	15	3.519	3.447	-	-
Έξοδα διοικητικής λειτουργίας		-119.437	-108.586	-43.529	-41.352
Έξοδα λειτουργίας διαθέσεως		-25.755	-24.199	-4.709	-4.553
Άλλα έξοδα εκμετάλλευσης	4	-32.962	-22.065	-11.001	-10.427
Κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και αποσβέσεων		380.052	427.926	148.480	170.594
Αποσβέσεις που αναλογούν στο κόστος πωλήσεων	5	-102.219	-89.279	-9.907	-9.629
Αποσβέσεις που αναλογούν στα έξοδα διοικητικής λειτουργίας και διάθεσης	5	-7.259	-5.503	-1.112	-1.055
Κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων		270.574	333.144	137.461	159.910
Έσοδα συμμετοχών και χρεογράφων		283	74	7.699	2.656
Έσοδα χρηματοοικονομικής λειτουργίας	6	23.818	12.712	2.697	3.560
Έξοδα χρηματοοικονομικής λειτουργίας	6	-84.659	-45.584	-34.565	-6.338
Κέρδη προ φόρων		210.016	300.346	113.292	159.788
Μείον: Φόρος εισοδήματος	8	7	-56.127	-7.328	-41.017
Κέρδη μετά από φόρους		210.023	244.219	105.964	118.771
Τα καθαρά κέρδη αναλογούν σε:					
Μετόχους της Εταιρίας		208.224	239.739	105.964	118.771
Μετόχους της Μειοψηφίας		1.799	4.480	-	-
		210.023	244.219	105.964	118.771
Κέρδη μετά από φόρους ανά μετοχή - βασικά (σε €)	9	2,5336	2,8452	1,2893	1,4096
Κέρδη μετά από φόρους ανά μετοχή - προσαρμοσμένα (σε €)	9	2,5254	2,8360	1,2852	1,4050

Ισολογισμός της 31ης Δεκεμβρίου

(ποσά σε χιλιάδες €)

	Σημ.	Όμιλος		Εταιρία	
		2008	2007	2008	2007
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ					
Ενσώματες ακινητοποιήσεις	11	1.896.579	1.303.924	270.592	262.214
Επενδυτικά ακίνητα	12	-	-	6.796	6.996
Ασώματες ακινητοποιήσεις	13	545.088	301.189	-	-
Συμμετοχές σε θυγατρικές	14	-	-	1.262.303	515.777
Συμμετοχές σε συγγενείς εταιρίες	15	10.178	4.136	-	-
Διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία	16	2.418	2.497	107	107
Λοιπά μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	17	39.297	29.048	3.551	3.386
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	18	2.622	203	-	-
Σύνολο παγίου ενεργητικού		2.496.182	1.640.997	1.543.349	788.480
Αποθέματα	19	284.852	226.253	99.994	85.250
Απαιτήσεις και προπληρωμές	20	315.949	288.118	96.621	130.213
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα		2.524	657	-	15
Διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία	16	62	2.361	61	61
Διαθέσιμα και ταμιακά ισοδύναμα	21	94.521	167.478	31.263	13
Σύνολο κυκλοφορούντος ενεργητικού		697.908	684.867	227.939	215.552
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ		3.194.090	2.325.864	1.771.288	1.004.032
ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ					
Μετοχικό κεφάλαιο (84.546.774 μετοχές των € 4,00)	22	338.187	169.065	338.187	169.065
Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	22	22.826	22.826	22.826	22.826
Δικαιώματα προαιρεσέως αγοράς μετοχών	22	10.713	7.016	10.713	7.016
Ίδιες μετοχές	22	-92.299	-35.945	-92.299	-35.945
Λοιπά αποθεματικά	23	433.747	396.997	462.987	558.753
Κέρδη εις νέο		682.882	612.868	53.110	83.844
Σύνολο καθαρής θέσης μετόχων Εταιρίας		1.396.056	1.172.827	795.524	805.559
Δικαιώματα Μειοψηφίας		38.078	22.112	-	-
Σύνολο Καθαρής Θέσης (α)		1.434.134	1.194.939	795.524	805.559
Μακροπρόθεσμες τραπεζικές υποχρεώσεις	24	945.193	589.833	759.000	3.609
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	18	204.433	124.063	21.625	29.079
Υποχρεώσεις συνταξιοδοτικών παροχών	25	41.157	39.332	23.702	21.102
Προβλέψεις	26	23.235	20.934	2.182	2.887
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	27	14.093	16.510	6.406	6.747
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις		1.228.111	790.672	812.915	63.424
Βραχυπρόθεσμες τραπεζικές υποχρεώσεις	24	263.145	146.405	87.580	49.987
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	28	254.849	168.018	75.269	63.996
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα		-	87	-	87
Υποχρεώσεις από φόρο εισοδήματος	8	10.708	12.911	-	7.442
Προβλέψεις	26	3.143	12.832	-	13.537
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις		531.845	340.253	162.849	135.049
Σύνολο υποχρεώσεων (β)		1.759.956	1.130.925	975.764	198.473
ΣΥΝΟΛΟ ΚΑΘΑΡΗΣ ΘΕΣΗΣ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ (α+β)		3.194.090	2.325.864	1.771.288	1.004.032

Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων

Όμιλος

Ίδια Κεφάλαια που αναλογούν σε μετόχους της Μητρικής Εταιρίας

(ποσά σε χιλιάδες €)

Σημ.	Κοινές μετοχές	Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	Προνομιούχες μετοχές	Δικαιώματα προαίρεσης αγοράς μετοχών	Κοινές ίδιες μετοχές	Προνομιούχες ίδιες μετοχές	Λοιπά αποθεματικά	Υπόλοιπο κερδών/(ζημιών)	Σύνολο	Δικαιώματα μειοψηφίας	Σύνολο ιδίων κεφαλαίων
Ποσά προηγούμενης χρήσης 2007											
Υπόλοιπο την 1η Ιανουαρίου 2007	153.832	22.724	15.138	3.519	-502	-	373.923	511.555	1.080.189	20.170	1.100.359
Συναλλαγματικές διαφορές	-	-	-	-	-	-	-43.165	-4.701	-47.866	-83	-47.949
Κέρδη από αποτίμηση στην εύλογη αξία των διαθεσίμων προς πώληση χρηματοοικονομικών στοιχείων	-	-	-	-	-	-	132	-	132	-	132
Καταβολή επιπλέον τιμήματος για εξαγορά θυγατρικής	-	-	-	-	-	-	-	-4.280	-4.280	-	-4.280
Κέρδη/(ζημιές) χρήσης καταχωρημένα απευθείας στα Ίδια Κεφάλαια	-	-	-	-	-	-	-43.033	-8.981	-52.014	-83	-52.097
Καθαρό κέρδος χρήσης	-	-	-	-	-	-	-	239.739	239.739	4.480	244.219
Σύνολο κερδών/ζημιών χρήσης	-	-	-	-	-	-	-43.033	230.758	187.725	4.397	192.122
Διανεμηθέντα μερίσματα	10	-	-	-	-	-	15	-63.353	-63.338	-2.488	-65.826
Αγορά ιδίων μετοχών	22	-	-	-	-35.434	-9	-	-	-35.443	-	-35.443
Αύξηση Μετοχικού κεφαλαίου λόγω άσκησης δικαιωμάτων προαίρεσης αγοράς μετοχών	22	95	102	-	-	-	-	-	197	-	197
Πρόβλεψη για δικαιώματα προαίρεσης μετοχών (ΔΠΧΠ 2)	-	-	-	3.497	-	-	-	-	3.497	-	3.497
Δικαιώματα μειοψηφίας που προέκυψαν από την ίδρυση νέων εταιριών	-	-	-	-	-	-	-	-	-	33	33
Μεταφορά σε αποθεματικά	23	-	-	-	-	-	66.092	-66.092	-	-	-
Υπόλοιπο τις 31 Δεκεμβρίου 2007	153.927	22.826	15.138	7.016	-35.936	-9	396.997	612.868	1.172.827	22.112	1.194.939
Ποσά κλειόμενης χρήσης 2008											
Υπόλοιπο την 1η Ιανουαρίου 2008	153.927	22.826	15.138	7.016	-35.936	-9	396.997	612.868	1.172.827	22.112	1.194.939
Συναλλαγματικές διαφορές	-	-	-	-	-	-	3.482	-1.184	2.298	-1.162	1.136
Κέρδη από αποτίμηση στην εύλογη αξία των διαθεσίμων προς πώληση χρηματοοικονομικών στοιχείων	-	-	-	-	-	-	-179	-	-179	-	-179
Αναπροσαρμογή περιουσιακών στοιχείων αποκτηθείσας συμμετοχής	-	-	-	-	-	-	129.150	-	129.150	3.782	132.932
Κέρδη/(ζημιές) χρήσης καταχωρημένα απευθείας στα Ίδια Κεφάλαια	-	-	-	-	-	-	132.453	-1.184	131.269	2.620	133.889
Καθαρό κέρδος χρήσης	-	-	-	-	-	-	-	208.224	208.224	1.799	210.023
Σύνολο κερδών/ζημιών χρήσης	-	-	-	-	-	-	132.453	207.040	339.493	4.419	343.912
Διανεμηθέντα μερίσματα	10	-	-	-	-	-	-	-63.399	-63.399	-2.764	-66.163
Αγορά ιδίων μετοχών	22	-	-	-	-56.246	-108	-	-	-56.354	-	-56.354
Αύξηση Μετοχικού κεφαλαίου από κεφαλαιοποίηση αποθεματικών	153.927	-	15.138	-	-	-	-166.221	-2.844	-	-	-
Αύξηση Μετοχικού κεφαλαίου λόγω άσκησης δικαιωμάτων προαίρεσης αγοράς μετοχών	22	57	-	-	-	-	-	-	57	-	57
Πρόβλεψη για δικαιώματα προαίρεσης μετοχών (ΔΠΧΠ 2)	-	-	-	3.697	-	-	-	-	3.697	-	3.697
Αναλογία μειοψηφίας στην αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικών εταιριών	-	-	-	-	-	-	-	-265	-265	24.373	24.108
Εξαγορά δικαιωμάτων μειοψηφίας	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-12.732	-12.732
Δικαιώματα μειοψηφίας που προέκυψαν κατά την εξαγορά θυγατρικών εταιριών	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.670	2.670
Μεταφορά σε αποθεματικά	23	-	-	-	-	-	70.518	-70.518	-	-	-
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2008	307.911	22.826	30.276	10.713	-92.182	-117	433.747	682.882	1.396.056	38.078	1.434.134

Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων (συνέχεια)
Εταιρία

(ποσά σε χιλιάδες €)

	Κοινές Σημ. μετοχές	Διαφο- ρά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	Προνο- μιούχες μετοχές	Δικαι- ώματα προαι- ρέσεως αγοράς μετοχών	Κοινές ίδιες μετοχές	Προνο- μιούχες ίδιες μετοχές	Λοιπά αποθε- ματικά	Υπόλοι- πο κερ- δών/ (ζη- μιών)	Σύνολο ιδίων κε- φαλαίων
Ποσά προηγούμενης χρήσης 2007									
Υπόλοιπο την 1η Ιανουαρίου 2007	153.832	22.724	15.138	3.519	-502	-	503.366	83.798	781.875
Καθαρό κέρδος χρήσης	-	-	-	-	-	-	-	118.771	118.771
Διανεμηθέντα μερίσματα	10	-	-	-	-	-	15	-63.353	-63.338
Αγορά ιδίων μετοχών	22	-	-	-	-35.434	-9	-	-	-35.443
Αύξηση Μετοχικού κεφαλαίου λόγω άσκησης δικαιωμά- των προαίρεσεως αγοράς μετοχών	22	95	102	-	-	-	-	-	197
Πρόβλεψη για δικαιώματα προαίρεσης μετοχών (ΔΠΧΠ 2)	-	-	-	3.497	-	-	-	-	3.497
Μεταφορά σε αποθεματικά	23	-	-	-	-	-	55.372	-55.372	-
Υπόλοιπο τις 31 Δεκεμβρίου 2007	153.927	22.826	15.138	7.016	-35.936	-9	558.753	83.844	805.559
Ποσά κλειόμενης χρήσης 2008									
Υπόλοιπο την 1η Ιανουαρίου 2008	153.927	22.826	15.138	7.016	-35.936	-9	558.753	83.844	805.559
Καθαρό κέρδος χρήσης	-	-	-	-	-	-	-	105.964	105.964
Διανεμηθέντα μερίσματα	10	-	-	-	-	-	-	-63.399	-63.399
Αγορά ιδίων μετοχών	22	-	-	-	-56.246	-108	-	-	-56.354
Αύξηση Μετοχικού κεφαλαίου από κεφαλαιοποίηση αποθεματικών		153.927	15.138	-	-	-	-166.221	-2.844	-
Αύξηση Μετοχικού κεφαλαίου λόγω άσκησης δικαιωμά- των προαίρεσεως αγοράς μετοχών	22	57	-	-	-	-	-	-	57
Πρόβλεψη για δικαιώματα προαίρεσης μετοχών (ΔΠΧΠ 2)	-	-	-	3.697	-	-	-	-	3.697
Μεταφορά σε αποθεματικά	23	-	-	-	-	-	70.455	-70.455	-
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2008	307.911	22.826	30.276	10.713	-92.182	-117	462.987	53.110	795.524

Κατάσταση Ταμιακών Ροών για την χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου

(ποσά σε χιλιάδες €)

Σημ.	Όμιλος		Εταιρία		
	2008	2007	2008	2007	
Ταμιακές Ροές Λειτουργικών Δραστηριοτήτων					
Εισροές διαθεσίμων από την κύρια εκμετάλλευση	29	411.693	419.876	177.702	162.120
Καταβεβλημένοι φόροι		-48.627	-96.232	-35.161	-58.784
<i>Σύνολο εισροών από λειτουργικές δραστηριότητες (α)</i>		<u>363.066</u>	<u>323.644</u>	<u>142.541</u>	<u>103.336</u>
Ταμιακές Ροές Επενδυτικών Δραστηριοτήτων					
Αγορά ενσώματων και ασώματων ακινητοποιήσεων	11, 13	-209.105	-252.399	-20.598	-18.383
Εισπράξεις από πωλήσεις ενσώματων και ασώματων ακινητοποιήσεων	29	7.736	4.386	704	661
Εισπράξεις από πωλήσεις επενδυτικών παγίων		-	-	-	157
Μερίσματα εισπραχθέντα		3.325	74	10.313	2.688
Απόκτηση θυγατρικών εταιριών	30	-387.590	-243.231	-745.225	-1.724
Απόκτηση ποσοστού της μειοψηφίας		-14.118	-	-	-
Εισπράξεις από την πώληση επενδυτικών τίτλων		2.987	933	-	-
Πληρωμές για την απόκτηση επενδυτικών τίτλων		-1.400	-2.193	-118	-74
Τόκοι εισπραχθέντες		8.859	7.589	538	130
<i>Σύνολο εκροών από επενδυτικές δραστηριότητες (β)</i>		<u>-589.306</u>	<u>-484.841</u>	<u>-754.386</u>	<u>-16.545</u>
Σύνολο ταμιακών ροών μετά από τις επενδυτικές δραστηριότητες (α)+(β)		-226.240	-161.197	-611.845	86.791
Ταμιακές Ροές Χρηματοδοτικών Δραστηριοτήτων					
Εισπράξεις από την έκδοση κοινών μετοχών	22	57	197	57	197
Εισπραξη από την συμμετοχή της μειοψηφίας στην αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικών εταιριών		24.108	-	-	-
Αγορά ιδίων μετοχών		-56.712	-35.085	-56.712	-35.085
Εισπράξεις κρατικών επιχορηγήσεων		-	230	-	25
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα καταβεβλημένα		-63.406	-40.224	-22.424	-3.031
Μερίσματα πληρωθέντα		-66.400	-65.736	-63.401	-63.246
Εισπράξεις από εκδοθέντα / αναληφθέντα δάνεια		778.326	637.704	1.167.499	95.493
Εξοφλήσεις δανείων		-464.819	-304.500	-381.924	-81.159
<i>Σύνολο εισροών/(εκροών) από χρηματοοικονομικές δραστηριότητες (γ)</i>		<u>151.154</u>	<u>192.586</u>	<u>643.095</u>	<u>-86.806</u>
Καθαρή (μείωση)/αύξηση στα διαθέσιμα και ταμιακά ισοδύναμα (α)+(β)+(γ)		-75.086	31.389	31.250	-15
Διαθέσιμα και ταμιακά ισοδύναμα, στην αρχή της χρήσης	21	167.478	138.027	13	28
Επίδραση συναλληλαγματικών διαφορών		2.129	-1.938	-	-
Διαθέσιμα, και ταμιακά ισοδύναμα στο τέλος της χρήσης	21	<u>94.521</u>	<u>167.478</u>	<u>31.263</u>	<u>13</u>

Περιεχόμενα των σημειώσεων επί των οικονομικών καταστάσεων

1. Γενικές πληροφορίες και λογιστικές αρχές	70
1.1 Βάση κατάρτισης	70
1.2 Ενοποίηση	75
1.3 Μετατροπή ξένου νομίσματος	76
1.4 Ενσώματες ακινητοποιήσεις	76
1.5 Επενδυτικά ακίνητα	77
1.6 Ασώματες ακινητοποιήσεις	77
1.7 Δαπάνες απογύμνωσης λατομείων	78
1.8 Απομείωση ενσώματων και ασωμάτων ακινητοποιήσεων (εξαιρούμενης της υπεραξίας)	78
1.9 Μισθώσεις – όταν εταιρία του Ομίλου είναι ο μισθωτής	78
1.10 Αποθέματα	78
1.11 Εμπορικές απαιτήσεις	78
1.12 Διαθέσιμα και ταμιακά ισοδύναμα	79
1.13 Μετοχικό κεφάλαιο	79
1.14 Δανειακές υποχρεώσεις	79
1.15 Τρέχων και αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος	79
1.16 Παροχές σε εργαζομένους	79
1.17 Κρατικές επιχορηγήσεις για αγορά παγίου εξοπλισμού	81
1.18 Προβλέψεις	81
1.19 Δαπάνες περιβαλλοντικής αποκατάστασης	81
1.20 Αναγνώριση εσόδων	81
1.21 Μερίσματα που πληρώθηκαν	81
1.22 Πληροφόρηση κατά τομέα	82
1.23 Δικαιώματα εκπομπής ρύπων CO ₂	82
1.24 Χρηματοοικονομικά εργαλεία	82
2. Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και κρίσεις	83
2.1 Εκτιμώμενη απομείωση υπεραξίας	83
2.2 Φόρος εισοδήματος	83
2.3 Εύλογες αξίες και ωφέλιμες ζωές των ενσώματων πάγιων περιουσιακών στοιχείων	83
2.4 Αναταξινομήσεις	83
3. Πληροφόρηση κατά τομέα	84
4. Άλλα έσοδα και έξοδα εκμετάλλευσης	86
5. Κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων	86
6. Χρηματοοικονομικά έσοδα/(έξοδα)	87
7. Δαπάνες προσωπικού	87
8. Φόρος εισοδήματος	87
9. Κέρδη ανά μετοχή	88
10. Μερίσματα προτεινόμενα και διανεμηθέντα	88
11. Ενσώματες ακινητοποιήσεις	89
12. Επενδυτικά ακίνητα	90
13. Ασώματες ακινητοποιήσεις	91
14. Κύριες θυγατρικές, συγγενείς και κοινοπραξίες	92
15. Συμμετοχές σε συγγενείς εταιρίες	94
16. Διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία	94
17. Λοιπά μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	95
18. Αναβαλλόμενη φορολογία	95
19. Αποθέματα	97
20. Απαιτήσεις και προπληρωμές	98
21. Ταμιακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	98
22. Μετοχικό κεφάλαιο και διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	99
23. Λοιπά αποθεματικά	101
24. Δανεισμός	102
25. Υποχρεώσεις συνταξιοδοτικών παροχών	103
26. Προβλέψεις	104
27. Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	104
28. Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	105
29. Ταμιακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες	105
30. Συνενώσεις επιχειρήσεων	106
31. Συμμετοχή σε κοινοπραξίες	107
32. Ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις/απαιτήσεις	108
33. Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη	109
34. Στόχοι και πολιτικές προγράμματος διαχείρισης χρηματοοικονομικού κινδύνου	111
35. Χρηματοοικονομικά εργαλεία	113
36. Ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις	115
37. Αναταξινομήσεις	115
38. Γεγονότα μετά την ημερομηνία του ισολογισμού	115

1. Γενικές πληροφορίες και λογιστικές αρχές

Γενικές Πληροφορίες

Η Ανώνυμη Εταιρία Τιμέντων Τιτάν (η Εταιρία), και οι θυγατρικές επιχειρήσεις της, συνολικά «ο Όμιλος», δραστηριοποιούνται στην παραγωγή, εμπορία και διανομή μιας μεγάλης ποικιλίας δομικών υλικών, από τιμέντο, έτοιμο σκυρόδεμα, αδρανή, τσιμεντόλιθους, κονιάματα, ιπτάμενη τέφρα, καθώς επίσης και επιτραπέζιων ειδών από πορσελάνη. Ο Όμιλος δραστηριοποιείται κυρίως στην Ελλάδα, τα Βαλκάνια, την Αίγυπτο και τις Η.Π.Α.

Η Εταιρία είναι Ελληνική Ανώνυμη Εταιρία με αριθμό μητρώου Α.Ε. 6013/06/Β/86/90, με έδρα την Αθήνα επί της οδού Χαλκίδος 22Α 11143 και είναι εισηγμένη στο Χρηματιστήριο Αθηνών.

Οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρίας (εφεξής οι οικονομικές καταστάσεις) εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 24 Φεβρουαρίου 2009.

Σύνοψη των σημαντικών λογιστικών αρχών

Οι βασικές λογιστικές αρχές που υιοθετήθηκαν για την κατάρτιση αυτών των οικονομικών καταστάσεων διατυπώνονται παρακάτω:

1.1 Βάση κατάρτισης

Οι οικονομικές καταστάσεις έχουν καταρτιστεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (ΔΠΧΠ), περιλαμβανομένων των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (ΔΛΠ) και ερμηνειών που έχουν εκδοθεί από την Επιτροπή Διερμηνειών των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση μέχρι την 31 Δεκεμβρίου 2008.

Οι παρούσες οικονομικές καταστάσεις έχουν συνταχθεί σύμφωνα με την αρχή του ιστορικού κόστους, όπως αυτή έχει τροποποιηθεί με την αποτίμηση ορισμένων επενδύσεων σε μετοχές, επενδυτικών ακινήτων και παραγώγων (προθεσμιακών συμβολαίων συναλλαγματος), σε εύλογη αξία.

Η σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων, σύμφωνα με τα ΔΠΧΠ, απαιτεί τη χρήση κρίσιμων λογιστικών εκτιμήσεων. Επίσης απαιτείται η κρίση της Διοίκησης για την εφαρμογή των λογιστικών αρχών. Οι τομείς που απαιτούν υψηλότερου βαθμού κρίση ή είναι εξαιρετικά πολύπλοκοι ή οι τομείς όπου οι υποθέσεις και οι εκτιμήσεις είναι σημαντικές για τις οικονομικές καταστάσεις, αναφέρονται στις Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και κρίσεις στη σημείωση 2.

Νέα πρότυπα, ερμηνείες και τροποποίηση υφιστάμενων προτύπων

Οι παρακάτω νέες διερμηνείες έχουν υποχρεωτική εφαρμογή για πρώτη φορά στη λογιστική χρήση που ξεκινά την 1 Ιανουαρίου 2008 και δεν επηρεάζουν τον όμιλο και την εταιρεία.

(α) Διερμηνεία 11, ΔΠΧΠ 2 'Συναλλαγές με Ίδιες Μετοχές και Μεταξύ Εταιριών του Ίδιου Ομίλου'. Η Διερμηνεία 11 απαιτεί όπως συναλλαγές, στις οποίες παραχωρείται σε εργαζομένους δικαίωμα επί συμμετοχικών τίτλων της εταιρίας, θεωρούνται για σκοπούς λογιστικής αντιμετώπισης, ως αμοιβές που καθορίζονται από την αξία των μετοχών διακανονιζόμενες με συμμετοχικούς τίτλους, ακόμη και στην περίπτωση όπου η εταιρία επιλέγει ή έχει την υποχρέωση να αγοράσει αυτούς τους συμμετοχικούς τίτλους από τρίτους ή όπου οι μέτοχοι της εταιρίας παρέχουν τους προς παραχώρηση τίτλους. Η Διερμηνεία επεκτείνεται επίσης και στον τρόπο που οι θυγατρικές εταιρίες χειρίζονται, στις απλές οικονομικές τους καταστάσεις, προγράμματα όπου οι εργαζόμενοι τους λαμβάνουν δικαιώματα επί συμμετοχικών τίτλων της μητρικής εταιρίας. Η Διερμηνεία 11 έχει εφαρμογή στον Όμιλο όσον αφορά στον τρόπο χειρισμού στις απλές οικονομικές καταστάσεις των θυγατρικών εταιριών των προγραμμάτων στα οποία οι εργαζόμενοι τους λαμβάνουν δικαιώματα επί μετοχών της Εταιρίας. Ο λογιστικός χειρισμός, που εφαρμόζεται από τον Όμιλο, δε διαφέρει από τις σχετικές πρόνοιες της Διερμηνείας.

(β) Διερμηνεία 12, 'Συμβάσεις Παραχώρησης' (Service Concession Arrangements). Η Διερμηνεία 12 πραγματεύεται τον τρόπο με τον οποίο οι παραχωρησιούχοι θα πρέπει να εφαρμόζουν τα υφιστάμενα ΔΠΧΠ για να αναγνωρίσουν τις υποχρεώσεις που αναλαμβάνουν και τα δικαιώματα που τους παραχωρούνται στις σχετικές συμβάσεις παραχώρησης. Με βάση τη Διερμηνεία, οι παραχωρησιούχοι δεν θα πρέπει να αναγνωρίσουν τη σχετική υποδομή ως ενσώματα πάγια στοιχεία, αλλά να αναγνωρίσουν ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο και / ή ένα άυλο περιουσιακό στοιχείο. Η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν έχει ακόμη υιοθετήσει τη διερμηνεία αυτή. Η Διερμηνεία 12 δεν έχει εφαρμογή στον Όμιλο.

(γ) Διερμηνεία 14, 'ΔΛΠ 19 Το Όριο στην αναγνώριση Περιουσιακού Στοιχείου Καθορισμένων Παροχών, οι Ελάχιστες Απαιτήσεις Χρηματοδότησης και οι Αλληλεπιδράσεις τους'. Η Διερμηνεία 14 παρέχει οδηγίες σχετικά με τον τρόπο εκτίμησης του ορίου στο ποσό του πλεονάσματος που μπορεί να καταχωρηθεί σαν περιουσιακό στοιχείο σε ένα πρόγραμμα καθορισμένων παροχών, σύμφωνα με το ΔΛΠ 19 'Παροχές σε Εργαζόμενους'. Επίσης, επεξηγεί πως αυτό το όριο μπορεί να επηρεαστεί όταν υπάρξει νομική ή συμβατική απαίτηση ελάχιστης χρηματοδότησης και τυποποιεί την υφιστάμενη πρακτική. Η Διερμηνεία αυτή δεν επηρέασε την οικονομική του θέση ή απόδοση δεδομένου ότι όλα τα προγράμματα καθορισμένων παροχών καταλήγουν σε καθαρή υποχρέωση / δεν έχει χρηματοδοτούμενα προγράμματα καθορισμένων παροχών.

Τα παρακάτω νέα πρότυπα, τροποποιήσεις/αναθεωρήσεις στα πρότυπα ή διερμηνείες έχουν εκδοθεί αλλά δεν ισχύουν ακόμη και δεν θα εφαρμοστούν νωρίτερα από τον όμιλο και την εταιρεία, έχουν ως ακολούθως:

- Διερμηνεία 13, 'Προγράμματα Επιβράβευσης Πελατών', εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την 1η μετά την 1 Ιουλίου 2008. Η Διερμηνεία 13 απαιτεί όπως τα ανταλλάγματα (πιστώσεις) επιβράβευσης (loyalty award credits) απεικονίζονται λογιστικά ως ένα ξεχωριστό μέρος της συναλλαγής πώλησης με την οποία παραχωρούνται, και συνεπώς μέρος της εύλογης αξίας του τιμήματος πώλησης επιμερίζεται σε αυτά και καταχωρείται κατά τη διάρκεια της περιόδου κατά την οποία

εξασκούνται τα ανταλλάγματα αυτά. Ο Όμιλος δεν αναμένει ότι αυτή η Διερμνεία θα έχει επίδραση στις οικονομικές του καταστάσεις αφού δεν εφαρμόζει τέτοια προγράμματα.

- Διερμνεία 15 'Συμβόλαια για την Κατασκευή Ακίνητης Περιουσίας', εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2009. Η Διερμνεία 15 παρέχει οδηγίες για τον καθορισμό του εάν ένα συμβόλαιο για την κατασκευή ακίνητης περιουσίας εμπίπτει στο πλαίσιο εφαρμογής του Δ.Λ.Π 11 «Κατασκευαστικά Συμβόλαια» ή του Δ.Λ.Π. 18 «Εσοδα» και αναφορικά με αυτό το πρότυπο, πότε πρέπει να αναγνωρίζεται το έσοδο από την κατασκευή. Η Διερμνεία έχει αναδρομική ισχύ. Η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν έχει ακόμη υιοθετήσει τη διερμνεία αυτή. Η διερμνεία 15 δεν αναμένεται να έχει επίδραση στις οικονομικές του καταστάσεις του Ομίλου/Εταιρίας εφόσον σε όλες τις συναλλαγές εσόδων εφαρμόζεται το ΔΛΠ 18 και όχι το ΔΛΠ 11.

- Διερμνεία 16, 'Αντισταθμίσεις καθαρής επένδυσης σε εκμετάλλευση στο εξωτερικό, εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Οκτωβρίου 2008. Η διερμνεία αυτή διευκρινίζει:

- Το νόμισμα παρουσίασης των Οικονομικών Καταστάσεων δεν δημιουργεί έκθεση σε κίνδυνο για την οποία η Εταιρία μπορεί να εφαρμόσει λογιστική αντιστάθμιση. Συνεπώς, η μητρική Εταιρία μπορεί να προσδιορίσει σαν κίνδυνο προς αντιστάθμιση μόνο τις συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν μεταξύ του νομίσματος λειτουργίας της και του νομίσματος της εκμετάλλευσης στο εξωτερικό.

- Οποιαδήποτε Εταιρία του Ομίλου μπορεί να κατέχει μέσα αντιστάθμισης.

- Παρότι το Δ.Λ.Π 39 «Χρηματοοικονομικά Μέσα: Αναγνώριση και Επimέτρηση» εφαρμόζεται για τον καθορισμό του ποσού που πρέπει να μεταφερθεί στα Αποτελέσματα Χρήσης από το αποθεματικό για συναλλαγματικές διαφορές αναφορικά με το μέσο αντιστάθμισης, το Δ.Λ.Π 21 «Οι Επιδράσεις Μεταβολών στις Τιμές Συναλλάγματος» εφαρμόζεται αναφορικά με το στοιχείο που αντισταθμίζεται.

Η Διερμνεία έχει μελλοντική εφαρμογή. Η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν έχει ακόμη υιοθετήσει τη Διερμνεία αυτή. Ο Όμιλος / η Εταιρία βρίσκεται στη διαδικασία τις εκτίμησης της επίπτωσης της εφαρμογής αυτής της Διερμνείας στις Οικονομικές Καταστάσεις.

- Διερμνεία 17, 'Διανομές μη χρηματικών περιουσιακών στοιχείων σε ιδιοκτήτες', εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιουλίου 2009. Η Διερμνεία αυτή διευκρινίζει τα εξής θέματα:

- το μέρισμα πληρωτέο πρέπει να αναγνωρίζεται όταν το μέρισμα έχει εγκριθεί και δεν βρίσκεται πλέον στη διάθεση της Εταιρίας,

- η Εταιρία πρέπει να επιμετράει το μέρισμα πληρωτέο στην εύλογη αξία των καθαρών περιουσιακών στοιχείων που πρόκειται να διανεμηθούν,

- η Εταιρία πρέπει να αναγνωρίζει τη διαφορά μεταξύ του μερίσματος που πληρώθηκε και της λογιστικής αξίας των καθαρών περιουσιακών στοιχείων που διανέμονται στα αποτελέσματα, και

- η Εταιρία πρέπει να παρέχει πρόσθετες γνωστοποιήσεις, εφόσον τα καθαρά περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προκειμένου για διανομή στους ιδιοκτήτες πληρούν τον ορισμό της διακοπείσας δραστηριότητας.

Η διερμνεία 17 εφαρμόζεται σε περιπτώσεις διανομής μη-χρηματικών περιουσιακών στοιχείων σε αναλογική βάση, εκτός εάν πρόκειται για συναλλαγές που ελέγχονται από κοινού. Η διερμνεία έχει μελλοντική εφαρμογή ενώ ενθαρρύνεται νωρίτερη εφαρμογή. Η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν έχει ακόμη υιοθετήσει τη διερμνεία αυτή. Ο Όμιλος/Εταιρία βρίσκεται στη διαδικασία εξέτασης της επίδρασης της διερμνείας.

Διερμνεία 18, 'Μεταφορές περιουσιακών στοιχείων από πελάτες', εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιουλίου 2009. Η διερμνεία αυτή αναφέρεται ειδικότερα στον τομέα κοινής ωφέλειας διευκρινίζοντας τον λογιστικό χειρισμό συμφωνιών όπου η εταιρεία αποκτά ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία (ή χρηματικά διαθέσιμα προκειμένου για την κατασκευή σχετικών περιουσιακών στοιχείων) από ένα πελάτη και αυτό το πάγιο χρησιμοποιείται ως αντάλλαγμα για την σύνδεση του πελάτη στο δίκτυο ή για την παροχή μελλοντική πρόσβασής του έτσι ώστε να τροφοδοτήσει τα αγαθά ή τις υπηρεσίες του. Η διερμνεία έχει μελλοντική εφαρμογή, ωστόσο επιτρέπεται περιορισμένη αναδρομική εφαρμογή. Η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν έχει ακόμη υιοθετήσει τη διερμνεία αυτή. Ο Όμιλος/Εταιρία βρίσκεται στη διαδικασία εξέτασης της επίδρασης της διερμνείας.

- Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΠ 2, 'Παροχές που Εξαρτώνται από την Αξία των Μετοχών', εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2009. Η τροποποίηση διευκρινίζει δύο θέματα: Τον ορισμό της 'προϋπόθεσης κατοχύρωσης', με την εισαγωγή του όρου 'μη-προϋπόθεση κατοχύρωσης' για όρους που δεν αποτελούν όρους υπηρεσίας ή όρους απόδοσης. Επίσης διευκρινίζεται ότι όλες οι ακυρώσεις, είτε προέρχονται από την οντότητα είτε από τα συμβαλλόμενα μέρη, πρέπει να έχουν την ίδια λογιστική αντιμετώπιση. Ο Όμιλος / η Εταιρία βρίσκεται στη διαδικασία τις εκτίμησης της επίπτωσης της εφαρμογής αυτής της διερμνείας στις Οικονομικές Καταστάσεις.

- Αναθεωρημένο ΔΠΧΠ 3, 'Συνενώσεις Επιχειρήσεων' και Τροποποιημένο ΔΛΠ 27, 'Ενοποιημένες και Ιδιαίτερες Οικονομικές Καταστάσεις', εφαρμόζονται για λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιουλίου 2009. Το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων ('ΣΔΛΠ') δημοσιοποίησε στις 10 Ιανουαρίου 2008 το Αναθεωρημένο ΔΠΧΠ 3 'Συνενώσεις Επιχειρήσεων' και το Τροποποιημένο ΔΛΠ 27 'Ενοποιημένες Ιδιαίτερες Οικονομικές Καταστάσεις'. Το αναθεωρημένο ΔΠΧΠ 3 εισάγει μια σειρά αλλαγών στο λογιστικό χειρισμό συνενώσεων επιχειρήσεων οι οποίες θα επηρεάσουν το ποσό της αναγνωρισθείσας υπεραξίας, τα αποτελέσματα της περιόδου στην οποία πραγματοποιείται η συνένωση επιχειρήσεων και τα μελλοντικά αποτελέσματα. Αυτές οι αλλαγές περιλαμβάνουν την εξοδopoίηση των δαπανών που σχετίζονται με την απόκτηση και την αναγνώριση μελλοντικών μεταβολών στην εύλογη αξία του ενδεχόμενου τιμήματος στα αποτελέσματα (αντί για προσαρμογή της υπεραξίας).

Το τροποποιημένο ΔΛΠ 27 απαιτεί όπως συναλλαγές που οδηγούν σε αλλαγές ποσοστών συμμετοχής σε θυγατρική καταχωρούνται στην καθαρή θέση. Συνεπώς δεν επηρεάζουν την υπεραξία ούτε δημιουργούν αποτέλεσμα (κέρδος ή ζημία). Επιπλέον το τροποποιημένο πρότυπο αλλάζει τον τρόπο που λογίζονται οι ζημίες θυγατρικών καθώς και η απώλεια ελέγχου θυγατρικής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν έχει ακόμη υιοθετήσει την αναθεώρηση του ΔΠΧΠ 3 και την τροποποίηση του ΔΛΠ 27. Όλες οι αλλαγές

των ανωτέρω προτύπων θα εφαρμοστούν από την ημερομηνία εφαρμογής τους και θα επηρεάσουν μελλοντικές αποκτήσεις και συναλλαγές με μετόχους μειοψηφίας από την ημερομηνία αυτή και μετά.

- ΔΠΧΠ 8, 'Λειτουργικοί Τομείς', εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2009. Το ΔΠΧΠ 8 αντικαθιστά το ΔΛΠ 14, 'Οικονομικές Πληροφορίες Κατά Τομέα' και υιοθετεί την προσέγγιση της διοίκησης αναφορικά με τις οικονομικές πληροφορίες που δίνονται κατά τομέα. Η πληροφόρηση που θα γνωστοποιείται θα είναι αυτή που χρησιμοποιεί η διοίκηση εσωτερικά για την αξιολόγηση της απόδοσης των λειτουργικών τομέων και την κατανομή πόρων σε αυτούς τους τομείς. Αυτή η πληροφόρηση μπορεί να διαφέρει από αυτή που παρουσιάζεται στον ισολογισμό και την κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων και οι εταιρίες θα πρέπει να δώσουν εξηγήσεις και συμφωνίες αναφορικά με τις εν λόγω διαφορές. Ο Όμιλος βρίσκεται στη διαδικασία εκτίμησης της επίδρασης του εν λόγω προτύπου στις οικονομικές του καταστάσεις.

- Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 1, 'Παρουσίαση των Οικονομικών Καταστάσεων', εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2009. Το ΔΛΠ 1 έχει τροποποιηθεί για να αναβαθμίσει τη χρησιμότητα των πληροφοριών που παρουσιάζονται στις οικονομικές καταστάσεις. Από τις πιο σημαντικές τροποποιήσεις είναι: η απαίτηση όπως η κατάσταση μεταβολών ιδίων κεφαλαίων περιλαμβάνει μόνο συναλλαγές με μετόχους, η εισαγωγή μιας καινούργιας κατάστασης συνολικού εισοδήματος ("comprehensive income") που συνδυάζει όλα τα στοιχεία εσόδων και εξόδων που αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων με «λοιπά εισοδήματα» ("comprehensive income") και της απαίτησης όπως επαναδιατυπώσεις στις οικονομικές καταστάσεις ή αναδρομικές εφαρμογές νέων λογιστικών πολιτικών παρουσιάζονται από την αρχή της ενωρίτερης συγκριτικής περιόδου, δηλ. σε μια τρίτη στήλη στον ισολογισμό. Ο Όμιλος θα κάνει τις απαραίτητες αλλαγές στην παρουσίαση των οικονομικών του καταστάσεων για το 2009.

- Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 32, 'Χρηματοοικονομικά μέσα: Παρουσίαση' και ΔΛΠ 1, 'Παρουσίαση των Οικονομικών Καταστάσεων' όσον αφορά τα 'Χρηματοοικονομικά Μέσα διαθέσιμα από τον κάτοχο (ή "puttable" μέσα)', εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2009. Η τροποποίηση στο ΔΛΠ 32 απαιτεί όπως ορισμένα χρηματοοικονομικά μέσα διαθέσιμα από τον κάτοχο («puttable» μέσα) και υποχρεώσεις που ανακύπτουν κατά την ρευστοποίηση μιας οντότητας καταταχθούν ως Ίδια Κεφάλαια εάν πληρούνται συγκεκριμένα κριτήρια. Η τροποποίηση στο ΔΛΠ 1 απαιτεί γνωστοποίηση πληροφοριών αναφορικά με τα «puttable» μέσα που κατατάσσονται ως Ίδια Κεφάλαια. Ο Όμιλος αναμένει ότι αυτές οι τροποποιήσεις δεν θα επηρεάσουν τις οικονομικές του καταστάσεις.

- Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 23, 'Κόστος Δανεισμού', εφαρμόζονται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2009. Με βάση τις τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 23, καταργείται η επιλογή (που υπάρχει στο υφιστάμενο πρότυπο) για αναγνώριση του κόστους δανεισμού που μπορεί να κατανεμηθεί άμεσα σε ένα περιουσιακό στοιχείο που πληρεί τις προϋποθέσεις στα έξοδα περιόδου. Όλα τα κόστη δανεισμού που μπορεί να κατανεμηθούν άμεσα στην απόκτηση, κατασκευή ή παραγωγή ενός περιουσιακού στοιχείου που πληρεί τις προϋποθέσεις πρέπει να κεφαλαιοποιούνται. Ένα περιουσιακό στοιχείο που πληρεί τις προϋποθέσεις είναι ένα περιουσιακό στοιχείο που κατ' ανάγκη χρειάζεται μια σημαντική χρονική περίοδο προετοιμασίας για τη χρήση για την οποία προορίζεται ή για την πώλησή του.

Καθώς ο Όμιλος ήδη εφαρμόζει την επιτρεπόμενη εναλλακτική μέθοδο των ΔΛΠ 23 και κατανέμει κόστη δανεισμού στα στοιχεία που πληρούν τις προϋποθέσεις, δεν αναμένεται ότι η υιοθέτηση της τροποποίησης αυτής θα επηρεάσει σημαντικά τις οικονομικές καταστάσεις.

- ΔΛΠ 39, 'Χρηματοοικονομικά μέσα: Αναγνώριση και επιμέτρηση' και ΔΠΧΠ 7 'Χρηματοοικονομικά μέσα: Γνωστοποιήσεις', εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2009. Η τροποποίηση αυτή στο ΔΛΠ 39 επιτρέπει σε μια εταιρεία την επαναταξινόμηση των μη-παραγώγων χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων (εκτός αυτών που έχουν ταξινομηθεί από την εταιρεία στην κατηγορία της εύλογης αξίας μέσω αποτελεσμάτων κατά την αρχική αναγνώριση) εκτός της κατηγορίας της εύλογης αξίας μέσω αποτελεσμάτων σε συγκεκριμένες περιστάσεις.

Επίσης, η τροποποίηση αυτή επιτρέπει σε μια εταιρεία τη μεταφορά χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων από την κατηγορία διαθέσιμα προς πώληση στην κατηγορία δάνεια και απαιτήσεις, στην περίπτωση που το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο θα πληρούσε τον ορισμό της κατηγορίας δάνεια και απαιτήσεις (εάν δεν είχε χαρακτηριστεί ως διαθέσιμο προς πώληση), εφόσον η εταιρεία έχει την πρόθεση και την ικανότητα να διατηρήσει αυτό το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο στο εγγύς μέλλον. Η τροποποίηση δεν επιτρέπει την επαναταξινόμηση στην κατηγορία εύλογης αξίας μέσω αποτελεσμάτων. Η τροποποίηση αναφέρεται σε γνωστοποιήσεις χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που έχουν υποστεί επαναταξινόμηση.

Τον Μάιο του 2008 το ΣΔΛΠ εξέδωσε μια σειρά τροποποιήσεων των ΔΠΧΠ με σκοπό την εξάλειψη ασυνεπειών καθώς και την παροχή διευκρινίσεων. Οι τροποποιήσεις αυτές εφαρμόζονται για λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2009 και δεν έχουν ακόμη υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΠ 5, 'Μη Κυκλοφορούντα Περιουσιακά Στοιχεία που Κατέχονται προς Πώληση και Διακοπείσες Δραστηριότητες', εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιουλίου 2009. Η τροποποίηση αυτή διευκρινίζει το γεγονός ότι όλα τα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού μιας θυγατρικής εξακολουθούν να κατατάσσονται ως κατεχόμενα για πώληση, σύμφωνα με το ΔΠΧΠ 5, ακόμη και στην περίπτωση που η εταιρεία, μετά από πώληση, διατηρήσει μη ελέγχουσα συμμετοχή στη θυγατρική. Η τροποποίηση έχει μελλοντική εφαρμογή από την ημέρα πρώτης εφαρμογής του ΔΠΧΠ 5. Συνεπώς, οι συμμετοχές σε θυγατρικές που έχουν ταξινομηθεί ως κατεχόμενες για πώληση από τη στιγμή εφαρμογής του ΔΠΧΠ 5, πρέπει να επανεκτιμηθούν. Πρόωρη εφαρμογή της τροποποίησης είναι αποδεκτή. Σε περίπτωση πρόωρης εφαρμογής, θα πρέπει επίσης να εφαρμοστούν και οι τροποποιήσεις του ΔΛΠ 27 (όπως αυτό τροποποιήθηκε τον Ιανουάριο 2008) κατά την ημέρα εφαρμογής των τροποποιήσεων του ΔΠΧΠ 5.

- Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΠ 7, 'Χρηματοοικονομικά μέσα: Γνωστοποιήσεις', εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2009. Η τροποποίηση αυτή καταργεί την αναφορά στα «συνολικά έσοδα από τόκους» ως συστατικό στοιχείο των χρηματοοικονομικών εξόδων.

- Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 1, 'Παρουσίαση των Οικονομικών Καταστάσεων', εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2009. Η τροποποίηση αυτή διευκρινίζει ότι τα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού που έχουν ταξινομηθεί ως κατεχόμενα για εμπορική εκμετάλλευση, σύμφωνα με το ΔΛΠ 39, 'Χρηματοοικονομικά μέσα: Αναγνώριση και επιμέτρηση', δεν κατατάσσονται αυτόματα ως βραχυπρόθεσμα στοιχεία στον ισολογισμό. Η τροποποίηση έχει αναδρομική ισχύ και ενθαρρύνεται νωρίτερη εφαρμογή.

- Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 8, 'Λογιστικές πολιτικές, μεταβολές των λογιστικών εκτιμήσεων και λάθη', εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2009. Η τροποποίηση διευκρινίζει ότι μόνο η οδηγία εφαρμογής, η οποία θεωρείται αναπόσπαστο κομμάτι ενός ΔΠΧΠ, είναι υποχρεωτική κατά την επιλογή λογιστικών πολιτικών.
- Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 10, 'Γεγονότα μετά την Ημερομηνία του Ισολογισμού', εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2009. Η τροποποίηση διευκρινίζει ότι τα μερίσματα που εγκρίθηκαν μετά την ημερομηνία ισολογισμού δεν θεωρούνται υποχρεώσεις.
- Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 16, 'Ενσώματα πάγια', εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2009.
 - Αντικαθιστά τον όρο 'Καθαρή τιμή πώλησης' με τον όρο 'Εύλογη αξία μείον το κόστος πώλησης' αναφορικά με το ανακτήσιμο ποσό, έτσι ώστε να υπάρχει συνέπεια με το ΔΠΧΠ 5 και το ΔΛΠ 36.
 - Τα ενσώματα πάγια που κατέχονται για ενοικίαση και κατά τη συνήθη πορεία των δραστηριοτήτων προορίζονται για πώληση μετά την λήξη της περιόδου ενοικίασης, μεταφέρονται στο λογαριασμό των Αποθεμάτων κατά τη λήξη της περιόδου αυτής και κατατάσσονται στα περιουσιακά στοιχεία κατεχόμενα προς πώληση. Οι εισπράξεις από την μεταγενέστερη πώληση εμφανίζονται ως έσοδα. Ταυτόχρονα, τροποποιείται και το ΔΛΠ 7, 'Καταστάσεις ταμειακών ροών', όπου απαιτείται οι χρηματικές πληρωμές προκειμένου για την κατασκευή ή απόκτηση σχετικών παγίων να κατατάσσονται στην κατηγορία των Λειτουργικών Δραστηριοτήτων. Επίσης, στην κατηγορία των Λειτουργικών Δραστηριοτήτων εμφανίζονται και οι χρηματικές εισπράξεις από ενοίκια και μεταγενέστερες πωλήσεις σχετικών παγίων.
- Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 18, 'Έσοδα', εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2009. Η τροποποίηση αυτή αντικαθιστά τον όρο 'Άμεσα κόστη' με τον όρο 'Κόστος συναλλαγών' όπως ορίζεται στο ΔΛΠ 39.
- Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 19, 'Παροχές σε εργαζομένους', εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2009.
 - Αναθεωρεί τον ορισμό του 'Κόστους προϋπηρεσίας' προκειμένου να συμπεριλάβει μειώσεις παροχών σχετικά με την υπηρεσία εργαζόμενου σε προηγούμενες περιόδους ('αρνητικά κόστη προϋπηρεσίας') και να αποκλείσει μειώσεις παροχών σχετικά με την υπηρεσία εργαζόμενου σε μελλοντικές περιόδους οι οποίες προέρχονται από τροποποιήσεις στο πρόγραμμα παροχών. Τροποποιήσεις στα προγράμματα παροχών οι οποίες έχουν σαν συνέπεια τη μείωση παροχών σχετικά με την υπηρεσία εργαζόμενου σε μελλοντικές περιόδους θεωρούνται περικοπές. Η τροποποίηση έχει μελλοντική εφαρμογή – για αλλαγές σε παροχές που λαμβάνουν χώρα την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2009. Ενθαρρύνεται νωρίτερη εφαρμογή.
 - Αναθεωρεί τον ορισμό της 'Απόδοσης περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος' αποκλείοντας διαχειριστικά κόστη του προγράμματος εάν έχουν ήδη συμπεριληφθεί στις αναλογιστικές υποθέσεις βάσει των οποίων έγινε η επιμέτρηση των δεσμεύσεων καθορισμένων παροχών. Η τροποποίηση έχει αναδρομική εφαρμογή και ενθαρρύνεται η νωρίτερη εφαρμογή της.
 - Αναθεωρεί τον ορισμό των 'βραχυπρόθεσμων' και 'άλλων μακροπρόθεσμων' παροχών σε εργαζομένους προκειμένου να επικεντρωθεί στο σημείο όπου η υποχρέωση πρόκειται να διακανονιστεί. Η τροποποίηση έχει αναδρομική εφαρμογή και ενθαρρύνεται η νωρίτερη εφαρμογή της.
- Καταργεί την αναφορά σε ενδεχόμενες υποχρεώσεις προκειμένου να εναρμονιστεί με το ΔΛΠ 37, 'Προβλέψεις, ενδεχόμενες υποχρεώσεις και ενδεχόμενα περιουσιακά στοιχεία'. Το ΔΛΠ 37 δεν επιτρέπει την αναγνώριση ενδεχόμενων υποχρεώσεων. Η τροποποίηση έχει αναδρομική εφαρμογή και ενθαρρύνεται η νωρίτερη εφαρμογή της.
- Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 20, 'Λογιστική των Κρατικών Επιχορηγήσεων και Γνωστοποίηση της Κρατικής Υποστήριξης', εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2009. Δάνεια τα οποία επιχορηγούνται με μηδενικό ή πολύ χαμηλό επιτόκιο σε σχέση με την αγορά δεν θα εξαιρούνται από την απαίτηση εμφάνισης τεκμαρτού επιτοκίου. Το τεκμαρτό επιτόκιο των επιχορηγούμενων δανείων θα είναι χαμηλότερο από το επιτόκιο της αγοράς, και συνεπώς θα εναρμονιστεί με το ΔΛΠ 39. Η διαφορά μεταξύ του ποσού που εισπράττεται και του προεξοφλημένου ποσού λογίζεται ως κρατική επιχορήγηση. Η τροποποίηση έχει μελλοντική εφαρμογή – για κρατικές επιχορηγήσεις που εισπράττονται την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2009. Ενθαρρύνεται η νωρίτερη εφαρμογή της. Εντούτοις, το ΔΠΧΠ 1, 'Πρώτη εφαρμογή των διεθνών προτύπων χρηματοοικονομικής αναφοράς' δεν έχει αναθεωρηθεί για τους καινούριους χρήστες των προτύπων και συνεπώς απαιτείται η εμφάνιση τεκμαρτού επιτοκίου σε όλα τα σχετικά δάνεια που εκκρεμούσαν κατά την ημερομηνία της μετάβασης.
- Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 23, 'Κόστος Δανεισμού', εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2009. Η τροποποίηση αναθεωρεί τον ορισμό του 'κόστους δανεισμού' προκειμένου να ενώσει όλα τα συστατικά στοιχεία του 'κόστους δανεισμού' σε ένα – το έξοδο τόκου υπολογίζεται σύμφωνα με τη μέθοδο πραγματικού επιτοκίου όπως περιγράφεται στο ΔΛΠ 39. Η τροποποίηση έχει αναδρομική ισχύ και ενθαρρύνεται η νωρίτερη εφαρμογή.
- Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 27, 'Ενοποιημένες και ατομικές οικονομικές καταστάσεις', εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2009. Στην περίπτωση που η μητρική εταιρεία αποτιμά μια θυγατρική της σε εύλογη αξία σύμφωνα με το ΔΛΠ 39 στις ατομικές οικονομικές καταστάσεις της, ο χειρισμός αυτός εξακολουθεί και στην περίπτωση που μεταγενέστερα η θυγατρική κατατάσσεται ως κατεχόμενη προς πώληση. Η τροποποίηση έχει μελλοντική εφαρμογή, από την ημερομηνία πρώτης εφαρμογής του ΔΠΧΠ 5. Συνεπώς, όσες θυγατρικές έχουν καταταχτεί ως κατεχόμενες προς πώληση από την ημερομηνία εφαρμογής του ΔΠΧΠ 5 θα χρειαστεί να επανεκτιμηθούν. Ενθαρρύνεται νωρίτερη εφαρμογή.
- Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 28, 'Επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις' εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2009.
 - Στην περίπτωση που μια συγγενής επιχείρηση αποτιμάται σε εύλογη αξία, σύμφωνα με το ΔΛΠ 39 (εφόσον έχει εξαιρεθεί από τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 28), μόνο οι απαιτήσεις του ΔΛΠ 28 αναφορικά με τη γνωστοποίηση της φύσης και την έκταση σημαντικών περιορισμών στην ικανότητα της συγγενούς επιχείρησης να μεταφέρει κεφάλαια στην Εταιρία σε μορφή ταμειακών διαθεσίμων ή αποπληρωμής δανείων έχουν εφαρμογή. Η τροποποίηση έχει αναδρομική ισχύ παρόλο που επιτρέπεται και η μελλοντική εφαρμογή. Ενθαρρύνεται η νωρίτερη εφαρμογή. Σε περίπτωση νωρίτερης εφαρμογής, η Εταιρία θα πρέπει ταυτόχρονα να υιοθετήσει την παρακάτω τροποποίηση καθώς και την τροποποίηση της παραγράφου 3 του ΔΠΧΠ 7, 'Χρηματοοικονομικά μέσα: Γνωστοποιήσεις', της παραγράφου 1 του ΔΛΠ 31, 'Συμμετοχές σε κοινοπραξίες' και της παραγράφου 4 του ΔΛΠ 32, 'Χρηματοοικονομικά μέσα: Παρουσίαση'.

- Για σκοπούς διεξαγωγής ελέγχου απομείωσης, η επένδυση σε συγγενή επιχείρηση θεωρείται ένα μοναδικό περιουσιακό στοιχείο – συμπεριλαμβανομένης οποιασδήποτε αναστροφής ζημιάς απομείωσης. Συνεπώς, σε περίπτωση απομείωσης δεν χρειάζεται χωριστή κατανομή της απομείωσης στην υπεραξία η οποία εμπεριέχεται στο υπόλοιπο της επένδυσης. Η ζημία απομείωσης αναστρέφεται στην περίπτωση που η ανακτήσιμη αξία της επένδυσης στη συγγενή επιχείρηση αυξάνεται. Σε περίπτωση νωρίτερης εφαρμογής, η εταιρεία θα πρέπει ταυτόχρονα να υιοθετήσει την παραπάνω τροποποίηση καθώς και την τροποποίηση της παραγράφου 3 του ΔΠΧΠ 7, 'Χρηματοοικονομικά μέσα: Γνωστοποιήσεις', της παραγράφου 1 του ΔΛΠ 31, 'Συμμετοχές σε κοινοπραξίες' και της παραγράφου 4 του ΔΛΠ 32, 'Χρηματοοικονομικά μέσα: Παρουσίαση'.
- Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 29, 'Παρουσίαση οικονομικών στοιχείων σε υπερπληθωριστικές οικονομίες', εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2009. Η τροποποίηση αυτή αναθεωρεί την περιοριστική λίστα των εξαιρέσεων αναφορικά με τα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού που επιμετρούνται σε ιστορικό κόστος π.χ. τα ενσώματα πάγια. Δεν αναφέρονται ειδικές απαιτήσεις μετάβασης λόγω του ότι η τροποποίηση είναι περισσότερο διευκρίνιση και όχι αλλαγή.
- Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 31, 'Συμμετοχές σε κοινοπραξίες', εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2009. Η τροποποίηση αυτή διευκρινίζει το γεγονός ότι εάν μία κοινοπραξία αποτιμάται σε εύλογη αξία, σύμφωνα με το ΔΛΠ 39 (εφόσον έχει εξαιρεθεί από τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 31), μόνο οι απαιτήσεις του ΔΛΠ 31 σχετικά με την γνωστοποίηση των δεσμεύσεων του μέλους της κοινοπραξίας και της κοινοπραξίας, καθώς επίσης και σχετικά με την περίληψη των οικονομικών πληροφοριών για τα στοιχεία ισολογισμού και αποτελεσμάτων έχουν εφαρμογή. Ενθαρρύνεται η νωρίτερη εφαρμογή. Σε περίπτωση νωρίτερης εφαρμογής, η εταιρεία θα πρέπει ταυτόχρονα να υιοθετήσει την τροποποίηση της παραγράφου 3 του ΔΠΧΠ 7, 'Χρηματοοικονομικά μέσα: Γνωστοποιήσεις', του ΔΛΠ 28, 'Επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις' και της παραγράφου 4 του ΔΛΠ 32, 'Χρηματοοικονομικά μέσα: Παρουσίαση'.
- Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 34, 'Ενδιάμεση χρηματοοικονομική αναφορά', εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2009. Η τροποποίηση αυτή διευκρινίζει ότι τα κέρδη ανά μετοχή γνωστοποιούνται στις ενδιάμεσες χρηματοοικονομικές αναφορές στην περίπτωση που η εταιρεία εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ΔΛΠ 33.
- Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 36, 'Απομείωση αξίας περιουσιακών στοιχείων', εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2009. Η τροποποίηση αυτή διευκρινίζει το γεγονός ότι όταν χρησιμοποιείται η μέθοδος των προεξοφλημένων ταμειακών ρών προκειμένου για τον υπολογισμό της 'εύλογης αξίας' μείον το κόστος πώλησης', απαιτούνται οι ίδιες γνωστοποιήσεις όπως στην περίπτωση χρησιμοποίησης της μεθόδου των προεξοφλημένων ταμειακών ρών προκειμένου για τον υπολογισμό της 'αξίας λόγω χρήσης'. Η τροποποίηση έχει αναδρομική ισχύ και ενθαρρύνεται η νωρίτερη εφαρμογή.
- Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 38, 'Άυλα περιουσιακά στοιχεία', εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2009.
 - Έξοδα δραστηριοτήτων διαφήμισης και προώθησης αναγνωρίζονται ως έξοδα όταν η Εταιρεία αποκτά το δικαίωμα πρόσβασης στα αγαθά ή παραλαμβάνει τις υπηρεσίες. Η τροποποίηση έχει αναδρομική ισχύ και ενθαρρύνεται η νωρίτερη εφαρμογή.
 - Καταργεί την αναφορά στις σπάνιες περιπτώσεις πειστικών αποδείξεων που υποστηρίζουν τη μέθοδο απόσβεσης άυλων παγίων με περιορισμένη ωφέλιμη ζωή η οποία έχει ως αποτέλεσμα τον υπολογισμό λιγότερων σωρευμένων αποσβέσεων από αυτές που θα προέκυπταν με την εφαρμογή της σταθερής μεθόδου, επιτρέποντας έτσι τη χρήση της μεθόδου απόσβεσης της μονάδας παραγωγής. Η τροποποίηση έχει αναδρομική ισχύ και ενθαρρύνεται η νωρίτερη εφαρμογή.
 - Μία προκαταβολή μπορεί να αναγνωριστεί μόνο στην περίπτωση που η πληρωμή έχει πραγματοποιηθεί πριν τη λήψη του δικαιώματος πρόσβασης στα αγαθά ή την παραλαβή των υπηρεσιών.
- Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 39, 'Χρηματοοικονομικά μέσα: Αναγνώριση και επιμέτρηση', εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2009.
 - Διευκρινίζει ότι αλλαγές σε περιστάσεις σχετικά με τα παράγωγα – συγκεκριμένα, τα παράγωγα που έχουν χαρακτηριστεί ή αποκαταστηριστεί ως εργαλεία λογιστικής αντιστάθμισης μετά την αρχική αναγνώρισή τους – δεν θεωρούνται επαναταξινομήσεις. Συνεπώς, ένα παράγωγο μπορεί να μεταφερθεί από την κατηγορία, ή να συμπεριληφθεί στην κατηγορία της 'εύλογης αξίας μέσω αποτελεσμάτων' μετά την αρχική αναγνώριση. Ομοίως, όταν τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία έχουν υποστεί επαναταξινόμηση ως αποτέλεσμα αλλαγής της λογιστικής πολιτικής μίας ασφαλιστικής Εταιρίας σύμφωνα με την παράγραφο 45 του ΔΠΧΠ 4, 'Ασφαλιστήρια Συμβόλαια', αυτό αποτελεί αλλαγή των περιστάσεων και όχι επαναταξινόμηση. Η τροποποίηση έχει αναδρομική ισχύ και ενθαρρύνεται η νωρίτερη εφαρμογή.
 - Καταργεί την αναφορά του ΔΛΠ 39 στον όρο 'τομέας' κατά τον καθορισμό ενός εργαλείου ως μέσο λογιστικής αντιστάθμισης. Η τροποποίηση έχει αναδρομική ισχύ και ενθαρρύνεται η νωρίτερη εφαρμογή.
 - Απαιτεί τη χρήση του αναθεωρημένου πραγματικού επιτοκίου (σε αντίθεση με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο) κατά τον επαναπροσδιορισμό ενός χρεωστικού τίτλου μετά την παύση λογιστικής αντιστάθμισης της εύλογης αξίας. Η τροποποίηση έχει αναδρομική ισχύ και ενθαρρύνεται η νωρίτερη εφαρμογή.
- Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 40, Επενδύσεις σε ακίνητα, εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2009.
 - Αναθεωρεί το πεδίο εφαρμογής του (καθώς και το πεδίο εφαρμογής του ΔΛΠ 16) όσον αφορά τα ακίνητα που βρίσκονται υπό κατασκευή ή αξιοποιούνται για μελλοντική χρήση ως επενδυτικά ακίνητα να ταξινομούνται στην κατηγορία των επενδύσεων σε ακίνητα. Στην περίπτωση που Εταιρεία δεν είναι σε θέση να προσδιορίσει την εύλογη αξία του υπό κατασκευή επενδυτικού ακινήτου, αλλά αναμένει να προσδιορίσει την εύλογη αξία κατά την ολοκλήρωσή του, το υπό κατασκευή επενδυτικό ακίνητο θα επιμετρηθεί στο κόστος έως τη στιγμή που θα καταστεί εφικτό να προσδιοριστεί η εύλογη αξία ή θα ολοκληρωθεί η κατασκευή του. Η τροποποίηση έχει μελλοντική εφαρμογή ενώ ενθαρρύνεται η νωρίτερη εφαρμογή της. Μια εταιρεία επιτρέπεται να εφαρμόσει την σχετική τροποποίηση οποιαδήποτε ημερομηνία πριν την 1 Ιανουαρίου 2009 εφόσον οι εύλογες αξίες των υπό κατασκευή επενδυτικών ακινήτων είναι εφικτό να προσδιοριστούν τη συγκεκριμένη ημερομηνία εφαρμογής.
 - Αναθεωρεί τις συνθήκες εκούσιας αλλαγής λογιστικής πολιτικής προκειμένου να υπάρξει συνέπεια με το ΔΛΠ 8.
 - Διευκρινίζει ότι η λογιστική αξία ενός επενδυτικού ακινήτου το οποίο βρίσκεται υπό μίσθωση είναι ίση με την τελευταία αποτίμησή του προσαυξημένη κατά οποιοδήποτε αναγνωρισμένη υποχρέωση.

- Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 41, 'Γεωργία' εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2009.
 - Αντικαθιστά τον όρο 'κόστος σημείου πώλησης' με τον όρο 'κόστος πώλησης'. Αναθεωρεί στο παράδειγμα Δέντρα σε μια φυτεία δάσους τον όρο 'Κορμοί δέντρων' σε 'δέντρα που έχουν καταρριφθεί.
 - Καταργεί την αναφορά στη χρήση προεξοφλητικού επιτοκίου προ-φόρου προκειμένου για τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας, επιτρέποντας έτσι τη χρήση είτε του προ-φόρου είτε του μετά-φόρου προεξοφλητικού επιτοκίου ανάλογα με την μέθοδο αποτίμησης που εφαρμόζεται.
 - Καταργεί το γεγονός ότι απαγορεύονταν να λαμβάνονται υπόψη οι ταμειακές ροές που απορρέουν από πρόσθετες μεταβολές κατά την εκτίμηση της εύλογης αξίας. Αντιθέτως, λαμβάνονται υπόψη οι ταμειακές ροές που αναμένονται να προκληθούν από την 'πιο σχετική αγορά'. Η τροποποίηση έχει αναδρομική ισχύ και ενθαρρύνεται η νωρίτερη εφαρμογή.

1.2 Ενοποίηση

(α) Θυγατρικές

Θυγατρικές εταιρίες είναι εκείνες (συμπεριλαμβανομένων των οικονομικών οντοτήτων ειδικού σκοπού) στις οποίες ο Όμιλος έχει ποσοστό συμμετοχής μεγαλύτερο του μισού των δικαιωμάτων ψήφου ή έχει τη δυνατότητα να κατευθύνει τις χρηματοοικονομικές και λειτουργικές αρχές που ακολουθούνται.

Η ύπαρξη ενδεχόμενων δικαιωμάτων ψήφου που μπορούν να εξασκηθούν ή να μετατραπούν, λαμβάνονται υπόψη, όταν ο Όμιλος αξιολογεί εάν έχει τον έλεγχο μιας εταιρίας.

Οι θυγατρικές ενοποιούνται πλήρως από την ημερομηνία που ο έλεγχός τους μεταβιβάζεται στον Όμιλο και παύουν να ενοποιούνται από την ημερομηνία που διακόπτεται ο έλεγχος. Η λογιστική μέθοδος εξαγοράς χρησιμοποιείται για την ενσωμάτωση των εξαγοραζόμενων θυγατρικών. Η παράγραφος 1.6(a) περιγράφει τη λογιστική αντιμετώπιση της υπεραξίας. Το κόστος μιας εξαγοράς υπολογίζεται ως το άθροισμα των εύλογων αξιών, κατά την ημερομηνία συναλλαγής, των περιουσιακών στοιχείων που προσφέρονται, των μετοχών που εκδίδονται και των υποχρεώσεων που υφίστανται ή αναλαμβάνονται πλέον οποιουδήποτε κόστους που σχετίζεται άμεσα με την εξαγορά. Τα αποκτώμενα στοιχεία ενεργητικού, οι υποχρεώσεις και ενδεχόμενες υποχρεώσεις υπολογίζονται αρχικά στην εύλογη αξία τους κατά την ημερομηνία συναλλαγής, ανεξάρτητα από το ύψος του ποσοστού της μειοψηφίας.

Η διαφορά μεταξύ του κόστους εξαγοράς και της εύλογης αξίας των υποχρεώσεων και των ενδεχόμενων υποχρεώσεων των αποκτώμενων στοιχείων ενεργητικού της θυγατρικής που αποκτήθηκε, αναγράφεται ως υπεραξία. Όταν το κόστος της εξαγοράς είναι μικρότερο από την εύλογη αξία των αποκτώμενων στοιχείων ενεργητικού, υποχρεώσεων και ενδεχόμενων υποχρεώσεων της θυγατρικής που αποκτήθηκε, η διαφορά αναγνωρίζεται άμεσα στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης.

Οι ενδοομιλικές συναλλαγές, υπόλοιπα λογαριασμών και τα μη πραγματοποιημένα κέρδη που προκύπτουν από συναλλαγές μεταξύ των εταιριών του Ομίλου, απαλείφονται. Οι μη πραγματοποιημένες ζημιές απαλείφονται επίσης, εκτός εάν το κόστος τους δεν μπορεί να ανακτηθεί.

Οι λογιστικές αρχές των θυγατρικών εταιριών έχουν τροποποιηθεί όποτε κρίθηκε αναγκαίο έτσι ώστε να διασφαλιστεί η συνέπεια με τις λογιστικές αρχές που υιοθετήθηκαν από τον Όμιλο.

Η ημερομηνία κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων των θυγατρικών συμπίπτει με αυτή της μητρικής Εταιρίας.

Τα δικαιώματα μειοψηφίας αντιπροσωπεύουν το ποσοστό των κερδών ή ζημιών και των ιδίων κεφαλαίων που δεν αναλογούν στον Όμιλο. Τα δικαιώματα μειοψηφίας παρουσιάζονται διακριτά στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων καθώς και σε διακριτή γραμμή στα ίδια κεφάλαια της ενοποιημένης κατάστασης ισολογισμού. Σε περίπτωση εξαγοράς δικαιωμάτων μειοψηφίας από την Εταιρία, η διαφορά μεταξύ του τιμήματος εξαγοράς και της λογιστικής αξίας των ιδίων κεφαλαίων της εταιρίας που εξαγοράζεται αναγνωρίζεται ως υπεραξία.

Στον ισολογισμό της Εταιρίας οι συμμετοχές σε θυγατρικές εμφανίζονται στην αξία κτήσης μείον τις προβλέψεις για απαξίωση, εφόσον υπάρχουν.

(β) Κοινοπραξίες (οντότητες ελεγχόμενες από κοινού)

Κοινοπραξία θεωρείται η εταιρία που ελέγχεται από κοινού από τον Όμιλο και από μία ή περισσότερες επιχειρήσεις με τις οποίες ο Όμιλος έχει συνάψει συμβατική υποχρέωση. Οι κοινοπραξίες ενοποιούνται με τη μέθοδο της αναλογικής ενοποίησης, λαμβάνοντας υπόψη το ποσοστό που κατέχει ο Όμιλος την ημερομηνία ενοποίησης. Σύμφωνα με τη μέθοδο αυτή, γίνεται ενσωμάτωση του ποσοστού του Ομίλου από όλες τις αναλυτικές γραμμές εσόδων, εξόδων, ενεργητικού, παθητικού και ταμιακών ροών της κοινοπραξίας, με εκείνες που εμφανίζονται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις. Ο Όμιλος αναγνωρίζει το μερίδιο των κερδών ή ζημιών που προκύπτει από πωλήσεις στοιχείων ενεργητικού προς τις κοινοπραξίες και αντιστοιχεί στους άλλους εταίρους της κοινοπραξίας.

Ο Όμιλος δεν αναγνωρίζει το μερίδιο που του αναλογεί από τα κέρδη ή ζημιές που προκύπτουν από την αγορά στοιχείων ενεργητικού, που προέρχονται από την κοινοπραξία έως ότου διαθέσει τα συγκεκριμένα στοιχεία σε ένα τρίτο μέρος. Ωστόσο εάν η ζημία που προκύπτει από τη συναλλαγή καταδεικνύει, ότι υπάρχει μείωση της καθαρής πραγματοποιήσιμης αξίας ή ζημίας λόγω απαξίωσης, τότε η ζημία αυτή αναγνωρίζεται άμεσα.

Οι λογιστικές αρχές των κοινοπραξιών έχουν τροποποιηθεί, όποτε κρίθηκε απαραίτητο, για να είναι συνεπείς με αυτές που έχουν υιοθετηθεί από τον Όμιλο.

Η ημερομηνία κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων των θυγατρικών συμπίπτει με αυτή της μητρικής Εταιρίας.

(γ) Συγγενείς επιχειρήσεις

Συγγενείς επιχειρήσεις αποκαλούνται οι νομικές οντότητες όπου η συμμετοχή του Ομίλου, μετά δικαιωμάτων ψήφου, είναι μεταξύ 20% και 50%, καθώς και οι εταιρίες στις οποίες ο Όμιλος ασκεί σημαντική επιρροή αλλά δεν τις ελέγχει. Οι επενδύσεις σε

συγγενείς επιχειρήσεις λογιστικοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης και αρχικά καταχωρούνται στο κόστος κτήσης. Οι επενδύσεις του Ομίλου σε συγγενείς επιχειρήσεις εμπεριέχουν την υπεραξία (καθαρή από οποιεσδήποτε ζημιές από απαξίωση) που αναγνωρίστηκε κατά την εξαγορά.

Σύμφωνα με την παραπάνω μέθοδο η συμμετοχή του Ομίλου στα κέρδη ή ζημιές που προκύπτουν μετά την εξαγορά των συγγενών εταιριών αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων και η συμμετοχή του Ομίλου επί των αποθεματικών που σχηματίζονται μετά από την εξαγορά αναγνωρίζεται στα λοιπά αποθεματικά του Ομίλου. Οι σωρευτικές, μετά από την εξαγορά, μεταβολές στους λογαριασμούς των ιδίων κεφαλαίων τροποποιούνται έναντι του εμφανιζόμενου ποσού της επένδυσης.

Τα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη από συναλλαγές μεταξύ του Ομίλου και των συγγενών επιχειρήσεων απαλείφονται κατά το ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου στις εταιρίες αυτές. Οι μη πραγματοποιηθείσες ζημιές απαλείφονται επίσης, εκτός εάν η συναλλαγή παρέχει ένδειξη απαξίωσης των στοιχείου ενεργητικού όπου μεταφέρθηκε. Οι επενδύσεις του Ομίλου σε συγγενείς επιχειρήσεις εμπεριέχουν υπεραξία που προέκυψε κατά την εξαγορά τους. Όταν η αναλογία του Ομίλου στις ζημιές μιας συγγενούς επιχείρησης ισούται ή υπερβαίνει το ποσό συμμετοχής του, τότε ο Όμιλος δεν αναγνωρίζει περαιτέρω ζημιές, εκτός εάν έχει ανειλημμένες υποχρεώσεις ή πραγματοποιήσει πληρωμές για λογαριασμό των εταιριών αυτών.

Οι λογιστικές αρχές των συγγενών επιχειρήσεων έχουν τροποποιηθεί, όποτε κρίθηκε απαραίτητο, για να είναι συνεπείς με αυτές που έχουν υιοθετηθεί από τον Όμιλο.

Η ημερομηνία κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων των θυγατρικών συμπίπτει με αυτή της μητρικής Εταιρίας.

1.3 Μετατροπή ξένου νομίσματος

(α) Λειτουργικό νόμισμα και νόμισμα παρουσίασης

Οι οικονομικές καταστάσεις των θυγατρικών εταιριών του Ομίλου απεικονίζονται στο τοπικό νόμισμα που ισχύει στη χώρα όπου δραστηριοποιούνται, το οποίο αποτελεί και το λειτουργικό τους νόμισμα. Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις απεικονίζονται σε ευρώ (€), το οποίο αποτελεί το λειτουργικό νόμισμα της Εταιρίας και το νόμισμα παρουσίασης των οικονομικών καταστάσεων του Ομίλου.

(β) Συναλλαγές και υπόλοιπα λογαριασμών

Οι συναλλαγές που πραγματοποιούνται σε ξένο νόμισμα μετατρέπονται στο λειτουργικό νόμισμα με τη χρησιμοποίηση των συναλλαγματικών ισοτιμιών (τρέχουσες ισοτιμίες) που επικρατούν κατά τις ημερομηνίες των συναλλαγών. Οι συναλλαγματικές διαφορές (κέρδη ή ζημιές) που προκύπτουν από τον διακανονισμό των ανωτέρω συναλλαγών καθώς και από τη μετατροπή στο τέλος της χρήσης των χρηματικών στοιχείων (monetary items) από το ξένο νόμισμα στο λειτουργικό νόμισμα, καταχωρούνται στην κατάσταση αποτελεσμάτων, εκτός εάν χαρακτηρίζονται ως αντιστάθμιση της καθαρής επένδυσης εκμετάλλευσης στο εξωτερικό, οπότε καταχωρούνται απευθείας στα ίδια κεφάλαια.

Οι συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν από τη μετατροπή των μη χρηματικών στοιχείων σε εύλογη αξία καταχωρούνται στα αποτελέσματα χρήσεως, ενώ των διαθεσίμων προς πώληση στα ίδια κεφάλαια.

(γ) Εταιρίες του Ομίλου

Τα λειτουργικά αποτελέσματα και τα ίδια κεφάλαια όλων των εταιριών του Ομίλου (εκτός από εκείνες που λειτουργούν σε υπερπληθωριστικές οικονομίες), των οποίων το λειτουργικό νόμισμα είναι διαφορετικό από το νόμισμα παρουσίασης του Ομίλου, μετατρέπονται στο νόμισμα παρουσίασης του Ομίλου ως ακολούθως:

- Τα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού για κάθε ισολογισμό παρουσιάζονται και μετατρέπονται με τη συναλλαγματική ισοτιμία κατά την ημερομηνία του ισολογισμού.
- Τα έσοδα και έξοδα της κατάστασης αποτελεσμάτων χρήσεως της κάθε εταιρίας μετατρέπονται σύμφωνα με τη μέση ισοτιμία που διαμορφώνεται από την έναρξη της χρήσεως έως την ημερομηνία κλεισίματος του ισολογισμού.
- Όλες οι συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν από τα παραπάνω καταχωρούνται στο «αποθεματικό συναλλαγματικών διαφορών μετατροπής» των ιδίων κεφαλαίων.
- Κατά την πώληση θυγατρικών εταιριών που δραστηριοποιούνται στο εξωτερικό, οι σωρευμένες συναλλαγματικές διαφορές που υπάρχουν στο «αποθεματικό συναλλαγματικές διαφορές μετατροπής» των ιδίων κεφαλαίων, καταχωρούνται στα αποτελέσματα χρήσεως ως κέρδη ή ζημιές από την πώληση συμμετοχών.

Οι συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν από τα δάνεια που έχουν χαρακτηριστεί ως αντιστάθμιση κινδύνου των παραπάνω επενδύσεων, μεταφέρονται στο αποθεματικό «συναλλαγματικών διαφορών αντιστάθμισης κινδύνου» στα ίδια κεφάλαια.

Η υπεραξία και οι αναπροσαρμογές σε εύλογη αξία που προκύπτουν κατά την εξαγορά θυγατρικών που δραστηριοποιούνται στο εξωτερικό καταχωρούνται ως στοιχεία ενεργητικού/παθητικού της θυγατρικής εξωτερικού και μετατρέπονται σύμφωνα με την τιμή κλεισίματος που ισχύει κάθε φορά.

1.4 Ενσώματες ακινητοποιήσεις

Οι ενσώματες ακινητοποιήσεις απεικονίζονται στο ιστορικό κόστος κτήσεως μετά από την αφαίρεση των σωρευμένων αποσβέσεων και ζημιάς απομείωσης, εκτός από την κατηγορία «γήπεδα/οικόπεδα» (δεν περιλαμβάνονται τα λατομεία) όπου απεικονίζεται το ιστορικό κόστος κτήσεως απαλλαγμένο από τυχόν ζημιά απομείωσης.

Το κόστος συμπεριλαμβάνει δαπάνες που σχετίζονται άμεσα με την αγορά των παγίων στοιχείων και το κόστος περιβαλλοντικής αποκατάστασης, στο βαθμό που αυτό έχει καταχωρηθεί ως πρόβλεψη (βλέπε παράγραφο 1.19). Οι πρόσθετες δαπάνες συμπεριλαμβάνονται είτε στο αρχικό ποσό καταχώρησης του παγίου στοιχείου, είτε απεικονίζονται ως ξεχωριστό πάγιο στοιχείο, στην περίπτωση όπου υπάρχει μεγάλη πιθανότητα ότι από το συγκεκριμένο πάγιο θα προκύψουν για την Εταιρία μελλοντικές οικονομικές ωφέλειες και το κόστος του μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα. Οι πρόσθετες δαπάνες, αποσβένονται στη μικρότερη χρονική διάρκεια που προκύπτει: μεταξύ της υπολειπόμενης ωφέλιμης ζωής του περιουσιακού στοιχείου για το οποίο δημιουργούνται

και του χρονικού διαστήματος που μεσολαβεί μέχρι την επόμενη προγραμματισμένη βελτίωση του παγίου. Η σταθερή μέθοδος απόσβεσης, σύμφωνα με την εκτιμώμενη διάρκεια ωφέλιμης ζωής των παγίων, εφαρμόζεται για όλες τις ενσώματες ακινητοποιήσεις, εκτός των λατομείων, μέχρι να προκύψει η υπολειμματική αξία τους. Η εκτιμώμενη διάρκεια ωφέλιμης ζωής των σημαντικότερων κατηγοριών παγίων είναι ως ακολούθως:

Κτίρια	Έως 50 έτη
Μηχανήματα και εγκαταστάσεις	Έως 40 έτη
Μεταφορικά μέσα	5 έως 15 έτη
Εξοπλισμός Γραφείων και Έπιπλα*	3 έως 10 έτη
Λοιπά Πάγια μικρής αξίας	Έως 2 έτη

*συμπεριλαμβάνεται ο ηλεκτρονικός εξοπλισμός και τα λογισμικά προγράμματα.

Η απόσβεση των εκτάσεων/γηπέδων, όπου είναι εγκατεστημένα λατομεία, γίνεται σύμφωνα με την μέθοδο εξάντλησης των αποθεμάτων. Η εξάντληση των αποθεμάτων καταγράφεται καθώς η διαδικασία εξόρυξης προχωρεί σύμφωνα με τη μέθοδο παραγωγής ανά μονάδα. Τα υπόλοιπα γήπεδα δεν αποσβένονται.

Όταν ένα μηχάνημα αποτελείται από διαφορετικά συνθετικά μέρη τα οποία έχουν διαφορετική ωφέλιμη ζωή, τότε τα μέρη αυτά λογίζονται και αποσβένονται ως ξεχωριστά πάγια στοιχεία.

Οι υπολειμματικές αξίες καθώς και οι ωφέλιμες ζωές των παγίων αναθεωρούνται και αναπροσαρμόζονται, εφόσον κριθεί σκόπιμο, κατά την ημερομηνία του ισολογισμού. Όταν η αναπόσβεστη αξία ενός παγίου είναι μεγαλύτερη από την ανακτήσιμη αξία, τότε η αξία του παγίου αναπροσαρμόζεται στο ύψος του ανακτήσιμου ποσού (περισσότερες πληροφορίες στην παράγραφο 1.8-Απομείωση παγίων).

Τα κέρδη και οι ζημίες που προκύπτουν από την πώληση παγίων στοιχείων, προσδιορίζονται από τη διαφορά που προκύπτει μεταξύ του εσόδου και της αναπόσβεστης αξίας, όπως αυτή εμφανίζεται στα λογιστικά βιβλία και συμπεριλαμβάνεται στο λειτουργικό αποτέλεσμα.

Οι τόκοι που προέρχονται από δάνεια που συνάφθηκαν ειδικά ή γενικά για την χρηματοδότηση της κατασκευής περιουσιακών στοιχείων, κεφαλαιοποιούνται στη χρήση στην οποία προκύπτουν, κατά την διάρκεια της κατασκευαστικής περιόδου των παγίων.

1.5 Επενδυτικά ακίνητα

Τα επενδυτικά ακίνητα προορίζονται για τη δημιουργία εσόδων από ενοίκια ή κέρδους από την μεταπώλησή τους. Τα ακίνητα που αξιοποιούνται για τις λειτουργικές δραστηριότητες του Ομίλου, δεν θεωρούνται επενδυτικά αλλά λειτουργικά. Αυτό αποτελεί και το κριτήριο διαχωρισμού μεταξύ των επενδυτικών και των λειτουργικών ακινήτων.

Τα επενδυτικά ακίνητα ως μακροπρόθεσμα στοιχεία ενεργητικού εμφανίζονται στην εύλογη αξία η οποία προσδιορίζεται εσωτερικά σε ετήσια βάση, βασισμένη σε παρόμοιες συναλλαγές που έχουν λάβει χώρα σε ημερομηνία πλησίον της ημερομηνίας κατάρτισης του ισολογισμού. Οι τυχόν μεταβολές της εύλογης αξίας, που αντιπροσωπεύει την τιμή ελεύθερης αγοράς, καταχωρούνται στα λοιπά λειτουργικά έσοδα της κατάστασης αποτελεσμάτων.

1.6 Ασώματες ακινητοποιήσεις

(α) Υπεραξία

Η υπεραξία αντιπροσωπεύει το επιπλέον τίμημα που καταβάλλεται από τον Όμιλο για την απόκτηση νέων θυγατρικών εταιριών, κοινοπραξιών καθώς και συγγενών εταιριών. Προκύπτει από τη σύγκριση του τιμήματος που καταβάλλεται για την απόκτηση μιας νέας εταιρίας με την αναλογούσα στον Όμιλο εύλογη αξία των αποκτημένων στοιχείων ενεργητικού, των υποχρεώσεων και των ενδεχόμενων υποχρεώσεων της, κατά την ημερομηνία της απόκτησης. Η υπεραξία που προκύπτει από την απόκτηση νέων θυγατρικών εταιριών και κοινοπραξιών εμφανίζεται στις ασώματες ακινητοποιήσεις. Κάθε χρόνο διενεργείται έλεγχος της υπεραξίας για τυχόν απομείωση, η οποία μειώνει το αρχικό ποσό όπως αυτό απεικονίζεται στον ισολογισμό. Κατά τον υπολογισμό των κερδών ή ζημιών που προκύπτουν από την πώληση συμμετοχών, λαμβάνεται υπόψη η τυχόν υπεραξία της προς πώληση εταιρίας.

Για την ευχερέστερη διεκπεραίωση των ελέγχων απομείωσης (impairment test), το ποσό της υπεραξίας κατανέμεται σε μονάδες δημιουργίας ταμιακών ροών. Η μονάδα ταμιακών ροών είναι η μικρότερη προσδιορίσιμη ομάδα στοιχείων ενεργητικού που δημιουργεί ανεξάρτητες ταμιακές ροές και αντιπροσωπεύει το επίπεδο στο οποίο ο Όμιλος συλλέγει και παρουσιάζει τα οικονομικά στοιχεία για σκοπούς εσωτερικής πληροφόρησης. Η απομείωση για την υπεραξία, καθορίζεται με τον υπολογισμό του ανακτήσιμου ποσού από τις μονάδες ταμιακής ροής με τις οποίες συνδέεται η υπεραξία. Ζημίες απομείωσης που σχετίζονται με την υπεραξία, δεν μπορούν να αντιστραφούν σε μελλοντικές περιόδους. Ο Όμιλος πραγματοποιεί τον ετήσιο έλεγχο για απομείωση υπεραξίας στις 31 Δεκεμβρίου της εκάστοτε χρήσης.

Στην περίπτωση που η εύλογη αξία των ιδίων κεφαλαίων κατά την ημερομηνία εξαγοράς μίας εταιρίας είναι μεγαλύτερη από το τίμημα που δόθηκε για την απόκτησή της, τότε προκύπτει αρνητική υπεραξία (έσοδο), η οποία καταχωρείται απευθείας ως έσοδο στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

(β) Λογισμικό Η/Υ

Οι δαπάνες που πραγματοποιούνται για την ανάπτυξη και συντήρηση μηχανογραφικών προγραμμάτων αναγνωρίζονται ως έξοδο καθώς προκύπτουν. Οι δαπάνες που σχετίζονται άμεσα με αναγνωρίσιμα και μοναδικά προϊόντα λογισμικού, επί των οποίων ο Όμιλος έχει τον έλεγχο και υπάρχει η προοπτική να προσδώσουν μελλοντικά οικονομικά οφέλη πέραν του αρχικού κόστους

ανάπτυξης, για περισσότερες από μία χρήσεις, αναγνωρίζονται ως μέρος του λογαριασμού «έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός» των ενσώματων ακινητοποιήσεων. Οι άμεσες δαπάνες περιλαμβάνουν τις αμοιβές της ομάδας ανάπτυξης του λογισμικού και αναλογία γενικών εξόδων.

Το κόστος αγοράς ξεχωριστού λογισμικού, που αποτελείται από την τιμή αγοράς και τα άμεσα έξοδα για την ετοιμασία του λογισμικού για την προκαθορισμένη χρήση του, αναγνωρίζεται ως άυλο περιουσιακό στοιχείο, όταν αφορά αναγνωρίσιμο και μοναδικό προϊόν λογισμικού, το οποίο θα προσδώσει μελλοντικά οικονομικά οφέλη για περισσότερες από μία χρήσεις. Οι δαπάνες για λογισμικά προγράμματα αναγνωρίζονται ως άυλα περιουσιακά στοιχεία και αποσβένονται με βάση τη μέθοδο της σταθερής απόσβεσης για την περίοδο της ωφέλιμης ζωής τους (3 έτη).

(γ) Λοιπές ασώματες ακινητοποιήσεις

Δικαιώματα ευρεσιτεχνίας, εμπορικά σήματα, άδειες εκμετάλλευσης λατομείων και πελατειακές σχέσεις εμφανίζονται στο ιστορικό κόστος κτήσεως. Έχουν ορισμένη διάρκεια ζωής, και το κόστος τους αποσβένεται με τη μέθοδο σταθερής απόσβεσης κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους, που δεν ξεπερνά την περίοδο των 20 ετών.

1.7 Δαπάνες απογύμνωσης λατομείων

Δαπάνες που σχετίζονται με την απογύμνωση της επιφάνειας λατομείων, αναβάλλονται και εμφανίζονται στις λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις. Αποσβένονται με βάση τη μέθοδο της λειτουργικής φθοράς, αναλογικά με την εξόρυξη των ορυκτών αποθεμάτων. Η απόσβεση των δαπανών απογύμνωσης λατομείων εμπεριέχεται στις αποσβέσεις που αναλογούν στο κόστος πωλήσεων στην ενοποιημένη κατάσταση αποτελεσμάτων.

1.8 Απομείωση ενσώματων και ασώματων ακινητοποιήσεων (εξαιρούμενης της υπεραξίας)

Οι ακινητοποιήσεις που έχουν απροσδιόριστη διάρκεια ωφέλιμη ζωή (γην που δεν σχετίζεται με λατομεία) δεν υπόκεινται σε απόσβεση και ελέγχονται ετησίως για τυχόν απομείωση. Για τα πάγια που υπόκεινται σε απόσβεση πραγματοποιείται έλεγχος απομείωσης, όταν τα γεγονότα και οι συνθήκες υποδεικνύουν ότι η αναπόσβεστη αξία τους μπορεί να μην είναι πλέον ανακτήσιμη. Εάν η αναπόσβεστη αξία των παγίων στοιχείων υπερβαίνει την ανακτήσιμη αξία τους, το επιπλέον ποσό αφορά ζημία απομείωσης, η οποία καταχωρείται απευθείας ως δαπάνη στα αποτελέσματα. Το μεγαλύτερο ποσό που προκύπτει από τη σύγκριση μεταξύ της εύλογης αξίας του παγίου που καθορίζεται από συγκρίσιμες συναλλαγές, αφού εξαιρεθούν οι δαπάνες που πραγματοποιούνται κατά την πώληση, και της αξίας χρήσεώς του (value in use) όπως καθορίζεται από τις προεξοφλημένες ταμιακές ροές, αποτελεί την ανακτήσιμη αξία του παγίου. Τα περιουσιακά στοιχεία ομαδοποιούνται για σκοπούς ελέγχου απομείωσης στο χαμηλότερο δυνατό επίπεδο.

1.9 Μισθώσεις – όταν εταιρία του Ομίλου είναι ο μισθωτής

Οι μισθώσεις, για τις οποίες ουσιαστικά όλοι οι κίνδυνοι και ωφέλειες του μισθωμένου στοιχείου παραμένουν στον εκμισθωτή χαρακτηρίζονται ως λειτουργικές μισθώσεις. Τα ποσά που καταβάλλονται για την εξόφληση των δόσεων των ανωτέρω μισθώσεων (καθαρά από τυχόν κίνητρα από τον μισθωτή) καταχωρούνται στην κατάσταση αποτελεσμάτων, σύμφωνα με ένα σταθερό ρυθμό, καθόλη τη διάρκεια της μίσθωσης.

Οι μισθώσεις που αφορούν ενσώματες ακινητοποιήσεις για τις οποίες ο Όμιλος έχει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τις ωφέλειες των μισθωμένων παγίων χαρακτηρίζονται ως χρηματοδοτικές μισθώσεις. Οι χρηματοδοτικές μισθώσεις κεφαλαιοποιούνται κατά την έναρξη της μίσθωσης στη χαμηλότερη αξία που προκύπτει μεταξύ της εύλογης αξίας του παγίου στοιχείου και της παρούσας αξίας των ελάχιστων μισθωμάτων. Κάθε καταβολή μισθώματος αναλύεται στο τμήμα εκείνο που μειώνει την υποχρέωση και στο τμήμα που αφορά την χρηματοοικονομική δαπάνη, ώστε να επιτυγχάνεται ένα σταθερό επιτόκιο καθόλη την διάρκεια της υπολειπόμενης χρηματοδοτικής υποχρέωσης. Οι υποχρεώσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις καταχωρούνται στο παθητικό χωρίς να περιλαμβάνουν χρηματοοικονομικές δαπάνες. Το μέρος της χρηματοοικονομικής δαπάνης που αναφέρεται στο επιτόκιο χρεώνεται στα αποτελέσματα χρήσης καθόλη τη διάρκεια εκμίσθωσης, ώστε να επιτυγχάνεται ένα σταθερό περιοδικό ποσοστό επιτοκίου για το υπόλοιπο της υποχρέωσης σε κάθε περίοδο. Οι ενσώματες ακινητοποιήσεις που αποκτήθηκαν με σύναψη χρηματοδοτικών μισθώσεων αποσβένονται σύμφωνα με την ωφέλιμη διάρκεια ζωής των παγίων.

1.10 Αποθέματα

Τα αποθέματα εμφανίζονται στη χαμηλότερη αξία μεταξύ του κόστους κτήσης και της καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας. Το κόστος προσδιορίζεται με τη μέθοδο του μέσου σταθμικού όρου. Το κόστος των ετοιμών προϊόντων και της παραγωγής σε εξέλιξη αποτελείται από τις πρώτες ύλες, την άμεση εργασία, τις άμεσες δαπάνες και τα γενικά βιομηχανικά έξοδα που συνδέονται με την παραγωγή (σύμφωνα με την κανονική παραγωγική δυναμικότητα) ενώ δεν συμπεριλαμβάνεται το κόστος δανεισμού. Η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία είναι η εκτιμώμενη τιμή πώλησης κατά τη συνήθη πορεία των εργασιών, μειωμένη με το κόστος ολοκλήρωσης της πώλησης και των εξόδων διάθεσης.

Κατάλληλες προβλέψεις σχηματίζονται για απαξιωμένα, άχρηστα και αποθέματα με πολύ χαμηλή κίνηση στην αγορά. Οι μειώσεις της αξίας των αποθεμάτων στην καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία και οι λοιπές ζημίες από αποθέματα καταχωρούνται στην κατάσταση αποτελεσμάτων κατά την περίοδο που εμφανίζονται.

1.11 Εμπορικές απαιτήσεις

Οι εμπορικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία και ύστερα αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος μείον τις προβλέψεις για απομείωση, χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Όταν ο Όμιλος έχει αντικειμενικές ενδείξεις ότι δεν θα εισπράξει όλα τα οφειλόμενα σε αυτόν ποσά, σύμφωνα με τους όρους της κάθε συμφωνίας, σχηματίζει πρόβλεψη για απομείωση εμπορικών απαιτήσεων. Το ύψος της πρόβλεψης διαμορφώνεται από τη διαφορά που προκύπτει μεταξύ της λογι-

στικής αξίας των απαιτήσεων και τις παρούσας αξίας των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμιακών ροών, οι οποίες προεξοφλούνται με το πραγματικό επιτόκιο. Το ποσό της πρόβλεψης καταχωρείται ως δαπάνη στα άλλα έξοδα εκμετάλλευσης στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

1.12 Διαθέσιμα και ταμιακά ισοδύναμα

Τα διαθέσιμα και ταμιακά ισοδύναμα περιλαμβάνουν μετρητά, καταθέσεις όψεως, επενδύσεις σε άμεσα ρευστοποιήσιμα στοιχεία λήξης τριών μηνών ή και λιγότερο και τραπεζικές υπεραναλήψεις. Οι υπεραναλήψεις απεικονίζονται στο παθητικό στις βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις. Τα στοιχεία των διαθεσίμων και ταμιακών ισοδυνάμων έχουν αμελητέο κίνδυνο μεταβολής στην αξία.

1.13 Μετοχικό κεφάλαιο

(α) Οι κοινές και προνομιούχες χωρίς δικαίωμα ψήφου μετοχές εμφανίζονται στο μετοχικό κεφάλαιο στα ίδια κεφάλαια. Το μετοχικό κεφάλαιο απεικονίζει την αξία των μετοχών της Εταιρίας που έχουν εκδοθεί και είναι σε κυκλοφορία. Το τίμημα που καταβλήθηκε πλέον της ονομαστικής αξίας ανά μετοχή καταχωρείται στο λογαριασμό «Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο» στα ίδια κεφάλαια.

(β) Πρόσθετες δαπάνες που έχουν άμεση σχέση με την έκδοση νέων μετοχών καταχωρούνται στα ίδια κεφάλαια αφαιρετικά από τα έσοδα της έκδοσης, καθαρά από φόρους.

(γ) Όταν η Εταιρία ή οι θυγατρικές της αγοράσουν μέρος του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρίας, το ποσό που καταβλήθηκε συμπεριλαμβανόμενης οποιασδήποτε δαπάνης, καθαρό από φόρους, εμφανίζεται αφαιρετικά στα ίδια κεφάλαια ως ίδιες μετοχές, μέχρι ακυρώσεως των μετοχών. Όταν οι ίδιες μετοχές στη συνέχεια πωληθούν ή επανεκδοθούν, η αξία οποιασδήποτε τέτοιας συναλλαγής καταχωρείται απευθείας στα ίδια κεφάλαια.

1.14 Δανειακές υποχρεώσεις

Οι δανειακές υποχρεώσεις καταχωρούνται αρχικά στην εύλογη αξία τους, καθαρές από τα άμεσα έξοδα σύναψής τους (τραπεζικά έξοδα και προμήθειες). Στις περιόδους που ακολουθούν οι δανειακές υποχρεώσεις απεικονίζονται στο αναπόσβεστο ποσό με τη χρησιμοποίηση της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου. Όποια διαφορά προκύψει μεταξύ των εισπράξεων (καθαρών από έξοδα συναλλαγών) και της αξίας εξόφλησης καταχωρείται στην κατάσταση αποτελεσμάτων κατά τη διάρκεια του δανεισμού.

Οι δανειακές υποχρεώσεις ταξινομούνται ως βραχυπρόθεσμες εκτός από τις περιπτώσεις που ο Όμιλος έχει το ανεπιφύλακτο δικαίωμα να αναβάλλει την εξόφληση της υποχρέωσης για τουλάχιστον 12 μήνες μετά την ημερομηνία του ισολογισμού.

1.15 Τρέχων και αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος

Ο τρέχων φόρος εισοδήματος υπολογίζεται βάσει των οικονομικών καταστάσεων κάθε μίας εκ των εταιριών που συμπεριλαμβάνονται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις και βάσει της ισχύουσας φορολογικής νομοθεσίας στη χώρα λειτουργίας των εταιριών. Η επιβάρυνση από το φόρο εισοδήματος έγκειται στο φόρο εισοδήματος της τρέχουσας χρήσης βάσει των αποτελεσμάτων των εταιριών του Ομίλου, όπως αυτά έχουν αναμορφωθεί στις φορολογικές δηλώσεις τους, εφαρμόζοντας τον ισχύοντα φορολογικό συντελεστή.

Η πρόβλεψη των αναβαλλόμενων φόρων εισοδήματος διαμορφώθηκε με τη χρήση της μεθόδου υπολογισμού με βάση τον ισολογισμό, λαμβάνοντας υπόψη τις προσωρινές διαφορές που προκύπτουν μεταξύ της φορολογικής βάσης των στοιχείων ενεργητικού ή υποχρεώσεων και των αντίστοιχων ποσών που εμφανίζονται στις λογιστικές οικονομικές καταστάσεις. Εάν ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος προκύπτει από την αρχική καταχώρηση ενός στοιχείου ενεργητικού ή υποχρεώσεων, σε συναλλαγή άλλη εκτός από εκείνη της συνένωσης επιχειρήσεων και κατά τη στιγμή της συναλλαγής, δεν επηρεάζει ούτε τα λογιστικά ούτε τα φορολογητέα κέρδη και ζημίες, δεν καταχωρείται.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται, στο βαθμό που υπάρχουν επαρκή μελλοντικά φορολογητέα κέρδη και αντιστροφές αναβαλλόμενων φορολογικών υποχρεώσεων, τα οποία μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την τακτοποίηση των προσωρινών διαφορών.

Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις αναγνωρίζονται για προσωρινές διαφορές, που προέρχονται από επενδύσεις σε θυγατρικές, κοινοπραξίες και συγγενείς επιχειρήσεις, εκτός εάν ο Όμιλος είναι σε θέση να ελέγξει την αντιστροφή των προσωρινών διαφορών και αναμένεται ότι οι προσωρινές διαφορές δεν θα αντιστραφούν στο προσεχές μέλλον.

Η αναβαλλόμενη φορολογία εισοδήματος προσδιορίζεται με τη χρήση των φορολογικών συντελεστών που ισχύουν κατά την ημερομηνία του ισολογισμού και οι οποίοι αναμένεται να εφαρμοστούν, όταν το στοιχείο ενεργητικού που είναι σχετικό με τον αναβαλλόμενο φόρο εισοδήματος πραγματοποιηθεί, ή οι σχετικές με τον αναβαλλόμενο φόρο υποχρεώσεις τακτοποιηθούν. Ο αναβαλλόμενος φόρος καταχωρείται στην κατάσταση αποτελεσμάτων, εκτός αν έχει σχέση με συναλλαγές που επηρεάζουν απευθείας τα ίδια κεφάλαια, οπότε ο αναβαλλόμενος φόρος καταχωρείται επίσης στα ίδια κεφάλαια.

1.16 Παροχές σε εργαζομένους

(α) Συνταξιοδότηση και άλλες υποχρεώσεις λόγω εξόδου από την υπηρεσία

Ανάλογα με τις συνθήκες και πρακτικές που ισχύουν στις χώρες όπου δραστηριοποιείται ο Όμιλος, ορισμένες από τις εταιρίες του Ομίλου έχουν διάφορες κατηγορίες προγραμμάτων συνταξιοδότησης. Τα προγράμματα αυτά είναι είτε χρηματοδοτούμενα είτε μη χρηματοδοτούμενα. Τα χρηματοδοτούμενα προγράμματα χρηματοδοτούνται με καταβολή εισφορών σε ένα κοινό ταμείο, οι οποίες προσδιορίζονται σύμφωνα με τις περιοδικά εκτελούμενες αναλογιστικές μελέτες. Ως πρόγραμμα καθορισμένων πα-

ροχών ορίζεται ένα συνταξιοδοτικό πρόγραμμα, το οποίο καθορίζει την παροχή ενός ποσού ως σύνταξη, συνήθως σε συνάρτηση με έναν ή περισσότερους παράγοντες, όπως είναι η ηλικία, τα χρόνια υπηρεσίας ή η αποζημίωση.

Ως πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών ορίζεται ένα πρόγραμμα συνταξιοδότησης στα πλαίσια του οποίου ο Όμιλος καταβάλλει σταθερές εισφορές σε μία ξεχωριστή οντότητα (ένα ασφαλιστικό ταμείο) και δε θα έχει καμία νομική ή τεκμαιρόμενη υποχρέωση να καταβάλλει πρόσθετες εισφορές στην περίπτωση που οι πόροι του ταμείου δε θα είναι αρκετοί ώστε να καταβάλλει στους εργαζομένους παροχές, ανάλογες με τα χρόνια υπηρεσίας στην τρέχουσα και σε προηγούμενες περιόδους.

Υποχρέωση που προκύπτει σχετικά με τα προγράμματα συνταξιοδότησης, συμπεριλαμβανομένων και των μη-χρηματοδοτούμενων παροχών αποζημίωσης λόγω εξόδου από την υπηρεσία, είναι η παρούσα αξία της δέσμευσης για την καθορισμένη παροχή κατά την ημερομηνία του ισολογισμού, μείον την εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος (όταν είναι χρηματοδοτούμενο), μαζί με τις μεταβολές που προκύπτουν από μη αναγνωρισμένα αναλογιστικά κέρδη και ζημιές καθώς και το κόστος της προϋπηρεσίας. Ο υπολογισμός της δέσμευσης καθορισμένης παροχής, από ανεξάρτητους αναλογιστές με τη χρήση της μεθόδου της προβλεπόμενης πιστωτικής μονάδας (projected unit credit method) γίνεται σε ετήσια βάση. Η παρούσα αξία της δέσμευσης καθορισμένης παροχής προσδιορίζεται από τις εκτιμώμενες μελλοντικές ταμιακές εκροές, με τη χρησιμοποίηση των επιτοκίων των κρατικών ή εταιρικών ομολόγων υψηλής αξιοπιστίας τα οποία έχουν ημερομηνία λήξης που προσεγγίζει την ημερομηνία λήξης της σχετικής υποχρέωσης.

Τα αναλογιστικά κέρδη και ζημιές που προκύπτουν από εμπειρικές αναπροσαρμογές και αλλαγές στις αναλογιστικές υποθέσεις που υπερβαίνουν σωρευτικά το 10% της προβλεπόμενης υποχρέωσης της παροχής στην αρχή κάθε περιόδου, καταχωρούνται στα άλλα έσοδα/έξοδα εκμετάλλευσης στην κατάσταση αποτελεσμάτων ισόποσα ανάλογα με το μέσο χρόνο εναπομένουσας υπηρεσίας των εργαζομένων που αφορά.

Για τα προγράμματα καθορισμένων εισφορών, η εταιρία καταβάλλει εισφορές υποχρεωτικά σε ένα ξεχωριστό ασφαλιστικό ταμείο, είτε βάσει σύμβασης είτε εθελοντικά. Από την στιγμή που οι εισφορές καταβληθούν, η εταιρία δεν έχει υποχρέωση πρόσθετης καταβολής εισφορών. Οι τακτικές εισφορές συνιστούν καθαρές περιοδικές δαπάνες για τη χρήση που πρέπει να καταβληθούν και ως δαπάνες περιλαμβάνονται στις αμοιβές προσωπικού.

(β) Παροχές εξόδου από την υπηρεσία

Οι παροχές λόγω εξόδου από την υπηρεσία είναι καταβλητέες πριν από την προβλεπόμενη ημερομηνία αποχώρησης (συνταξιοδότησης) κάθε φορά που η απασχόληση ενός εργαζομένου τερματιστεί ή οπότε ένας εργαζόμενος αποδέχεται εθελουσία έξοδο ως αντάλλαγμα. Όταν η απασχόληση ενός εργαζομένου τερματιστεί στην κανονική ημερομηνία συνταξιοδότησης, το δικαίωμα σε αυτά τα ωφελήματα είναι συνήθως με βάση το χρόνο εναπομένουσας υπηρεσίας του εργαζομένου και της συμπλήρωσης μιας ελάχιστης περιόδου απασχόλησης. Τα αναμενόμενα κόστη για αυτά τα ωφελήματα προβλέπονται κατά την περίοδο της υπηρεσίας, χρησιμοποιώντας παρόμοιο λογιστικό χειρισμό με το συνταξιοδοτικό πρόγραμμα καθορισμένων παροχών.

Όσον αφορά τον τερματισμό της εργασίας πριν από την κανονική ημερομηνία συνταξιοδότησης ή την εθελουσία αποχώρηση, ο Όμιλος καταχωρεί παροχές λόγω εξόδου από την υπηρεσία, όταν είναι αποδεδειγμένα δεσμευμένος είτε να τερματίσει την απασχόληση των εργαζομένων σύμφωνα με ένα λεπτομερές επίσημο πρόγραμμα, χωρίς να υπάρχει η πιθανότητα να ανακληθεί, είτε να παρέχει παροχές για έξοδο από την υπηρεσία προκειμένου να ενθαρρύνει την εθελουσία αποχώρηση. Τέτοιες παροχές που είναι καταβλητέες σε διάστημα μεγαλύτερο των 12 μηνών από την ημερομηνία του ισολογισμού προεξοφλούνται στην παρούσα αξία τους.

(γ) Προγράμματα συμμετοχής των εργαζομένων στη διανομή των κερδών (profit sharing) και πρόσθετων αμοιβών λόγω απόδοσης (bonus)

Η υποχρέωση για παροχές προς τους εργαζομένους με τη μορφή συμμετοχής στην διανομή των κερδών και πρόσθετων αμοιβών λόγω απόδοσης καταχωρούνται στις λοιπές προβλέψεις όταν ισχύει μια από τις επόμενες συνθήκες:

- υπάρχει ένα επίσημο πρόγραμμα και τα καταβλητέα ποσά έχουν προσδιοριστεί πριν από την ημερομηνία δημοσίευσης των οικονομικών καταστάσεων, ή
- οι προηγούμενες πρακτικές έχουν δημιουργήσει την προσδοκία στους εργαζομένους ότι θα τους καταβληθεί επίδομα απόδοσης/συμμετοχής στα κέρδη και το ποσό μπορεί να προσδιοριστεί πριν από την δημοσίευση των οικονομικών καταστάσεων.

Οι υποχρεώσεις για τα προγράμματα συμμετοχής των εργαζομένων στη διανομή των κερδών και πρόσθετων αμοιβών λόγω απόδοσης αναμένεται να διευθετηθούν μέσα σε 12 μήνες και υπολογίζονται στα ποσά που αναμένεται να καταβληθούν όταν οι υποχρεώσεις διευθετηθούν.

(δ) Παροχές σε συμμετοχικούς τίτλους (Equity Compensation Benefits)

Τα δικαιώματα προαίρεσης μετοχών χορηγούνται σε συγκεκριμένα στελέχη υψηλών βαθμίδων σε τιμή μειωμένη από την τιμή αγοράς της μετοχής που ισχύει κατά την ημερομηνία έναρξης εφαρμογής του προγράμματος (όσον αφορά το παλιό πρόγραμμα) και στην ονομαστική αξία των μετοχών (όσον αφορά τα νέα προγράμματα), στις αντίστοιχες ημερομηνίες των χορηγήσεων και μπορούν να εξασκηθούν σε αυτές τις τιμές. Τα δικαιώματα μπορούν να εξασκηθούν μέσα σε έξι μήνες από την ημερομηνία χορηγήσής τους για το παλιό πρόγραμμα, και μέσα σε δώδεκα μήνες για το νέα προγράμματα. Κάθε δικαίωμα πρέπει να εξασκηθεί μετά την περίοδο κατοχύρωσης. Τα δύο προγράμματα έχουν συμβατική διάρκεια τριών ετών.

Η εύλογη αξία των υπηρεσιών των εργαζομένων, στους οποίους παρέχεται δικαίωμα προαίρεσης μετοχών, αναγνωρίζεται ως δαπάνη. Το σύνολο της δαπάνης των δικαιωμάτων κατά τη διάρκεια της περιόδου κατοχύρωσης, προσδιορίζεται με βάση την εύλογη αξία των δικαιωμάτων που παρέχονται. Σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού ο Όμιλος επανεξετάζει τις εκτιμήσεις του για τον αριθμό των δικαιωμάτων που αναμένεται να ασκηθούν και αναγνωρίζει την τυχόν υπάρχουσα προσαρμογή, στο κόστος πωλήσεων και στα διοικητικά έξοδα, στην κατάσταση αποτελεσμάτων με αντίστοιχη επίδραση σε ειδικό λογαριασμό των ιδίων κεφαλαίων. Κατά την άσκηση των δικαιωμάτων τα ποσά που εισπράττονται μειωμένα με τα έξοδα συναλλαγής, καταχωρούνται στο μετοχικό κεφάλαιο (ονομαστική αξία) και στο αποθεματικό υπέρ το άρτιο.

Ο Όμιλος υπολογίζει το κόστος των χορηγούμενων δικαιωμάτων που παραχωρούνται στους υπαλλήλους, σύμφωνα με την εύλογη αξία των συμμετοχικών τίτλων την ημερομηνία που αυτοί χορηγήθηκαν. Η υπολογιζόμενη εύλογη αξία των αμοιβών βάσει μετο-

κών απαιτεί τον καθορισμό ενός κατάλληλου μοντέλου αποτίμησης συμμετοχικών τίτλων, που εξαρτάται από τους όρους και τις συνθήκες της παραχώρησης. Επίσης, απαιτεί τον καθορισμό των κατάλληλων δεδομένων για το μοντέλο αποτίμησης, στα οποία συμπεριλαμβάνονται η προσδοκόμενη ζωής του δικαιώματος προαίρεσης, η διακύμανση και η μερισματική απόδοση, καθώς και οι υποθέσεις που γίνονται για όλα τα παραπάνω.

1.17 Κρατικές επιχορηγήσεις για αγορά παγίου εξοπλισμού

Οι κρατικές επιχορηγήσεις καταχωρούνται στην εύλογη αξία τους όταν υπάρχει η βεβαιότητα ότι η επιχορήγηση θα εισπραχθεί και ο Όμιλος θα συμμορφωθεί με όλους τους σχετικούς όρους.

Οι κρατικές επιχορηγήσεις που αφορούν δαπάνες, καταχωρούνται στην κατάσταση αποτελεσμάτων όταν καταχωρείται και η επιχορηγούμενη δαπάνη έτσι ώστε να υπάρχει αντιστοίχιση του εσόδου με τη δαπάνη.

Οι κρατικές επιχορηγήσεις που προορίζονται για αγορά παγίου εξοπλισμού, καταχωρούνται στις λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις και πιστώνονται στις αποσβέσεις σχετικές με το κόστος πωλήσεων, στην κατάσταση αποτελεσμάτων, με τη μέθοδο της σταθερής απόσβεσης σύμφωνα με τη διάρκεια της αναμενόμενης ωφέλιμης ζωής των αντίστοιχων επιχορηγούμενων παγίων.

1.18 Προβλέψεις

Η αναγνώριση των προβλέψεων γίνεται όταν ο Όμιλος μπορεί να διαμορφώσει μία αξιόπιστη εκτίμηση για μία εύλογη νομική ή συμβατική υποχρέωση, που εμφανίζεται ως αποτέλεσμα προηγούμενων γεγονότων και υπάρχει η πιθανότητα να απαιτηθεί μια εκροή πόρων προκειμένου να γίνει η τακτοποίηση αυτής της υποχρέωσης. Όταν ο Όμιλος αναμένει μια πρόβλεψη να αποδοθεί, π.χ. από ένα ασφαλιστικό συμβόλαιο, και υπάρχει απόλυτη βεβαιότητα για την είσπραξή της, τότε η συγκεκριμένη αποζημίωση καταχωρείται ως ξεχωριστή απαίτηση.

Ο Όμιλος δημιουργεί πρόβλεψη για επαχθείς συμβάσεις όταν η ωφέλεια που αναμένεται να προκύψει από αυτές τις συμβάσεις, είναι μικρότερη από τα αναπόφευκτα έξοδα συμμόρφωσης προς τις συμβατικές υποχρεώσεις.

Οι προβλέψεις αναδιάρθρωσης περιλαμβάνουν ποινές από πρόωρη λήξη μισθώσεων και πληρωμές αποζημιώσεων εργαζομένων λόγω εξόδου από την υπηρεσία, και καταχωρούνται στην περίοδο εκείνη που δημιουργείται για τον Όμιλο νομική ή συμβατική δέσμευση της τακτοποίησης της πληρωμής. Δαπάνες συνδεδεμένες με τις συνήθειες δραστηριότητες του Ομίλου, δε εγγράφονται ως προβλέψεις.

Οι μακροπρόθεσμες προβλέψεις μιας συγκεκριμένης υποχρέωσης προσδιορίζονται με την προεξόφληση των αναμενόμενων μελλοντικών ταμιακών ροών που αφορούν την υποχρέωση, έχοντας λάβει υπόψη τους σχετικούς κινδύνους.

1.19 Δαπάνες περιβαλλοντικής αποκατάστασης

Οι εταιρίες του Ομίλου υποχρεούνται να αποκαταστήσουν τα λατομεία και τις τοποθεσίες εξόρυξης που εκμεταλλεύτηκαν στο τέλος της παραγωγικής ζωής, σύμφωνα με αποδεκτούς όρους από τις αρμόδιες αρχές και με συνέπεια προς τις περιβαλλοντικές αρχές του Ομίλου. Οι προβλέψεις για την περιβαλλοντική αποκατάσταση αναγνωρίζονται όταν ο Όμιλος έχει νομική ή συμβατική υποχρέωση ως αποτέλεσμα προηγούμενων γεγονότων και υπάρχει η πιθανότητα να απαιτηθεί μια εκροή πόρων, η οποία μπορεί να τεκμηριωθεί επαρκώς, προκειμένου να γίνει η τακτοποίηση της υποχρέωσης.

Ο υπολογισμός των μελλοντικών δαπανών για αυτές τις υποχρεώσεις είναι περίπλοκος και απαιτεί από τη Διοίκηση να προβεί σε κρίσεις και εκτιμήσεις λόγω του ότι οι περισσότερες από αυτές τις υποχρεώσεις θα εκπληρωθούν στο μέλλον επηρεαζόμενες από αλλαγές στην τεχνολογία και από περιβαλλοντικούς παράγοντες, παράγοντες ασφάλειας, επιχειρησιακούς, πολιτικούς και νομικούς.

Οι δαπάνες που σχετίζονται με δραστηριότητες αποκατάστασης αποτιμώνται στην παρούσα αξία των μελλοντικών ταμιακών εκροών που αναμένονται να επέλθουν και αναγνωρίζονται ως ξεχωριστά στοιχεία ενεργητικού στις ενσώματες ακινητοποιήσεις με αντίστοιχη αναγνώριση της υποχρέωσης. Το κεφαλαιοποιημένο κόστος αποσβένεται κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής των στοιχείων ενεργητικού και τυχόν μεταβολές στην καθαρή παρούσα αξία των αναμενόμενων υποχρεώσεων, περιλαμβάνεται στα έξοδα χρηματοδότησης, εκτός εάν προκύπτουν από αλλαγές στις λογιστικές εκτιμήσεις αποτίμησης.

1.20 Αναγνώριση εσόδων

Τα έσοδα περιλαμβάνουν την αξία πώλησης των αγαθών και υπηρεσιών, απαλλαγμένη από τον φόρο προστιθέμενης αξίας (Φ.Π.Α.), τις επιστροφές, τις εκπτώσεις, και αφού διενεργηθούν οι απαλοιφές των ενδοομιλικών εσόδων. Τα έσοδα από τις πωλήσεις αγαθών καταχωρούνται όταν οι σημαντικοί κίνδυνοι και οι ωφέλειες που απορρέουν από την κυριότητα των αγαθών μεταβιβάζονται στον αγοραστή (συνήθως με την παράδοση και την αποδοχή από μέρους του) και η είσπραξη των αντίστοιχων ποσών είναι σχεδόν βέβαιη.

Τα έσοδα που προέρχονται από υπηρεσίες αναγνωρίζονται ως δεδουλευμένα, σύμφωνα με τα αναγραφόμενα σε σχετικές συμφωνίες.

Τα έσοδα από τόκους καταχωρούνται σε καθορισμένα χρονικά διαστήματα, αφού ληφθούν υπόψη το οφειλόμενο κεφάλαιο και το πραγματικό επιτόκιο που ισχύει, μέχρι τη λήξη της περιόδου, εφόσον υπάρχει η βεβαιότητα ότι τα έσοδα αυτά θα εισπραχθούν από τον Όμιλο.

Τα έσοδα από μερίσματα καταχωρούνται στην κατάσταση αποτελεσμάτων όταν το δικαίωμα είσπραξής τους έχει κατοχυρωθεί.

1.21 Μερίσματα που πληρώθηκαν

Τα μερίσματα καταχωρούνται στις οικονομικές καταστάσεις της χρήσης εκείνης στην οποία η πρόταση διανομής από τη Διοίκηση εγκρίνεται από την ετήσια Γενική Συνέλευση των μετόχων.

1.22 Πληροφόρηση κατά τομέα

Τα προϊόντα ή υπηρεσίες που προσφέρονται σε ένα πρωτεύοντα γεωγραφικό τομέα, διέπονται από κινδύνους και αποδόσεις που χαρακτηρίζουν το οικονομικό περιβάλλον του συγκεκριμένου τομέα και διαφέρουν από τους κινδύνους και αποδόσεις που ισχύουν σε άλλα οικονομικά περιβάλλοντα. Το ίδιο ισχύει και για τους δευτερογενείς τομείς ανά επιχειρηματική δραστηριότητα του Ομίλου οι οποίοι προσφέρουν προϊόντα ή υπηρεσίες που υπόκεινται σε διαφορετικούς κινδύνους και αποδόσεις από ότι ισχύει σε άλλες δραστηριότητες.

1.23 Δικαιώματα εκπομπής ρύπων CO₂

Οι εκπομπές CO₂ αναγνωρίζονται με βάση τη μέθοδο της καθαρής υποχρέωσης, σύμφωνα με την οποία, η Εταιρία αναγνωρίζει υποχρέωση από εκπομπές CO₂, όταν οι πραγματικές εκπομπές υπερβαίνουν τα κατανεμημένα δικαιώματα εκπομπής. Τα δικαιώματα που αποκτώνται πλέον των απαιτούμενων για την κάλυψη των ελλειμμάτων, αναγνωρίζονται ως στοιχεία ενεργητικού στο κόστος κτήσης τους.

1.24 Χρηματοοικονομικά εργαλεία

Λογιστική για παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα και τις δραστηριότητες αντιστάθμισης κινδύνου

Τα παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα καταχωρούνται αρχικά στον ισολογισμό στο αρχικό κόστος και στη συνέχεια αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους. Η μέθοδος αναγνώρισης του κέρδους ή της ζημίας που προκύπτει, εξαρτάται από τη φύση του στοιχείου του οποίου ο κίνδυνος αντισταθμίζεται. Ο Όμιλος προσδιορίζει συγκεκριμένα παράγωγα είτε ως (1) αντιστάθμιση εύλογης αξίας στοιχείων ενεργητικού ή παθητικού (fair value hedge), είτε ως (2) αντιστάθμιση μιας προϋπολογισθείσας συναλλαγής ή μιας δέσμευσης της Εταιρίας (cash flow hedge), είτε ως (3) αντιστάθμιση μιας επένδυσης σε θυγατρική εξωτερικού. Ορισμένες συναλλαγές παραγώγων, ενώ παρέχουν αποτελεσματική αντιστάθμιση των κινδύνων που αντιμετωπίζει ο Όμιλος, δε πληρούν τους όρους ώστε να εφαρμοστούν σε αυτές οι σχετικές διατάξεις των Δ.Π.Χ.Π. που αφορούν τον λογιστικό χειρισμό παραγώγων πλήρους αντιστάθμισης κινδύνων.

Κέρδη και ζημιές από μεταγενέστερες αποτιμήσεις

Τα κέρδη και οι ζημιές από μεταγενέστερες αποτιμήσεις καταχωρούνται ως εξής:

Κέρδη και ζημιές από την αλλαγή της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών προϊόντων, που δεν είναι μέρος μιας σχέσης αντιστάθμισης κινδύνου, καταχωρούνται στα έσοδα/έξοδα χρηματοοικονομικής λειτουργίας της κατάστασης λογαριασμού αποτελεσμάτων της χρήσης στην οποία προκύπτουν.

Κέρδη και ζημιές από την αποτίμηση μέσω αντιστάθμισης εύλογης αξίας (fair value hedge), συμπεριλαμβανομένης της αντιστάθμισης εύλογης αξίας των συναλλαγών σε ξένο νόμισμα, καταχωρούνται άμεσα στα έσοδα/έξοδα χρηματοοικονομικής λειτουργίας της κατάστασης λογαριασμού αποτελεσμάτων χρήσεως.

Κέρδη και ζημιές από αποτίμηση μέσω αντιστάθμισης ταμιακών ροών (cash flow hedge), συμπεριλαμβανομένης της αντιστάθμισης ταμιακών ροών για συναλλαγές σε ξένο νόμισμα και για συμφωνίες ανταλλαγής επιτοκίου, καταχωρούνται κατευθείαν στις συναλλαγματικές διαφορές αντιστάθμισης κινδύνου στα λοιπά αποθεματικά. Σε περίπτωση που η αντιστάθμιση κάποιας δέσμευσης του Ομίλου ή προβλεπόμενης συναλλαγής έχει ως αποτέλεσμα την καταχώριση στοιχείου ενεργητικού ή υποχρέωσης, τότε το σωρευτικό ποσό που καταχωρείται στα ίδια κεφάλαια προσαρμόζεται έναντι της αρχικής αποτίμησης του στοιχείου ενεργητικού ή υποχρέωσης. Για τις υπόλοιπες αντισταθμίσεις ταμιακών ροών, το σωρευτικό ποσό που καταχωρείται στα ίδια κεφάλαια συμπεριλαμβάνεται στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων στην χρήση που η δέσμευση ή η προβλεπόμενη συναλλαγή επηρεάζει το αποτέλεσμα.

Όταν ένα χρηματοοικονομικό προϊόν λήξει ή μία σχέση αντιστάθμισης τερματιστεί αλλά η συναλλαγή που αντισταθμίζονταν αναμένεται ακόμα να συμβεί, το μη πραγματοποιηθέν σωρευτικό κέρδος ή ζημιά παραμένει στα ίδια κεφάλαια εκείνη τη στιγμή και καταχωρείται, όταν λάβει χώρα η συναλλαγή, σύμφωνα με την παραπάνω διαδικασία. Αν η αντισταθμιζόμενη συναλλαγή δεν είναι πλέον πιθανή, το μη πραγματοποιηθέν σωρευτικό κέρδος ή ζημιά καταχωρείται απευθείας στα άλλα έσοδα/έξοδα εκμετάλλευσης στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων χρήσεως.

Οι αντισταθμίσεις επενδύσεων σε θυγατρικές εξωτερικού αντιμετωπίζονται παρόμοια με τις αντισταθμίσεις ταμιακών ροών. Όταν το αντισταθμιστικό μέσο είναι παράγωγο, οποιοδήποτε κέρδος ή ζημιά προκύπτει από το μέσο αντιστάθμισης και σχετίζεται με το ουσιαστικό μέρος της αντιστάθμισης, καταχωρείται στις συναλλαγματικές διαφορές αντιστάθμισης κινδύνου στα λοιπά αποθεματικά. Το κέρδος ή η ζημιά που σχετίζεται με το μη ουσιαστικό μέρος, καταχωρείται απευθείας στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Στην περίπτωση που το αντισταθμιστικό μέσο δεν είναι παράγωγο (για παράδειγμα, σύναψη δανείου σε ξένο νόμισμα), τα κέρδη ή ζημιές που προκύπτουν από συναλλαγματικές διαφορές κατά την μετατροπή του δανείου, που αντισταθμίζει αυτή την επένδυση (συμπεριλαμβανομένου του μη ουσιαστικού μέρους της αντιστάθμισης), στο νόμισμα αναφοράς καταχωρούνται στις συναλλαγματικές διαφορές αντιστάθμισης κινδύνου στα λοιπά αποθεματικά.

Ο Όμιλος τεκμηριώνει κατά την έναρξη μιας συναλλαγής τη σχέση μεταξύ των αντισταθμιστικών μέσων και των αντισταθμιζόμενων στοιχείων, καθώς επίσης και την στρατηγική διαχείρισης κινδύνου για την ανάληψη διαφόρων αντισταθμιστικών ενεργειών. Αυτή η διαδικασία περιλαμβάνει τη σύνδεση όλων των παραγώγων που ορίζονται ως αντισταθμιστικά μέσα σε συγκεκριμένα στοιχεία του ενεργητικού και παθητικού ή σε συγκεκριμένες δεσμεύσεις ή προβλεπόμενες συναλλαγές του Ομίλου. Επίσης γίνεται εκτίμηση, κατά την έναρξη της αντιστάθμισης και σε συνεχή βάση, το κατά πόσον τα παράγωγα που χρησιμοποιούνται σε αντισταθμιστικές συναλλαγές είναι ιδιαίτερα αποτελεσματικά στην εξουδετέρωση των μεταβολών στις τρέχουσες αξίες ή στις ταμιακές ροές των αντισταθμιζόμενων στοιχείων.

Συμψηφισμός (offset)

Όπου υπάρχει νομικά εκτελέσιμο δικαίωμα συμψηφισμού για αναγνωρισμένα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και παθητικού και υπάρχει η πρόθεση τακτοποίησης της υποχρέωσης και παράλληλης ρευστοποίησης του περιουσιακού στοιχείου ή τακτοποίησης με συμψηφισμό, όλες οι σχετικές χρηματοοικονομικές επιδράσεις συμψηφίζονται.

2. Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και κρίσεις

Οι εκτιμήσεις και οι κρίσεις αξιολογούνται συνεχώς και βασίζονται σε εμπειρικά δεδομένα και άλλους παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων των προσδοκιών για μελλοντικά γεγονότα που θεωρούνται αναμενόμενα υπό εύλογες συνθήκες.

Η Διοίκηση προβαίνει σε εκτιμήσεις και υποθέσεις σχετικές με το μέλλον. Οι προκύπτουσες λογιστικές εκτιμήσεις, εξ ορισμού, σπάνια θα ταυτιστούν απόλυτα με τα αντίστοιχα πραγματικά αποτελέσματα. Οι εκτιμήσεις και οι υποθέσεις που ενέχουν ουσιαστικό κίνδυνο να προκαλέσουν σημαντικές αλλαγές στα ποσά των απαιτήσεων και υποχρεώσεων εντός της επόμενης χρήσης παρατίθενται παρακάτω.

2.1 Εκτιμώμενη απομείωση υπεραξίας

Η Διοίκηση εξετάζει σε ετήσια βάση εάν υφίσταται κάποια ένδειξη απομείωσης της υπεραξίας, σύμφωνα με τη λογιστική πρακτική της παραγράφου 1.6. Τα ανακτήσιμα ποσά των μονάδων δημιουργίας ταμιακών ροών προσδιορίζονται σύμφωνα με τους υπολογισμούς της αξίας χρήσεως (value in use). Οι βασικές υποθέσεις που χρησιμοποιήθηκαν κατά τον υπολογισμό παρατίθενται επιπλέον στη σημείωση 17. Οι παραπάνω υπολογισμοί απαιτούν τη χρήση εκτιμήσεων που σχετίζονται με τα μελλοντικά κέρδη και τα επιτόκια προεξόφλησης.

2.2 Φόρος εισοδήματος

Οι εταιρίες του Ομίλου υπόκεινται σε διαφορετικές νομοθεσίες φορολογίας εισοδήματος. Προκειμένου να προσδιοριστεί η πρόβλεψη του Ομίλου για τους φόρους εισοδήματος απαιτείται σημαντική υποκειμενική κρίση. Κατά την κανονική ροή των εργασιών της επιχείρησης λαμβάνουν χώρα πολλές συναλλαγές και υπολογισμοί για τους οποίους ο ακριβής υπολογισμός του φόρου είναι αβέβαιος. Στην περίπτωση που οι τελικοί φόροι που προκύπτουν μετά από τους φορολογικούς ελέγχους είναι διαφορετικοί από τα ποσά που αρχικά είχαν καταχωρηθεί, οι διαφορές αυτές θα επηρεάσουν το φόρο εισοδήματος και τις προβλέψεις για αναβαλλόμενους φόρους στην χρήση που ο προσδιορισμός των φορολογικών διαφορών έλαβε χώρα.

2.3 Εύλογες αξίες και ωφέλιμες ζωές των ενσώματων πάγιων περιουσιακών στοιχείων

Επιπλέον, η Διοίκηση προβαίνει σε ορισμένες εκτιμήσεις αναφορικά με την ωφέλιμη ζωή των αποσβέσιμων παγίων. Περισσότερες πληροφορίες παρατίθενται στη παράγραφο 1.4.

2.4 Αναταξινομήσεις

Ορισμένα ποσά της προηγούμενης χρήσης αναταξινομήθηκαν για λόγους παρουσίασης (σημείωση 37).

3. Πληροφόρηση κατά τομέα

Πρωτεύων τύπος πληροφόρησης - Γεωγραφικοί τομείς

Ο Όμιλος έχει τρεις κύριους επιχειρηματικούς τομείς που λαμβάνουν χώρα σε τέσσερις κύριες γεωγραφικές περιοχές και διοικούνται σε παγκόσμιο επίπεδο. Η σύνθεση των γεωγραφικών περιοχών έχει ως εξής: στη Βόρεια Αμερική περιλαμβάνονται οι Ην. Πολιτείες και ο Καναδάς, στη Νοτιοανατολική Ευρώπη περιλαμβάνονται οι χώρες της Βαλκανικής χερσονήσου πλην της Ελλάδας, στην περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου περιλαμβάνεται η Αίγυπτος και η Τουρκία και τέλος στον γεωγραφικό τομέα Ελλάδας και Δυτικής Ευρώπης περιλαμβάνεται η μητρική εταιρία, καθώς και οι εταιρίες του Ομίλου που έχουν δραστηριότητα στην Δυτική Ευρώπη. Οι κύριες δραστηριότητες του Ομίλου είναι η παραγωγή και εμπορία τσιμέντου, σκυροδέματος, αδρανών υλικών, τσιμεντόλιθων και ειδών πορσελάνης.

Η συνολική επένδυση του Ομίλου σε κοινοπραξίες και συγγενείς εταιρίες αναλύεται στις σημειώσεις 31 και 15 αντίστοιχα.

Ποσά κλειόμενης χρήσης 2008

(ποσά σε χιλιάδες €)

	Ελλάδα και Δυτική Ευρώπη	Βόρεια Αμερική	Νοτιοανατολική Ευρώπη	Ανατολική Μεσόγειος	Ενδο-ομιλικές εγγραφές απαλειφών	Σύνολο
Μικτός κύκλος εργασιών	684.160	484.132	287.307	174.247	-	1.629.846
Πωλήσεις μεταξύ τομέων	-51.164	-219	-5	-	-	-51.388
Κύκλος εργασιών	632.996	483.913	287.302	174.247	-	1.578.458
Συμμετοχή στα κέρδη συγγενών εταιριών	16	-	3.503	-	-	3.519
Κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και αποσβέσεων	171.549	42.196	107.481	63.597	-4.771	380.052
Αποσβέσεις	-17.374	-60.841	-15.066	-16.399	202	-109.478
Κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων	154.175	-18.645	92.415	47.198	-4.569	270.574
Έσοδα συμμετοχών και χρεογράφων	22	-	85	176	-	283
Έσοδα/(έξοδα) χρηματοοικονομικής λειτουργίας	-11.109	-49.440	5.361	-9.191	3.538	-60.841
Κέρδη προ φόρων	143.088	-68.085	97.861	38.183	-1.031	210.016
Μείον: Φόρος εισοδήματος	-8.422	19.473	-3.992	-7.052	-	7
Κέρδη μετά από φόρους	134.666	-48.612	93.869	31.131	-1.031	210.023
Τα καθαρά κέρδη αναλογούν σε:						
Μετόχους της Εταιρίας	134.671	-48.612	92.508	30.688	-1.031	208.224
Δικαιώματα Μειοψηφίας	-5	-	1.361	443	-	1.799
	134.666	-48.612	93.869	31.131	-1.031	210.023

(ποσά σε χιλιάδες €)

	Ελλάδα και Δυτική Ευρώπη	Βόρεια Αμερική	Νοτιοανατολική Ευρώπη	Ανατολική Μεσόγειος	Ενδο-ομιλικές εγγραφές απαλειφών	Σύνολο
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ						
Σύνολο παγίου ενεργητικού	1.606.594	976.177	452.795	836.983	-1.376.367	2.496.182
Σύνολο κυκλοφορούντος ενεργητικού	1.019.550	186.586	149.087	91.808	-749.123	697.908
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	2.626.144	1.162.763	601.882	928.791	-2.125.490	3.194.090
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ						
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	1.386.490	384.494	27.961	140.441	-711.275	1.228.111
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	397.381	144.857	95.883	84.638	-190.914	531.845
ΣΥΝΟΛΟ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ	1.783.871	529.351	123.844	225.079	-902.189	1.759.956
	Ελλάδα και Δυτική Ευρώπη	Βόρεια Αμερική	Νοτιοανατολική Ευρώπη	Ανατολική Μεσόγειος	Σύνολο	
Αγορές παγίων	31.882	45.208	107.082	23.485	207.657	
Απομείωση για επισφαλείς πελάτες	4.664	2.957	561	67	8.249	

Ο κύκλος εργασιών παρουσιάζεται στη γεωγραφική περιοχή όπου ο πελάτης είναι εγκατεστημένος και περιλαμβάνει πωλήσεις αγαθών και παροχής υπηρεσιών. Υπάρχουν και πωλήσεις μεταξύ διαφορετικών γεωγραφικών τομέων. Το σύνολο του ενεργητικού και οι αγορές παγίων της κάθε εταιρίας παρουσιάζονται στην γεωγραφική περιοχή στην οποία ανήκει η εταιρία.

Δευτερευών τύπος πληροφόρησης - Επιχειρησιακές δραστηριότητες

	Τσιμέντο	Έτοιμο σκυρόδεμα, αδρανή και τσιμεντόλιθοι	Λοιπές δραστηριότητες	Σύνολο
Κύκλος εργασιών	1.027.991	530.451	20.016	1.578.458
Κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και αποσβέσεων	414.721	45.894	-80.563	380.052
Κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων	350.758	3.049	-83.233	270.574
Σύνολο ενεργητικού	2.521.716	649.962	22.412	3.194.090
Αγορές παγίων	187.475	20.153	29	207.657

Η δραστηριότητα του τσιμέντου περιλαμβάνει, το τσιμέντο και όλα τα συναφή υλικά.

Οι λοιπές δραστηριότητες περιλαμβάνουν τις μη επιμεριζόμενες στις κύριες δραστηριότητες του Ομίλου δαπάνες διοίκησης. Επίσης περιλαμβάνουν την δραστηριότητα της πορσελάνης, τις ναυτιλιακές και μεταφορικές δραστηριότητες, καθώς καμία από αυτές δεν έχει το απαιτούμενο μέγεθος ώστε να αναλυθεί ξεχωριστά.

3. Πληροφόρηση κατά τομέα (συνέχεια)

Πρωτεύων τύπος πληροφόρησης - Γεωγραφικοί τομείς

Ποσά κλειόμενης χρήσης 2007

(ποσά σε χιλιάδες €)

	Ελλάδα και Δυτική Ευρώπη	Βόρεια Αμερική	Νοτιο- νατολική Ευρώπη	Ανατολική Μεσόγειος	Ενδο- ομιλικές εγγραφές απαλειφών	Σύνολο
Μικτός κύκλος εργασιών	669.661	592.744	210.194	63.732	-26	1.536.305
Πωλήσεις μεταξύ τομέων	-38.725	-203	-462	-	-	-39.390
Κύκλος εργασιών	630.936	592.541	209.732	63.732	-26	1.496.915
Συμμετοχή στα κέρδη συγγενών εταιριών	-	-	3.447	-	-	3.447
Κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και αποσβέσεων	196.544	106.085	97.247	30.905	-2.855	427.926
Αποσβέσεις	-15.491	-59.038	-12.363	-8.091	201	-94.782
Κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων	181.053	47.047	84.884	22.814	-2.654	333.144
Έσοδα συμμετοχών και χρεογράφων	74	-	-	-	-	74
Έσοδα/(έξοδα) χρηματοοικονομικής λειτουργίας	-3.060	-31.894	4.170	-2.075	-13	-32.872
Κέρδη προ φόρων	178.067	15.153	89.054	20.739	-2.667	300.346
Μείον: Φόρος εισοδήματος	-42.648	-730	-8.816	-3.933	-	-56.127
Κέρδη μετά από φόρους	135.419	14.423	80.238	16.806	-2.667	244.219
Τα καθαρά κέρδη αναλογούν σε:						
Μετόχους της Εταιρίας	135.415	14.423	75.762	16.806	-2.667	239.739
Δικαιώματα Μειοψηφίας	4	-	4.476	-	-	4.480
	135.419	14.423	80.238	16.806	-2.667	244.219

(ποσά σε χιλιάδες €)

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ

	Ελλάδα και Δυτική Ευρώπη	Βόρεια Αμερική	Νοτιο- νατολική Ευρώπη	Ανατολική Μεσόγειος	Ενδο- ομιλικές εγγραφές απαλειφών	Σύνολο
Σύνολο παγίου ενεργητικού	831.634	944.362	225.218	116.287	-476.504	1.640.997
Σύνολο κυκλοφορούντος ενεργητικού	611.891	160.035	214.358	44.989	-346.406	684.867
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	1.443.525	1.104.397	439.576	161.276	-822.910	2.325.864

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	408.268	651.747	20.890	34.657	-324.890	790.672
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	188.702	101.137	33.738	39.902	-23.226	340.253
ΣΥΝΟΛΟ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ	596.970	752.884	54.628	74.559	-348.116	1.130.925

	Ελλάδα και Δυτική Ευρώπη	Βόρεια Αμερική	Νοτιο- νατολική Ευρώπη	Ανατολική Μεσόγειος	Σύνολο
Αγορές παγίων	43.983	126.266	36.666	21.704	228.619
Απομείωση/διαγραφή υπεραξίας	1.011	-	156	4	1.171
Απομείωση χρέωση/(πίστωση) για επισφαλείς πελάτες	999	618	14	-	1.631

Η δαπάνη για απομείωση εμπεριέχεται στο λογαριασμό «Άλλα έξοδα εκμετάλλευσης».

Δευτερεύων τύπος πληροφόρησης - Επιχειρησιακές δραστηριότητες

	Τσιμέντο	Έτοιμο σκυρόδεμα, αδράνη και τσιμεντόλι- θοι	Λοιπές δραστη- ριότητες	Σύνολο
Κύκλος εργασιών	882.140	596.963	17.812	1.496.915
Κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και αποσβέσεων	430.813	75.812	-78.699	427.926
Κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων	378.692	34.971	-80.519	333.144
Σύνολο ενεργητικού	1.814.174	488.431	23.259	2.325.864
Αγορές παγίων	147.219	78.694	2.706	228.619

4. Άλλα έσοδα και έξοδα εκμετάλλευσης

(ποσά σε χιλιάδες €)

	Όμιλος		Εταιρία	
	2008	2007	2008	2007
Πωλήσεις ακατάλληλων υλικών	1.554	1.642	468	583
Έσοδα από αποζημιώσεις	1.019	527	-	175
Έσοδα από παροχή υπηρεσιών σε τρίτους	1.291	1.338	2.231	5.332
Έσοδα από ενοίκια	5.387	5.842	5.129	5.305
Κέρδη από πώληση ενσώματων ακινοποιήσεων (σημ. 29)	6.951	4.317	245	79
Έσοδα από προβλέψεις προηγούμενων χρήσεων	3.866	2.242	2.256	851
Λοιπά έσοδα	3.129	3.331	1.461	1.521
Σύνολο λοιπών εσόδων εκμετάλλευσης	23.197	19.239	11.790	13.846
Προβλέψεις	-15.185	-6.332	-3.597	-3.533
Ζημιές από πώληση ενσώματων ακινοποιήσεων (σημ. 29)	-2.446	-2.786	-219	-395
Απαξίωση ενσώματων και ασωμάτων ακινοποιήσεων (σημ.11, 13)	-1.940	-338	-	-
Απαξίωση υπεραξίας (σημ. 13)	-859	-1.171	-	-
Απαξίωση αποθεμάτων (σημ. 19)	-1.206	-1.946	-840	-996
Αποζημίωση προσωπικού λόγω αποχώρησης από την υπηρεσία (σημ. 25)	-4.053	-470	-2.709	-470
Πρόβλεψη για αποζημίωση προσωπικού λόγω αποχώρησης από την υπηρεσία (σημ. 25)	-5.767	-6.296	-3.195	-3.490
Λοιπά έξοδα	-1.506	-2.726	-441	-1.543
Σύνολο λοιπών εξόδων εκμετάλλευσης	-32.962	-22.065	-11.001	-10.427

5. Κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων

Τα κατωτέρω ποσά ελήφθησαν υπόψη για τον υπολογισμό του κέρδους προ φόρων, χρηματοδοτικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων:

(ποσά σε χιλιάδες €)

	Όμιλος		Εταιρία	
	2008	2007	2008	2007
Αποσβέσεις ενσώματων ακινοποιήσεων (σημ.11)				
Ιδιότητα πάγια	93.947	84.670	11.360	11.025
Πάγια που αποκτήθηκαν μέσω χρηματοδοτικής μίσθωσης	482	146	-	-
	94.429	84.816	11.360	11.025
Αποσβέσεις κρατικών επιχορηγήσεων	-451	-419	-341	-341
	93.978	84.397	11.019	10.684
Αποσβέσεις διαδικασίας απογύμνωσης λατομείων	961	1.172	-	-
Κέρδος/(ζημία) από πώληση ενσώματων ακινοποιήσεων (σημ. 29)	4.505	1.531	26	-316
Αποσβέσεις ασωμάτων ακινοποιήσεων (σημ.13)	14.539	9.213	-	-
Έξοδα επισκευών και συντηρήσεων ενσώματων ακινοποιήσεων	54.142	63.591	18.262	18.368
Κόστος αποθεμάτων που αναγνωρίζεται ως δαπάνη στο κόστος πωληθέντων:				
Πρώτες ύλες	194.952	155.932	127.861	104.057
Υλικά - ανταλλακτικά	74.399	69.632	15.993	15.257
Έτοιμα προϊόντα	168.290	213.160	1.160	-2.051
	437.641	438.724	145.014	117.263
Πελάτες - Πρόβλεψη επισφαλών απαιτήσεων (σημ. 29, 20)	9.377	-328	3.067	-339
Δαπάνες προσωπικού (σημ. 7)	267.279	258.740	76.749	72.651

6. Χρηματοοικονομικά έσοδα/(έξοδα)

(ποσά σε χιλιάδες €)

	Όμιλος		Εταιρία	
	2008	2007	2008	2007
Έσοδα από τόκους	8.859	7.590	538	130
Κέρδη από συναλλαγματικές διαφορές	11.671	4.835	1.892	3.308
Κέρδη από χρηματοοικονομικά εργαλεία	3.039	14	123	14
Κέρδη συμμετοχών και χρεογράφων	105	166	-	-
Έκπτωση από εφάπαξ πληρωμή φόρου εισοδήματος	144	107	144	108
Σύνολο χρηματοοικονομικών εσόδων	23.818	12.712	2.697	3.560
Ζημίες από συναλλαγματικές διαφορές	-18.780	-3.097	-5.757	-1.451
Έξοδα από τόκους	-63.142	-42.850	-24.259	-4.725
Ζημίες από χρηματοοικονομικά εργαλεία	-4.431	-193	-4.431	-87
Ζημίες συμμετοχών και χρεογράφων	-744	-299	-118	-75
Τόκοι από χρηματοδοτικές μισθώσεις	-264	-229	-	-
	-87.361	-46.668	-34.565	-6.338
Κεφαλαιοποίηση τόκων (σημ. 11)	2.702	1.084	-	-
Σύνολο χρηματοοικονομικών εξόδων	-84.659	-45.584	-34.565	-6.338

Το 2008, ο Όμιλος κεφαλαιοποίησε χρεωστικούς τόκους (σημ.11) που προέρχονται από τις δραστηριότητες του στην Αμερική και στην Αίγυπτο, ποσού €2.702 χιλ. (2007: €1.084 χιλ.). Τα ποσά που κεφαλαιοποιήθηκαν υπολογίστηκαν με βάση το μέσο σταθμικό επιτόκιο. Στο τέλος του 2008 το μέσο σταθμικό επιτόκιο για την Αμερική ήταν (για δανεισμό σε δολάρια) 5,42% (2007: 5,77%) και για την Αίγυπτο ήταν (για δανεισμό σε ιαπωνικά γεν) 2,7% (2007 2,7%). Η κεφαλαιοποίηση των τόκων σχετίζεται με σημαντικά έργα που είναι σε εξέλιξη και αφορούν τις δραστηριότητες του Ομίλου στις Η.Π.Α και την Αίγυπτο. Τα συγκεκριμένα έργα για την Αμερική είναι ένα λιανοπωμάτιο στην περιοχή της Φλόριδα καθώς επίσης και η εγκατάσταση ενός νέου ολοκληρωμένου μηχανογραφικού προγράμματος όμοιου με εκείνο που χρησιμοποιεί η μητρική Εταιρία. Για την Αίγυπτο οι ανωτέρω τόκοι αφορούν την κατασκευή της δεύτερης γραμμής παραγωγής στην θυγατρική εταιρία του Ομίλου Beni Suef (σημείωση 32).

7. Δαπάνες προσωπικού

(ποσά σε χιλιάδες €)

	Όμιλος		Εταιρία	
	2008	2007	2008	2007
Αποδοχές προσωπικού	223.137	217.153	56.411	52.911
Εργοδοτικές εισφορές	29.125	27.824	10.538	9.952
Αποζημιώσεις προσωπικού	4.065	2.284	2.709	470
Αμοιβές προσωπικού που σχετίζονται με την χορήγηση δικαιωμάτων προαίρεσης	3.697	3.497	2.396	2.328
Συμμετοχή στελεχών Εταιρίας στα κέρδη	1.500	3.500	1.500	3.500
Λοιπές συνταξιοδοτικές παροχές σε εργαζομένους - προγράμματα καθορισμένων παροχών (σημ. 25)	5.755	4.482	3.195	3.490
Σύνολο δαπανών προσωπικού	267.279	258.740	76.749	72.651

Οι εργαζόμενοι του Ομίλου απασχολούνται υπό το καθεστώς της πλήρους απασχόλησης και κατανέμονται σε:

	Όμιλος		Εταιρία	
	2008	2007	2008	2007
Ελλάδα και Δυτική Ευρώπη	1.767	1.841	1.101	1.121
Βόρεια Αμερική	2.260	2.388	-	-
Νοτιοανατολική Ευρώπη	1.671	1.405	-	-
Ανατολική Μεσόγειος	807	400	-	-
	6.505	6.034	1.101	1.121

8. Φόρος εισοδήματος

(ποσά σε χιλιάδες €)

	Όμιλος				Εταιρία			
	2008		2007		2008		2007	
Τρέχων φόρος	18.350	8,74%	52.019	17,32%	23.132	20,42%	37.128	23,24%
Αναβαλλόμενος φόρος (σημ. 18)	-3.395	-1,62%	-717	-0,24%	-7.454	-6,58%	-797	-0,50%
Διαφορές φορολογικού ελέγχου και λοιποί φόροι μη εκπιπόμενοι	1.031	0,49%	4.825	1,61%	774	0,68%	4.686	2,93%
Φορολογικές ελαφρύνσεις αναπτυξιακών νόμων	-5.341	-2,54%	-	-	-	-	-	-
Πρόβλεψη φορολόγησης αποθ/κού Ν.3220/2004	-10.652	-5,07%	-	-	-9.124	-8,05%	-	-
	-7	0,00%	56.127	18,69%	7.328	6,47%	41.017	25,67%

Ο τρέχων φόρος περιλαμβάνει φορολογική ωφέλεια € 25.651 χιλ. που προέρχεται από τις ζημίες που εμφανίζει η θυγατρική του Ομίλου στις Η.Π.Α. Titan America LLC. Εάν αναμορφωθεί ο τρέχων φόρος του Ομίλου με την ανωτέρω ωφέλεια, ο φορολογικός συντελεστής του Ομίλου διαμορφώνεται σε 18,1%.

Ο υπολογισμός των αναβαλλόμενων φόρων του Ομίλου και της Εταιρίας επανεξετάζεται σε κάθε χρήση, προκειμένου το υπόλοιπο που εμφανίζεται στον ισολογισμό να απεικονίζει τους φορολογικούς συντελεστές που ισχύουν στις χώρες όπου δραστηριοποιείται ο Όμιλος. Το 2008 δημοσιεύτηκε από το Ελληνικό κράτος ο Ν.3697/2008, σύμφωνα με τον οποίο για τις χρήσεις 2010-2014 οι φορολογικοί συντελεστές θα μειώνονται κατά μία μονάδα για κάθε χρήση. Επιπλέον στην παρούσα χρήση διενεργήθηκε σύμφωνα με τις ισχύουσες στην Ελλάδα φορολογικές διατάξεις αναπροσαρμογή των παγίων στοιχείων της Εταιρίας και ορισμένων θυγατρικών εταιριών της, που είχε ως συνέπεια να καταλογιστεί αναβαλλόμενη φορολογική ωφέλεια ποσού € 1.590 για τον Όμιλο και ποσού € 1.452 για την Εταιρία.

Ο φόρος εισοδήματος που αναλογεί στα κέρδη του Ομίλου, διαφέρει από το ποσό που θα προέκυπε εάν εφαρμοστεί ο φορολογικός συντελεστής που ισχύει στην χώρα στην οποία έχει έδρα η Εταιρία, ως ακολούθως:

8. Φόρος εισοδήματος (συνέχεια)

(ποσά σε χιλιάδες €)

	Όμιλος		Εταιρία	
	2008	2007	2008	2007
Κέρδη προ φόρων	210.016	300.346	113.292	159.788
Φόρος υπολογιζόμενος βάσει του θεσπισμένου φορολογικού συντελεστή που ισχύει στην έδρα της Μητρικής εταιρίας 25% (2007: 25%)	52.504 25,00%	75.087 25,00%	28.323 25,00%	39.947 25,00%
Έσοδα μη υποκείμενα σε φόρο	-12.291 -5,85%	-18.327 -6,10%	-7.355 -6,49%	-7.306 -4,57%
Δαπάνες μη εκπιπόμενες για τον υπολογισμό του φόρου εισοδήματος	4.318 2,06%	9.507 3,17%	2.164 1,91%	4.487 2,81%
Χρησιμοποίηση μη αναγνωρισμένων φορολογικών ζημιών προηγούμενων χρήσεων	-	-1.181 -0,39%	-	-
Επίδραση αλλαγής μελλοντικών φορολογικών συντελεστών και φορολογικής αναπροσαρμογής παγίων	-8.241 -3,92%	-	-6.829 -6,03%	-
Λοιποί φόροι	5.877 2,80%	7.545 2,51%	149 0,13%	3.889 2,43%
Αντιλογισμός πρόβλεψη φορολόγησης αποθ/κού Ν.3220/2004	-10.652 -5,07%	-	-9.124 -8,05%	-
Φορολογικές ελαφρύνσεις αναπτυξιακών νόμων	-5.341 -2,54%	-	-	-
Επίδραση από τους διαφορετικούς φορολογικούς συντελεστές που ισχύουν στις υπόλοιπες χώρες που δραστηριοποιείται ο Όμιλος	-24.739 -11,78%	-16.364 -5,45%	-	-
Υποεκτίμηση πρόβλεψης προηγούμενων χρήσεων	-1.442 -0,69%	-140 -0,05%	-	-
Πραγματική φορολογική επιβάρυνση	-7 0,00%	56.127 18,69%	7.328 6,47%	41.017 25,67%

9. Κέρδη ανά μετοχή

Τα βασικά κέρδη ανά μετοχή προκύπτουν με διαίρεση του καθαρού κέρδους που αναλογεί στους Μετόχους, δια του μέσου σταθμισμένου αριθμού των σε κυκλοφορία κοινών και προνομιούχων μετοχών κατά την διάρκεια της χρήσης, χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι κοινές και προνομιούχες μετοχές που αγοράστηκαν από την Εταιρία και οι οποίες εμφανίζονται ως ίδιες μετοχές (σημ. 22).

(ποσά σε χιλιάδες € εκτός αν δηλώνεται διαφορετικά)

	Όμιλος		Εταιρία	
	2008	2007	2008	2007
Καθαρό κέρδος χρήσης που αναλογεί στους μετόχους της Α.Ε. Τιμέντων Τιτάν	208.224	239.739	105.964	118.771
Σταθμισμένος μέσος αριθμός των σε κυκλοφορία κοινών μετοχών	74.618.744	76.690.722	74.618.744	76.690.722
Σταθμισμένος μέσος αριθμός των σε κυκλοφορία προνομιούχων μετοχών	7.566.766	7.568.862	7.566.766	7.568.862
Συνολικός σταθμισμένος μέσος αριθμός των σε κυκλοφορία μετοχών για τον υπολογισμό των βασικών κερδών ανά μετοχή	82.185.510	84.259.584	82.185.510	84.259.584
Βασικά κέρδη ανά κοινή και προνομιούχο μετοχή (σε €)	2,5336	2,8452	1,2893	1,4096

Τα προσαρμοσμένα κέρδη ανά μετοχή (diluted earnings per share) υπολογίζονται αναπροσαρμόζοντας τον σταθμισμένο μέσο αριθμό των σε κυκλοφορία κοινών μετοχών, με τις επιδράσεις όλων των δυνητικών τίτλων μετατρέψιμων σε κοινές μετοχές. Τα δικαιώματα προαίρεσης αγοράς μετοχών αποτελούν τη μοναδική κατηγορία δυνητικών τίτλων μετατρέψιμων σε κοινές μετοχές, που έχει η Εταιρία. Όσον αφορά στα προαναφερθέντα δικαιώματα, γίνεται υπολογισμός του αριθμού των μετοχών οι οποίες θα μπορούσαν να είχαν αποκτηθεί στην εύλογη αξία (οριζόμενη ως η μέση ετήσια χρηματιστηριακή τιμή των μετοχών της Εταιρίας) με βάση την αξία των δικαιωμάτων συμμετοχής, που σχετίζονται με τα υφιστάμενα προγράμματα δικαιωμάτων απόκτησης μετοχών. Ο αριθμός των μετοχών που προκύπτει από τον παραπάνω υπολογισμό συγκρίνεται με τον αριθμό των μετοχών που θα μπορούσαν να είχαν εκδοθεί σε περίπτωση άσκησης των δικαιωμάτων. Η διαφορά που προκύπτει, προστίθεται στον παρανομαστή ως έκδοση κοινών μετοχών χωρίς αντάλλαγμα. Τέλος, καμία αναπροσαρμογή δεν γίνεται στα κέρδη (αριθμητής).

(ποσά σε χιλιάδες € εκτός αν δηλώνεται διαφορετικά)

	Όμιλος		Εταιρία	
	2008	2007	2008	2007
Καθαρό κέρδος χρήσεως που αναλογεί σε μετόχους της Α.Ε. Τιμέντων Τιτάν για υπολογισμό των προσαρμοσμένων κερδών ανά μετοχή	208.224	239.739	105.964	118.771
Σταθμισμένος μέσος αριθμός κοινών μετοχών για τον υπολογισμό των προσαρμοσμένων κερδών ανά μετοχή	74.618.744	76.690.722	74.618.744	76.690.722
Δικαιώματα προαίρεσης αγοράς μετοχών	265.506	273.206	265.506	273.206
Σταθμισμένος μέσος αριθμός των σε κυκλοφορία προνομιούχων μετοχών	7.566.766	7.568.862	7.566.766	7.568.862
Συνολικός σταθμισμένος μέσος αριθμός των σε κυκλοφορία μετοχών για τον υπολογισμό των προσαρμοσμένων κερδών ανά μετοχή	82.451.016	84.532.790	82.451.016	84.532.790
Προσαρμοσμένα κέρδη ανά κοινή και προνομιούχο μετοχή (σε €)	2,5254	2,8360	1,2852	1,4050

10. Μερισματα προτεινόμενα και διανεμηθέντα

(ποσά σε χιλιάδες €)

Αναγγελλθέντα και διανεμηθέντα κατά την διάρκεια της χρήσης:

Μέρισμα κοινών και προνομιούχων μετοχών:

Μέρισμα χρήσης 2007: € 0,75 ανά μετοχή (2006: € 0,75 ανά μετοχή)

Εταιρία	
2008	2007
63.399	63.338

Προτεινόμενο μέρισμα προς έγκριση από την ετήσια τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων (δεν αναγνωρίστηκε ως υποχρέωση την 31 Δεκεμβρίου):

Μέρισμα κοινών και προνομιούχων μετοχών:

Μέρισμα χρήσης 2008: € 0,42 ανά μετοχή (2007: € 0,75 ανά μετοχή)

Εταιρία	
2008	2007
35.510	63.399

Το προτεινόμενο μέρισμα αφορά στο σύνολο των εκδοθεισών μετοχών (84.546.774) κατά την 31.12.2008 και αναμένεται να επικυρωθεί στην ετήσια τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων που θα πραγματοποιηθεί τον Μάιο του 2009. Σύμφωνα με την περίπτωση β παράγραφος 8 του άρθρου 16 του νόμου 2190/1920 το ποσό του μερίσματος που αναλογεί στις ίδιες μετοχές προσαυξάνει το μέρισμα των λοιπών Μετόχων.

11. Ενσώματες ακινητοποιήσεις**Όμιλος**

(ποσά σε χιλιάδες €)

	Λατομεία	Γήπεδα - Οικόπεδα	Κτίρια	Μηχανή- ματα	Μεταφορικά μέσα	Έπιπλα και λοιπός εξο- πλισμός	Ακίνητο- ποιήσεις υπό εκτέλεση	Σύνολο
Ποσά προηγούμενης χρήσης 2007								
Υπόλοιπο έναρξης	91.305	107.306	152.160	584.341	94.699	13.743	124.641	1.168.195
Αγορές	23.098	29.450	11.984	54.310	36.477	3.994	69.306	228.619
Πωλήσεις (αναπόσβεστη αξία)	-	-785	-240	-834	-877	-118	-1	-2.855
Προσθήκες λόγω εξαγορών	18.598	4.063	1.981	10.703	22.497	175	569	58.586
Μεταφορά παγίων σε άλλη κατηγορία	342	-312	3.655	46.419	899	300	-51.303	-
Μεταφορά από/(σε) αποθέματα (σημ. 19)	-	-	233	-1.048	-	87	-	-728
Κεφαλαιοποίηση τόκων (σημ. 6)	-	-	-	-	-	-	1.084	1.084
Αποσβέσεις (σημ. 5,29)	-2.748	-1.713	-9.074	-48.301	-20.221	-2.613	-	-84.670
Συναλλαγματικές διαφορές	-8.563	-8.951	-5.849	-33.301	-6.758	-204	-6.355	-69.981
Υπόλοιπο λήξης	122.032	129.058	154.850	612.289	126.716	15.364	137.941	1.298.250
Πάγια με χρηματοδοτική μίσθωση								
Υπόλοιπο έναρξης	-	-	-	6.346	-	-	-	6.346
Αγορές	-	-	-	125	-	-	-	125
Συναλλαγματικές διαφορές	-	-	-	-651	-	-	-	-651
Αποσβέσεις (σημ. 5, 29)	-	-	-	-146	-	-	-	-146
Υπόλοιπο λήξης	-	-	-	5.674	-	-	-	5.674
31 Δεκεμβρίου 2007								
Αξία κτήσης	139.089	135.032	276.559	1.012.829	218.979	38.652	137.941	1.959.081
Συσσωρευμένες αποσβέσεις	-17.057	-5.974	-121.709	-389.357	-92.263	-23.288	-	-649.648
Απαξίωση ενσώματων παγίων	-	-	-	-5.509	-	-	-	-5.509
Αναπόσβεστη αξία	122.032	129.058	154.850	617.963	126.716	15.364	137.941	1.303.924
Ποσά κλειόμενης χρήσης 2008								
Υπόλοιπο έναρξης	122.032	129.058	154.850	612.289	126.716	15.364	137.941	1.298.250
Αγορές	1.132	6.231	2.306	8.133	2.776	2.675	184.404	207.657
Αναπροσαρμογές αξιών	-2.345	-	-	-	-	-	-	-2.345
Αναπροσαρμογές αξιών που προέκυψαν κατά την εξαγορά συμμετοχής σε υφιστάμενη κοινοπραξία	-	55.119	17.897	64.795	-	-	-	137.811
Πωλήσεις (αναπόσβεστη αξία)	-	-1.102	-691	-159	-1.073	-206	-	-3.231
Πάγια εισφερθέντα για απόκτηση συμμετοχής σε συγγενή εταιρία	-	-4.475	-209	-408	-234	-	-	-5.326
Προσθήκες λόγω εξαγορών	13	61.556	46.644	147.842	975	529	35.991	293.550
Μεταφορά παγίων σε άλλη κατηγορία	2.978	8.671	18.682	81.228	8.706	4.933	-125.198	-
Μεταφορά από/(σε) αποθέματα (σημ. 19)	-	-	164	-439	31	62	-	-182
Κεφαλαιοποίηση τόκων (σημ. 6)	-	-	-	-	-	-	2.702	2.702
Αποσβέσεις (σημ. 5, 29)	-1.908	-2.075	-10.923	-54.215	-21.270	-3.556	-	-93.947
Απαξίωση ενσώματων παγίων (σημ. 5)	-	-	-500	-550	-	-	-	-1.050
Συναλλαγματικές διαφορές	6.110	10.157	3.283	24.209	3.572	657	8.202	56.190
Υπόλοιπο λήξης	128.012	263.140	231.503	882.725	120.199	20.458	244.042	1.890.079
Πάγια με χρηματοδοτική μίσθωση								
Υπόλοιπο έναρξης	-	-	-	5.674	-	-	-	5.674
Αγορές	-	-	-	1	-	-	-	1
Προσθήκες λόγω εξαγορών	-	-	-	805	277	-	-	1.082
Συναλλαγματικές διαφορές	-	-	-	238	-13	-	-	225
Αποσβέσεις (σημ. 5, 29)	-	-	-	-426	-56	-	-	-482
Υπόλοιπο λήξης	-	-	-	6.292	208	-	-	6.500
31 Δεκεμβρίου 2008								
Αξία κτήσης	147.871	271.740	351.874	1.277.202	237.298	48.603	244.042	2.578.630
Συσσωρευμένες αποσβέσεις	-19.859	-8.600	-119.871	-382.126	-116.891	-28.145	-	-675.492
Απαξίωση ενσώματων παγίων	-	-	-500	-6.059	-	-	-	-6.559
Αναπόσβεστη αξία	128.012	263.140	231.503	889.017	120.407	20.458	244.042	1.896.579

11. Ενσώματες ακινητοποιήσεις (συνέχεια)

Εταιρία

(ποσά σε χιλιάδες €)

	Λατομεία	Γήπεδα-Οικόπεδα	Κτίρια	Μηχάνηματα	Μεταφορικά μέσα	Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	Ακίνητοποιήσεις υπό εκτέλεση	Σύνολο
Ποσά προηγούμενης χρήσης 2007								
Υπόλοιπο έναρξης	837	5.765	53.353	162.209	943	10.915	22.539	256.561
Αγορές	179	123	1.154	9.855	480	2.368	4.224	18.383
Πωλήσεις (αναπόσβεστη αξία)	-	-569	-	-277	-38	-93	-	-977
Μεταφορά από/(σε) αποθέματα (σημ. 19)	-	-	-	-728	-	-	-	-728
Αποσβέσεις (σημ. 5,29)	-57	-	-1.534	-7.953	-171	-1.310	-	-11.025
Υπόλοιπο λήξης	959	5.319	52.973	163.106	1.214	11.880	26.763	262.214
31 Δεκεμβρίου 2007								
Αξία κτήσης	1.337	5.319	86.743	272.860	5.193	24.564	26.763	422.779
Συσσωρευμένες αποσβέσεις	-378	-	-33.770	-107.054	-3.979	-12.684	-	-157.865
Απαξίωση ενσώματων παγίων	-	-	-	-2.700	-	-	-	-2.700
Αναπόσβεστη αξία	959	5.319	52.973	163.106	1.214	11.880	26.763	262.214
Ποσά κλειόμενης χρήσης 2008								
Υπόλοιπο έναρξης	959	5.319	52.973	163.106	1.214	11.880	26.763	262.214
Αγορές	-	244	6	1.640	493	1.844	16.371	20.598
Πωλήσεις (αναπόσβεστη αξία)	-	-	-3	-62	-49	-564	-	-678
Μεταφορά παγίων σε άλλη κατηγορία	-	-	2.771	18.875	-	50	-21.696	-
Μεταφορά από/(σε) αποθέματα (σημ. 19)	-	-	-	-182	-	-	-	-182
Αποσβέσεις (σημ. 5,29)	-60	-	-1.450	-8.340	-168	-1.342	-	-11.360
Υπόλοιπο λήξης	899	5.563	54.297	175.037	1.490	11.868	21.438	270.592
31 Δεκεμβρίου 2008								
Αξία κτήσης	1.337	5.563	89.510	292.961	5.348	25.719	21.438	441.876
Συσσωρευμένες αποσβέσεις	-438	-	-35.213	-115.224	-3.858	-13.851	-	-168.584
Απαξίωση ενσώματων παγίων	-	-	-	-2.700	-	-	-	-2.700
Αναπόσβεστη αξία	899	5.563	54.297	175.037	1.490	11.868	21.438	270.592

Απομείωση παγίων:

Ενσώματες ακινητοποιήσεις που έχουν απροσδιόριστος διάρκεια ωφέλιμη ζωή δεν υπόκεινται σε απόσβεση και ελέγχονται ετησίως για τυχόν απομείωση. Για τα πάγια που υπόκεινται σε απόσβεση πραγματοποιείται έλεγχος απομείωσης, όταν τα γεγονότα και οι συνθήκες υποδεικνύουν ότι η αναπόσβεστη αξία τους μπορεί να μην είναι πλέον ανακτήσιμη. Εάν η αναπόσβεστη αξία των παγίων στοιχείων υπερβαίνει την ανακτήσιμη αξία τους, το επιπλέον ποσό αφορά ζημία απομείωσης, η οποία καταχωρείται απευθείας ως δαπάνη στα αποτελέσματα. Το μεγαλύτερο ποσό που προκύπτει από τη σύγκριση μεταξύ της εύλογης αξίας του παγίου, αφού εξαιρεθούν οι δαπάνες που πραγματοποιούνται κατά την πώληση, και της αξίας χρήσεώς του (value in use), αποτελεί την ανακτήσιμη αξία του παγίου. Η δαπάνη απομείωσης για τη χρήση του 2008 ανέρχεται στο ποσό των € 1,0 εκατ. (2007: € 0).

Δεν υφίστανται εμπράγματα βάρη επί των παγίων του Ομίλου και της Εταιρίας.

12. Επενδυτικά ακίνητα

Δεν υπάρχουν επενδυτικά ακίνητα σε επίπεδο Ομίλου, καθώς η Εταιρία εκμισθώνει τα ακίνητα αυτής της κατηγορίας σε θυγατρικές της και ως εκ τούτου αυτά μεταφέρονται στην κατηγορία των ενσώματων ακινητοποιήσεων κατά την ενοποίηση. Τα επενδυτικά ακίνητα έχουν αποτιμηθεί στην εύλογη αξία όπως αυτή έχει εκτιμηθεί από την Διοίκηση.

Εταιρία

(ποσά σε χιλιάδες €)

	2008	2007
Υπόλοιπο έναρξης	6.996	7.248
Κέρδη/(ζημιά) από την αποτίμηση στην πραγματική αξία	-200	-102
Πωλήσεις	-	-150
Υπόλοιπο λήξης	6.796	6.996

Η εκτίμηση της εύλογης αξίας των επενδυτικών ακινήτων που βρίσκονται εντός αστικών περιοχών, έγινε σύμφωνα με τις τρέχουσες αγοραίες τιμές ομοειδών ακινήτων. Η εκτίμηση της εύλογης αξίας των γηπέδων που βρίσκονται εκτός οικιστικών περιοχών καθώς και των λατομείων, έγινε λαμβάνοντας υπόψη τοπικές εκτιμήσεις.

13. Ασώματες ακιντοποιήσεις**Όμιλος**

(ποσά σε χιλιάδες €)

	Αρχική υπεραξία	Απο- μείωση υπερα- ξίας	Σύνολο υπερα- ξίας	Άδειες χρήσης ή κατο- μείων	Ευρεσι- τεχνίες	Σήματα	Πελα- ταικάς σχέςεις	Λοιπά ασώ- ματα πάγια	Σύνολο
Ποσά προηγούμενης χρήσης 2007									
Υπόλοιπο έναρξης	137.504	-15.139	122.365	86	4.591	193	16.097	1.849	145.181
Προσθήκες	-	-	-	4.500	-	-	-	1.182	5.682
Απόκτηση θυγατρικών - αύξηση συμμετοχής (σημ. 30)	124.093	-	124.093	1.590	-	9.497	43.340	1.445	179.965
Απομειώσεις	-	-1.171	-1.171	-	-	-	-	-338	-1.509
Αποσβέσεις (σημ. 5, 29)	-	-	-	-199	-758	-29	-7.090	-1.137	-9.213
Συναλληλαγματικές διαφορές	-17.145	-	-17.145	-	-426	-16	-	-1.330	-18.917
Υπόλοιπο λήξης	244.452	-16.310	228.142	5.977	3.407	9.645	52.347	1.671	301.189
Ποσά κλειόμενης χρήσης 2008									
Υπόλοιπο έναρξης	244.452	-16.310	228.142	5.977	3.407	9.645	52.347	1.671	301.189
Προσθήκες	-	-	-	-	-	-	-	1.448	1.448
Αναπροσαρμογές αξιών που προέκυψαν κατά την εξαγορά συμμετοχής σε υφιστάμενη κοινοπραξία	-	-	-	-	-	12.718	24.992	-41	37.669
Απόκτηση θυγατρικών - αύξηση συμμετοχής (σημ. 30)	183.094	-	183.094	-	-	11.981	24.407	363	219.845
Απόκτηση δικαιωμάτων μειοψηφίας - αύξηση συμμετοχής	175	-	175	-	-	-	-	-	175
Απομειώσεις	-	-859	-859	-5	-	-	-238	-647	-1.749
Αποσβέσεις (σημ. 5, 29)	-	-	-	-236	-706	-1.171	-11.446	-980	-14.539
Συναλληλαγματικές διαφορές	-5.321	-	-5.321	285	56	3.854	3.064	-888	1.050
Υπόλοιπο λήξης	422.400	-17.169	405.231	6.021	2.757	37.027	93.126	926	545.088

Η πρόβλεψη για απομείωση υπεραξίας εμπεριέχεται στο λογαριασμό «Άλλα έξοδα εκμετάλλευσης».

Έλεγχος απομείωσης υπεραξίας

Η υπεραξία η οποία προκύπτει κατά την ενοποίηση επιχειρήσεων που προέρχονται από εξαγορά, έχει καταμεριστεί στις ακόλουθες μονάδες δημιουργίας ταμιακών ρών (MTP) ανά γεωγραφική περιοχή και τομέα επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Υπόλοιπο υπεραξίας (ανά γεωγραφική περιοχή):

	2008	2007
Ελλάδα και Δυτική Ευρώπη	16.910	9.225
Βόρειος Αμερική	157.323	148.461
Νοτιοανατολική Ευρώπη	53.919	54.360
Ανατολική Μεσόγειος	177.079	16.096
	<u>405.231</u>	<u>228.142</u>

Υπόλοιπο υπεραξίας (ανά δραστηριότητα):

	2008	2007
Τσιμέντο	226.479	115.334
Έτοιμο σκυρόδεμα, αδρανή και τσιμεντόλιθοι,	177.748	111.804
Πορσελάνη, ναυτιλιακές και μεταφορικές δραστηριότητες	1.004	1.004
	<u>405.231</u>	<u>228.142</u>

Η ανακτήσιμη αξία μίας μονάδας δημιουργίας ταμιακών ρών καθορίζεται σύμφωνα με υπολογισμό της αξίας χρήσεως της (value in use). Ο υπολογισμός αυτός χρησιμοποιεί προβλέψεις ταμιακών ρών που προκύπτουν από οικονομικούς προϋπολογισμούς οι οποίοι έχουν εγκριθεί από την διοίκηση και καλύπτουν πενταετή περίοδο.

Παρακάτω αναφέρονται οι κύριες παραδοχές που υιοθετήθηκαν από τη Διοίκηση για τον υπολογισμό των μελλοντικών ταμιακών ρών, προκειμένου να διενεργηθεί έλεγχος απαξίωσης υπεραξίας στις μονάδες δημιουργίας ταμιακών ρών.

Τα προϋπολογισθέντα μικτά κέρδη υπολογίζονται σύμφωνα με τα μικτά κέρδη που πραγματοποιήθηκαν το αμέσως προηγούμενο έτος προσαρμοσμένα κατά την προσδοκώμενη βελτίωση απόδοσης.

Κύριες παραδοχές για τον υπολογισμό της αξίας χρήσεως (value in use):

Επιτόκιο αναγωγής σε παρούσα αξία:	7,4% - 20,0%
Αύξηση πωλήσεων:	-2,0% - 63,0%
Μικτό περιθώριο:	6,0% - 57,0%
Ρυθμός ανάπτυξης στο διηνεκές:	2,0% - 4,0%

14. Κύριες θυγατρικές, συγγενείς και κοινοπραξίες

Συμμετοχές στις θυγατρικές, συγγενείς και κοινοπραξίες

Όνομα θυγατρικών, συγγενών και κοινοπραξιών	Χώρα που δραστηριοποιείται	Αντικείμενο εργασίας	2008		2007	
			% συμμετοχής (1) Άμεση	Έμμεση	% συμμετοχής (1) Άμεση	Έμμεση
Μέθοδος πλήρους ενοποίησης						
Ανώνυμη Εταιρία Τσιμέντων Τιτάν	Ελλάδα	Παραγωγή τσιμέντου	Μητρική Εταιρία		Μητρική Εταιρία	
Αχαϊκή Ν.Ε.	Ελλάδα	Ναυτιλιακή	100,000	-	100,000	-
Αιολική Ν.Ε.	Ελλάδα	Ναυτιλιακή	100,000	-	100,000	-
Αήμπασέμ Α.Ε.	Ελλάδα	Εισαγωγή και Διανομή Τσιμέντου	99,996	0,004	99,996	0,004
ΑΒΕΣ ΑΦΟΙ Πολλικανδριώτης Α.Ε.	Ελλάδα	Σκυρόδεμα	-	100,000	-	100,000
Λατομική Δωδεκανήσου Α.Ε.	Ελλάδα	Αδρανή	-	100,000	-	100,000
Δομική Μπετόν Α.Ε. ⁽²⁾	Ελλάδα	Σκυρόδεμα και Αδρανή	-	100,000	-	-
Οικομπετόν Α.Ε.	Ελλάδα	Σκυρόδεμα και Αδρανή	-	100,000	-	100,000
Ιντερμπετόν Δομικά Υλικά Α.Ε.	Ελλάδα	Σκυρόδεμα και Αδρανή	99,679	0,321	99,679	0,321
Ιντερσιμέντ Α.Ε.	Ελλάδα	Εισαγωγή και Διανομή Τσιμέντου	99,950	0,050	99,950	0,050
Ιντερτιτάν Εμπορική Διεθνής Α.Ε.	Ελλάδα	Εμπορική εταιρία	99,995	0,005	99,995	0,005
Ιωνία Α.Β.Ε.Ε.	Ελλάδα	Πορσελίανη	100,000	-	100,000	-
Λάκμος Α.Ε.	Ελλάδα	Εμπορική εταιρία	99,950	0,050	99,950	0,050
Λατεέμ Α.Ε.	Ελλάδα	Αδρανή	-	100,000	-	100,000
Λεεσέμ Α.Ε.	Ελλάδα	Εμπορική εταιρία	3,172	96,828	3,193	96,807
Λατομική Λέβρου Α.Ε. ⁽⁵⁾	Ελλάδα	Αδρανή	-	-	-	100,000
Λουκάς Τσόγκας Μπετά Α.Ε. ⁽⁶⁾	Ελλάδα	Σκυρόδεμα	-	-	-	100,000
Ναυτιτάν Α.Ε.	Ελλάδα	Ναυτιλιακή	99,900	0,100	99,900	0,100
Ποθικός Ν.Ε.	Ελλάδα	Ναυτιλιακή	100,000	-	100,000	-
Πορφυρίων Α.Ε. ⁽³⁾	Ελλάδα	Παραγωγή και εμπορία ηλεκτρικής ενέργειας	-	100,000	-	-
Λατομεία Γουρνών Α.Ε.	Ελλάδα	Αδρανή	54,930	45,070	54,930	45,070
Λατομεία Κοινότητας Ταγαράδων Α.Ε.	Ελλάδα	Αδρανή	-	79,928	-	79,928
Λατομεία Θίσβης Α.Ε. ⁽²⁾	Ελλάδα	Αδρανή	-	100,000	-	-
Λατομεία Βαχού Α.Ε. ⁽²⁾	Ελλάδα	Αδρανή	-	100,000	-	-
Σίγμα Μπετόν Α.Ε.Τ.Ε.	Ελλάδα	Αδρανή	-	100,000	-	100,000
Τιτάν Τσιμέντα Ατλαντικού Α.Β.Ε.Ε.	Ελλάδα	Εταιρία συμμετοχών	43,947	56,053	99,817	0,183
Τιτάν Διεθνής Εμπορική Α.Ε.	Ελλάδα	Εμπορική εταιρία	99,800	0,200	99,800	0,200
Λατομεία Κορινθίας Α.Ε.	Ελλάδα	Σκυρόδεμα και Αδρανή	-	-	-	100,000
Double W & Co OOD	Βουλγαρία	Λιμάνι	-	99,989	-	99,989
Granitoid AD	Βουλγαρία	Εμπορική εταιρία	-	99,668	-	99,668
Gravel & Sand PIT AD	Βουλγαρία	Αδρανή	-	99,989	-	99,989
Zlatna Panega Beton EOOD	Βουλγαρία	Σκυρόδεμα	-	99,989	-	99,989
Zlatna Panega Cement AD	Βουλγαρία	Παραγωγή τσιμέντου	-	99,989	-	99,989
Fintitan SRL	Ιταλία	Εισαγωγή και Διανομή Τσιμέντου	100,000	-	100,000	-
Separation Technologies Canada Ltd	Καναδά	Μετατροπή αχρ. υλικών σε ιπτάμ.τέφρα	-	100,000	-	100,000
Aemos Cement Ltd	Κύπρος	Εταιρία συμμετοχών	100,000	-	100,000	-
Alvacim Ltd	Κύπρος	Εταιρία συμμετοχών	-	100,000	-	100,000
Balkcem Ltd	Κύπρος	Εταιρία συμμετοχών	-	100,000	-	100,000
East Cement Trade Ltd ⁽²⁾	Κύπρος	Εταιρία συμμετοχών	-	100,000	-	-
Feronia Holding Ltd	Κύπρος	Εταιρία συμμετοχών	-	100,000	-	100,000
Iapetos Ltd	Κύπρος	Εταιρία συμμετοχών	100,000	-	100,000	-
KOCEM Limited	Κύπρος	Εταιρία συμμετοχών	-	100,000	-	100,000
Rea Cement Ltd	Κύπρος	Εταιρία συμμετοχών	-	100,000	-	100,000
Themis Holdings Ltd	Κύπρος	Εταιρία συμμετοχών	-	51,006	-	51,006
Titan Cement Cyprus Limited	Κύπρος	Εταιρία συμμετοχών	-	100,000	-	100,000
Tithys Ltd	Κύπρος	Εταιρία συμμετοχών	-	100,000	-	100,000
Alexandria Portland Cement Co. S.A.E ⁽²⁾	Αίγυπτος	Παραγωγή τσιμέντου	-	97,717	-	-
Beni Suef Cement Co.S.A.E. ⁽²⁾	Αίγυπτος	Παραγωγή τσιμέντου	-	99,886	-	-
Misrieen Titan Trade & Distribution ⁽²⁾	Αίγυπτος	Κέντρο διανομής τσιμέντου	-	98,943	-	-
Titan Beton & Aggregate Egypt LLC ^{(2),(4)}	Αίγυπτος	Αδρανή	-	97,796	-	-
Separation Technologies U.K. Ltd	Μ.Βρετανία	Αδρανή	-	100,000	-	100,000
Titan Cement U.K. Ltd	Μ.Βρετανία	Εισαγωγή και Διανομή Τσιμέντου	100,000	-	100,000	-
Titan Global Finance PLC	Μ.Βρετανία	Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες	100,000	-	100,000	-
Alexandria Development Co.Ltd ⁽²⁾	Μ.Βρετανία (Ch.Islands)	Εταιρία συμμετοχών	-	100,000	-	-
Titan Egyptian Inv. Ltd ^{(2),(8)}	Μ.Βρετανία (Ch.Islands)	Εταιρία συμμετοχών	-	100,000	-	-
Central Concrete Supermix Inc.	ΗΠΑ	Σκυρόδεμα	-	100,000	-	100,000
Essex Cement Co. LLC	ΗΠΑ	Εμπορική εταιρία	-	100,000	-	100,000
Markfield America LLC	ΗΠΑ	Ασφαλιστική εταιρία	-	100,000	-	100,000
Mechanicsville Concrete INC.	ΗΠΑ	Σκυρόδεμα	-	100,000	-	100,000
Metro Redi-Mix LLC	ΗΠΑ	Σκυρόδεμα	-	100,000	-	100,000
Miami Valley Ready Mix of Florida LLC	ΗΠΑ	Σκυρόδεμα	-	100,000	-	100,000

14. Κύριες θυγατρικές, συγγενείς και κοινοπραξίες (συνέχεια)**Συμμετοχές στις θυγατρικές, συγγενείς και κοινοπραξίες**

Όνομα θυγατρικών, συγγενών και κοινοπραξιών	Χώρα που δραστηριοποιείται	Αντικείμενο εργασίας	2008		2007	
			% συμμετοχής (1)		% συμμετοχής (1)	
			Άμεση	Έμμεση	Άμεση	Έμμεση
Μέθοδος πλήρους ενοποίησης						
Pennsoco Cement Co. LLC	ΗΠΑ	Παραγωγή τσιμέντου	-	100,000	-	100,000
Roanoke Cement Co. LLC	ΗΠΑ	Παραγωγή τσιμέντου	-	100,000	-	100,000
S&W Ready Mix Concrete Co. Inc.	ΗΠΑ	Σκυρόδεμα	-	100,000	-	100,000
Separation Technologies LLC	ΗΠΑ	Μετατροπή αχρ. υλικών σε ιπτάμ.τέφρα	-	100,000	-	100,000
Standard Concrete LLC	ΗΠΑ	Εμπορική εταιρία	-	100,000	-	100,000
Summit Ready-Mix LLC	ΗΠΑ	Σκυρόδεμα	-	100,000	-	100,000
Tarmac America LLC	ΗΠΑ	Παραγωγή τσιμέντου	-	100,000	-	100,000
Titan Virginia Ready Mix LLC	ΗΠΑ	Σκυρόδεμα	-	100,000	-	100,000
Titan America LLC	ΗΠΑ	Εταιρία συμμετοχών	-	100,000	-	100,000
Cementara Kosjeric AD ⁽¹⁰⁾	Σερβία	Παραγωγή τσιμέντου	-	96,347	-	74,280
Stari Silo Copmany DOO ⁽³⁾	Σερβία	Εμπορική εταιρία	-	100,000	-	-
TCK Montenegro DOO	Μαυροβούνιο	Εμπορική εταιρία	-	96,347	-	74,280
Cement Plus LTD	Π.Γ.Δ.Μ.	Εμπορική εταιρία	-	61,328	-	61,643
Rudmark DOOEL	Π.Γ.Δ.Μ.	Εμπορική εταιρία	-	94,351	-	99,990
Usje Cementarnica AD	Π.Γ.Δ.Μ.	Παραγωγή τσιμέντου	-	94,351	-	94,835
Vesa DOOL	Π.Γ.Δ.Μ.	Εμπορική εταιρία	-	100,000	-	100,000
Alba Cemento Italia, SHPK (2), ⁽¹¹⁾	Αλβανία	Εμπορική εταιρία	-	39,000	-	-
Antea Cement SHA ⁽¹¹⁾	Αλβανία	Παραγωγή τσιμέντου	-	60,000	-	100,000
Dnjepr Investment II BV ⁽²⁾	Ολλανδία	Εταιρία συμμετοχών	-	100,000	-	-
Holtitan BV (Dnjepr Investment I BV) ⁽²⁾	Ολλανδία	Εταιρία συμμετοχών	-	96,347	-	-
Salentijn Properties I B.V.	Ολλανδία	Εταιρία συμμετοχών	100,000	-	100,000	-
Titan Cement Netherlands BV	Ολλανδία	Εταιρία συμμετοχών	-	99,489	-	100,000
Μέθοδος αναλογικής ενοποίησης						
Alexandria Portland Cement Co. S.A.E ⁽²⁾	Αίγυπτος	Παραγωγή τσιμέντου	-	-	-	48,411
Beni Suef Cement Co.S.A.E. ⁽²⁾	Αίγυπτος	Παραγωγή τσιμέντου	-	-	-	49,921
Misrieen Titan Trade & Distribution ⁽²⁾	Αίγυπτος	Κέντρο διανομής τσιμέντου	-	-	-	49,460
4M Titan Silo Co LLC ^{(2), (4)}	Αίγυπτος	Αδρανή	-	-	-	49,205
Balkan Cement Enterprises Ltd	Κύπρος	Εταιρία συμμετοχών	-	51,006	-	51,006
East Cement Trade Ltd ⁽²⁾	Κύπρος	Εταιρία συμμετοχών	-	-	-	50,000
Alexandria Development Co.Ltd ⁽²⁾	Μ.Βρετανία (Ch. Islands)	Εταιρία συμμετοχών	-	-	-	50,000
Lafarge Titan Egyptian Inv. Ltd ^{(2), (8)}	Μ.Βρετανία (Ch. Islands)	Εταιρία συμμετοχών	-	-	-	50,000
Adocim Cimento Beton Sanayi ve Ticaret A.S. ⁽²⁾	Τουρκία	Παραγωγή τσιμέντου	-	50,000	-	-
Μέθοδος ενοποίησης καθαρής θέσης						
Karieri AD	Βουλγαρία	Αδρανή	-	48,711	-	48,711
Karierni Materiali AD	Βουλγαρία	Αδρανή	-	48,764	-	48,764
Transbeton - Δομική Α.Ε. ^{(7), (9)}	Ελλάδα	Σκυρόδεμα και Αδρανή	-	49,900	-	-

Η Κίνηση των συμμετοχών της Εταιρίας σε θυγατρικές της, αναλύεται ως εξής:

	2008
Συμμετοχές σε θυγατρικές την 01.01.2008	515.777
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου σε υφιστάμενες θυγατρικές	430.902
Εξαγορά νέας θυγατρικής και αύξηση του μετοχικού της κεφαλαίου	314.323
Λοιπά	1.301
Συμμετοχές σε θυγατρικές την 31.12.2008	1.262.303

⁽¹⁾ Ποσοστό ελέγχου και συμμετοχής στο μετοχικό κεφάλαιο.⁽²⁾ Αποκτηθείσες εταιρίες οικονομικού έτους 2008 (σημείωση 30).⁽³⁾ Ιδρυθείσες εταιρίες οικονομικού έτους 2008.⁽⁴⁾ Στις 14.7.2008 η εταιρία 4 M Titan Silo Co. LLC μετονομάστηκε σε Titan Beton & Aggregate Egypt LLC.⁽⁵⁾ Στις 30.6.2008 η εταιρία Λατομική Λέρου Α.Ε. συγχωνεύτηκε από την Ιντερμπετόν Δομικά Υλικά Α.Ε.⁽⁶⁾ Στις 31.10.2008 η εταιρία Λοκάς Τσόγκας Μπετά Α.Ε. συγχωνεύτηκε από την Ιντερμπετόν Δομικά Υλικά Α.Ε.⁽⁷⁾ Στις 16.7.2008 η εταιρία Λοκαμία Κορινθίας Α.Ε. μετονομάστηκε σε Transbeton – Δομική Α.Ε.⁽⁸⁾ Από τις 14.5.2008 η εταιρία Lafarge Titan Egyptian Inv. Ltd. μετονομάστηκε σε Titan Egyptian Inv. Ltd.⁽⁹⁾ Στις 30.10.2008 πραγματοποιήθηκε μερική απόσχιση του κλάδου σκυροδέματος της Δομικής Μπετόν Α.Ε. ο οποίος εισφέρθηκε ως συμμετοχή στην αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρίας Transbeton-Δομική Α.Ε. Με την πράξη αυτή, ο Ομίλος κατέχει πλέον την ανωτέρω εταιρία κατά 49,9% και την ενσωματώνει στις οικονομικές καταστάσεις με την μέθοδο ενοποίησης καθαρής θέσης (σημείωση 15).⁽¹⁰⁾ Στις 3.12.2008 ο Όμιλος εξαγόρασε ποσοστό 22,0675% της εταιρίας Titan Cementara Kosjeric A.D., μέσω δημοπρασίας από το Σερβικό δημόσιο και πλέον κατέχει το 96,3471% της ανωτέρω εταιρίας.⁽¹¹⁾ Στις 20.11.2008 ο Όμιλος υπέγραψε σύμβαση με τις εταιρίες International Finance Corporation (IFC) και European Bank for Reconstruction and Development (EBRD) προκειμένου να συμμετάσχουν με ποσοστό 20% η κάθε μια ξεχωριστά, στη θυγατρική του Ομίλου στην Αλβανία Antea Cement Sh.A, μέσω αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου της. Η συναλλαγή αυτή είχε ως έμμεσο αποτέλεσμα το ποσοστό του Ομίλου στην θυγατρική της Antea Cement Sh.A, Alba Cemento Italia, SHPK να μειωθεί στο 39%.

15. Συμμετοχές σε συγγενείς εταιρίες

Το 2007 ο Όμιλος απέκτησε το υπόλοιπο 75% της εταιρίας Mechanicsville Concrete Inc (βλέπε σημείωση 30).

Στις 16.7.2008 η θυγατρική του Ομίλου Λατομεία Κορινθίας Α.Ε. μετονομάστηκε σε Transbeton-Δομική Α.Ε. Στις 30.10.2008 υπογράφηκε σύμβαση μεταξύ της εταιρίας Transbeton ΑΕ και των εταιριών του Ομίλου, Δομική Μπετόν ΑΕΒΕ, Ιντερμπετόν Δομικά Υλικά και Τιτάν Διεθνής Εμπορική ΑΕ, προκειμένου η Transbeton ΑΕ να συμμετάσχει με ποσοστό 50,1% στο μετοχικό κεφάλαιο της Transbeton-Δομική Α.Ε. μέσω της αύξησης του μετοχικού της κεφαλαίου. Η Δομική Μπετόν ΑΕΒΕ συμμετείχε στην αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Transbeton-Δομική Α.Ε. με εισφορά μέρους του κλάδου σκυροδέματος της. Ως ημερομηνία αποτίμησης και απόσχισης του ανωτέρου κλάδου ορίστηκε να είναι η 31.5.2008.

Στις 14.11.2008 εγκρίθηκε από τις αρμόδιες αρχές η απόσχιση του κλάδου σκυροδέματος από την Δομική Μπετόν ΑΕΒΕ, ο οποίος στη συνέχεια εισφέρθηκε για την κάλυψη της αναλογίας του Ομίλου στην αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρίας Transbeton-Δομική Α.Ε.. Με την πράξη αυτή, ο Όμιλος μετέχει πλέον την ανωτέρω εταιρία κατά 49,9% και την ενσωματώνει στις οικονομικές καταστάσεις με την μέθοδο ενοποίησης καθαρής θέσης.

(ποσά σε χιλιάδες €)

	Όμιλος	
	2008	2007
Ενσώματες ακινητοποιήσεις	9.973	4.534
Ασώματες ακινητοποιήσεις και λοιπά μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	1.160	107
Κυκλοφορούν ενεργητικό	4.765	1.828
Σύνολο ενεργητικού	15.898	6.469
Άλλες μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	1.086	597
Άλλες βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	8.490	1.736
Σύνολο υποχρεώσεων	9.576	2.333
Καθαρή θέση	6.322	4.136
Έσοδα	13.685	7.989
Κόστος πωλήσεων	-8.134	-3.693
Μικτά κέρδη προ αποσβέσεων	5.551	4.296
Άλλα έσοδα/έξοδα	-114	433
Έξοδα διοικητικής λειτουργίας	-984	-596
Έξοδα λειτουργίας διαθέσεως	-154	-60
Κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και αποσβέσεων	4.299	4.073
Αποσβέσεις	-438	-299
Κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων	3.861	3.774
Χρηματοοικονομικά έσοδα/έξοδα	-4	4
Κέρδη προ φόρων	3.857	3.778
Φόρος εισοδήματος	-338	-331
Κέρδη μετά φόρων	3.519	3.447

16. Διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία

(ποσά σε χιλιάδες €)

	Όμιλος		Εταιρία	
	2008	2007	2008	2007
Υπόλοιπο έναρξης	4.858	3.618	168	168
Αγορές	1.399	2.097	-	-
Προσθήκη λόγω εξαγορών	24	-	-	-
Πωλήσεις	-3.625	-969	-	-
Αναπροσαρμογή εύλογης αξίας	-179	132	-	-
Συναλλαγματικές διαφορές	3	-20	-	-
Υπόλοιπο λήξης	2.480	4.858	168	168

Τα διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία αναλύονται σε:

Μακροπρόθεσμα	2.418	2.497	107	107
Βραχυπρόθεσμα	62	2.361	61	61
	2.480	4.858	168	168

Τα διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία αποτελούνται από:

Χρεόγραφα διαπραγματεύσιμα σε αγορές κεφαλαίου	-	2.299	-	-
Χρεόγραφα μη διαπραγματεύσιμα σε αγορές κεφαλαίου	2.480	2.559	168	168
	2.480	4.858	168	168

Τα διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία, συμπεριλαμβανομένων των μετοχών για εμπορικούς σκοπούς, αποτιμώνται στην εύλογη αξία, κατά την ημερομηνία ισολογισμού. Η αποτίμηση των χρηματοοικονομικών στοιχείων που είναι διαπραγματεύσιμα στις αγορές κεφαλαίου, καθορίζεται σύμφωνα με τις εύλογες αξίες όπως αυτές διαμορφώνονται. Η αποτίμηση των υπολοίπων χρηματοοικονομικών στοιχείων γίνεται σύμφωνα με την τρέχουσα αξία παρόμοιων χρηματοοικονομικών στοιχείων ή με τη χρήση των προεξοφλούμενων ταμιακών ροών για τα στοιχεία αυτά.

17. Λοιπά μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία

(ποσά σε χιλιάδες €)

	Όμιλος		Εταιρία	
	2008	2007	2008	2007
Εγγυήσεις	4.123	3.662	3.551	3.386
Δαπάνες απογύμνωσης πλατομείων	5.398	4.321	-	-
Προκαταβολές σε προμηθευτές για αγορά παγίων	23.583	16.890	-	-
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	6.193	4.175	-	-
	39.297	29.048	3.551	3.386

18. Αναβαλλόμενη φορολογία

Οι αναβαλλόμενοι φόροι υπολογίζονται επί των προσωρινών διαφορών, σύμφωνα με την μέθοδο της υποχρέωσης, με τη χρησιμοποίηση των φορολογικών συντελεστών που ισχύουν στις χώρες όπου δραστηριοποιούνται οι εταιρίες του Ομίλου.

Ο υπολογισμός των αναβαλλόμενων φόρων του Ομίλου και της Εταιρίας επανεξετάζεται σε κάθε χρήση, προκειμένου το υπόλοιπο που εμφανίζεται στον ισολογισμό να απεικονίζει τους ισχύοντες φορολογικούς συντελεστές. Το 2008 δημοσιεύτηκε από το Ελληνικό κράτος ο Ν.3697/2008, σύμφωνα με τον οποίο για τις χρήσεις 2010-2014 οι φορολογικοί συντελεστές θα μειώνονται κατά μία μονάδα για κάθε χρήση. Η αναβαλλόμενη φορολογία των θυγατρικών του Ομίλου με έδρα την Ελλάδα έχει υπολογιστεί λαμβάνοντας υπόψη την μεταβολή αυτή.

Η κίνηση των αναβαλλόμενων φόρων μετά από συμψηφισμούς έχει ως εξής:

(ποσά σε χιλιάδες €)

	Όμιλος		Εταιρία	
	2008	2007	2008	2007
Υπόλοιπο έναρξης, καθαρή αναβαλλόμενη υποχρέωση	123.860	132.804	29.079	29.876
Χρέωση στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων (σημ. 8)	-3.395	-717	-7.454	-797
Συναλλαγματικές διαφορές	11.938	-9.600	-	-
Προσθήκη λόγω εξαγορών	37.721	1.373	-	-
Φόρος που βαρύνει την καθαρή θέση	31.687	-	-	-
Υπόλοιπο λήξης, καθαρή αναβαλλόμενη υποχρέωση	201.811	123.860	21.625	29.079

Ο αναβαλλόμενος φόρος που βαρύνει την καθαρή θέση αφορά το αποθεματικό αναπροσαρμογής των στοιχείων ενεργητικού, υποχρεώσεων και ενδεχόμενων υποχρεώσεων των εταιριών που εξαγοραστήκαν στην Αίγυπτο.

Ανάλυση αναβαλλόμενων φορολογικών υποχρεώσεων (πριν από συμψηφισμούς)

(ποσά σε χιλιάδες €)

	Όμιλος		Εταιρία	
	2008	2007	2008	2007
Ενώματες ακινητοποιήσεις	210.306	143.888	26.208	31.628
Ασώματες ακινητοποιήσεις	22.931	3.762	-	-
Προβλέψεις	4.106	3.737	1.671	1.600
Απαιτήσεις και προπληρωμές	2.741	2.129	1.434	1.149
Μακροπρόθεσμος δανεισμός	44	47	-	-
	240.128	153.563	29.313	34.377

Ανάλυση αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων (πριν από συμψηφισμούς)

(ποσά σε χιλιάδες €)

Ασώματες ακινητοποιήσεις	-10.958	-8.075	-	-
Αποθέματα	-2.074	-1.887	-943	-923
Συνταξιοδοτικές υποχρεώσεις	-5.742	-2.107	-4.051	-1.261
Απαιτήσεις και προπληρωμές	-1.570	-1.153	-379	-193
Μακροπρόθεσμος δανεισμός	-1.082	-15	-	-
Κρατικές επιχορηγήσεις	-1.137	-1.407	-1.121	-1.383
Προβλέψεις	-15.008	-15.029	-462	-1.516
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	-746	-30	-732	-22
	-38.317	-29.703	-7.688	-5.298
Αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση	201.811	123.860	21.625	29.079

Η κίνηση των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων και υποχρεώσεων (πριν από τον συμψηφισμό των υπολοίπων που εμπίπτουν στην ίδια κατηγορία), κατά τη διάρκεια της χρήσεως, έχει ως ακολούθως:

Όμιλος

(ποσά σε χιλιάδες €)

	1 Ιανουαρίου 2008	Χρέωση/ (πίστωση) στο καθαρό κέρδος	Χρέωση/ (πίστωση) στη καθαρή θέση	Συναλλαγματικές διαφορές	Προσθήκη λόγω εξαγορών	31 Δεκεμβρίου 2008
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις (πριν από συμψηφισμούς)						
Ενώματες ακινητοποιήσεις	143.888	1.619	25.231	7.906	31.662	210.306
Ασώματες ακινητοποιήσεις	3.762	1.291	6.919	3.809	7.150	22.931
Προβλέψεις	3.737	897	-533	5	-	4.106
Απαιτήσεις και προπληρωμές	2.129	616	-4	-	-	2.741
Μακροπρόθεσμος δανεισμός	47	-27	-	-	24	44
	153.563	4.396	31.613	11.720	38.836	240.128

18. Αναβαλλόμενη φορολογία (συνέχεια)

(ποσά σε χιλιάδες €)

	1 Ιανουαρίου 2008	Χρέωση/ (πίστωση) στο καθαρό κέρδος	Χρέωση/ (πίστωση) στην καθα- ρή θέση	Συναλλαγα- ματικές διαφορές	Προσθήκη λόγω εξαγορών	31 Δεκεμ- βρίου 2008
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις (πριν από συμψηφισμούς)						
Ασώματες ακινοτοποιήσεις	-8.075	-3.221	178	160	-	-10.958
Αποθέματα	-1.887	-178	-	-	-9	-2.074
Συνταξιοδοτικές υποχρεώσεις	-2.107	-3.634	-	-	-1	-5.742
Απαιτήσεις και προπληρωμές	-1.153	-359	-	-	-58	-1.570
Μακροπρόθεσμος δανεισμός	-15	-34	-	-	-1.033	-1.082
Κρατικές επιχορηγήσεις	-1.407	282	-	-	-12	-1.137
Προβλέψεις	-15.029	69	-104	58	-2	-15.008
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	-30	-716	-	-	-	-746
	-29.703	-7.791	74	218	-1.115	-38.317
Αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση	123.860	-3.395	31.687	11.938	37.721	201.811

Εταιρία

(ποσά σε χιλιάδες €)

	1 Ιανουαρίου 2008	Χρέωση/ (πίστωση) στο καθαρό κέρδος	Χρέωση/ (πίστωση) στην καθα- ρή θέση	Συναλλαγα- ματικές διαφορές	31 Δεκεμ- βρίου 2008
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις (πριν από συμψηφισμούς)					
Ενσώματες ακινοτοποιήσεις	31.628	-5.420	-	-	26.208
Προβλέψεις	1.600	71	-	-	1.671
Απαιτήσεις και προπληρωμές	1.149	285	-	-	1.434
	34.377	-5.064	-	-	29.313
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις (πριν από συμψηφισμούς)					
Αποθέματα	-923	-20	-	-	-943
Απαιτήσεις και προπληρωμές	-193	-186	-	-	-379
Κρατικές επιχορηγήσεις	-1.383	262	-	-	-1.121
Προβλέψεις	-1.516	1.054	-	-	-462
Συνταξιοδοτικές υποχρεώσεις	-1.261	-2.790	-	-	-4.051
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	-22	-710	-	-	-732
	-5.298	-2.390	-	-	-7.688
Αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση	29.079	-7.454	-	-	21.625

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις συμψηφίζονται όταν υπάρχει ένα νομικά κατοχυρωμένο δικαίωμα συγχώνευσης των τρεχουσών φορολογικών απαιτήσεων με τις τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις και εφόσον οι αναβαλλόμενοι φόροι τελούν υπό το ίδιο φορολογικό καθεστώς.

Η κίνηση των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων και υποχρεώσεων (πριν από τον συμψηφισμό των υπολοίπων που εμπίπτουν στην ίδια κατηγορία) κατά τη διάρκεια της προηγούμενης χρήσης, έχει ως ακολούθως:

Όμιλος

(ποσά σε χιλιάδες €)

	1 Ιανουα- ρίου 2007	Χρέωση/ (πίστωση) στο καθα- ρό κέρδος	Χρέωση/ (πίστωση) στην καθα- ρή θέση	Συναλλαγα- ματικές διαφορές	Προσθήκη λόγω εξαγορών	31 Δεκεμ- βρίου 2007
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις (πριν από συμψηφισμούς)						
Ενσώματες ακινοτοποιήσεις	148.504	6.089	-	-11.358	653	143.888
Ασώματες ακινοτοποιήσεις	1.274	2.201	-	-308	595	3.762
Προβλέψεις	5.950	-2.213	-	-	-	3.737
Απαιτήσεις και προπληρωμές	1.421	819	-	-111	-	2.129
Μακροπρόθεσμος δανεισμός	-	47	-	-	-	47
	157.149	6.943	-	-11.777	1.248	153.563
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις (πριν από συμψηφισμούς)						
Ασώματες ακινοτοποιήσεις	-4.865	-4.535	-	828	497	-8.075
Αποθέματα	-799	-1.188	-	100	-	-1.887
Συνταξιοδοτικές υποχρεώσεις	-1.380	-846	-	119	-	-2.107
Απαιτήσεις και προπληρωμές	-2.214	1.169	-	65	-173	-1.153
Μακροπρόθεσμος δανεισμός	-15	-	-	-	-	-15
Κρατικές επιχορηγήσεις	-2.708	1.160	-	141	-	-1.407
Προβλέψεις	-7.321	-7.902	-	393	-199	-15.029
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	-5.043	4.482	-	531	-	-30
	-24.345	-7.660	-	2.177	125	-29.703
Αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση	132.804	-717	-	-9.600	1.373	123.860

18. Αναβαλλόμενη φορολογία (συνέχεια)**Εταιρία**

(ποσά σε χιλιάδες €)

	1 Ιανουαρίου 2007	Χρέωση/ (πίστωση) στο καθα- ρό κέρδος	Χρέωση/ (πίστωση) στη καθα- ρή θέση	Συναλλα- γματικές διαφορές	31 Δεκεμ- βρίου 2007
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις (πριν από συμψηφισμούς)					
Ενσώματες ακινητοποιήσεις	27.902	3.726	-	-	31.628
Προβλέψεις	4.350	-2.750	-	-	1.600
Απαιτήσεις και προπληρωμές	393	756	-	-	1.149
	32.645	1.732	-	-	34.377
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις (πριν από συμψηφισμούς)					
Αποθέματα	-674	-249	-	-	-923
Απαιτήσεις και προπληρωμές	-193	-	-	-	-193
Κρατικές επιχορηγήσεις	-1.331	-52	-	-	-1.383
Προβλέψεις	-571	-945	-	-	-1.516
Συνταξιοδοτικές υποχρεώσεις	-	-1.261	-	-	-1.261
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	-	-22	-	-	-22
	-2.769	-2.529	-	-	-5.298
Αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση	29.876	-797	-	-	29.079

19. Αποθέματα

(ποσά σε χιλιάδες €)

	Όμιλος		Εταιρία	
	2008	2007	2008	2007
Αποθέματα				
Πρώτες ύλες - Υλικά - Ανταλλακτικά	185.902	142.979	77.310	64.328
Έτοιμα προϊόντα	108.420	88.652	26.874	23.886
	294.322	231.631	104.184	88.214
Πρόβλεψη για απαξίωση αποθεμάτων	-9.652	-6.106	-4.372	-3.692
	284.670	225.525	99.812	84.522
Μεταφορά από ενσώματες ακινητοποιήσεις των βραδέως κινούμενων ανταλλακτικών μεγάλης αξίας (σημ.11)	182	728	182	728
	284.852	226.253	99.994	85.250

Ανάλυση προβλέψεων για απαξίωση αποθεμάτων

	Όμιλος		Εταιρία	
	2008	2007	2008	2007
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	6.106	8.906	3.692	2.696
Προσθήκες χρήσης	1.206	3.057	840	996
Μη χρησιμοποιηθείσα πρόβλεψη	-	-1.111	-160	-
Χρησιμοποιηθείσα πρόβλεψη	-796	-4.285	-	-
Προσθήκες λόγω εξαγορών	2.794	-	-	-
Συναλλαγματικές διαφορές	342	-461	-	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	9.652	6.106	4.372	3.692

Δεν υφίστανται εμπράγματα βάρη επί των αποθεμάτων.

20. Απαιτήσεις και προπληρωμές

(ποσά σε χιλιάδες €)

	Όμιλος		Εταιρία	
	2008	2007	2008	2007
Πελάτες	139.226	137.709	28.313	27.528
Επιταγές εισπρακτέες	86.898	101.722	40.939	60.403
Πρόβλεψη για επισφαλείς απαιτήσεις	-13.613	-7.069	-4.096	-2.329
	<u>212.511</u>	<u>232.362</u>	<u>65.156</u>	<u>85.602</u>
Προκαταβολές προμηθευτών	11.361	2.906	-	-
Απαιτήσεις από φόρους	42.607	12.097	-	-
Προπληρωμές και λοιπές απαιτήσεις	52.413	42.426	8.064	6.051
Πρόβλεψη για λοιπές επισφαλείς απαιτήσεις	-2.964	-1.689	-1.070	-
	<u>103.417</u>	<u>55.740</u>	<u>6.994</u>	<u>6.051</u>
Απαιτήσεις από συνδεδόμενα μέρη (σημ.33)	21	16	24.471	38.560
	<u>315.949</u>	<u>288.118</u>	<u>96.621</u>	<u>130.213</u>

Στις απαιτήσεις από φόρους περιλαμβάνεται ποσό € 27.986 χιλ. (2007 €10.401 χιλ) που αφορά απαίτηση επιστροφής φόρου εισοδήματος από κέρδη προηγούμενων χρήσεων, που εμφανίζει λόγω ζημιών η θυγατρική του Ομίλου στην Αμερική Titan America LLC.

Στις 31 Δεκεμβρίου η χρονική απεικόνιση των απαιτήσεων έχει ως εξής:

(ποσά σε χιλιάδες €)

	Όμιλος		Εταιρία	
	2008	2007	2008	2007
Δεν είναι σε καθυστέρηση και δεν είναι απομειωμένα	120.841	158.686	81.365	103.043
Είναι σε καθυστέρηση αλλά όχι απομειωμένα				
< 30 ημέρες	35.702	42.473	1.878	11.899
30-60 ημέρες	24.197	18.887	3.560	5.899
60-90 ημέρες	16.590	5.901	207	1.763
90-120 ημέρες	7.442	3.472	206	742
>120 ημέρες	7.760	2.959	2.411	816
	<u>212.532</u>	<u>232.378</u>	<u>89.627</u>	<u>124.162</u>

Ο λογαριασμός απαιτήσεις από πελάτες δεν είναι τοκοφόρος και συνήθως διακανονίζεται σε : Όμιλος 0-200 ημέρες, Εταιρία 0-200 ημέρες.

(ποσά σε χιλιάδες €)

	Όμιλος		Εταιρία	
	2008	2007	2008	2007
Ανάλυση προβλέψεων για επισφαλείς απαιτήσεις από πελάτες				
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	7.069	7.160	2.329	2.849
Προσθήκες χρήσης	8.781	2.327	2.499	301
Μη χρησιμοποιηθείσα πρόβλεψη	-532	-696	-502	-640
Χρησιμοποιηθείσα πρόβλεψη	-2.421	-1.920	-230	-181
Προσθήκη λόγω εξαγορών	653	364	-	-
Συναλλαγματικές διαφορές	63	-166	-	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	13.613	7.069	4.096	2.329

Ανάλυση προβλέψεων για λοιπές επισφαλείς απαιτήσεις

	Όμιλος		Εταιρία	
	2008	2007	2008	2007
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	1.689	4.112	-	-
Προσθήκες χρήσης	1.128	104	1.070	-
Μη χρησιμοποιηθείσα πρόβλεψη	-	-2.063	-	-
Χρησιμοποιηθείσα πρόβλεψη	-	-419	-	-
Προσθήκη λόγω εξαγορών	145	-	-	-
Συναλλαγματικές διαφορές	2	-45	-	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	2.964	1.689	1.070	-

21. Ταμιακά διαθέσιμα και ισοδύναμα

(ποσά σε χιλιάδες €)

	Όμιλος		Εταιρία	
	2008	2007	2008	2007
Ταμείο	302	9.363	5	5
Βραχυπρόθεσμες καταθέσεις	94.219	158.115	31.258	8
	<u>94.521</u>	<u>167.478</u>	<u>31.263</u>	<u>13</u>

Οι βραχυπρόθεσμες καταθέσεις αποτελούνται από καταθέσεις όψεως και προθεσμίας καθώς και από ρέπος. Τα πραγματικά επιτόκια καθορίζονται σύμφωνα με τα Euribor επιτόκια, διαπραγματεύονται κατά περίπτωση και έχουν μία μέση περίοδο λήξης 7 ημερών.

22. Μετοχικό κεφάλαιο και διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο

(ποσά σε χιλιάδες €, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά)

Ο συνολικός αριθμός των εγκεκριμένων μετοχών είναι:

Κοινές μετοχές ονομαστικής αξίας €4,00

Προνομιούχες μετοχές ονομαστικής αξίας €4,00

	2008		2007		Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο €'000	Σύνολο	
	Αριθμός μετοχών	€'000	Αριθμός μετοχών	€'000		Αριθμός μετοχών	€'000
Μετοχές που έχουν εκδοθεί και πλήρως καταβληθεί							
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2007	76.916.244	153.832	7.568.960	15.138	22.724	84.485.204	191.694
Έκδοση μετοχών από άσκηση δικαιωμάτων προαίρεσως αγοράς μετοχών	47.370	95	-	-	102	47.370	197
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2007	76.963.614	153.927	7.568.960	15.138	22.826	84.532.574	191.891
Κεφαλαιοποίηση Αποθεματικών	-	153.927	-	15.138	-	-	169.065
Έκδοση μετοχών από άσκηση δικαιωμάτων προαίρεσως αγοράς μετοχών	14.200	57	-	-	-	14.200	57
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2008	76.977.814	307.911	7.568.960	30.276	22.826	84.546.774	361.013
Ίδιες μετοχές							
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2007	14.000	502	-	-	14.000	502	
Αγορά ιδίων μετοχών	1.071.887	35.434	300	9	1.072.187	35.443	
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2007	1.085.887	35.936	300	9	1.086.187	35.945	
Αγορά ιδίων μετοχών	2.101.810	56.246	5.619	108	2.107.429	56.354	
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2008	3.187.697	92.182	5.919	117	3.193.616	92.299	

Η χρηματιστηριακή μέση τιμή των κοινών μετοχών της Α.Ε. Τσιμέντων Τιτάν ήταν για το 2008 €24,23 (2007 € 42,53) και η χρηματιστηριακή τιμή κλεισίματος την 31.12.2008 είναι €13,90 (31.12.2007 €31,20).

Δικαιώματα προαίρεσως αγοράς μετοχών

Τα δικαιώματα προαίρεσως αγοράς κοινών μετοχών παρέχονται στα ανώτερα σελιδήχη. Οι μεταβολές στον αριθμό των υφισταμένων δικαιωμάτων προαίρεσως αγοράς των μετοχών έχουν ως εξής:

	Πρόγραμμα 2000	Πρόγραμμα 2004	Πρόγραμμα 2007	Σύνολο
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2007	8.000	275.550	-	283.550
Δικαιώματα που παραχωρήθηκαν	-	-	142.950	142.950
Δικαιώματα που εξασκήθηκαν	-8.000	-39.370	-	-47.370
Δικαιώματα που διαγράφηκαν	-	-93.340	-	-93.340
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2007	-	142.840	142.950	285.790
Δικαιώματα που παραχωρήθηκαν	-	-	158.220	158.220
Δικαιώματα που εξασκήθηκαν	-	-14.200	-	-14.200
Δικαιώματα που δεν ωρίμασαν	-	-81.480	-	-81.480
Δικαιώματα που διαγράφηκαν	-	-20.220	-17.580	-37.800
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2008	-	26.940	283.590	310.530

Τα δικαιώματα προαίρεσως αγοράς μετοχών στο τέλος του χρόνου έχουν τους ακόλουθους όρους:

Ημερομηνία λήξης	Τιμή άσκησης	2007		
		Πρόγραμμα 2004	Πρόγραμμα 2007	Σύνολο
2008	€ 2,00	400	-	400
2009	€ 2,00	142.440	-	142.440
2010	€ 2,00	-	142.950	142.950
		142.840	142.950	285.790

(ποσά σε χιλιάδες €, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά)

Ημερομηνία λήξης	Τιμή άσκησης	2008		
		Πρόγραμμα 2004	Πρόγραμμα 2007	Σύνολο
2009	€ 4,00	26.940	-	26.940
2010	€ 4,00	-	129.870	129.870
2011	€ 4,00	-	153.720	153.720
		26.940	283.590	310.530

22. Μετοχικό κεφάλαιο και διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο (συνέχεια)

Πρόγραμμα 2004

Στις 8 Ιουνίου 2004 η Εταιρία ενέκρινε ένα πρόγραμμα χορήγησης μετοχών με τη διάθεση μέχρι 400.000 κοινών μετοχών μετά ψήφου, κατά τα έτη 2004, 2005 και 2006, σε συγκεκριμένα ανώτερα στελέχη της Εταιρίας και των θυγατρικών της. Η τιμή διάθεσης ορίστηκε στην ονομαστική αξία της μετοχής. Σύμφωνα με το πρόγραμμα αυτό τα χορηγούμενα δικαιώματα, έχουν μία περίοδο ωρίμανσης τριών ετών και μπορούν να ασκηθούν μετά από το τέλος της περιόδου ωρίμανσης. Κάθε δικαίωμα πρέπει να ασκηθεί μέσα σε διάστημα δώδεκα μηνών από τους χρόνους ωρίμανσης της άσκησης τους. Στην περίπτωση που η προθεσμία παρέλθει τότε τα συγκεκριμένα δικαιώματα θα ακυρωθούν αμετάκλητα. Για όλα τα χορηγούμενα δικαιώματα αποτελεί βασική προϋπόθεση η συνεχής απασχόληση των δικαιούχων καθόλη τη διάρκεια του προγράμματος χορήγησης. Ο αριθμός των δικαιωμάτων που θα χορηγείται κάθε χρόνο θα εξαρτηθεί από έναν αριθμό δεικτών απόδοσης, όπως είναι η απόδοση των μετοχών της ΑΕ Τσιμέντων Τιτάν σε συνδυασμό με την απόδοση του Χρηματιστηρίου Αξιών Αθηνών και την απόδοση των μετοχών άλλων διεθνών εταιριών παραγωγής τσιμέντου. Ο αριθμός των μετοχών που θα χορηγείται κάθε χρόνο προσδιορίζεται ως εξής:

- 1) Ένα τρίτο του δικαιώματος χορηγείται ανεξάρτητα από την απόδοση της μετοχής της Εταιρίας κατά την ολοκλήρωση της περιόδου των τριών χρόνων.
- 2) Ένα τρίτο του δικαιώματος χορηγείται σύμφωνα με την απόδοση της μετοχής της ΑΕ Τσιμέντων Τιτάν, συγκριτικά με τρεις δείκτες του Χρηματιστηρίου Αθηνών κατά την διάρκεια της περιόδου των τριών χρόνων.
- 3) Ένα τρίτο του δικαιώματος χορηγείται σύμφωνα με την απόδοση των μετοχών της ΑΕ Τσιμέντων Τιτάν συγκριτικά με δώδεκα προκαθορισμένες εταιρείες παραγωγής τσιμέντου κατά τη διάρκεια της περιόδου των τριών χρόνων.

Ο λογιστικός χειρισμός των δικαιωμάτων που παραχωρήθηκαν από το νέο πρόγραμμα έγινε σύμφωνα με το ΔΠΧΠ 2 "Παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών". Τα δικαιώματα που προέρχονται από το παλιό πρόγραμμα δεν εμπίπτουν στο ΔΠΧΠ 2 καθώς είχαν παρασχεθεί πριν από την ημερομηνία εφαρμογής του.

Η εύλογη αξία των δικαιωμάτων που παραχωρήθηκαν το 2006, όπως αυτή αποτιμήθηκε σύμφωνα με το μοντέλο αποτίμησης Black-Scholes, ήταν €37,27 ανά δικαίωμα. Τα δεδομένα που χρησιμοποιήθηκαν για την εφαρμογή του μοντέλου ήταν η τιμή μετοχής κατά την ημερομηνία παροχής του δικαιώματος €40,74, η αναμενόμενη μεταβλητότητα τιμής μετοχής (volatility) 22,03%, η μερισματική απόδοση 1,56% και το ετήσιο επιτόκιο χωρίς κίνδυνο 3,67%.

Κατά τη χρήση του 2008, το δικαίωμα ασκήθηκε για 14.200 μετοχές καμία εκ των οποίων δεν αντιστοιχεί σε μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου, ενώ 81.480 δικαιώματα δεν ωρίμασαν σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις του προγράμματος. Τα παραμένοντα προς άσκηση δικαιώματα αφορούν 26.940 μετοχές.

Πρόγραμμα 2007

Στις 29 Μαΐου 2007 η Εταιρία ενέκρινε τη θέσπιση νέου τριετούς Προγράμματος Παροχής Δικαιωμάτων Προαίρεσης Αγοράς Μετοχών (Πρόγραμμα 2007), η άσκηση των οποίων θα συνδέεται με τα οικονομικά αποτελέσματα της Εταιρίας και την πορεία της τιμής της μετοχής της. Στα πλαίσια του εν λόγω Προγράμματος, το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρίας θα δικαιούται να χορηγήσει, κατά τα έτη 2007, 2008 και 2009, δικαιώματα προαίρεσης αγοράς μέχρι 500.000 κοινών μετοχών της Εταιρίας, με τιμή διάθεσης ίση με την ονομαστική αξία της μετοχής, ήτοι 4 ευρώ ανά μετοχή, στα εκτελεστικά μέλη του Δ.Σ. της Εταιρίας και στα διευθυντικά και ανώτερα στελέχη της Εταιρίας και των συνδεδεμένων με αυτήν εταιριών, στην Ελλάδα και το εξωτερικό.

Σύμφωνα με το Πρόγραμμα αυτό τα χορηγούμενα δικαιώματα, έχουν μία περίοδο ωρίμανσης τριών ετών και μπορούν να ασκηθούν μετά από το τέλος της περιόδου ωρίμανσης. Κάθε δικαίωμα πρέπει να ασκηθεί μέσα σε διάστημα δώδεκα μηνών από τους χρόνους ωρίμανσης της άσκησης τους. Στην περίπτωση που η προθεσμία παρέλθει τότε τα συγκεκριμένα δικαιώματα θα ακυρωθούν αμετάκλητα. Για όλα τα χορηγούμενα δικαιώματα αποτελεί βασική προϋπόθεση η συνεχής απασχόληση των δικαιούχων καθόλη τη διάρκεια του προγράμματος χορήγησης. Ο αριθμός των μετοχών που θα χορηγείται κάθε χρόνο προσδιορίζεται ως εξής:

- 1) Ένα τρίτο του δικαιώματος χορηγείται σύμφωνα με τα οικονομικά αποτελέσματα της Εταιρίας.
- 2) Ένα τρίτο του δικαιώματος χορηγείται σύμφωνα με την απόδοση της μετοχής της ΑΕ Τσιμέντων Τιτάν, συγκριτικά με τρεις δείκτες του Χρηματιστηρίου Αθηνών κατά την διάρκεια της περιόδου των τριών χρόνων.
- 3) Ένα τρίτο του δικαιώματος χορηγείται σύμφωνα με την απόδοση των μετοχών της ΑΕ Τσιμέντων Τιτάν συγκριτικά με τις αποδόσεις μετοχών δώδεκα προκαθορισμένων εταιριών παραγωγής τσιμέντου διεθνώς κατά τη διάρκεια της περιόδου των τριών χρόνων.

Ο λογιστικός χειρισμός των δικαιωμάτων που παραχωρήθηκαν από το νέο πρόγραμμα έγινε σύμφωνα με το ΔΠΧΠ 2 "Παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών".

Τον Μάρτιο του 2008 η Εταιρία ενέκρινε την διάθεση 158.220 δικαιωμάτων προαίρεσης αγοράς μετοχών στα πλαίσια του παραπάνω προγράμματος.

Η εύλογη αξία των δικαιωμάτων που παραχωρήθηκαν από το νέο Πρόγραμμα, όπως αυτή αποτιμήθηκε σύμφωνα με το μοντέλο αποτίμησης Black-Scholes για δύο υποκείμενες αξίες, ήταν €9,79 ανά δικαίωμα. Τα δεδομένα που χρησιμοποιήθηκαν για την εφαρμογή του μοντέλου ήταν η τιμή μετοχής κατά την ημερομηνία παροχής του δικαιώματος €26,92, η τυπική απόκλιση αποδόσεων τιμής μετοχής (standard deviation) 32,28%, η μερισματική απόδοση 2,07% και η απόδοση των τριετών ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου.

23. Λοιπά αποθεματικά

Όμιλος

(ποσά σε χιλιάδες €)

	Τακτικό αποθεματικό	Ειδικό αποθεματικό	Έκτακτο αποθεματικό	Αποθεματικά ειδικών διατάξεων και νόμων	Αποθεματικό αναπροσαρμογών	Συναλλαγματικές διαφορές αντιστάθμισης κινδύνου	Συν/κές διαφορές μετατροπής	Σύνολο λοιπών αποθεματικών
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2007	57.549	3.637	270.789	154.275	3.291	48.346	-163.964	373.923
Συναλλαγματικές διαφορές	-	-	-	-	-	-	-43.165	-43.165
Κέρδη από αποτίμηση στην εύλογη αξία των διαθέσιμων προς πώληση χρηματοοικονομικών στοιχείων	-	-	-	-	132	-	-	132
Μη διανεμηθέντα μερίσματα	-	-	15	-	-	-	-	15
Μεταφορά (σε)/από κέρδη εις νέο	6.596	11.358	60.199	-10.469	-2	-	-1.590	66.092
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2007	64.145	14.995	331.003	143.806	3.421	48.346	-208.719	396.997
Συναλλαγματικές διαφορές	-196	-160	-	61	-2.021	-	5.798	3.482
Κέρδη από αποτίμηση στην εύλογη αξία των Διαθεσίμων προς πώληση χρηματοοικονομικών στοιχείων	-	-	-	-	-179	-	-	-179
Αναπροσαρμογή περιουσιακών στοιχείων αποκτηθείσας συμμετοχής	-	-	-	-	129.150	-	-	129.150
Αύξηση Μετοχικού κεφαλαίου από κεφαλαιοποίηση αποθεματικών	-	-	-143.249	-22.972	-	-	-	-166.221
Μεταφορά (σε)/από κέρδη εις νέο	7.733	-	54.680	10.477	-2.372	-	-	70.518
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2008	71.682	14.835	242.434	131.372	127.999	48.346	-202.921	433.747

Εταιρία

(ποσά σε χιλιάδες €)

	Τακτικό αποθεματικό	Ειδικό αποθεματικό	Έκτακτο αποθεματικό	Αποθεματικά ειδικών διατάξεων και νόμων	Αποθεματικό αναπροσαρμογών	Συναλλαγματικές διαφορές αντιστάθμισης κινδύνου	Σύνολο λοιπών αποθεματικών
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2007	50.518	1.769	260.234	142.499	-	48.346	503.366
Μη διανεμηθέντα μερίσματα	-	-	15	-	-	-	15
Μεταφορά (σε)/από κέρδη εις νέο	6.120	-	58.892	-9.640	-	-	55.372
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2007	56.638	1.769	319.141	132.859	-	48.346	558.753
Κεφαλαιοποίηση αποθεματικών	-	-	-143.249	-22.972	-	-	-166.221
Μεταφορά (σε)/από κέρδη εις νέο	5.298	-	54.680	10.477	-	-	70.455
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2008	61.936	1.769	230.572	120.364	-	48.346	462.987

Ορισμένες από τις εταιρίες του Ομίλου υποχρεούνται, σύμφωνα με την εμπορική νομοθεσία που ισχύει στη χώρα που εδρεύουν, να σχηματίσουν ποσοστό επί των ετησίων καθαρών τους κερδών, όπως αυτά απεικονίζονται στα λογιστικά βιβλία, σε τακτικό αποθεματικό. Το ανωτέρω αποθεματικό δεν δύναται να διανεμηθεί κατά τη διάρκεια λειτουργίας της Εταιρίας.

Τα αποθεματικά ειδικών διατάξεων και νόμων, σύμφωνα την Ελληνική φορολογική νομοθεσία, εξαιρούνται του φόρου εισοδήματος, υπό την προϋπόθεση ότι δε θα διανεμηθούν στους μετόχους. Ο Όμιλος δεν προτίθεται να διανείμει τα συγκεκριμένα αποθεματικά και επομένως δεν έχει προβεί σε υπολογισμό φόρου εισοδήματος που θα προέκυπτε σε περίπτωση διανομής. Διανομή των ανωτέρω αποθεματικών μπορεί να πραγματοποιηθεί ύστερα από έγκριση των μετόχων σε τακτική Γενική Συνέλευση και εφόσον έχει καταβληθεί ο αναλογών φόρος από την Εταιρία. Μεταξύ των αποθεματικών περιλαμβάνονται και έκτακτα φορολογηθέντα αποθεματικά.

Τα αφορολόγητα αποθεματικά του Ομίλου περιλαμβάνουν αποθεματικά που έχουν σχηματιστεί από την Εταιρία και από ορισμένες Ελληνικές θυγατρικές κατ' εφαρμογή αναπτυξιακών νόμων. Ο Ν. 3614/07 προέβλεψε την έντοκη ανάκτηση των ειδικών αφορολόγητων αποθεματικών που σχηματίστηκαν από επιχειρήσεις, μεταξύ των οποίων και η Εταιρία κατά τις χρήσεις 2003 και 2004 σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 3220/04, τα οποία κρίθηκαν παράνομα από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Για τον αναλογούντα φόρο εισοδήματος, ο Όμιλος είχε σχηματίσει πρόβλεψη. Σύμφωνα με τις διατάξεις του ανωτέρω νόμο 3614/07, από τα αποθεματικά του Ν. 3220/04 που εν τέλει υποβλήθηκαν σε φορολόγηση, οι επιχειρήσεις δικαιούνται να αφαιρέσουν δαπάνες επενδύσεων που ενέπιπταν στις διατάξεις των αναπτυξιακών νόμων 2601/98 και 3299/04.

Το αποθεματικό αναπροσαρμογών απεικονίζει την εύλογη αξία των ενσωμάτων και ασωμάτων ακινητοποιήσεων που αναλογούσε στην συμμετοχή του Ομίλου στην κοινοπρακτική εταιρία στην Αίγυπτο Lafarge-Titan Egyptian Investments Ltd, μέχρι την ημερομηνία της πλήρους εξαγοράς της από τον Όμιλο. Επίσης, στο αποθεματικό αναπροσαρμογών απεικονίζονται οι αλλαγές στην εύλογη αξία των διαθέσιμων προς πώληση χρηματοοικονομικών στοιχείων.

Το αποθεματικό συναλλαγματικών διαφορών μετατροπής απεικονίζει τις συναλλαγματικές διαφορές που προέκυψαν από την μετατροπή των οικονομικών καταστάσεων των θυγατρικών του Ομίλου σε ξένο νόμισμα.

Το αποθεματικό συναλλαγματικών διαφορών αντιστάθμισης κινδύνου απεικονίζει τις συναλλαγματικές διαφορές που προέκυψαν από την μετατροπή σε ευρώ των δανείων σε ξένο νόμισμα τα οποία έχουν χαρακτηριστεί ως αντιστάθμιση κινδύνου επένδυσης του Ομίλου στο εξωτερικό.

24. Δανεισμός

(ποσά σε χιλιάδες €)

Βραχυπρόθεσμος

Δάνεια σε τοπικό νόμισμα - (€)	
Δάνεια σε ξένο νόμισμα	
Δανειακές υποχρεώσεις προς συνδεδεμένες επιχειρήσεις	
Υποχρεώσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις	

Μακροπρόθεσμος

Τραπεζικός δανεισμός σε τοπικό νόμισμα - (€)	
Τραπεζικός δανεισμός σε ξένο νόμισμα	
Ομολογιακά δάνεια σε ξένο νόμισμα	
Δανειακές υποχρεώσεις προς συνδεδεμένες επιχειρήσεις	
Υποχρεώσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις	

Σύνολο δανεισμού

	Όμιλος		Εταιρία	
	2008	2007	2008	2007
	116.786	65.476	65.187	35.948
	145.416	80.213	3.393	14.039
	-	-	19.000	-
	943	716	-	-
	263.145	146.405	87.580	49.987
	664.881	-	125.000	-
	87.107	367.002	-	3.609
	189.960	219.263	-	-
	-	-	634.000	-
	3.245	3.568	-	-
	945.193	589.833	759.000	3.609
	1.208.338	736.238	846.580	53.596

Η εύλογη αξία του δανεισμού προσεγγίζει αυτή που εμφανίζεται στα βιβλία, καθώς ο δανεισμός του Ομίλου και της Εταιρίας είναι κυρίως με κυμαινόμενα επιτόκια.

Λήξη μακροπρόθεσμου τραπεζικού δανεισμού (εξαιρούνται οι υποχρεώσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις):

(ποσά σε χιλιάδες €)

Έως 2 έτη	
Από 2 έως 5 έτη	
Περισσότερο από 5 έτη	

	Όμιλος		Εταιρία	
	2008	2007	2008	2007
	172.563	62.388	125.000	3.609
	684.074	409.619	-	-
	85.311	114.258	-	-
	941.948	586.265	125.000	3.609

Τα πραγματικά επιτόκια με τα οποία επιβαρύνθηκαν τα αποτελέσματα είναι τα ακόλουθα:

Τραπεζικός δανεισμός (σε ξένο νόμισμα - USD)	
Τραπεζικός δανεισμός (σε ξένο νόμισμα - JPY)	
Τραπεζικός δανεισμός (σε ξένο νόμισμα - EGP)	
Τραπεζικός δανεισμός (σε ξένο νόμισμα - GBP)	
Τραπεζικός δανεισμός (σε ξένο νόμισμα - BGN)	
Τραπεζικός δανεισμός (σε ξένο νόμισμα - TRY)	
Τραπεζικός δανεισμός (τοπικό νόμισμα - €)	
Υποχρεώσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις	

	Όμιλος		Εταιρία	
	2008	2007	2008	2007
	4,56%	5,84%	4,00%	6,51%
	2,70%	2,70%	-	-
	10,53%	10,13%	-	-
	6,94%	7,70%	6,94%	7,70%
	7,58%	5,60%	-	-
	22,81%	-	-	-
	5,30%	4,84%	5,33%	4,84%
	5,14%	5,35%	-	-

Τραπεζικός δανεισμός σε ξένο νόμισμα:

(ποσά σε χιλιάδες μονάδες τοπικού νομίσματος)

USD	
JPY	
EGP	
GBP	
BGN	
CAD	
TRY	

	Όμιλος		Εταιρία	
	2008	2007	2008	2007
	488.879	886.179	4.718	23.474
	3.501.316	1.998.049	-	-
	122.300	195.517	-	-
	3	1.249	3	1.249
	54.413	46.819	-	-
	-	4.000	-	-
	2.693	4.000	-	-

Ο Όμιλος έχει τις ακόλουθες μη χρησιμοποιηθείσες ανοικτές πιστωτικές διευκολύνσεις:

(ποσά σε χιλιάδες €)

Κυμαινόμενο επιτόκιο:	
- Ληξιπρόθεσμα εντός ενός έτους	
- Ληξιπρόθεσμα πέραν του ενός έτους	

	Όμιλος		Εταιρία	
	2008	2007	2008	2007
	206.446	334.918	111.563	199.003
	471.245	475.939	50.000	-

Ο Όμιλος διαθέτει επαρκείς, δεσμευμένες και μη, πηγές χρηματοδότησης, για την εξυπηρέτηση μελλοντικών επιχειρηματικών αναγκών.

Η παρούσα αξία των υποχρεώσεων από χρηματοδοτικές μισθώσεις αναλύεται ως εξής:

(ποσά σε χιλιάδες €)

Υποχρεώσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις - ελάχιστη πληρωμή	
Έως 1 έτος	
Από 1 έως 5 έτη	
Περισσότερο από 5 έτη	

	Όμιλος	
	2008	2007
	962	931
	3.599	3.254
	104	795
	4.665	4.980
	-477	-696
	4.188	4.284

Μελλοντικές χρηματοοικονομικές δαπάνες από χρηματοδοτικές μισθώσεις

Παρούσα αξία των υποχρεώσεων από χρηματοδοτικές μισθώσεις

Οι χρηματοδοτικές υποχρεώσεις διασφαλίζονται από το δικαίωμα του εκμισθωτή να του επιστραφούν τα μισθωμένα περιουσιακά στοιχεία, σε περίπτωση αθέτησης των όρων της σύμβασης.

25. Υποχρεώσεις συνταξιοδοτικών παροχών

Ελλάδα

Η ελληνική εργατική νομοθεσία προβλέπει η αποζημίωση για αποχώρηση λόγω συνταξιοδότησης να βασίζεται στα χρόνια υπηρεσίας των εργαζομένων στην εταιρία λαμβάνοντας υπόψη τις αποδοχές τους κατά την ημερομηνία αποχώρησης. Ο Όμιλος χορηγεί μεγαλύτερη αποζημίωση για αποχώρηση λόγω συνταξιοδότησης, από εκείνη που ορίζει ο νόμος. Οι αποζημιώσεις λόγω αποχώρησης για συνταξιοδότηση δεν χρηματοδοτούνται από ειδικά κεφάλαια, όμως οι υποχρεώσεις που προέρχονται από τέτοιου είδους δεσμεύσεις αποτιμώνται με αναλογιστικές μελέτες που εκπονούνται από ανεξάρτητες αναλογιστικές εταιρίες. Η τελευταία αναλογιστική μελέτη πραγματοποιήθηκε τον Δεκέμβριο του 2008. Οι βασικές υποθέσεις που υιοθετήθηκαν για την εκπόνηση της μελέτης αυτής ήταν ένα επιτόκιο προεξόφλησης της τάξεως του 5,2%, ένα μέσο ποσοστό αύξησης των μισθών μεταξύ του 5,5% και 6,4% και τέλος μια ετήσια αύξηση των μελλοντικών συντάξεων της τάξεως του 3%.

ΗΠΑ

Στις θυγατρικές του Ομίλου στις ΗΠΑ υφίστανται προγράμματα καθορισμένων παροχών καθώς και λοιπά προγράμματα συνταξιοδοτικών παροχών. Η μέθοδος λογιστικοποίησης των τελευταίων, οι υποθέσεις για την αποτίμησή τους και η συχνότητα των αποτιμήσεων, είναι παρόμοιες με εκείνες των προγραμμάτων καθορισμένων παροχών.

Πρόγραμμα συνταξιοδότησης με συμμετοχή πολλών εργοδοτών

Ορισμένοι εργαζόμενοι συμμετέχουν σε ένα πρόγραμμα καθορισμένων παροχών, που υποστηρίζεται από το σωματείο, όπου συμμετέχουν περισσότεροι του ενός εργοδότες. Το πρόγραμμα δεν υπόκειται στη διαχείριση των θυγατρικών εταιριών που έχει ο Όμιλος στις ΗΠΑ και οι εισφορές καθορίζονται σύμφωνα με τις προβλέψεις που απορρέουν από τις ισχύουσες συμβάσεις εργασίας. Το ύψος των εισφορών επηρεάζεται από την κεφαλαιακή κατάσταση του προγράμματος.

Επιπρόσθετο πρόγραμμα παροχών

Σκοπός του προγράμματος είναι η σύσταση ενός μη χρηματοδοτούμενου προγράμματος αναβαλλόμενων αμοιβών για ορισμένο αριθμό υψηλόμισθων στελεχών σύμφωνα με τη νομοθεσία που ισχύει στις ΗΠΑ. Για το σκοπό αυτό οι θυγατρικές εταιρίες στις ΗΠΑ δημιούργησαν ένα επικουρικό ταμείο ώστε να προωθήσουν την πληρωμή των συγκεκριμένων αμοιβών στους συμμετέχοντες μέσω του προγράμματος. Σύμφωνα με το πρόγραμμα αυτό μπορούν να αναβληθούν ένα ποσοστό των αμοιβών τους για το ισχύον έτος. Η εταιρία εισφέρει το 50% των εισφορών που δίνουν οι συμμετέχοντες και οι οποίες διαμορφώνονται σύμφωνα με την κεφαλαιακή κατάσταση του προγράμματος.

Όλα τα προγράμματα καθορισμένων συνταξιοδοτικών παροχών των θυγατρικών εταιριών του Ομίλου στην Αμερική, εκτός από ένα, έχουν σταματήσει να δέχονται νέα μέλη καθώς επίσης και να προσμετρούν από την ημερομηνία αυτή, έτη θεμελιώσεως συνταξιοδοτικού δικαιώματος. Τα προγράμματα αυτά δεν έχουν σημαντική επίδραση στον Όμιλο. Τέλος υπάρχει ένα πρόγραμμα καθορισμένων παροχών για μετά την έξοδο από την υπηρεσία (για ορισμένους εν ενεργεία καθώς και πρώην εργαζόμενους) όπου οι δικαιούχοι του προγράμματος αυτού, λαμβάνουν παροχές όπως είναι η ιατροφαρμακευτική περίθαλψη από την ημερομηνία της πρόωρης συνταξιοδότησης έως και την ημερομηνία που θεμελιώνεται δικαίωμα πλήρους συνταξιοδότησης. Η Εταιρία έχει ένα πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών για τους εργαζόμενους.

Τα ποσά, τα οποία αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα χρήσης στο λογαριασμό άλλα έξοδα εκμετάλλευσης (βλ. σημ. 4) και αφορούν τα προγράμματα καθορισμένων συνταξιοδοτικών παροχών και λοιπών προγραμμάτων καθορισμένων παροχών, έχουν ως εξής:

	Όμιλος		Εταιρία	
	2008	2007	2008	2007
(ποσά σε χιλιάδες €)				
Κόστος τρέχουσας υπηρεσίας	2.233	3.342	1.743	1.705
Χρηματοοικονομικό κόστος	3.020	2.855	1.775	1.694
Συνενώσεις επιχειρήσεων	102	44	-	-
Αναλογιστικές ζημίες/(κέρδη)	4.202	1.732	1.452	1.785
	9.557	7.973	4.970	5.184
Αναμενόμενη απόδοση των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος	-782	-636	-	-
Καθαρό κόστος χρήσεως	8.775	7.337	4.970	5.184
Επιπρόσθετη απαιτούμενη πρόβλεψη	12	1.814	-	-
Επιπρόσθετες καθορισμένες παροχές που πληρώθηκαν πέραν των προβλεπόμενων	4.053	470	2.709	470
	12.840	9.621	7.679	5.654
Ποσά που επιβάρυναν τα άλλα έξοδα εκμετάλλευσης	9.820	6.766	5.904	3.960
Ποσά που επιβάρυναν τα έξοδα χρηματοοικονομικής λειτουργίας	3.020	2.855	1.775	1.694
Ποσά που επιβάρυναν την εκμετάλλευση	12.840	9.621	7.679	5.654
Παρούσα αξία της υποχρέωσης	54.402	54.392	37.665	37.766

Ανάλυση της υποχρέωσης που καταχωρήθηκε στον Ισολογισμό:

(ποσά σε χιλιάδες €)

	Όμιλος		Εταιρία	
	2008	2007	2008	2007
Υπόλοιπο έναρξης	39.332	39.535	21.102	22.748
Συνολική δαπάνη - όπως αυτή εμφανίζεται παραπάνω	8.775	7.337	4.970	5.184
Επιπρόσθετη απαιτούμενη πρόβλεψη	12	1.814	-	-
Προσθήκες λόγω εξαγορών	846	21	-	-
Συναλλαγματικές διαφορές	227	-676	-	-
Πληρωμές παροχών κατά την διάρκεια της χρήσεως	-8.035	-8.699	-2.370	-6.830
Υπόλοιπο λήξης	41.157	39.332	23.702	21.102

26. Προβλέψεις

Όμιλος

(ποσά σε χιλιάδες €)		1 Ιανουαρίου 2008	Προσθήκες χρήσης	Μη χρησιμοποιηθείσα πρόβλεψη	Χρησιμοποιηθείσα πρόβλεψη	Προσθήκες λόγω εξαγορών	Συναλλαγματικές διαφορές	31 Δεκεμβρίου 2008
Πρόβλεψη για αποκατάσταση λατομείων	α	11.698	596	-702	-788	115	247	11.166
Πρόβλεψη για φόρους	β	891	167	-	-325	213	70	1.016
Πρόβλεψη για ενδεχόμενες υποχρεώσεις από δικαστικές αποφάσεις	γ	2.312	2.828	-76	-2.671	406	162	2.961
Πρόβλεψη φορολόγησης αποθ/κού Ν3220/2004 (σημ. 8)	δ	10.572	-	-10.572	-	-	-	-
Λοιπές προβλέψεις	ε	8.293	2.093	-2.797	-1.099	4.491	254	11.235
		33.766	5.684	-14.147	-4.883	5.225	733	26.378

(ποσά σε χιλιάδες €)	2008	2007
Μακροπρόθεσμες προβλέψεις	23.235	20.934
Βραχυπρόθεσμες προβλέψεις	3.143	12.832
	26.378	33.766

Εταιρία

(ποσά σε χιλιάδες €)		1 Ιανουαρίου 2008	Προσθήκες χρήσης	Μη χρησιμοποιηθείσα πρόβλεψη	Χρησιμοποιηθείσα πρόβλεψη	Προσθήκες λόγω εξαγορών	31 Δεκεμβρίου 2008
Προβλέψεις για αποκατάσταση λατομείων	α	2.887	88	-591	-202	-	2.182
Πρόβλεψη φορολόγησης αποθ/κού Ν3220/2004 (σημ. 8)	δ	9.124	-	-9.124	-	-	-
Λοιπές προβλέψεις	ε	4.413	-	-943	-3.470	-	-
		16.424	88	-10.658	-3.672	-	2.182

(ποσά σε χιλιάδες €)	2008	2007
Μακροπρόθεσμες προβλέψεις	2.182	2.887
Βραχυπρόθεσμες προβλέψεις	-	13.537
	2.182	16.424

- α. Αντιπροσωπεύει την παρούσα αξία της εκτιμώμενης δαπάνης για αποκατάσταση των λατομείων μετά από την παύση της λειτουργίας τους καθώς και άλλων παρόμοιων υποχρεώσεων. Η συγκεκριμένη πρόβλεψη αναμένεται να χρησιμοποιηθεί σε διάστημα από 2 έως 50 έτη.
- β. Αφορά πρόβλεψη για την κάλυψη μελλοντικών διαφορών από φορολογικούς ελέγχους. Η χρησιμοποίηση τους αναμένεται να γίνει μέσα στα επόμενα 5 έτη.
- γ. Αφορά δαπάνες που ενδέχεται να προκύψουν στο μέλλον για τακτοποίηση δικαστικών διεκδικήσεων από τρίτους έναντι των εταιριών του Ομίλου. Η συγκεκριμένη πρόβλεψη αναμένεται να χρησιμοποιηθεί στους επόμενους 12 μήνες.
- δ. Αφορά πρόβλεψη για το ποσό του φόρου που αναλογούσε στα αφορολόγητα αποθεματικά του Ν.3220/2004 την ημερομηνία σχηματισμού τους.
- ε. Αφορά διάφορες προβλέψεις για κινδύνους εκ των οποίων κανένας μεμονωμένα δεν είναι ουσιώδης για τον Όμιλο. Ποσό €600 χιλ. αναμένεται να χρησιμοποιηθεί στους επόμενους δώδεκα μήνες το υπόλοιπο ποσό θα χρησιμοποιηθεί σε διάστημα από 2 έως 20 έτη.

27. Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις

(ποσά σε χιλιάδες €)

Κρατικές επιχορηγήσεις
Καταβολή επιπλέον τιμήματος για εξαγορά θυγατρικών
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις

	Όμιλος		Εταιρία	
	2008	2007	2008	2007
	6.900	7.308	6.406	6.747
	4.545	6.015	-	-
	2.648	3.187	-	-
	14.093	16.510	6.406	6.747

Η ανάλυση των κρατικών επιχορηγήσεων έχει ως εξής:

(ποσά σε χιλιάδες €)

Υπόλοιπο έναρξης
Προσθήκες από εξαγορές
Προσθήκες
Αποσβέσεις (σημ. 29)
Υπόλοιπο λήξης

	Όμιλος		Εταιρία	
	2008	2007	2008	2007
	7.308	7.328	6.747	7.063
	43	169	-	-
	-	230	-	25
	-451	-419	-341	-341
	6.900	7.308	6.406	6.747

Οι κρατικές επιχορηγήσεις καταχωρούνται στην εύλογη αξία τους όταν υπάρχει η βεβαιότητα ότι η επιχορήγηση θα εισπραχθεί και ο Όμιλος θα συμμορφωθεί με όλους τους σχετικούς όρους.

Οι κρατικές επιχορηγήσεις που προορίζονται για αγορά ενσώματων ακινοποιήσεων καταχωρούνται στις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις και λογίζονται στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων με τη μέθοδο της σταθερής απόσβεσης σύμφωνα με την διάρκεια της αναμενόμενης ωφέλιμης ζωής των αντίστοιχων επιχορηγούμενων παγίων.

Οι κρατικές επιχορηγήσεις που αφορούν δαπάνες, αναβάλλονται και καταχωρούνται στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων όταν καταχωρείται και η επιχορηγούμενη δαπάνη έτσι ώστε να υπάρχει αντιστοίχιση του εσόδου με τη δαπάνη.

28. Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις

(ποσά σε χιλιάδες €)

	Όμιλος		Εταιρία	
	2008	2007	2008	2007
Προμηθευτές	134.755	91.214	26.569	27.541
Υποχρεώσεις σε συνδεδεμένα μέρη (σημ. 33)	675	1.277	13.111	9.530
Λοιπές υποχρεώσεις	36.277	27.417	9.764	11.288
Έξοδα χρήσεως δουλεωμένα	38.970	26.492	19.516	5.645
Υποχρεώσεις σε ασφαλιστικούς οργανισμούς	5.182	4.869	3.115	2.908
Προκαταβολές πελατών	18.969	5.622	1.053	1.262
Μερίσματα πληρωτέα	410	377	353	355
Λοιποί φόροι	19.611	10.750	1.788	5.467
	254.849	168.018	75.269	63.996

Οι λοιπές υποχρεώσεις αποτελούνται κυρίως από μεταφορικά τιμέντου και πρώτων υλών, καθώς επίσης από παρεπόμενες παροχές στο προσωπικό.

Οι όροι και συνθήκες των ανωτέρω χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων έχουν ως εξής:

Οι προμηθευτές δεν είναι τοκοφόρος λογαριασμός και συνήθως διακανονίζεται σε: Όμιλος 0-120 ημέρες, Εταιρία 10 -120 ημέρες.

Οι λοιπές υποχρεώσεις δεν είναι τοκοφόρος λογαριασμός και συνήθως διακανονίζονται σε ένα μήνα για τον Όμιλο και την Εταιρία.

29. Ταμιακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες

(ποσά σε χιλιάδες €)

	Όμιλος		Εταιρία	
	2008	2007	2008	2007
Καθαρό κέρδος χρήσεως	210.023	244.219	105.964	118.771
Προσαρμογές του κέρδους σε σχέση με τις εξής συναλλαγές:				
Φόρους (σημ. 8)	-7	56.127	7.328	41.017
Αποσβέσεις ενσώματων ακινοτοποιήσεων (σημ. 11)	94.429	84.816	11.360	11.025
Αποσβέσεις ασώματων ακινοτοποιήσεων (σημ. 13)	14.539	9.213	-	-
Αποσβέσεις κρατικών επιχορηγήσεων (σημ. 27)	-451	-419	-341	-341
Αποσβέσεις διαδικασίας διαμόρφωσης λατομείων	961	1.172	-	-
Δαπάνη απομείωσης στοιχείων ενεργητικού (σημ. 4,11,13)	2.799	1.509	-	-
(Κέρδος)/Ζημία από πώληση ενσώματων ακινοτοποιήσεων	-4.505	-1.531	-26	316
Κέρδος από πώληση επενδυτικών παγίων	-	-	-	-7
Πρόβλεψη για επισφαλείς απαιτήσεις που χρεώθηκε στην κατάσταση αποτελεσμάτων (σημ. 20)	9.377	-328	3.067	-339
Πρόβλεψη για απαξίωση αποθεμάτων (σημ. 19)	1.206	1.946	680	996
Πρόβλεψη για αποκατάσταση λατομείων (σημ. 26.α)	-106	425	-588	109
Πρόβλεψη για επίδικες απαιτήσεις (σημ. 26.γ)	2.752	298	-	-
Λοιπές προβλέψεις (σημ. 26.ε)	-704	3.695	-4.413	2.912
Πρόβλεψη για αποζημίωση προσωπικού λόγω συνταξιοδότησης	5.767	6.296	3.195	3.490
Μείωση αξίας επενδυτικών παγίων (σημ. 12)	-	-	200	102
Έξοδα εκδόσεως ομολογιακού δανείου	58	147	-	-
Έσοδα από τόκους και κέρδη από συναλλαγματικές διαφορές (σημ. 6)	-20.530	-12.425	-2.430	-3.438
Έσοδα από μερίσματα	-283	-74	-7.699	-2.656
Έξοδα από τόκους και ζημιές από συναλλαγματικές διαφορές (σημ. 6)	82.186	46.176	30.016	6.176
Ζημιές από χρηματοοικονομικά εργαλεία (σημ. 6)	1.392	179	4.308	73
Ζημιές/(κέρδη) συμμετοχών και χρεογράφων (σημ. 6)	639	133	118	75
Κεφαλαιοποίηση τόκων παγίων (σημ. 6,11)	-2.702	-1.084	-	-
Έκπτωση λόγω εφάπαξ πληρωμής του φόρου εισοδήματος (σημ. 6)	-144	-107	-144	-108
Δικαιώματα προαίρεσης αγοράς μετοχών (σημ. 7)	3.697	3.497	2.396	2.328
Συμμετοχή στα κέρδη συνδεδεμένων εταιριών (σημ. 15)	-3.519	-1.204	-	-
<i>Μεταβολές στο κεφάλαιο κίνησης:</i>				
Αύξηση αποθεμάτων	-35.024	-29.999	-15.403	-17.115
Μείωση/(αύξηση) απαιτήσεων από πελάτες και λοιπούς λογαριασμούς	17.128	21.072	27.428	1.314
Μείωση/(αύξηση) λοιπών μακροπρόθεσμων λειτουργικών απαιτήσεων	-9.340	1.844	-165	-371
(Μείωση)/αύξηση τρεχουσών υποχρεώσεων	42.055	-15.717	12.851	-2.209
Εισροές διαθέσιμων από την κύρια εκμετάλλευση	411.693	419.876	177.702	162.120

Στην κατάσταση ταμιακών ροών οι εισπράξεις από την πώληση ενσώματων ακινοτοποιήσεων υπολογίζονται ως ακολούθως:

Αναπόσβεστη αξία κατά την ημερομηνία πώλησης (σημ. 11)	3.231	2.855	678	977
Κέρδος/(ζημία) από την πώληση ενσώματων ακινοτοποιήσεων (σημ. 4)	4.505	1.531	26	-316
Εισπράξεις από την πώληση ενσώματων ακινοτοποιήσεων	7.736	4.386	704	661

30. ΣΥΝΕΝΩΣΕΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Ποσά κλειόμενης χρήσης 2008

Στις 6.5.2008 ο Όμιλος απέκτησε το υπόλοιπο 50% της κοινοπρακτικής εταιρίας Lafarge Titan Egyptian Inv. Ltd με τις θυγατρικές της εταιρίες Alexandria Portland Cement Co. S.A.E , Beni Suef Cement Company S.A.E., Four M Titan Silo Co. LLC, Misrieen Titan Trade & Distribution, East Cement Trade Ltd, Alexandria Development Co. Ltd. Από την ίδια ημερομηνία οι ανωτέρω εταιρίες ενσωματώνονται στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου με την μέθοδο της ολικής ενοποίησης αντί της αναλογικής μεθόδου.

Στις 17.4.2008 ο Όμιλος προέβη στην εξαγορά του 50% της Adocim Cimento Beton Sanayi ve Ticaret A.S στην Τουρκία η οποία ενσωματώθηκε στις οικονομικές καταστάσεις με την μέθοδο της αναλογικής ενοποίησης την ανωτέρω ημερομηνία.

Στις 21.12.2007 ο Όμιλος υπέγραψε συμφωνητικό εξαγοράς του 100% των μετοχών της εταιρίας Δομική Μπετόν Α.Ε. η οποία από τις 15.1.2008 ενσωματώθηκε στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου, με την μέθοδο της ολικής ενοποίησης.

Στις 06.05.2008 ο Όμιλος προέβη στην εξαγορά του 65% της Alba Cemento Italia SHPK στην Αλβανία. Η εταιρία ενσωματώθηκε στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου με την μέθοδο της πλήρους ενοποίησης την ανωτέρω ημερομηνία. Στις 20.11.2008 το ποσοστό του Ομίλου στην ανωτέρω εταιρία μειώθηκε στο 39% ως έμμεσο αποτέλεσμα της μεταβολής της συμμετοχής του Ομίλου στην Antea Cement Sh.A.

Στις 14.05.2008 ο Όμιλος εξαγόρασε το 100% της εταιρίας Λατομεία Βαχού Α.Ε. η οποία ενσωματώθηκε στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου με την μέθοδο της πλήρους ενοποίησης την ανωτέρω ημερομηνία.

Στις 22.10.2008 ο Όμιλος εξαγόρασε το 100% της εταιρίας Λατομεία Θίσβης Α.Ε. η οποία ενσωματώθηκε στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου με την μέθοδο της πλήρους ενοποίησης την ανωτέρω ημερομηνία.

Στις 04.11.2008 ο Όμιλος, μέσω της θυγατρικής του Titan Cementara Kosjeric A.D., εξαγόρασε το 100% της εταιρίας DNJEPR Investments I B.V. η οποία ενσωματώθηκε στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου με την μέθοδο της πλήρους ενοποίησης την ανωτέρω ημερομηνία. Στις 20.11.2008 η DNJEPR Investments I B.V μετονομάστηκε σε Holtitan B.V.

Τέλος, στις 12.11.2008 ο Όμιλος εξαγόρασε το 100% της εταιρίας DNJEPR Investments II B.V. η οποία ενσωματώθηκε στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου με την μέθοδο της πλήρους ενοποίησης την ανωτέρω ημερομηνία.

Τα στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων των ανωτέρω εταιριών, όπως αυτά έχουν προσωρινά αποτιμηθεί κατά την ημερομηνία απόκτησης της, παρατίθενται κατωτέρω:

	Lafarge Titan Egyptian Inv. Group		Adocim Cimento Beton Sanayi ve Ticaret A.S.		Other	
	Εύλογη αξία που αναγνωρίστηκε την ημερομηνία εξαγοράς	Λογιστική αξία κατά την ημερομηνία εξαγοράς	Εύλογη αξία που αναγνωρίστηκε την ημερομηνία εξαγοράς	Λογιστική αξία κατά την ημερομηνία εξαγοράς	Εύλογη αξία που αναγνωρίστηκε την ημερομηνία εξαγοράς	Λογιστική αξία κατά την ημερομηνία εξαγοράς
<i>(ποσά σε χιλιάδες €)</i>						
Ενεργητικό						
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	273.437	109.815	48.468	39.376	10.276	6.417
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	-	-	-	275	-	-
Αποθέματα	14.931	14.931	4.386	4.386	702	702
Απαιτήσεις και προπληρωμές	7.893	7.893	11.109	11.109	5.740	5.741
Διαθέσιμα και ταμιακά ισοδύναμα	26.627	26.627	86	86	184	184
Σύνολο ενεργητικού	322.888	159.266	64.049	55.232	16.902	13.044
Υποχρεώσεις						
Μακροπρόθεσμες τραπεζικές υποχρεώσεις	26.090	26.090	35.713	35.713	230	230
Βραχυπρόθεσμες τραπεζικές υποχρεώσεις	13.205	13.205	7.359	7.359	3.486	3.486
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	35.522	2.015	1.235	-	964	-
Λοιπές υποχρεώσεις και φόροι πληρωτέοι	27.512	26.697	10.424	10.416	4.351	4.260
Σύνολο υποχρεώσεων	102.329	68.007	54.731	53.488	9.031	7.976
Καθαρή θέση	220.559	91.259	9.318	1.744	7.871	5.068
Δικαιώματα Μειοψηφίας	-5.874	-	-	-	-481	-
Συνολική αποκτηθείσα καθαρή θέση	214.685	-	9.318	-	7.390	-
Υπεραξία που προέκυψε από την εξαγορά (σημ. 13)	94.570	-	76.641	-	11.883	-
Αμοιβή που καταβλήθηκε σε μετρητά	309.255	-	85.959	-	19.273	-
Ταμιακές ροές για εξαγορές:						
Αμοιβή εξαγοράς που τακτοποιήθηκε με μετρητά	309.255	-	85.959	-	19.273	-
Διαθέσιμα και ταμιακά ισοδύναμα που αποκτήθηκαν κατά την εξαγορά θυγατρικής	-26.627	-	-86	-	-184	-
Τελική ταμιακή εκροή για εξαγορές εταιριών	282.628	-	85.873	-	19.089	-

Η ολοκλήρωση της αποτίμησης των ανωτέρω αποκτήσεων θα πραγματοποιηθεί εντός δώδεκα μηνών από την ημερομηνία εξαγοράς τους.

Οι ανωτέρω αναφερόμενες εταιρίες έχουν συνεισφέρει στον κύκλο εργασιών και στα λειτουργικά κέρδη προ τόκων και αποσβέσεων του Ομίλου, από την ημερομηνία απόκτησης τους το ποσό των €98.859 χιλ. και €27.806 χιλ. αντίστοιχα. Εάν η εξαγορά των παραπάνω εταιριών είχε λάβει χώρα από την αρχή της χρήσης τα λειτουργικά κέρδη προ τόκων και αποσβέσεων του Ομίλου θα είχαν ανέλθει στο ποσό των € 394.913 χιλ. και ο κύκλος εργασιών από τις συνεχιζόμενες δραστηριότητες του Ομίλου, θα είχε διαμορφωθεί στο ποσό των €1.611.254 χιλ..

Ποσά προηγούμενης χρήσης 2007

Το 2007 ο Όμιλος προχώρησε στην πλήρη εξαγορά (100%) των εταιριών Μητοτεχνική ΑΒΕΤΕ (1η ενοποίηση 12.1.2007 συγχωνευθείσα την 15.11.2007 με την εταιρία Ιντερμπετόν Δομικά Υλικά Α.Ε.), Double W & Co OOD (1η ενοποίηση από 27.3.2007), S&W Ready Mix Concrete Co Inc (1η ενοποίηση 1.4.2007), Οκομπετόν ΑΒΕΕ (1η ενοποίηση 19.4.2007), ΑΒΕΣ Αφοί Πολυκανδριώτη Α.Ε. (1η ενοποίηση 8.5.2007), Feronia Holding Ltd (1η ενοποίηση 4.12.2007), Vesa DOOL (1η ενοποίηση 4.12.2007), Salentijn Properties 1 B.V. (1η ενοποίηση 17.12.2007). Οι ισολογισμοί των εταιριών όπως αυτοί διαμορφώθηκαν κατά την ημερομηνία ενσωμάτωσής τους παρατίθενται στον επόμενο πίνακα.

Στο Α' τρίμηνο του 2007 ο Όμιλος απέκτησε επιπλέον ποσοστό 24% της εταιρίας Mechanicsville Concrete Inc. (Powhatan Ready Mix) διαμορφώνοντας το συνολικό ποσοστό συμμετοχής στο 49%. Στις 10.4.2007 ο Όμιλος απέκτησε το υπόλοιπο 51% και πλέον η συμμετοχή του στην Mechanicsville Concrete Inc. (Powhatan Ready Mix) ανέρχεται στο 100%. Η ανωτέρω εταιρία ενσωματώθηκε πλήρως στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις την ίδια ημερομηνία (10.4.2007).

Στις 31.3.2007 ο Όμιλος απέκτησε το λατομείο ασβεστόλιθου «Cumberland» στο Kentucky των Η.Π.Α. από τις εταιρίες Jim Smith Contracting Company LLC και Cumberland River Resources LLC. Το εν λόγω λατομείο ενσωματώθηκε την 1.4.2007 στις οικονομικές καταστάσεις της θυγατρικής του Ομίλου, Titan America LLC.

30. Συνενώσεις επιχειρήσεων (συνέχεια)

(ποσά σε χιλιάδες €)

	S&W Ready Mix Concrete Co Inc.		Mechanicsville Concrete Inc.		Cumberland		Λοιπές εταιρίες	
	Εύλογη αξία που αναγνωρίστηκε την ημερομηνία εξαγοράς	Λογιστική αξία κατά την ημερομηνία εξαγοράς	Εύλογη αξία που αναγνωρίστηκε την ημερομηνία εξαγοράς	Λογιστική αξία κατά την ημερομηνία εξαγοράς	Εύλογη αξία που αναγνωρίστηκε την ημερομηνία εξαγοράς	Λογιστική αξία κατά την ημερομηνία εξαγοράς	Εύλογη αξία που αναγνωρίστηκε την ημερομηνία εξαγοράς	Λογιστική αξία κατά την ημερομηνία εξαγοράς
Ενεργητικό								
Σύνολο παγίου ενεργητικού	86.411	27.882	5.588	1.828	30.960	12.318	3.250	3.250
Αποθέματα	2.130	2.130	218	245	1.687	1.687	52	52
Απαιτήσεις και προπληρωμές	14.525	14.436	1.428	1.475	-	-	4.408	4.408
Διαθέσιμα και ταμιακά ισοδύναμα	13	13	112	136	-	-	408	408
Σύνολο ενεργητικού	103.079	44.461	7.346	3.684	32.647	14.005	8.118	8.118
Υποχρεώσεις								
Μακροπρόθεσμες τραπεζικές υποχρεώσεις	-	-	545	545	105	-	-	-
Βραχυπρόθεσμες τραπεζικές υποχρεώσεις	-	-	65	65	45	-	3.287	3.287
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	-	-	1.373	541	-	-	-	-
Λοιπές υποχρεώσεις και φόροι πληρωτέοι	21.635	6.157	1.494	887	-	-	2.970	2.970
Σύνολο υποχρεώσεων	21.635	6.157	3.477	2.038	150	-	6.257	6.257
Καθαρή θέση	81.444	38.304	3.869	1.646	32.497	14.005	1.861	1.861
Υπεραξία που προέκυψε από την εξαγορά (σημ. 13)	110.012	-	6.066	-	-	-	8.015	-
Αμοιβή που καταβλήθηκε σε μετρητά	191.456	-	9.935	-	32.497	-	9.876	-
Ταμιακές ροές για εξαγορές:								
Αμοιβή εξαγοράς που τακτοποιήθηκε με μετρητά	191.456	-	9.935	-	32.497	-	9.876	-
Διαθέσιμα και ταμιακά ισοδύναμα που αποκτήθηκαν κατά την εξαγορά θυγατρικής	-13	-	-112	-	-	-	-408	-
Τελική ταμιακή εκροή για εξαγορές εταιριών	191.443	-	9.823	-	32.497	-	9.468	-

Εντός του 2008 ολοκληρώθηκε η αποτίμηση των ανώτερων αποκτήσεων χωρίς να προκύψουν διαφοροποιήσεις σε σχέση με τις αξίες που είχαν υπολογιστεί κατά την 31.12.2007

31. Συμμετοχή σε κοινοπραξίες

Το 2007 ο Όμιλος κατείχε μερίδιο 50% στην κοινοπραξία με την επωνυμία Lafarge Titan Egyptian Investments Limited («LTEL»), η οποία έχει την έδρα της στο Jersey και η κύρια δραστηριότητά της είναι η διαχείριση επενδύσεων. Στις 6.5.2008 ο Όμιλος απέκτησε το υπόλοιπο 50% της κοινοπρακτικής εταιρίας Lafarge Titan Egyptian Inv. Ltd με τις θυγατρικές της εταιρίες Alexandria Portland Cement Co. S.A.E., Beni Suef Cement Company S.A.E., Four M Titan Silo Co. LLC, Misrieen Titan Trade & Distribution, East cement Trade Ltd, Alexandria Development Co. Ltd. Από τις 6.5.2008 οι ανωτέρω εταιρίες ενσωματώνονται στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου με την μέθοδο της ολικής ενοποίησης αντί της αναλογικής που εφαρμόζοταν έως την προαναφερθείσα ημερομηνία (σημείωση 14).

Στις 17.4.2008 ο Όμιλος πρόβη στην εξαγορά του 50% της Adocim Cimento Beton Sanayi ve Ticaret A.S στην Τουρκία την οποία ενσωμάτωσε στις οικονομικές καταστάσεις της 31.12.2008 με την μέθοδο της αναλογικής ενοποίησης.

(ποσά σε χιλιάδες €)

	2008	2007
Ενσώματες ακινοτοποιήσεις	47.309	95.266
Ασώματες ακινοτοποιήσεις και μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	2.751	14.809
Κυκλοφορούν ενεργητικό	12.033	41.762
Σύνολο ενεργητικού	62.093	151.837
Μακροπρόθεσμα δάνεια	28.996	27.046
Άλλες μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	-	2.786
Προβλέψεις	36	4.824
Δικαιώματα μειοψηφίας	-	20
Βραχυπρόθεσμα δάνεια	13.818	9.147
Άλλες βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	2.696	15.432
Σύνολο υποχρεώσεων	45.546	59.255
Καθαρή θέση	16.547	92.582
Έσοδα	50.952	63.732
Κόστος πωλήσεων	-32.914	-27.173
Μικτά κέρδη προ αποσβέσεων	18.038	36.559
Άλλα έσοδα/έξοδα εκμετάλλευσης	210	-1.559
Έξοδα διοικητικής λειτουργίας	-2.348	-3.322
Έξοδα λειτουργίας διαθέσεως	-267	-299
Κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και αποσβέσεων	15.633	31.379
Αποσβέσεις	-3.716	-7.888
Κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων	11.917	23.491
Έσοδα/έξοδα χρηματοοικονομικής λειτουργίας	-6.583	-2.008
Κέρδη προ φόρων	5.334	21.483
Μείον: Φόρος εισοδήματος	530	-3.880
Κέρδη μετά από φόρους	5.864	17.603

Το 2008 ο Όμιλος ενσωμάτωσε στις οικονομικές του καταστάσεις, τον ισολογισμό της κοινοπρακτικής εταιρίας Adocim Cimento Beton Sanayi ve Ticaret A.S.. Το 2007 ο Όμιλος ενσωμάτωσε στις οικονομικές του καταστάσεις, τον ισολογισμό της κοινοπρακτικής εταιρίας Lafarge Titan Egyptian Inv. Ltd με τις θυγατρικές της εταιρίες Alexandria Portland Cement Co. S.A.E., Beni Suef Cement Company S.A.E., Four M Titan Silo Co. LLC, Misrieen Titan Trade & Distribution, East cement Trade Ltd, Alexandria Development Co. Ltd. (σημείωση 14, 30).

Η ενοποιημένη κατάσταση αποτελεσμάτων της χρήσης 01.01 έως 31.12.2008, περιλαμβάνει τα στοιχεία αποτελεσμάτων περιόδου 1.4 έως 31.12.2008 της κοινοπρακτικής εταιρίας Adocim Cimento Beton Sanayi ve Ticaret A.S, περιλαμβάνει επίσης τα στοιχεία αποτελεσμάτων περιόδου 1.1 έως 30.4.2008 της κοινοπρακτικής εταιρίας Lafarge Titan Egyptian Inv. Ltd με τις θυγατρικές της εταιρίες Alexandria Portland Cement Co. S.A.E., Beni Suef Cement Company S.A.E., Four M Titan Silo Co. LLC, Misrieen Titan Trade & Distribution, East cement Trade Ltd, Alexandria Development Co. Ltd (σημείωση 14, 30).

Η ενοποιημένη κατάσταση αποτελεσμάτων της χρήσης 01.01 έως 31.12.2007, περιλαμβάνει τα στοιχεία αποτελεσμάτων της κοινοπρακτικής εταιρίας Lafarge Titan Egyptian Inv. Ltd με τις θυγατρικές της εταιρίες Alexandria Portland Cement Co. S.A.E., Beni Suef Cement Company S.A.E., Four M Titan Silo Co. LLC, Misrieen Titan Trade & Distribution, East cement Trade Ltd, Alexandria Development Co. Ltd.

Ο αριθμός των εργαζομένων στην κοινοπραξία στο τέλος της τρέχουσας περιόδου ήταν 260 (2007: 400).

32. Ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις/απαιτήσεις

Ενδεχόμενες υποχρεώσεις

(ποσά σε χιλιάδες €)

Εγγυήσεις σε τρίτα μέρη για λογαριασμό θυγατρικών
Εγγυητικές επιστολές τραπεζών για εξασφάλιση υποχρεώσεων
Λοιπές εγγυήσεις

Όμιλος		Εταιρία	
2008	2007	2008	2007
-	-	903.442	642.650
84.936	100.831	30.213	14.301
19.421	7.075	5.720	3.989
104.357	107.906	939.375	660.940

Το περιφερειακό πρωτοδικείο της νότιας Φλόριντας των ΗΠΑ εξέδωσε στις 30.1.2009 απόφαση, με την οποία ακυρώνει όλες τις άδειες για εξόρυξη στα λατομεία της περιοχής Lakebelt στο Miami-Dade, με άμεση ισχύ. Η Tarmac America, θυγατρική της Titan America LLC, θα ασκήσει έφεση κατά της ανωτέρω απόφασης. Η TITAN America LLC είναι καλή προετοιμασμένη να συνεχίσει την παραγωγή στο Pennsco και να ανταποκριθεί στις ανάγκες των πελατών της, που είναι άλλωστε εξαιρετικά περιορισμένες λόγω της αρνητικής συγκυρίας. Παράλληλα, το Σώμα Μηχανικού του Στρατού των ΗΠΑ επεξεργάζεται ήδη αίτηση της Titan America LLC για μακροχρόνια άδεια λατομικής εξόρυξης στην περιοχή του Lakebelt. (Βλέπε επίσης σημείωση 38).

Δεν υπάρχουν άλλες επίδικες ή υπό διαιτησία διαφορές δικαστικών ή διοικητικών οργάνων που ενδέχεται να έχουν σημαντική επίπτωση στην οικονομική κατάσταση της Εταιρίας και του Ομίλου.

Με βάση το μειωμένο επίπεδο ζήτησης που απορρέει από την σοβούσα οικονομική κρίση, εκτιμάται ότι η κατανομή των δικαιωμάτων εκπομπής διοξειδίου του άνθρακα για την περίοδο 2008-2012 δεν θα επηρεάσει ουσιαστικά την παραγωγή του Ομίλου.

Οι οικονομικές χρήσεις των εταιριών του Ομίλου, των οποίων δεν έχει διενεργηθεί φορολογικός έλεγχος, παρατίθενται αναλυτικά στη σημείωση 36.

Πέραν των όσων αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο, δεν υπάρχουν άλλες σημαντικές ενδεχόμενες υποχρεώσεις.

Ενδεχόμενες απαιτήσεις

(ποσά σε χιλιάδες €)

Εγγυητικές επιστολές τραπεζών για εξασφάλιση απαιτήσεων

Όμιλος		Εταιρία	
2008	2007	2008	2007
15.481	15.938	15.481	15.938
15.481	15.938	15.481	15.938

Εκκρεμεί ενώπιον της Γαλλικής διοικητικής δικαιοσύνης αγωγή αποζημίωσης της θυγατρικής μας Ιντερτιτάν Εμπορική Διεθνής Α.Ε. κατά του Γαλλικού Δημοσίου, που, πρωτοβαθμίως, έγινε δεκτή για ποσό €2,7 εκατ. πλέον τόκων. Το δευτεροβάθμιο δικαστήριο όμως εξαφάνισε την πρωτοβάθμια απόφαση και ήδη η θυγατρική μας έχει ασκήσει αναίρεση ενώπιον του Συμβουλίου Επικρατείας της Γαλλίας.

Ανειλημμένες υποχρεώσεις

Κεφαλαιουχικές δεσμεύσεις

Στις 25.7.2007, η θυγατρική του Ομίλου στην Αλβανία Antea Cement Sh.A, υπέγραψε σύμβαση προμήθειας εξοπλισμού και ανέργειας ενός νέου εργοστασίου παραγωγής τσιμέντου στην περιοχή Kruje της Αλβανίας. Το συνολικό κόστος της επένδυσης, υπολογίζεται στο ποσό των € 170 εκατ. Ποσό € 77 εκατ. έχει καταβληθεί μέχρι την 31.12.2008.

Η θυγατρική εταιρία του Ομίλου στην Αίγυπτο Beni Suf κατασκευάζει μια δεύτερη γραμμή παραγωγής, ετήσιας δυναμικότητας 1,5 εκ. τόνων, η οποία αναμένεται να περατωθεί περί τα τέλη του 2009. Το συνολικό κόστος της επένδυσης, υπολογίζεται στο ποσό των € 160 εκατ. Ποσό € 76 εκατ. έχει καταβληθεί μέχρι την 31.12.2008.

Οι συμβατικές δεσμεύσεις για κεφαλαιουχικές δαπάνες κατά την ημερομηνία του ισολογισμού, οι οποίες δεν αναγνωρίστηκαν στις οικονομικές καταστάσεις, έχουν ως ακολούθως:

(ποσά σε χιλιάδες €)

Ενσώματες ακινητοποιήσεις

Όμιλος		Εταιρία	
2008	2007	2008	2007
379.638	180.671	13.586	19.710

Ανειλημμένες υποχρεώσεις αγορών

Οι θυγατρικές του Ομίλου στις ΗΠΑ έχουν συμφωνήσει να αγοράζουν πρώτες ύλες και υλικά για τις ανάγκες της παραγωγικής διαδικασίας στη Φλόριντα. Το συμβόλαιο προβλέπει την αγορά αδρανών μέσα από μια πολυετή συμφωνία στις επικρατούσες αγοραίες τιμές.

Ανειλημμένες υποχρεώσεις λειτουργικής εκμίσθωσης - όπου ο Όμιλος είναι ο μισθωτής.

Ο Όμιλος εκμισθώνει μεταφορικά μέσα, ενσώματες ακινητοποιήσεις και άλλων εξοπλισμό από μη ακυρώσιμες εκμισθώσεις που έχουν συμφωνηθεί. Τα συμβόλαια μίσθωσης εμπεριέχουν διάφορες ρήτρες, διατάξεις καθώς και δικαιώματα ανανέωσης.

(ποσά σε χιλιάδες €)

Έως 1 έτος
Μεταξύ 1 και 5 έτη
Από 5 έτη και πάνω

Όμιλος	
2008	2007
5.069	6.313
9.237	12.282
9.802	8.034
24.108	26.629

33. Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Ο Όμιλος ελέγχεται από την εταιρία Α.Ε.Τσιμέντων Τιτάν («Η Εταιρία») που κατέχει το 100% των κοινών μετοχών του Ομίλου. Τα Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου κατέχουν το 18,25% (2007:18,2%) των κοινών μετοχών της Εταιρίας, η ίδια η Εταιρία κατέχει το 4,15%, ενώ το υπόλοιπο 77,6% (2007: 80,4%) των μετοχών κατέχεται από το κοινό (συμπεριλαμβανομένων μελών της οικογένειας των βασικών μετόχων και θεσμικών επενδυτών).

Διάφορες συναλλαγές με συνδεδεμένες επιχειρήσεις λογιστικοποιούνται από την Εταιρία και τις θυγατρικές της κατά τη διάρκεια του έτους. Οι πωλήσεις και αγορές από και προς συνδεδεμένες επιχειρήσεις γίνονται με τις πραγματικές τιμές που ισχύουν στην αγορά. Τα υπόλοιπα των λογαριασμών που εμφανίζονται στο τέλος της χρήσης δεν έχουν καλυφθεί με εγγυήσεις και η τακτοποίηση τους γίνεται ταμιακά. Για τις χρήσεις 2008 και 2007 ο Όμιλος δεν καταχώρησε πρόβλεψη για επισφαλείς απαιτήσεις από συνδεδεμένες επιχειρήσεις, καθώς μέχρι σήμερα η πορεία των πληρωμών ήταν χωρίς προβλήματα. Οι συναλλαγές μεταξύ των εταιριών που ανήκουν στον Όμιλο (ενδοομιλικές) απαλείφονται κατά την ενοποίηση των οικονομικών καταστάσεων τους.

Ακολουθεί συνοπτική περιγραφή των συναλλαγών με συνδεδεμένες επιχειρήσεις κατά τη διάρκεια του έτους:

Ποσά κλειόμενης χρήσης 2008

(Ποσά σε χιλιάδες €)

Όμιλος

Λοιπά συνδεδεμένα μέρη

Διευθυντικά στελέχη και μέλη της Διοίκησης

	Πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών	Αγορές αγαθών και υπηρεσιών	Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις
	-	2.044	-	536
	-	-	21	139
	-	2.044	21	675

Εταιρία

Αιολική Ν.Ε.

Αχαϊκή Ν.Ε.

Αθμιασέμ Α.Ε.

Ιντερμπετόν Δομικά Υλικά Α.Ε.

Ιντερτιτάν Εμπορική Διεθνής Α.Ε.

Ιωνία Α.Β.Ε.Ε.

Λατομεία Γουρνών Α.Ε.

Ναυτιτάν Α.Ε.

Πολικός Ν.Ε.

Τιτάν Διεθνής Εμπορική Α.Ε.

Τιτάν Τσιμέντα Ατλαντικού Α.Β.Ε.Ε.

Fintitan SRL

Iapetos Ltd

Titan Cement U.K. Ltd

Usje Cementarnica AD

Beni Suf Cement Co.S.A.E.

Cementara Kosjeric AD

Zlatna Panega Cement AD

Essex Cement Co. LLC

Alvacim Ltd

Antea Cement SHA

Titan Global Finance PLC

Οικομπετόν Α.Ε.

TCK Montenegro DOO

Salentijn Properties1 B.V.

Δομική Μπετόν Α.Ε.

Λατομεία Θίσβης Α.Ε.

Λοιπά συνδεδεμένα μέρη

Διευθυντικά στελέχη και μέλη της Διοίκησης

	Πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών	Αγορές αγαθών και υπηρεσιών	Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις
	1	2.507	-	1.405
	8	7.132	-	4.518
	272	-	-	-
	59.005	5.671	4.875	-
	6.839	-	-	-
	1.446	7.171	-	112
	5	-	528	-
	62	749	-	375
	-	-	-	871
	1.140	-	471	-
	-	-	-	-
	13.295	-	6.947	-
	-	-	11	-
	7.230	-	1.190	-
	16.495	-	5.302	-
	646	-	177	-
	65	-	-	-
	1.589	-	43	-
	11.483	3	163	-
	-	2	-	19.002
	19.111	5	4.047	-
	-	16.636	-	639.152
	1.127	-	5	-
	1.094	-	288	-
	-	-	312	-
	1.975	-	91	-
	-	1	-	1
	-	2.044	-	536
	-	-	21	139
	-	-	-	-
	142.888	41.921	24.471	666.111

33. Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη (συνέχεια)

Ποσά προηγούμενης χρήσης 2007

(Ποσά σε χιλιάδες €)

Όμιλος

Λοιπά συνδεδεμένα μέρη

Διευθυντικά στελέχη και μέλη της Διοίκησης

Πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών	Αγορές αγαθών και υπηρεσιών	Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις
4	1.831	-	769
-	-	16	508
4	1.831	16	1.277

Εταιρία

Αιολική Ν.Ε.

Αχαική Ν.Ε.

Αθήναισέμ Α.Ε.

Ιντερμπετόν Δομικά Υλικά Α.Ε.

Ιντερτιτάν Εμπορική Διεθνής Α.Ε.

Ιωνία Α.Β.Ε.Ε.

Λατομεία Γουρνών Α.Ε.

Ναυτιτάν Α.Ε.

Πολλικός Ν.Ε.

Τιτάν Διεθνής Εμπορική Α.Ε.

Τιτάν Τσιμέντα Ατλαντικού Α.Β.Ε.Ε.

Fintitan SRL

Titan Cement U.K. Ltd

Usje Cementarnica AD

Beni Suef Cement Co.S.A.E.

Cementara Kosjeric AD

Alexandria Portland Cement Co. S.A.E

Zlatna Panega Cement AD

Essex Cement Co. LLC

Λατομική Λέρου Α.Ε.

Antea Cement SHA

Λουκάς Τσόγκας Μπετά Α.Ε.

Οικομπετόν Α.Ε.

TCK Montenegro DOO

Λοιπά συνδεδεμένα μέρη

Διευθυντικά στελέχη και μέλη της Διοίκησης

Πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών	Αγορές αγαθών και υπηρεσιών	Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις
-	2.347	-	1.131
5	7.938	-	5.858
4.016	-	-	-
55.523	8.425	17.243	-
6.217	-	-	-
1.544	4.999	2.386	-
35	-	99	-
62	717	-	335
1	3.352	-	920
1.729	-	1.680	-
-	-	3.188	-
13.865	-	7.488	-
7.530	-	2.890	-
8.159	463	11	-
2.796	-	22	-
23	-	-	-
22	-	22	-
35	-	30	-
30.483	-	1.254	9
1	-	-	-
1.970	-	1.773	-
1.074	-	333	-
283	-	31	-
410	-	94	-
4	1.831	-	769
-	-	16	508
135.787	30.072	38.560	9.530

Αποζημίωση διευθυντικού προσωπικού

Μισθοί και λοιπές βραχυπρόθεσμες παροχές

Λοιπές μακρόχρονες παροχές

Παροχές λήξης απασχόλησης

Παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών

Όμιλος		Εταιρία	
2008	2007	2008	2007
4.713	5.001	4.522	4.810
316	309	316	309
238	1.328	238	1.328
1.455	811	1.455	811
6.722	7.449	6.531	7.258

Το διευθυντικό προσωπικό περιλαμβάνει μέλη της εκτελεστικής επιτροπής.

Διοικητικό Συμβούλιο

Εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου

Μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου

2008	2007
5	5
10	10

34. Στόχοι και πολιτικές προγράμματος διαχείρισης χρηματοοικονομικού κινδύνου

Παράγοντες χρηματοοικονομικού κινδύνου

Οι δραστηριότητες του Ομίλου δημιουργούν διάφορους χρηματοοικονομικούς κινδύνους, συμπεριλαμβανομένων των κινδύνων συναλλαγματικών ισοτιμιών και επιτοκίων, πιστωτικών κινδύνων και κινδύνων ρευστότητας. Το συνολικό πρόγραμμα διαχείρισης του κινδύνου του Ομίλου εστιάζεται στις διακυμάνσεις των χρηματοοικονομικών αγορών και έχει στόχο να ελαχιστοποιήσει τις δυνητικές δυσμενείς επιπτώσεις αυτών των διακυμάνσεων στην χρηματοοικονομική απόδοση του Ομίλου.

Η διαχείριση του κινδύνου πραγματοποιείται από ένα κεντρικό τμήμα χρηματοοικονομικής διαχείρισης (Διεύθυνση Χρηματοοικονομικής Διαχείρισης Ομίλου) βάσει πολιτικών εγκεκριμένων από το Διοικητικό Συμβούλιο. Η Διεύθυνση Χρηματοοικονομικής Διαχείρισης Ομίλου λειτουργεί ως κέντρο κόστους και υπηρεσιών και παρέχει συμβουλευτικές υπηρεσίες σε όλες τις εταιρίες του Ομίλου, συντονίζει την πρόσβαση στις εγχώριες και διεθνείς χρηματαγορές και διαχειρίζεται τους χρηματοοικονομικούς κινδύνους που συσχετίζονται με τις δραστηριότητες του Ομίλου. Αυτό περιλαμβάνει, σε στενή συνεργασία με τις διάφορες εταιρίες του Ομίλου, την αναγνώριση, αποτίμηση και αν χρειαστεί, την αντιστάθμιση των χρηματοοικονομικών κινδύνων. Η Διεύθυνση Χρηματοοικονομικής Διαχείρισης Ομίλου δεν εκτελεί συναλλαγές κερδοσκοπικού χαρακτήρα ή συναλλαγές που δε σχετίζονται με τις εμπορικές, επενδυτικές ή δανειοληπτικές δραστηριότητες του Ομίλου.

Τα χρηματοοικονομικά προϊόντα που χρησιμοποιεί ο Όμιλος αποτελούνται κυρίως από καταθέσεις σε τράπεζες, συναλλαγές σε ξένο νόμισμα σε τρέχουσες τιμές ή με προθεσμιακά συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης, τραπεζικούς λογαριασμούς υπερανάληψης, λογαριασμούς εισπρακτέους και πληρωτέους, δάνεια προς και από θυγατρικές, συγγενείς εταιρίες, κοινοπραξίες, επενδύσεις σε χρεόγραφα, μερίσματα πληρωτέα και υποχρεώσεις που προκύπτουν από συμβόλαια χρηματοδοτικής μίσθωσης.

Συναλλαγματικός κίνδυνος

Η έκθεση του Ομίλου σε συναλλαγματικούς κινδύνους προέρχεται κυρίως από υπάρχουσες ή προσδοκώμενες ταμιακές ροές σε ξένο νόμισμα (εισαγωγές / εξαγωγές) καθώς και από επενδύσεις σε χώρες του εξωτερικού. Ο κίνδυνος αυτός αντιμετωπίζεται στα πλαίσια εγκεκριμένων κατευθύνσεων.

Η διαχείριση των διαφόρων κινδύνων αντιμετωπίζεται με τη χρήση φυσικών αντισταθμιστικών μέσων και με προθεσμιακά συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης σε συνάλλαγμα. Πολιτική του Ομίλου είναι να χρησιμοποιεί, για τις επενδύσεις σε θυγατρικές εξωτερικού, των οποίων η καθαρή θέση είναι εκτεθειμένη σε συναλλαγματικό κίνδυνο μετατροπής, ως φυσικό αντισταθμιστικό μέσο, δανεισμό στο αντίστοιχο νόμισμα - εφόσον αυτό είναι εφικτό. Έτσι, ο συναλλαγματικός κίνδυνος της καθαρής θέσης των θυγατρικών του Ομίλου στις Η.Π.Α. αντισταθμίζεται μερικώς μέσω σύναψης δανείων σε δολάρια. Μέσω του κοινοπρακτικού δανείου που συνάφθηκε το 2007, η εταιρία-όχημα διαχείρισης χρηματοδότησης και διαθεσίμων του Ομίλου, Titan Global Finance, χορήγησε δάνειο σε δολάρια Αμερικής στην Titan America LLC. Αυτό το δάνειο δεν δημιουργεί συναλλαγματικές διαφορές αφού κέρδη / ζημιές από την αποτίμηση του δανείου αντισταθμίζονται από ζημιές / κέρδη από την αποτίμηση της δοληαριακής καθαρής θέσης.

Σε άλλες αγορές που δραστηριοποιείται ο Όμιλος, όπως είναι η Αίγυπτος, η Τουρκία και ορισμένες Βαλκανικές χώρες, αξιολογούνται οι χρηματοδοτικές ανάγκες της εταιρίας, και εφόσον είναι εφικτό, η χρηματοδότηση γίνεται στο αντίστοιχο νόμισμα με το στοιχείο ενεργητικού το οποίο χρηματοδοτείται ή πρόκειται να χρηματοδοτηθεί. Εξαιρέση αποτελεί η Αίγυπτος και η Τουρκία όπου η επένδυση του Ομίλου απεικονίζεται σε αιγυπτιακές λίρες και σε τούρκικες λίρες και μέρος της αντίστοιχης χρηματοδότησης εκφράζεται σε ιαπωνικά γεν και σε ευρώ. Ο Όμιλος έχει αποφασίσει ότι το κόστος της αναχρηματοδότησης των υποχρεώσεων από γεν σε αιγυπτιακές λίρες και από ευρώ σε τούρκικες λίρες δεν είναι οικονομικά ελκυστικό. Για την αποτελεσματικότερη διαχείριση του κινδύνου αυτού, μέρος της υποχρέωσης σε γεν έχει μετατραπεί σε δολάρια μέσω προθεσμιακών συμβολαίων μελλοντικής εκπλήρωσης σε συνάλλαγμα.

Ο παρακάτω πίνακας δείχνει τις μεταβολές στα κέρδη του Ομίλου προ φόρων και στην καθαρή του θέση, σε πιθανές αλλαγές ισοτιμιών στο Αμερικάνικο Δολάριο, Σέρβικο Δανάριο, Αιγυπτιακή Λίρα, Λίρα Αγγλίας, Τούρκικη Λίρα και Λέκ Αλβανίας, κρατώντας όλες τις άλλες μεταβλητές σταθερές:

Ανάλυση Ευαισθησίας σε Μεταβολές Συναλλάγματος

(ποσά σε χιλιάδες €)

	Ξένο νόμισμα	Αύξηση/ μείωση ξένου νομίσματος έναντι €	Επίδραση στα κέρδη προ φόρων	Επίδραση στα ίδια κεφάλαια
Ποσά χρήσης 2008	USD	5%	-1.671	31.863
		-5%	1.671	-31.863
	RSD	5%	1.149	2.932
		-5%	-1.149	-2.932
	EGP	5%	1.992	24.374
		-5%	-1.992	-24.374
TRY	5%	-160	834	
	-5%	160	-834	
ALL	5%	-64	3.077	
	-5%	64	-3.077	
Ποσά χρήσης 2007	USD	5%	1.315	17.844
		-5%	-1.315	-17.844
	RSD	5%	650	3.280
		-5%	-650	-3.280
	EGP	5%	1.173	4.266
		-5%	-1.173	-4.266

Σημείωση: Ο υπολογισμός της «Επίδρασης στα Κέρδη προ φόρων» βασίζεται στις μεταβολές του μέσου όρου των ισοτιμιών συναλλάγματος της χρονιάς, ενώ ο υπολογισμός της «Καθαρής Θέσης» βασίζεται στις μεταβολές των ισοτιμιών συναλλάγματος κατά την ημερομηνία ισολογισμού.

Κίνδυνος επιτοκίου

Το γεγονός ότι το 21% του συνολικού δανεισμού του Ομίλου βασίζεται σε σταθερά και προσημωφωμένα επιτόκια και ένα περαιτέρω 52% βασίζεται σε προσημωφωμένα και προκαθορισμένα περιθώρια επιτοκίων, έχει ως αποτέλεσμα οι επιπτώσεις των διακυμάνσεων επιτοκίων στα αποτελέσματα χρήσεως και στις ταμιακές ροές των λειτουργικών δραστηριοτήτων του Ομίλου να είναι μικρές.

Η έκθεση σε κίνδυνο επιτοκίων των υποχρεώσεων και επενδύσεων παρακολουθείται σε προϋπολογιστική βάση. Η χρηματοδότηση του Ομίλου έχει διαμορφωθεί σύμφωνα με ένα προκαθορισμένο συνδυασμό σταθερών και κυμαινόμενων επιτοκίων, προκειμένου να μετριαστεί ο κίνδυνος μεταβολής επιτοκίων. Η Διεύθυνση Χρηματοοικονομικής Διαχείρισης Ομίλου διαμορφώνει τον δείκτη σταθερού-κυμαινόμενου επιτοκίου του καθαρού δανεισμού του Ομίλου σύμφωνα με τις συνθήκες της αγοράς, την στρατηγική και τις χρηματοδοτικές του ανάγκες. Επίσης, υπάρχει δυνατότητα να χρησιμοποιηθούν περιστασιακά, παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα επιτοκίου, μόνο ως μέσο για να μετριαστεί αυτός ο κίνδυνος και για να αλλάξει ο παραπάνω συνδυασμός σταθερών - κυμαινόμενων επιτοκίων, και εφόσον αυτό κριθεί απαραίτητο. Μέσα στο 2008, ο Όμιλος δεν χρησιμοποίησε παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα επιτοκίου.

Πολιτική του Ομίλου είναι να παρακολουθεί διαρκώς τις τάσεις των επιτοκίων καθώς και την διάρκεια των χρηματοδοτικών αναγκών. Επομένως, οι αποφάσεις για τη διάρκεια καθώς και τη σχέση μεταξύ σταθερού και κυμαινόμενου κόστους ενός νέου δανείου, λαμβάνονται ξεχωριστά για κάθε περίπτωση. Ως εκ τούτου, όλα τα βραχυπρόθεσμα δάνεια έχουν συναφθεί με κυμαινόμενα επιτόκια. Τα μέσο-μακροπρόθεσμα δάνεια έχουν συναφθεί είτε με σταθερά είτε με κυμαινόμενα επιτόκια.

34. Στόχοι και πολιτικές προγράμματος διαχείρισης χρηματοοικονομικού κινδύνου (συνέχεια)

Ο παρακάτω πίνακας δείχνει τις μεταβολές στα κέρδη του Ομίλου προ φόρων (μέσω των επιπτώσεων που έχουν τα υπόλοιπα των δανείων στο τέλος χρήσης με κυμαινόμενο επιτόκιο στα κέρδη) σε πιθανές αλλαγές επιτοκίων, κρατώντας όλες τις άλλες μεταβλητές σταθερές:

Ανάλυση Ευαισθησίας των Δανείων του Ομίλου σε Μεταβολές Επιτοκίων

(ποσά σε χιλιάδες €)

		Μεταβλητότητα Επιτοκίων	Επίδραση στα κέρδη προ φόρων
Ποσά χρήσης 2008	EUR	1,0%	-7.919
		-1,0%	7.919
	USD	1,0%	-1.347
		-1,0%	1.347
	GBP	1,0%	-
		-1,0%	-
	BGN	1,0%	-282
		-1,0%	282
	EGP	1,0%	-162
		-1,0%	162
Ποσά χρήσης 2007	EUR	1,0%	-683
		-1,0%	683
	USD	1,0%	-3.860
		-1,0%	3.860
	GBP	1,0%	-17
		-1,0%	17
	BGN	1,0%	-243
		-1,0%	243
	EGP	1,0%	-245
		-1,0%	245

Σημείωση: Ο παραπάνω πίνακας δεν περιλαμβάνει την θετική επίπτωση των εισπραχθέντων τόκων από τις καταθέσεις.

Πιστωτικός κίνδυνος

Ο Όμιλος δεν αντιμετωπίζει σημαντικούς πιστωτικούς κινδύνους. Οι απαιτήσεις από πελάτες προέρχονται κυρίως από μια μεγάλη, ευρεία πελατειακή βάση. Η χρηματοοικονομική κατάσταση των πελατών παρακολουθείται διαρκώς από τις εταιρίες του Ομίλου.

Όπου κρίνεται κατάλληλο, ζητείται επιπλέον ασφαλιστική κάλυψη ως εγγύηση της πίστωσης. Ειδική μηχανογραφική εφαρμογή ελέγχει το μέγεθος της παροχής των πιστώσεων καθώς και τα πιστωτικά όρια των λογαριασμών. Για ειδικούς πιστωτικούς κινδύνους γίνονται προβλέψεις για ζημιές από απαξίωση. Στο τέλος του έτους, η διοίκηση θεώρησε ότι δεν υπάρχει κανένας ουσιαστικός πιστωτικός κίνδυνος, που να μην καλύπτεται ήδη από κάποια ασφαλιστική κάλυψη ως εγγύηση της πίστωσης ή από πρόβλεψη επισφαλούς απαιτήσεως. Εκτενής ανάλυση των απαιτήσεων παρατίθεται στη σημείωση 20.

Δυνतिकός πιστωτικός κίνδυνος υπάρχει και στα ταμιακά διαθέσιμα και ισοδύναμα, στις επενδύσεις και στα συμβόλαια χρηματοοικονομικών παραγώγων. Στις περιπτώσεις αυτές, ο κίνδυνος μπορεί να προκύψει από αδυναμία του αντισυμβαλλόμενου να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του με τον Όμιλο. Για την ελαχιστοποίηση αυτού του πιστωτικού κινδύνου, ο Όμιλος, σε πλαίσιο εγκεκριμένων πολιτικών από το Διοικητικό Συμβούλιο, θέτει όρια στο πόσο θα εκτίθεται σε κάθε μεμονωμένο χρηματοοικονομικό ίδρυμα. Επίσης, όσον αφορά προϊόντα καταθέσεων, ο Όμιλος συναλλάσσεται μόνο με αναγνωρισμένα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, υψηλής πιστοληπτικής διαβάθμισης.

Με 31 Δεκεμβρίου 2008, τα διαθέσιμα ταμιακά ισοδύναμα του Ομίλου ήταν σε προθεσμιακές καταθέσεις και λογαριασμούς όψεως σε υψηλής πιστοληπτικής διαβάθμισης χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Ανάλυση των ταμιακών διαθεσίμων και ισοδύναμων παρατίθεται στη σημείωση 21.

Κίνδυνος Ρευστότητας

Η συνετή διαχείριση της ρευστότητας επιτυγχάνεται με την ύπαρξη του κατάλληλου συνδυασμού ρευστών διαθεσίμων και εγκεκριμένων τραπεζικών πιστώσεων.

Ο Όμιλος διαχειρίζεται τους κινδύνους που μπορεί να δημιουργηθούν από έλλειψη επαρκούς ρευστότητας φροντίζοντας να υπάρχουν πάντα εξασφαλισμένες τραπεζικές πιστώσεις προς χρήση. Οι υπάρχουσες διαθέσιμες ακρησιμοποιήτες εγκεκριμένες τραπεζικές πιστώσεις προς τον Όμιλο, είναι επαρκείς ώστε να αντιμετωπιστεί οποιαδήποτε πιθανή έλλειψη ταμιακών διαθεσίμων.

Ο παρακάτω πίνακας συνοψίζει τις ημερομηνίες λήξεως των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων ως προς 31 Δεκεμβρίου 2008, με βάση τις πληρωμές που απορρέουν από τις σχετικές δανειακές συμβάσεις, σε μη προεξοφλημένες τιμές.

Όμιλος

Ποσά χρήσης 2008

(ποσά σε χιλιάδες €)

	Άμεσα καταβλητέα	Λιγότερο από 6 μήνες	6 με 12 μήνες	1 με 5 έτη	>5 έτη	Σύνολο
Δανεισμός (σημείωση 24)	176.608	28.672	35.922	1.010.870	121.146	1.373.218
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις (σημείωση 27)	-	-	-	7.193	-	7.193
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις (σημείωση 20)	35.644	140.264	31.138	8.833	-	215.879
	<u>212.252</u>	<u>168.936</u>	<u>67.060</u>	<u>1.026.896</u>	<u>121.146</u>	<u>1.596.290</u>

Ποσά χρήσης 2007

	Άμεσα καταβλητέα	Λιγότερο από 6 μήνες	6 με 12 μήνες	1 με 5 έτη	>5 έτη	Σύνολο
Δανεισμός (σημείωση 24)	101.500	3.860	24.618	545.428	242.346	917.752
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις (σημείωση 27)	-	-	18	8.921	263	9.202
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις (σημείωση 20)	5.180	75.965	59.163	310	908	141.526
	<u>106.680</u>	<u>79.825</u>	<u>83.799</u>	<u>554.659</u>	<u>243.517</u>	<u>1.068.480</u>

34. Στόχοι και πολιτικές προγράμματος διαχείρισης χρηματοοικονομικού κινδύνου (συνέχεια)

Εταιρία

Ποσά χρήσης 2008

(ποσά σε χιλιάδες €)

	Άμεσα καταβλητέα	Λιγότερο από 6 μηνες	6 με 12 μηνες	1 με 5 έτη	>5 έτη	Σύνολο
Δανεισμός (σημείωση 24)	66.991	1.579	19.612	855.326	-	943.508
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	41.730	22.688	3.170	7.681	-	75.269
	108.721	24.267	22.782	863.007	-	1.018.777

Ποσά χρήσης 2007

	Άμεσα καταβλητέα	Λιγότερο από 6 μηνες	6 με 12 μηνες	1 με 5 έτη	>5 έτη	Σύνολο
Δανεισμός (σημείωση 24)	39.000	3.860	-	11.616	-	54.476
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις (σημείωση 20)	25.374	28.701	80	9.841	-	63.996
	64.374	32.561	80	21.457	-	118.472

Ο Δανεισμός περιλαμβάνει τα υπόλοιπα των δανείων (ανεξόφλητο κεφάλαιο) συμπεριλαμβανομένων των τόκων με σταθερό και κυμαινόμενο επιτόκιο μέχρι την λήξη τους.

Τα ποσά που περιγράφονται ως άμεσα καταβλητέα στον δανεισμό, αφορούν βραχυπρόθεσμες γραμμές κεφαλαίου κίνησης.

Διαχείριση Κεφαλαίου

Ο πρωταρχικός στόχος της διαχείρισης κεφαλαίου του Ομίλου είναι να εξασφαλιστεί η διατήρηση της υψηλής πιστοληπτικής του διαβάθμισης καθώς και των υγιών δεικτών κεφαλαίου, ώστε να υποστηρίζονται και να επεκτείνονται οι δραστηριότητες του Ομίλου και μεγιστοποιείται η αξία των μετόχων.

Ο Όμιλος διαχειρίζεται συντηρητικά την διάρθρωση του κεφαλαίου του με τον δείκτη μόχλευσης, όπως προκύπτει από τη σχέση καθαρού δανεισμού και λειτουργικών κερδών.

Η πολιτική του Ομίλου είναι να διατηρήσει τους στόχους μόχλευσης σύμφωνα με ένα προφίλ υψηλού επιπέδου φερεγγυότητας. Οι εξαγορές στην Αίγυπτο και στη Τουρκία μέσα στο 2008 είχαν σαν αποτέλεσμα την σημαντική αύξηση του καθαρού δανεισμού στο τέλος του 2008. Ο Όμιλος επικεντρώνεται στη διαχείριση της ρευστότητας με σκοπό να μειώσει το δείκτη μόχλευσης του σύμφωνα με ένα προφίλ υψηλού επιπέδου φερεγγυότητας.

Ο Όμιλος ελέγχει την κεφαλαιακή επάρκεια χρησιμοποιώντας τον δείκτη καθαρού δανεισμού προς τα λειτουργικά κέρδη. Στον καθαρό δανεισμό, περιλαμβάνονται τοκοφόρα δάνεια μείον ταμιακά διαθέσιμα και ισοδύναμα.

(ποσά σε χιλιάδες €)

Μακροπρόθεσμες τραπεζικές υποχρεώσεις

Βραχυπρόθεσμες τραπεζικές υποχρεώσεις

Δανεισμός

Μείον: Διαθέσιμα και ταμιακά ισοδύναμα

Καθαρός δανεισμός

EBITDA

Όμιλος		Εταιρία	
2008	2007	2008	2007
945.193	589.833	759.000	3.609
263.145	146.405	87.580	49.987
1.208.338	736.238	846.580	53.596
94.521	167.478	31.263	13
1.113.817	568.760	815.317	53.583
380.052	427.926	148.480	170.594

35. Χρηματοοικονομικά εργαλεία

Λογιστική για παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα και τις δραστηριότητες αντιστάθμισης κινδύνου

Τα παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα καταχωρούνται αρχικά στον ισολογισμό στο αρχικό κόστος και στη συνέχεια αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους. Η μέθοδος αναγνώρισης του κέρδους ή της ζημίας που προκύπτει, εξαρτάται από τη φύση του στοιχείου του οποίου ο κίνδυνος αντισταθμίζεται. Ο Όμιλος προσδιορίζει συγκεκριμένα παράγωγα είτε ως (1) αντιστάθμιση εύλογης αξίας στοιχείων ενεργητικού ή παθητικού (fair value hedge), είτε ως (2) αντιστάθμιση μιας προϋπολογισθείσας συναλλαγής ή μιας δέσμευσης της Εταιρίας (cash flow hedge), είτε ως (3) αντιστάθμιση μιας επένδυσης σε θυγατρική εξωτερικού. Ορισμένες συναλλαγές παραγώνων, ενώ παρέχουν αποτελεσματική αντιστάθμιση των κινδύνων που αντιμετωπίζει ο Όμιλος, δε πληρούν τους όρους ώστε να εφαρμοστούν σε αυτές οι σχετικές διατάξεις των Δ.Π.Χ.Π. που αφορούν τον λογιστικό χειρισμό παραγώνων πλήρους αντιστάθμισης κινδύνων.

Κέρδη και ζημιές από μεταγενέστερες αποτιμήσεις

Τα κέρδη και οι ζημιές από μεταγενέστερες αποτιμήσεις καταχωρούνται ως εξής:

Κέρδη και ζημιές από την αλληγορία της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών προϊόντων, που δεν είναι μέρος μιας σχέσης αντιστάθμισης κινδύνου, καταχωρούνται στα έσοδα/έξοδα χρηματοοικονομικής λειτουργίας της κατάστασης λογαριασμού αποτελεσμάτων της χρήσης στην οποία προκύπτουν.

Κέρδη και ζημιές από την αποτίμηση μέσω αντιστάθμισης εύλογης αξίας (fair value hedge), συμπεριλαμβανομένης της αντιστάθμισης εύλογης αξίας των συναλλαγών σε ξένο νόμισμα, καταχωρούνται άμεσα στα έσοδα/έξοδα χρηματοοικονομικής λειτουργίας της κατάστασης λογαριασμού αποτελεσμάτων χρήσεως.

Κέρδη και ζημιές από αποτίμηση μέσω αντιστάθμισης ταμιακών ροών (cash flow hedge), συμπεριλαμβανομένης της αντιστάθμισης ταμιακών ροών για συναλλαγές σε ξένο νόμισμα και για συμφωνίες ανταλλαγής επιτοκίου, καταχωρούνται στις συναλλαγματικές διαφορές αντιστάθμισης κινδύνου στα λοιπά αποθεματικά. Σε περίπτωση που η αντιστάθμιση κάποιων δέσμευσης του Ομίλου ή προβλεπόμενης συναλλαγής έχει ως αποτέλεσμα την καταχώριση στοιχείου ενεργητικού ή υποχρέωσης, τότε το σωρευτικό ποσό που καταχωρείται στην καθαρή θέση προσαρμόζεται έναντι της αρχικής αποτίμησης του στοιχείου ενεργητικού ή υποχρέωσης. Για τις υπόλοιπες αντισταθμίσεις ταμιακών ροών, το σωρευτικό ποσό που καταχωρείται στην καθαρή θέση συμπεριλαμβάνεται στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων στην χρήση που η δέσμευση ή η προβλεπόμενη συναλλαγή επηρεάζει το αποτέλεσμα.

Όταν ένα χρηματοοικονομικό προϊόν λήξει ή μία σχέση αντιστάθμισης τερματιστεί αλλα η συναλλαγή που αντισταθμίζονταν αναμένεται ακόμα να συμβεί, το μη πραγματοποιηθέν σωρευτικό κέρδος ή ζημιά παραμένει στην καθαρή θέση εκείνη τη στιγμή και καταχωρείται, όταν λάβει χώρα η συναλλαγή, σύμφωνα με την παραπάνω διαδικασία. Αν η αντισταθμιζόμενη συναλλαγή δεν είναι πλέον πιθανή, το μη πραγματοποιηθέν σωρευτικό κέρδος ή ζημιά καταχωρείται απευθείας στα άλλα έσοδα/έξοδα εκμετάλλευσης στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων χρήσεως.

Οι αντισταθμίσεις επενδύσεων σε θυγατρικές εξωτερικού αντιμετωπίζονται παρόμοια με τις αντισταθμίσεις ταμιακών ροών. Όταν το αντισταθμιστικό μέσο είναι παράγωγο, οποιοδήποτε κέρδος ή ζημιά προκύπτει από το μέσο αντιστάθμισης και σχετίζεται με το ουσιαστικό μέρος της αντιστάθμισης, καταχωρείται στις συναλλαγματικές διαφορές αντιστάθμισης κινδύνου στα λοιπά αποθεματικά. Το κέρδος ή η ζημιά που σχετίζεται με το μη ουσιαστικό μέρος, καταχωρείται απευθείας στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Στην περίπτωση που το αντισταθμιστικό μέσο δεν είναι παράγωγο (για παράδειγμα, σύναψη δανείου σε ξένο νόμισμα), τα κέρδη ή ζημιές που προκύπτουν από συναλλαγματικές διαφορές κατά την μετατροπή του δανείου, που αντισταθμίζει αυτή την επένδυση (συμπεριλαμβανομένου του μη ουσιαστικού μέρους της αντιστάθμισης), στο νόμισμα αναφοράς καταχωρούνται στις συναλλαγματικές διαφορές αντιστάθμισης κινδύνου στα λοιπά αποθεματικά.

Ο Όμιλος τεκμηριώνει κατά την έναρξη μιας συναλλαγής τη σχέση μεταξύ των αντισταθμιστικών μέσων και των αντισταθμιζόμενων στοιχείων, καθώς επίσης και την στρατηγική διαχείρισης κινδύνου για την ανάληψη διαφόρων αντισταθμιστικών ενεργειών. Αυτή η διαδικασία περιλαμβάνει τη σύνδεση όλων των παραγώνων που ορίζονται ως αντισταθμιστικά μέσα σε συγκεκριμένα στοιχεία του ενεργητικού και παθητικού ή σε συγκεκριμένες δεσμεύσεις ή προβλεπόμενες συναλλαγές του Ομίλου. Επίσης γίνεται εκτίμηση, κατά την έναρξη της αντιστάθμισης και σε συνεχή βάση, το κατά πόσον τα παράγωγα που χρησιμοποιούνται σε αντισταθμιστικές συναλλαγές είναι ιδιαίτερα αποτελεσματικά στην εξουδετέρωση των μεταβολών στις τρέχουσες αξίες ή στις ταμιακές ροές των αντισταθμιζόμενων στοιχείων.

Συμψηφισμός (offset)

Όπου υπάρχει νομικά εκτελέσιμο δικαίωμα συμψηφισμού για αναγνωρισμένα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και παθητικού, και υπάρχει η πρόθεση τακτοποίησης της υποχρέωσης και παράλληλης ρευστοποίησης του περιουσιακού στοιχείου, ή τακτοποίησης με συμψηφισμό, όλες οι σχετικές χρηματοοικονομικές επιδράσεις συμψηφίζονται.

35. Χρηματοοικονομικά εργαλεία (συνέχεια)

Αντιστάθμιση κινδύνου της καθαρής επένδυσης σε θυγατρική εξωτερικού

Εκτίμηση εύλογης αξίας

Η εύλογη αξία των προθεσμιακών συμβολαίων συναλλάγματος προσδιορίζεται χρησιμοποιώντας τις τρέχουσες τιμές αγοράς προθεσμιακών συμβολαίων κατά την ημερομηνία του ισολογισμού. Όταν χρησιμοποιούνται συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίου, η εύλογη αξία τους υπολογίζεται ως η παρούσα αξία των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμιακών ροών.

Προκειμένου να εκτιμηθεί η εύλογη αξία των μη διαπραγματεύσιμων παραγώγων καθώς και των λοιπών χρηματοοικονομικών εργαλείων, ο Όμιλος χρησιμοποιεί διάφορες μεθόδους και παραδοχές, οι οποίες βασίζονται στις συνθήκες αγοράς που επικρατούν κατά την ημερομηνία του ισολογισμού. Για τον μακροπρόθεσμο δανεισμό χρησιμοποιούνται οι καθορισμένες από την αγορά, ή τους διαμεσολαβητές, αξίες για εξειδικευμένα ή παρόμοια χρηματοπιστωτικά μέσα. Άλλες τεχνικές, όπως είναι μοντέλα αποτίμησης δικαιωμάτων προαίρεσης και η προεξόφληση μελλοντικών ταμιακών ροών, χρησιμοποιούνται για να καθορίσουν την εύλογη αξία για τα υπόλοιπα χρηματοοικονομικά εργαλεία.

Οι ονομαστικές αξίες μείον τις τυχόν εκτιμήσεις πιστωτικών αναπροσαρμογών για χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και παθητικού με διάρκεια μικρότερη από ένα έτος, θεωρείται ότι πλησιάζουν στη εύλογη αξία τους. Η πραγματική αξία των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων για σκοπούς εμφάνισής τους στις οικονομικές καταστάσεις υπολογίζεται με βάση την παρούσα αξία των μελλοντικών ταμιακών ροών που προκύπτουν από συγκεκριμένες συμβάσεις χρησιμοποιώντας το τρέχον επιτόκιο αναφοράς το οποίο είναι διαθέσιμο για τον Όμιλο για τη χρήση σε παρόμοια χρηματοπιστωτικά μέσα.

Παρακάτω, παρουσιάζεται μία σύγκριση, ανά κατηγορία, των λογιστικών και ευλόγων αξιών όλων των χρηματοοικονομικών προϊόντων του Ομίλου, τα οποία απεικονίζονται στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις:

(Ποσά σε χιλ. €)	Όμιλος				Εταιρία			
	Λογιστική αξία		Εύλογη αξία		Λογιστική αξία		Εύλογη αξία	
	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία								
Διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία	2.480	4.858	2.480	4.858	168	168	168	168
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	39.297	29.048	39.297	29.048	3.551	3.386	3.551	3.386
Απαιτήσεις και προπληρωμές	315.949	288.118	315.949	288.118	96.621	130.213	96.621	130.213
Διαθέσιμα και ταμιακά ισοδύναμα	94.521	167.478	94.521	167.478	31.263	13	31.263	13
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	2.524	657	2.524	657	-	15	-	15
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις								
Μακροπρόθεσμος Δανεισμός	945.193	589.833	988.305	594.700	759.000	3.609	759.000	3.609
Βραχυπρόθεσμος Δανεισμός	263.145	146.405	263.145	146.405	87.580	49.987	87.580	49.987
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	14.093	16.510	14.093	16.510	6.406	6.747	6.406	6.747
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	254.849	168.018	254.849	168.018	75.269	63.996	75.269	63.996
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	-	87	-	87	-	87	-	87

Σημείωση: Τα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα αποτελούνται από προθεσμιακά συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης σε συνάλλαγμα.

Υποχρέωση για αγορά και πώληση συναλλάγματος:

Τα παρακάτω ποσά αντιπροσωπεύουν τα καθαρά ισοδύναμα σε γεν και δολάρια αγοράς και πώλησης ξένου συναλλάγματος. Τα συμβόλαια θα χρησιμοποιηθούν μέσα στους επόμενους δώδεκα μήνες.

Όμιλος

(ποσά σε χιλιάδες μονάδες τοπικού νομίσματος)

		Ποσό σε συνάλλαγμα		Μέση τιμή συναλλαγματικής ισοτιμίας	
		2008	2007	2008	2007
Ιαπωνικό γεν (αγορά)	USD/JPY	4.801.805	3.001.128	96,79	115,02
Δολάριο ΗΠΑ (αγορά)	EUR/USD	-	13.164	-	1,4607
Ιαπωνικό γεν (πώληση)	USD/JPY	2.400.902	1.500.564	90,59	118,17

Εταιρία

(ποσά σε χιλιάδες μονάδες τοπικού νομίσματος)

		Ποσό σε συνάλλαγμα		Μέση τιμή συναλλαγματικής ισοτιμίας	
		2008	2007	2008	2007
Δολάριο ΗΠΑ (αγορά)	EUR/USD	-	13.164	-	1,4607

36. Ανέληγτες φορολογικά χρήσεις

Ανώνυμη Εταιρία Τιμέντων Τιτάν	2006-2008	Salentijn Properties1 B.V.	2007-2008
Αχαϊκή Ν.Ε.	2000-2008	Titan Cement Cyprus Limited	2006-2008
Αιολική Ν.Ε.	2000-2008	KOCEM Limited	2007-2008
Αλμπασέμ Α.Ε.	2003-2008	Fintitan SRL	(1)
ΑΒΕΣ ΑΦΟΙ Πολλυκανδριώτης Α.Ε.	2007-2008	Dnjepr Investment II BV	2007-2008
Λατομική Δωδεκανήσου Α.Ε.	2007-2008	Holtitan BV	2007-2008
Δομική Μπετόν Α.Ε.	2007-2008	Titan Cement U.K. Ltd	(1)
Οικομπετόν Α.Ε.	2007-2008	Separation Technologies U.K. Ltd	(1)
Ιντερμπετόν Δομικά Υλικά Α.Ε.	2005-2008	Titan America LLC ⁽²⁾	2004-2008
Ιντερσιμέντ Α.Ε.	2007-2008	Separation Technologies Canada Ltd	2005-2008
Ιντερτιτάν Εμπορική Διεθνής Α.Ε.	2007-2008	Stari Silo Copmany DOO	-
Ιωνία Α.Β.Ε.Ε.	2007-2008	Cementara Kosjeric AD	2004-2008
Λάκμος Α.Ε.	2007-2008	Adocim Cimento Beton Sanayi ve Ticaret A.S.	2005-2007
Λατεέμ Α.Ε.	2007-2008	TCK Montenegro DOO	2007-2008
Λεεσέμ Α.Ε.	2007-2008	Double W & Co OOD	2007-2008
Ναυτιτάν Α.Ε.	2007-2008	Granitoid AD	2007-2008
Πορφυρίων Α.Ε.	2008	Gravel & Sand PIT AD	2007-2008
Πολικός Ν.Ε.	2000-2008	Zlatna Panega Beton EOOD	2002-2008
Λατομεία Βαχού Α.Ε.	-	Zlatna Panega Cement AD	2005-2008
Transbeton - Δομική Α.Ε.	2008	Cement Plus LTD	2006-2008
Λατομεία Γουρνών Α.Ε.	2007-2008	Rudmark DOOEL	2006-2008
Λατομεία Κοινότητας Ταγαράδων Α.Ε.	2007-2008	Usje Cementarnica AD	2006-2008
Σίγμα Μπετόν Α.Ε.Τ.Ε.	2007-2008	Titan Cement Netherlands BV	2007-2008
Τιτάν Τιμέντα Ατλαντικού Α.Β.Ε.Ε.	2007-2008	Alba Cemento Italia, SHPK	2008
Τιτάν Διεθνής Εμπορική Α.Ε.	2007-2008	Antea Cement SHA	2008
Aemos Cement Ltd	2003-2008	Alexandria Development Co.Ltd	(1)
Alvacim Ltd	2006-2008	Alexandria Portland Cement Co. S.A.E	2005-2007
Balkcem Ltd	2002-2008	Balkan Cement Enterprises Ltd	2003-2008
Iapetos Ltd	2003-2008	Beni Suef Cement Co.S.A.E.	2006-2007
Rea Cement Ltd	2003-2008	East Cement Trade Ltd	2003-2008
Themis Holdings Ltd	2004-2008	Titan Beton & Aggregate Egypt LLC	2001-2007
Tithys Ltd	2003-2008	Lafarge Titan Egyptian Inv. Ltd	(1)
Feronia Holding Ltd	2006-2008	Misrieen Titan Trade & Distribution	2005-2007
Vesa DOOL	2007-2008		

(1) Υπόκειται σε ειδικό φορολογικό καθεστώς

(2) Οι θυγατρικές εταιρίες του Ομίλου που δραστηριοποιούνται στις ΗΠΑ, ενσωματώνονται στον υποόμιλο της Titan America LLC (σημείωση 14).

37. Αναταξινόμησης

Ποσό € 16.890 χιλ. που αφορούσε προκαταβολές για την αγορά παγίου εξοπλισμού στο υπό κατασκευή εργοστάσιο του Ομίλου στην Αλβανία, μεταφέρθηκε από τον λογαριασμό «λοιπές απαιτήσεις και προπληρωμές» στον λογαριασμό «λοιπά μακροπρόθεσμα στοιχεία ενεργητικού» στην κατάσταση ισολογισμού του Ομίλου την 31.12.2007, έτσι ώστε να είναι συγκρίσιμη με την κατάσταση ισολογισμού την 31.12.2008.

Ο λογαριασμός «άλλα έξοδα εκμετάλλευσης» μειώθηκε με τα ποσά των €2.063 χιλ. και €1.694 χιλ., για τον Όμιλο και την Εταιρία αντίστοιχα, τα οποία μεταφέρθηκαν στον λογαριασμό «έξοδα χρηματοοικονομικής λειτουργίας» στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης 1.1-31.12.2007 έτσι ώστε να είναι συγκρίσιμη με την κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης 1.1-31.12.2008. Τα παραπάνω ποσά αφορούσαν χρηματοοικονομικό κόστος συνταξιοδοτικών παροχών.

38. Γεγονότα μετά την ημερομηνία του Ισολογισμού

Την Παρασκευή, 30 Ιανουαρίου 2009, το Περιφερειακό Πρωτοδικείο της Νότιας Φλόριντας των ΗΠΑ εξέδωσε απόφαση, με την οποία ακυρώνει με άμεση ισχύ όλες τις άδειες για εξόρυξη στα λατομεία της περιοχής Lakebelt στο Miami-Dade. Η απόφαση αυτή αφορά εννέα άδειες που είχε χορηγήσει το Σώμα Μηχανικού του Στρατού των ΗΠΑ σε διάφορες εταιρίες μεταξύ των οποίων και η Tarmac America, θυγατρική της Titan America LLC.

Το ίδιο δικαστήριο είχε καταστήσει ανενεργές τις ίδιες άδειες τον Ιούλιο του 2007. Οι εμπλεκόμενες εταιρίες είχαν εφεσιβάσει την εν λόγω απόφαση ενώπιον του Ομοσπονδιακού Εφετείου της Ατλάντα, το οποίο τον Μάιο του 2008 ανέτρεψε την απόφαση αυτή και ανέπεμψε την υπόθεση στο Περιφερειακό Πρωτοδικείο με την οδηγία να είναι αντικειμενικότερο στην κρίση του. Ο Τιτάν θεωρεί ότι η νέα απόφαση είναι και πάλι λανθασμένη και σκοπεύει να την εφεσιβάσει. Η Εταιρία είναι καλά προετοιμασμένη να συνεχίσει την παραγωγή στο Pennsuco και να ανταποκριθεί στις ανάγκες των πελατών της, που είναι άρρηκτα περιορισμένες λόγω της αρνητικής συγκυρίας.

Παράλληλα, το Σώμα Μηχανικού του Στρατού των ΗΠΑ επεξεργάζεται ήδη αίτηση της Εταιρίας μας για μακροχρόνια άδεια λατομικής όρυξης στην περιοχή του Lakebelt. Η σχετική απόφαση, συμπεριλαμβανομένης της σχετικής Συμπληρωματικής Έκθεσης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, αναμένεται εντός του 2009.

ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ ΤΙΤΑΝ
ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΗΤΡΩΟΥ Α.Ε.: 6013/06/Β/86/90
Χαλκίδος 22α - 111 43 Αθήνα
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΧΡΗΣΗΣ από 1 Ιανουαρίου 2008 μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2008
(δημοσιευόμενα βάσει του κν.2190, άρθρο 135, για επιχειρήσεις που συντάσσουν ετήσιες οικονομικές καταστάσεις, ενοποιημένες και μη, κατά τα ΔΛΠ)

Τα παρακάτω στοιχεία και πληροφορίες στοχεύουν σε μία γενική ενημέρωση για την οικονομική κατάσταση και τα αποτελέσματα της Α.Ε. ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ ΤΙΤΑΝ και του ΟΜΙΛΟΥ. Ο αναγνώστης που επιζητά να αντλήσει ολοκληρωμένη εικόνα της οικονομικής θέσης και των αποτελεσμάτων της Εταιρίας και του Ομίλου, πρέπει να εξασφαλίσει πρόσβαση στις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις που προβλέπουν τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης καθώς και στην έκθεση ελέγχου του ορκωτού ελεγκτή λογιστή. Ενδεικτικά μπορεί να ανατρέξει στη διεύθυνση διαδικτύου της Εταιρίας, όπου αναρτώνται τα εν λόγω στοιχεία.

Αρμόδια Υπηρεσία - Νομαρχία:
Διεύθυνση διαδικτύου:
Σύνθεση Διοικητικού Συμβουλίου:

Υπουργείο Ανάπτυξης, Διεύθυνση Ανωτύμων Εταιριών & Πίστωσης

www.titan-cement.com

Ανδρέας Κανελλόπουλος - Πρόεδρος, Δημήτριος Κροντηράς*-Αντιπρόεδρος, Δημήτριος Παπαλεξόπουλος - Διευθύνων Σύμβουλος.

Ευτύχιος Βασιλάκης*, Ευθύμιος Βιδάλης*, Γεώργιος Δασίδ*, Σπυρίδων Θεοδωρόπουλος*, Νέλλιος Κανελλόπουλος, Τάκης-Παναγιώτης Κανελλόπουλος, Παναγιώτης Μαρινόπουλος*, Ηλίας Πανιάρας, Αλεξάνδρα Παπαλεξοπούλου-Μπενουπούλου, Μιχαήλ Σιγάλας, Απόστολος Ταμβακάκης*, Βασίλειος Φουρλής*.

*Ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη

Ημερομηνία έγκρισης από το Διοικητικό Συμβούλιο των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων:
Ορκωτός ελεγκτής λογιστής:
Ελεγκτική εταιρία:
Τύπος έκθεσης ελέγχου ελεγκτών:

24 Φεβρουαρίου 2009

Χρήστος Γκλαβάνης

ERNST & YOUNG

Με σύμφωνη γνώμη

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ
(Ποσά εκφρασμένα σε χιλιάδες €)

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2008	31/12/2007	31/12/2008	31/12/2007
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ				
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία	1.896.579	1.303.924	270.592	262.214
Επενδύσεις σε ακίνητα	-	-	6.796	6.996
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	545.088	301.189	-	-
Λοιπά μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	54.515	35.884	1.265.961	519.270
Αποθέματα	284.852	226.253	99.994	85.250
Απαιτήσεις από πελάτες	212.511	232.362	85.999	116.526
Λοιπά κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	106.024	58.774	10.683	13.763
Διαθέσιμα και ταμιακά ισοδύναμα	94.521	167.478	31.263	13
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	3.194.090	2.325.864	1.771.288	1.004.032
ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ				
Μετοχικό Κεφάλαιο (84.546.774 μετοχές των € 4,00)	338.187	169.065	338.187	169.065
Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	22.826	22.826	22.826	22.826
Δικαιώματα προαιρεσεως αγοράς μετοχών	10.713	7.016	10.713	7.016
Ίδιες μετοχές	-92.299	-35.945	-92.299	-35.945
Λοιπά στοιχεία Καθαρής Θέσης	1.116.629	1.009.865	516.097	642.597
Σύνολο Καθαρής Θέσης Μετόχων Εταιρίας (α)	1.396.056	1.172.827	795.524	805.559
Δικαιώματα Μειοψηφίας (β)	38.078	22.112	-	-
Σύνολο Καθαρής Θέσης (γ)=(α)+(β)	1.434.134	1.194.939	795.524	805.559
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	945.193	589.833	759.000	3.609
Προβλέψεις/Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	282.918	200.839	53.915	59.815
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	263.145	146.405	87.580	49.987
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	268.700	193.848	75.269	85.062
Σύνολο υποχρεώσεων (δ)	1.759.956	1.130.925	975.764	198.473
ΣΥΝΟΛΟ ΚΑΘΑΡΗΣ ΘΕΣΗΣ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ (γ)+(δ)	3.194.090	2.325.864	1.771.288	1.004.032

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ
(Ποσά εκφρασμένα σε χιλιάδες €)

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	1/1-31/12/2008	1/1-31/12/2007	1/1-31/12/2008	1/1-31/12/2007
Κύκλος εργασιών	1.578.458	1.496.915	548.620	535.859
Κόστος πωλήσεων	-1.046.968	-936.825	-352.691	-322.779
Μικτά κέρδη προ αποσβέσεων	531.490	560.090	195.929	213.080
Άλλα έσοδα/(έξοδα) εκμετάλλευσσης	-6.246	621	789	3.419
Έξοδα διοικητικής λειτουργίας	-119.437	-108.586	-43.529	-41.352
Έξοδα λειτουργίας διάθεσης	-25.755	-24.199	-4.709	-4.553
Κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και αποσβέσεων	380.052	427.926	148.480	170.594
Αποσβέσεις	-109.478	-94.782	-11.019	-10.684
Κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων	270.574	333.144	137.461	159.910
Έσοδα συμμετοχών και χρεογράφων	283	74	7.699	2.656
Έσοδα/(έξοδα) χρηματοοικονομικής λειτουργίας	-60.841	-32.872	-31.868	-2.778
Κέρδη προ φόρων	210.016	300.346	113.292	159.788
Μείον: Φόρος εισοδήματος	7	-56.127	-7.328	-41.017
Κέρδη μετά από φόρους	210.023	244.219	105.964	118.771
Τα καθαρά κέρδη αναλογούν σε:				
Μετόχους της Εταιρίας	208.224	239.739	105.964	118.771
Μετόχους της Μειοψηφίας	1.799	4.480	-	-
Κέρδη μετά από φόρους ανά μετοχή - βασικά (σε €)	2,5336	2,8452	1,2893	1,4096
Κέρδη μετά από φόρους ανά μετοχή - προσαρμοσμένα (σε €)	2,5254	2,8360	1,2852	1,4050
Προτεινόμενο μέρισμα ανά μετοχή (σε €)	0,4200	0,7500	0,4200	0,7500

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΚΑΘΑΡΗΣ ΘΕΣΗΣ ΧΡΗΣΗΣ

(Ποσά εκφρασμένα σε χιλιάδες €)

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2008	31/12/2007	31/12/2008	31/12/2007
Σύνολο καθαρής θέσης έναρξης χρήσεως (1/1/2008 και 1/1/2007 αντίστοιχα)	1.194.939	1.100.359	805.559	781.875
Κέρδη χρήσεως μετά από φόρους	208.224	239.739	105.964	118.771
Καθαρά κέρδη χρήσεως που αναλογούν στη μειοψηφία	1.799	4.480	-	-
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου από δικαιώματα προαίρεσης αγοράς μετοχών	3.754	3.694	3.754	3.694
Αγορά ιδίων μετοχών	-56.354	-35.443	-56.354	-35.443
Διανεμηθέντα μερίσματα	-63.399	-63.338	-63.399	-63.338
Μερίσματα πληρωθέντα στη μειοψηφία	-2.764	-2.488	-	-
Καταβολή επιπλέον τιμήματος για εξαγορά θυγατρικής	-	-4.280	-	-
Επίδραση ισοτιμών	1.136	-47.949	-	-
Κέρδη/(ζημιές) από αποτίμηση στην εύλογη αξία των διαθεσίμων προς πώληση χρηματοοικονομικών στοιχείων	-179	132	-	-
Υπεραξία από αναπροσαρμογή περιουσιακών στοιχείων	132.932	-	-	-
Αναλογία μειοψηφίας στην αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικών εταιριών	24.108	33	-	-
Δικαιώματα μειοψηφίας που προέκυψαν κατά την εξαγορά θυγατρικών εταιριών	2.670	-	-	-
Εξαγορά δικαιωμάτων μειοψηφίας	-12.732	-	-	-
Σύνολο καθαρής θέσης λήξης χρήσεως (31/12/2008 και 31/12/2007 αντίστοιχα)	1.434.134	1.194.939	795.524	805.559

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΑΜΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ ΧΡΗΣΗΣ

(Ποσά εκφρασμένα σε χιλιάδες €)

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	1/1-31/12/2008	1/1-31/12/2007	1/1-31/12/2008	1/1-31/12/2007
Ταμιακές Ροές Λειτουργικών Δραστηριοτήτων				
Κέρδη προ φόρων	210.016	300.346	113.292	159.788
Προσαρμογές του κέρδους σε σχέση με τις εξής συναλλαγές:				
Αποσβέσεις	109.478	94.782	11.019	10.684
Απομειώσεις ενσώματων και άυλων παγίων περιουσιακών στοιχείων	2.799	1.509	-	-
Προβλέψεις	18.292	12.332	1.941	7.168
Συναλλαγματικές διαφορές	7.109	-1.738	3.865	-1.857
Έσοδα συμμετοχών και χρεογράφων	-283	-74	-7.699	-2.656
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα	51.846	34.406	23.721	4.595
Αποτελέσματα (έσοδα/έξοδα, κέρδη/ζημιές) επενδ. δραστ.	-2.383	1.113	6.852	2.779
Κέρδος εκμ/σεως πριν από τις μεταβ. του κεφ. κινήσεως	396.874	442.676	152.991	180.501
Αύξηση αποθεμάτων	-35.024	-29.999	-15.403	-17.115
Μείωση απαιτήσεων από πελάτες και λοιπούς ή/σμούς (Αύξηση)/μείωση λοιπών λειτουργικών μακροπρόθεσμων απαιτήσεων	-9.340	1.844	-165	-371
Αύξηση/(μείωση) τρεχουσών υποχρεώσεων (πλην τραπεζών)	42.055	-15.717	12.851	-2.209
Εισροές διαθεσίμων από την κύρια εκμετάλλευση	411.693	419.876	177.702	162.120
Καταβεβλημένοι φόροι	-48.627	-96.232	-35.161	-58.784
Σύνολο εισροών από λειτουργικές δραστηριότητες (α)	363.066	323.644	142.541	103.336
Ταμιακές Ροές Επενδυτικών Δραστηριοτήτων				
Αγορά ενσώματων και άυλων παγίων στοιχείων	-209.105	-252.399	-20.598	-18.383
Εισπράξεις από πωλήσεις ενσώματων και άυλων παγίων στοιχείων	7.736	4.386	704	661
Εισπράξεις από πωλήσεις επενδυτικών παγίων	-	-	-	157
Μερίσματα εισπραχθέντα	3.325	74	10.313	2.688
Απόκτηση θυγατρικών, συγγενών, κοινοπραξιών	-401.708	-243.231	-745.225	-1.724
Εισπράξεις από την πώληση επενδυτικών τίτλων	2.987	933	-	-
Πληρωμές για την απόκτηση επενδυτικών τίτλων	-1.400	-2.193	-118	-74
Τόκοι εισπραχθέντες	8.859	7.589	538	130
Σύνολο εκροών από επενδυτικές δραστηριότητες (β)	-589.306	-484.841	-754.386	-16.545
Σύνολο ταμιακών ροών μετά από τις επενδυτικές δραστηριότητες (α)+(β)	-226.240	-161.197	-611.845	86.791
Ταμιακές Ροές Χρηματοδοτικών Δραστηριοτήτων				
Εισπράξεις από αύξηση μετοχικού κεφαλαίου	57	197	57	197
Είσπραξη από την συμμετοχή της μειοψηφίας στην αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικών εταιριών	24.108	-	-	-
Πληρωμές για αγορά ιδίων μετοχών	-56.712	-35.085	-56.712	-35.085
Εισπράξεις κρατικών επιχορηγήσεων	-	230	-	25
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα καταβεβλημένα	-63.406	-40.224	-22.424	-3.031
Μερίσματα πληρωθέντα	-66.400	-65.736	-63.401	-63.246
Εισπράξεις από εκδοθέντα / αναληφθέντα δάνεια	778.326	637.704	1.167.499	95.493
Εξοφλήσεις δανείων	-464.819	-304.500	-381.924	-81.159
Σύνολο εισροών/(εκροών) από χρηματοδοτικές δραστηριότητες (γ)	151.154	192.586	643.095	-86.806
Καθαρή (μείωση)/αύξηση στα ταμιακά διαθέσιμα και ισοδύναμα (α)+(β)+(γ)	-75.086	31.389	31.250	-15
Ταμιακά διαθέσιμα και ισοδύναμα έναρξης χρήσης	167.478	138.027	13	28
Επίδραση συναλλαγματικών διαφορών	2.129	-1.938	-	-
Ταμιακά διαθέσιμα και ισοδύναμα λήξης χρήσης	94.521	167.478	31.263	13

ΠΡΟΣΘΕΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

- Με την από 16.12.2008 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, το Μετοχικό Κεφάλαιο της Εταιρίας αυξήθηκε κατά €56.800, με καταβολή μετρητών και έκδοση 14.200 νέων κοινών ονομαστικών μετά ψήφου μετοχών, ονομαστικής αξίας €4,00 εκάστης, λόγω άσκησης από ανώτερα στελέχη δικαιωμάτων προαίρεσης αγοράς κοινών μετοχών, στο πλαίσιο εφαρμογής προγραμμάτων χορήγησης δικαιωμάτων προαίρεσης αγοράς μετοχών που έχουν εγκριθεί με τις από 8.6.2004 και 4.6.2008 αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων.
- Σε υποποίηση των από 10.5.2007 και 20.5.2008 αποφάσεων της Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων, η Εταιρία προέβη κατά την περίοδο 1/1 - 31/12/2008 στην αγορά 2.101.810 ιδίων κοινών μετοχών, συνολικής αξίας €56.246 χιλ. και 5.619 ιδίων προνομιούχων μετοχών, συνολικής αξίας €108 χιλ.. Ο συνολικός αριθμός ιδίων μετοχών που είχε στην κατοχή της η Εταιρία στις 31.12.2008 ανέρχεται σε 3.193.616, αξίας κτήσεως €92.299 χιλ., ποσό κατά οποίο μειώθηκαν τα Ίδια Κεφάλαια της Εταιρίας και του Ομίλου.
- Επί των παγίων στοιχείων δεν υφίστανται εμπράγματα βάρη.
- Αριθμός απασχολούμενου προσωπικού στο τέλος της τρέχουσας περιόδου : Ομίλου 6.505 (2007: 6.034), Εταιρίας 1.101 (2007: 1.121)
- Οι αναγοιμήσεις χρήσεως 2008, εξαιρουμένων των επενδύσεων για αποκτήσεις νέων εταιριών, ανέρχονται σε : Όμιλος €209,1 εκατ. (2007 €252,4 εκατ.), Εταιρίας €20,6 εκατ. (2007 €18,4 εκατ.).
- Το Διοικητικό Συμβούλιο θα προτείνει στην τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων, ως μέρισμα ανά μετοχή για την χρήση 2008 το ποσό των €0,42 (2007: €0,75).
- Τα κέρδη ανά μετοχή υπολογίστηκαν με το μέσο σταθμισμένο αριθμό των κοινών και προνομιούχων μετοχών, αφαιρουμένου του σταθμισμένου μέσου όρου των ιδίων μετοχών.
- Ποσά πωλήσεων και αγορών σωρευτικά από την έναρξη της διαχειριστικής χρήσης και τα υπόλοιπα των απαιτήσεων και υποχρεώσεων της Εταιρίας στη λήξη της τρέχουσας χρήσης, που έχουν προκύψει από συναλλαγές της με τα συνδεδεμένα κατά την έννοια του Δ.Λ.Π. 24 προς αυτήν μέρη, είναι ως εξής:

Ποσά εκφρασμένα σε χιλιάδες €	Όμιλος	Εταιρία
α) Έσοδα	-	142.888
β) Έξοδα	2.044	41.568
γ) Έξοδα επομένων χρήσεων	-	353
δ) Απαιτήσεις	-	24.450
ε) Υποχρεώσεις	536	665.972
στ) Αμοιβές διευθυντικών στελεχών και μελών της Διοίκησης	6.722	6.531
ζ) Απαιτήσεις από τα διευθυντικά στελέχη και μέλη της Διοίκησης	21	21
η) Υποχρεώσεις προς τα διευθυντικά στελέχη και μέλη της Διοίκησης	139	139

- Οι εταιρίες του Ομίλου με τις αντίστοιχες διευθύνσεις τους, τα ποσοστά με τα οποία ο Όμιλος συμμετέχει στο μετοχικό τους κεφάλαιο καθώς και η μέθοδος ενσωμάτωσής τους στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της χρήσης 2008, παρατίθενται αναλυτικά στην σημείωση 14 των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων του Ομίλου.
- Οι ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις της Εταιρίας και των εταιριών του Ομίλου παρατίθενται αναλυτικά στην σημείωση 36 των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων. Δεν υπάρχουν σημαντικές προβλέψεις για ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις, καθώς και για επίδικες ή υπό διαιτησία διαφορές στον Όμιλο και στην Εταιρία.
- Οι λοιπές προβλέψεις (βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες) που έχουν σχηματιστεί την 31.12.2008 ανέρχονται για τον Όμιλο σε €26,4 εκατ. (2007 €23,2 εκατ.), και για την Εταιρία σε €2,2 εκατ. (2007 €7,3 εκατ.).
- Με βάση το μειωμένο επίπεδο ζήτησης που απορρέει από την σοβαρή οικονομική κρίση, εκτιμάται ότι η κατανόηση των δικαιωμάτων εκπομπής διοξειδίου του άνθρακα για την περίοδο 2008-2012 δεν θα επηρεάσει ουσιαστικά την παραγωγή του Ομίλου.
- Στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της 31.12.2008 έχουν περιληφθεί επιπροσθέτως α) με τη μέθοδο της ολικής ενοποίησης οι αποκτηθείσες εταιρίες: Δομική Μπετόν ΑΕ (1η ενοποίηση 15.1.2008), Alba Cemento Italia SHPK (1η ενοποίηση 6.5.2008), Λατομεία Βαχού ΑΕ (1η ενοποίηση 14.5.2008), Λατομεία Θιάβης ΑΕ (1η ενοποίηση 22.10.2008), Dnjepr Investment I BV, ήδη Holtitan BV (1η ενοποίηση 4.11.2008), Dnjepr Investment II BV (1η ενοποίηση 12.11.2008) και οι ιδρυθείσες εταιρίες Πορφυρίων ΑΕ (30.1.2008), Stari Silo Company DOO (14.5.2008), β) με την μέθοδο της αναλογικής ενοποίησης η αποκτηθείσα εταιρία Adocim Cimento Beton Sanayi ve Ticaret A.S (1η ενοποίηση 17.4.2008).
- Στις 6.5.2008 ο Όμιλος απέκτησε το υπόλοιπο 50% της κοινοπρακτικής εταιρίας Lafarge Titan Egyptian Inv. Ltd με τις θυγατρικές της εταιρίες Alexandria Portland Cement Co. S.A.E, Beni Suef Cement Company S.A.E., Four M Titan Silo Co. LLC (ήδη Titan Beton and Aggregates LLC), Misrieen Titan Trade & Distribution, East Cement Trade Ltd, Alexandria Development Co. Ltd. Από την ίδια ημερομηνία οι ανωτέρω εταιρίες ενσωματώνονται στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου με την μέθοδο της ολικής ενοποίησης αντί της αναλογικής μεθόδου.
- Το ποσό των €132,9 εκατ. που αφορά την υπεραξία από αναπροσαρμογή περιουσιακών στοιχείων συμμετοχής του Ομίλου κατά τη χρήση 2008 αναφέρεται στο μερίδιο που αναλογεί στην αύξηση του αποθεματικού αναπροσαρμογών, της συμμετοχής του Ομίλου και της μειοψηφίας στην κοινοπρακτική εταιρία Titan Egypt Inv. Ltd. (ήδη Titan Egyptian Investments Limited) και στις θυγατρικές της. Η συγκεκριμένη αύξηση προέκυψε από την εκτίμηση της εύλογης αξίας της ανωτέρω κοινοπρακτικής εταιρίας και των θυγατρικών της, στην οποία ο Όμιλος μετείχε κατά 50%, κατά την ημερομηνία της απόκτησης από τον Όμιλο του υπολοίπου 50%.
- Στις 20.11.2008 ο Όμιλος υπέγραψε σύμβαση με τις εταιρίες International Finance Corporation (IFC) και European Bank for Reconstruction and Development (EBRD) προκειμένου να συμμετάσχουν με ποσοστό 20% εκάστη, στη θυγατρική του Ομίλου στην Αλβανία Antea Cement Sh.A, μέσω αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου της. Η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Antea Cement Sh.A πραγματοποιήθηκε στις 30.12.2008 με την καταβολή του ποσού των €24,8 εκατ. από τις ανωτέρω εταιρίες.
- Στις 2.12.2008 ο Όμιλος εξαγόρασε από το Σερβικό Δημόσιο, κατόπιν δημόσιου πλειοδοτικού διαγωνισμού, επί πλέον ποσοστό 22,0675% της θυγατρικής του στην Σερβία KOSJERIC A.D, έναντι τιμήματος €12,7 εκατ.
- Στις 16.7.2008 η θυγατρική του Ομίλου Λατομεία Κορινθίας Α.Ε. μετονομάστηκε σε Transbeton-Δομική Α.Ε. Στις 30.10.2008 υπογράφηκε σύμβαση μεταξύ της εταιρίας Transbeton ΑΕ και των εταιριών του Ομίλου, Δομική Μπετόν ΑΕΒΕ, Ιντερμπετόν Δομικά Υλικά και Τίταν Διεθνής Εμπορική ΑΕ, προκειμένου η Transbeton ΑΕ να συμμετάσχει με ποσοστό 50,1% στο μετοχικό κεφάλαιο της Transbeton-Δομική Α.Ε. μέσω της αύξησης του μετοχικού της κεφαλαίου. Στις 14.11.2008 εγκρίθηκε από την Νομαρχία η μερική απόσχιση του κλάδου σκυροδέματος από την Δομική Μπετόν ΑΕΒΕ, ο οποίος στη συνέχεια εισφέρθηκε για την κάλυψη της αναλογίας του Ομίλου στην αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρίας Transbeton-Δομική Α.Ε.. Από την ημερομηνία αυτή η εταιρία Transbeton-Δομική Α.Ε. χαρακτηρίζεται πλέον ως συνδεδεμένη και ενσωματώνεται στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου με την μέθοδο της καθαρής θέσης (σημείωση 15 των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων).
- Η υπεραξία που προέκυψε από τις εξαγορές που πραγματοποιήσε ο Όμιλος στη χρήση 2008, υπολογίστηκε στο ποσό των €183,1 εκατ. Η οριστικοποίηση της υπεραξίας θα ολοκληρωθεί εντός 12 μηνών από τις ημερομηνίες εξαγοράς.
- Ορισμένα κονδύλια της προηγούμενης χρήσης αναταξινομήθηκαν για λόγους παρουσίας (σημείωση 37 των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων).
- Το περιφερειακό πρωτοδικείο της Νότιας Φλόριδα των ΗΠΑ εξέδωσε στις 30.1.2009 απόφαση, με την οποία ακυρώνει όλες τις άδειες για εξόρυξη στα λατομεία της περιοχής Lakebelt στο Miami-Dade, με άμεση ισχύ. Η Tarmac America, θυγατρική της Titan America LLC, θα ασκήσει έφεση κατά της ανωτέρω απόφασης. Η TITAN America LLC είναι καλά προετοιμασμένη να συνεχίσει την παραγωγή στο Pennsoco και να ανταποκριθεί στις ανάγκες των πελατών της, που είναι άλλωστε εξαιρετικά περιορισμένες λόγω της αρνητικής συγκυρίας. Παράλληλα, το Σώμα Μηχανικού του Στρατού των ΗΠΑ επεξεργάζεται ήδη αίτηση της Titan America LLC για μακροχρόνια άδεια λατομικής εξόρυξης στην περιοχή του Lakebelt.

Αθήνα, 24 Φεβρουαρίου 2009

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου

 ΑΝΔΡΕΑΣ Λ. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ
 Α.Δ.Τ. ΑΒ500997

Ο Διευθύνων Σύμβουλος

 ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Θ. ΠΑΠΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΣ
 Α.Δ.Τ. Ή163588

Ο Οικονομικός Διευθυντής Ομίλου

 ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ Γ. ΜΑΖΑΡΑΚΗΣ
 Α.Δ.Τ. ΑΕ096808
 Α.Μ. Αδείας Ο.Ε.Ε. Α/21943

Ο Προϊστάμενος του Λογιστηρίου

 ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ Χ. ΜΑΥΡΟΔΗΜΗΤΡΑΚΗΣ
 Α.Δ.Τ. Ν237613
 Α.Μ. Αδείας Ο.Ε.Ε. Α/14180

Ο Διευθυντής Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων

 ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ Σ. ΝΤΑΝΑΣ
 Α.Μ. Αδείας Ο.Ε.Ε. Α/15068

ΕΚΘΕΣΗ
Άρθρου 2, παρ. 4 του Ν. 3016/2002
Περί των συναλλαγών της Εταιρίας με τις συνδεδεμένες με αυτήν, κατά την έννοια του
αρθ. 42ε, παρ.5 του Κ.Ν. 2190/1920, επιχειρήσεις κατά χρήση του 2008.

Κατά τη χρήση 2008 οι συναλλαγές της Εταιρίας με τις ανωτέρω επιχειρήσεις είχαν όπως παρακάτω αναλυτικά αναφέρεται:

Ι. ΕΙΣΡΟΕΣ	1/1 - 31/12/2008
Α. Πωλήσεις	
1. Πωλήσεις τσιμέντου	
INTERMPETON ΔΟΜΙΚΑ ΥΛΙΚΑ Α.Ε.	αξία σε ευρώ 53.610.873,95
FINITAN SRL	13.294.931,00
ANTEA CEMENT SHA	17.734.312,86
TITAN CEMENT U.K. LTD	7.215.905,97
ESSEX CEMENT CO LLC	11.277.413,39
ΙΝΤΕΡΤΙΤΑΝ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΔΙΕΘΝΗΣ Α.Ε.	6.839.100,00
ΤΙΤΑΝ ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗ Α.Ε.	1.098.836,28
ZLATNA RANEGA CEMENT A.D.	1.550.671,30
ALBACEM S.A.	216.634,75
TCK MONTENEGRO DOO	1.093.952,00
ΟΙΚΟΜΠΕΤΟΝ Α.Ε.	1.126.554,28
CEMENTARNICA USJE AD	632.952,24
ΔΟΜΙΚΗ ΜΠΕΤΟΝ Α.Ε.	1.974.559,21
CEMENTARA KOSJERIC A.D.	62.700,00
	<u>117.729.397,23</u>
2. Πωλήσεις αδρανών υλικών	
INTERMPETON ΔΟΜΙΚΑ ΥΛΙΚΑ Α.Ε.	αξία σε ευρώ 5.115.478,01
	<u>5.115.478,01</u>
3. Πωλήσεις στερεών καυσίμων	
CEMENTARNICA USJE AD	αξία σε ευρώ 15.500.309,05
	<u>15.500.309,05</u>
4. Πωλήσεις πάγιου εξοπλισμού	
CEMENTARNICA USJE AD	αξία σε ευρώ 358.739,46
ALBACEM S.A.	54.000,00
INTERMPETON ΔΟΜΙΚΑ ΥΛΙΚΑ Α.Ε.	13.952,48
ΔΟΜΙΚΗ ΜΠΕΤΟΝ Α.Ε.	732,00
	<u>427.423,94</u>
5. Πωλήσεις ειδών πορσελάνης	
ΙΩΝΙΑ ΑΒΕΕ	αξία σε ευρώ 1.399.801,03
INTERMPETON ΔΟΜΙΚΑ ΥΛΙΚΑ Α.Ε.	9.998,38
ΛΑΤΟΜΕΙΑ ΓΟΥΡΝΩΝ Α.Ε.	347,75
	<u>1.410.147,16</u>
6. Πωλήσεις υλικών - ανταλλακτικών	
ZLATNA RANEGA CEMENT A.D.	αξία σε ευρώ 26.566,58
INTERMPETON ΔΟΜΙΚΑ ΥΛΙΚΑ Α.Ε.	2.826,24
	<u>29.392,82</u>
ΣΥΝΟΛΟ Α.	<u>140.212.148,21</u>
Β. Υπηρεσίες	
1. Παροχή μηχανογραφικών υπηρεσιών	
INTERMPETON ΔΟΜΙΚΑ ΥΛΙΚΑ Α.Ε.	αξία σε ευρώ 194.425,00
ΝΑΥΤΙΤΑΝ Α.Ε.	20.896,00
ΤΙΤΑΝ ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗ Α.Ε.	5.025,00
ΤΙΤΑΝ ΤΣΙΜΕΝΤΑ ΑΤΛΑΝΤΙΚΟΥ Α.Ε.	485,00
ALBACEM S.A.	1.000,00
ΛΕΕΣΕΜ Α.Ε.	423,00
ΙΝΤΕΡΤΙΤΑΝ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΔΙΕΘΝΗΣ Α.Ε.	355,00
ΛΑΚΜΟΣ Α.Ε.	423,00
ΛΑΤΕΕΜ Α.Ε.	423,00
ΟΙΚΟΜΠΕΤΟΝ Α.Β.Ε.Ε.	423,00
ΑΦΟΙ ΠΟΛΥΚΑΝΔΡΙΩΤΗ Α.Β.Ε.Ε.	100,00
	<u>223.978,00</u>
2. Λοιπά έσοδα από υπηρεσίες	
BENI SUEF CEMENT CO.	αξία σε ευρώ 645.649,70
TITAN AMERICA LLC	205.306,94
TITAN CEMENT U.K. LTD	13.948,20
ΝΑΥΤΙΤΑΝ Α.Ε.	41.274,09

INTERMPETON ΔΟΜΙΚΑ ΥΛΙΚΑ Α.Ε.		7.792,14
ΑΧΑΙΚΗ Ν.Ε.		7.937,39
ΑΙΟΛΙΚΗ Ν.Ε.		879,48
ΤΙΤΑΝ ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗ Α.Ε.		36.284,09
CEMENTARNICA USJE AD		3.202,00
ΖΛΑΤΝΑ ΡΑΝΕΓΑ CEMENT Α.Δ.		11.299,49
CEMENTARA KOSJERIC Α.Δ.		2.387,50
ALBACEM S.A.		230,00
ΑΝΤΕΑ CEMENT SHA		1.376.901,92
ΛΑΤΟΜΕΙΑ ΓΟΥΡΝΩΝ Α.Ε.		4.616,83
		2.357.709,77
ΣΥΝΟΛΟ Β.		<u>2.581.687,77</u>
Γ. Ενοίκια από μισθώσεις		
INTERMPETON ΔΟΜΙΚΑ ΥΛΙΚΑ Α.Ε.	αξία σε ευρώ	47.511,13
ΙΩΝΙΑ ΑΒΕΕ		46.304,28
		93.815,41
ΣΥΝΟΛΟ Γ.		<u>93.815,41</u>
	Γενικό σύνολο εισροών	<u>142.887.651,39</u>
II. ΕΚΡΟΕΣ		
Α. Αγορές		
1. Αγορά αδρανών υλικών		
INTERMPETON ΔΟΜΙΚΑ ΥΛΙΚΑ Α.Ε.	αξία σε ευρώ	5.120.426,22
ΛΑΤΟΜΕΙΑ ΘΙΣΒΗΣ Α.Ε.		637,53
		5.121.063,75
2. Αγορά έτοιμου σκυροδέματος		
INTERMPETON ΔΟΜΙΚΑ ΥΛΙΚΑ Α.Ε.	αξία σε ευρώ	502.245,23
		502.245,23
ΣΥΝΟΛΟ Α.		<u>5.623.308,98</u>
Β. Υπηρεσίες		
1. Υπηρεσίες ναύλων και μεταφορικών		
ΑΧΑΙΚΗ Ν.Ε.	αξία σε ευρώ	7.131.611,67
ΑΙΟΛΙΚΗ Ν.Ε.		2.507.100,00
		9.638.711,67
2. Υπηρεσίες παραγωγής ειδών πορσελάνης		
ΙΩΝΙΑ ΑΒΕΕ	αξία σε ευρώ	7.170.651,39
		7.170.651,39
3. Λοιπές υπηρεσίες		
ΝΑΥΤΙΤΑΝ Α.Ε.	αξία σε ευρώ	749.123,92
ΤΙΤΑΝ GLOBAL FINANCE PLC		16.284.812,74
ALVACIM LTD		1.684,67
INTERMPETON ΔΟΜΙΚΑ ΥΛΙΚΑ Α.Ε.		48.585,50
ΤΙΤΑΝ AMERICA LLC		2.864,99
ΑΝΤΕΑ CEMENT SHA		4.852,00
		17.091.923,82
ΣΥΝΟΛΟ Β.		<u>33.901.286,88</u>
	Γενικό σύνολο εκροών	<u>39.524.595,86</u>
Γ. Υπηρεσίες - Έξοδα επόμενων χρήσεων		
ΤΙΤΑΝ GLOBAL FINANCE PLC	αξία σε ευρώ	352.777,78
		352.777,78
		<u>39.877.373,64</u>

III. ΥΠΟΛΟΙΠΑ

Τα υπόλοιπα των απαιτήσεων και υποχρεώσεων κατά την 31.12.2008 έχουν ως εξής:

	31/12/2008	
	ΧΡΕΩΣΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ
INTERMΠΕΤΟΝ ΔΟΜΙΚΑ ΥΛΙΚΑ Α.Ε.	4.874.131,77	
FINTITAN SRL	6.947.460,00	
TITAN CEMENT U.K. LTD	1.189.962,20	
TITAN ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗ Α.Ε.	471.000,00	
CEMENTARNICA USJE AD	5.302.160,83	
ANTEA CEMENT SHA	4.047.000,39	
BENI SUEF CEMENT CO.	176.999,97	
ΟΙΚΟΜΠΕΤΟΝ Α.Β.Ε.Ε.	4.781,04	
ΛΑΤΟΜΕΙΑ ΓΟΥΡΝΩΝ Α.Ε.	527.738,89	
ZLATNA PANEGA CEM. A.D.	42.967,50	
TITAN AMERICA LLC	163.098,10	
TCK ΜΟΝΤΕΝΕΓΡΟ ΔΟΟ	288.144,00	
ΔΟΜΙΚΗ ΜΠΕΤΟΝ Α.Ε.	91.183,72	
ΙΑΡΕΤΟΣ LTD	11.125,00	
SALENTIJN PROPERTIES 1 B.V.	312.347,00	
TITAN GLOBAL FINANCE PLC		639.152.831,50
ALVACIM LTD		19.001.684,67
ΑΙΟΛΙΚΗ Ν.Ε.		1.404.876,00
ΑΧΑΙΚΗ Ν.Ε.		4.517.610,18
ΝΑΥΤΙΤΑΝ Α.Ε.		375.466,69
ΠΟΛΙΚΟΣ Ν.Ε.		871.105,50
ΙΩΝΙΑ ΑΒΕΕ		111.642,45
ΛΑΤΟΜΕΙΑ ΘΙΣΒΗΣ Α.Ε.		758,67
	24.450.100,41	665.435.975,66

Σημείωση: Όλες οι συναλλαγές που αφορούν σε πωλήσεις, αγορές και παροχή υπηρεσιών έγιναν στις αγοραίες αξίες του χρόνου πραγματοποίησής τους.

Αθήνα,
ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ ΤΙΤΑΝ

Πληροφορίες Άρθρου 10 Ν. 3401/2005

Οι παρακάτω Ανακοινώσεις/Γνωστοποιήσεις έχουν σταλεί στο Ημερήσιο Δελτίο Τιμών και βρίσκονται αναρτημένες στην ιστοσελίδα του Χ.Α. όπως επίσης και στην ιστοσελίδα της Εταιρίας μας titan-cement.com

- 7/1/2008 Αγορά Ιδίων μετοχών
- 11/1/2008 Εισαγωγή Νέων Μετοχών στο Χ.Α.
- 17/1/2008 Αγορά Ιδίων μετοχών
- 17/1/2008 Ανακοίνωση ρυθμιζόμενης πληροφορίας Ν. 3556/2007
- 17/1/2008 Γνωστοποίηση συναλλαγών
- 17/1/2008 Εξαγορά στην Τουρκία
- 30/1/2008 Αγορά Ιδίων μετοχών
- 30/1/2008 Ανακοίνωση ρυθμιζόμενης πληροφορίας Ν. 3556/2007
- 30/1/2008 Γνωστοποίηση συναλλαγών
- 4/2/2008 Οικονομικό Ημερολόγιο 2008
- 4/2/2008 Οργανωτικές Αλλαγές
- 8/2/2008 Αγορά Ιδίων μετοχών
- 15/2/2008 Ανακοίνωση ρυθμιζόμενης πληροφορίας Ν. 3556/2007
- 15/2/2008 Γνωστοποίηση συναλλαγών
- 19/2/2008 Αγορά Ιδίων μετοχών
- 26/2/2008 Αποτελέσματα Έτους 2007
- 26/2/2008 Αποτελέσματα Έτους 2007 Ομίλου
- 26/2/2008 Ανακοίνωση περί σχολιασμού οικονομικών καταστάσεων
- 28/2/2008 Αγορά Ιδίων μετοχών
- 29/2/2008 Ανακοίνωση ρυθμιζόμενης πληροφορίας Ν. 3556/2007
- 29/2/2008 Γνωστοποίηση συναλλαγών
- 4/3/2008 Ανακοίνωση ρυθμιζόμενης πληροφορίας Ν. 3556/2007
- 4/3/2008 Γνωστοποίηση συναλλαγών
- 12/3/2008 Ανακοίνωση ρυθμιζόμενης πληροφορίας Ν. 3556/2007
- 12/3/2008 Γνωστοποίηση συναλλαγών
- 13/3/2008 Ανακοίνωση ρυθμιζόμενης πληροφορίας Ν. 3556/2007
- 13/3/2008 Γνωστοποίηση συναλλαγών
- 13/3/2008 Αγορά Ιδίων μετοχών
- 14/3/2008 Ανακοίνωση ρυθμιζόμενης πληροφορίας Ν. 3556/2007
- 14/3/2008 Γνωστοποίηση συναλλαγών
- 14/3/2008 Ανακοίνωση ρυθμιζόμενης πληροφορίας Ν. 3556/2007
- 14/3/2008 Γνωστοποίηση συναλλαγών
- 17/3/2008 Ανακοίνωση ρυθμιζόμενης πληροφορίας Ν. 3556/2007
- 17/3/2008 Γνωστοποίηση συναλλαγών
- 19/3/2008 Ανακοίνωση ρυθμιζόμενης πληροφορίας Ν. 3556/2007
- 19/3/2008 Γνωστοποίηση συναλλαγών
- 20/3/2008 Ανακοίνωση ρυθμιζόμενης πληροφορίας Ν. 3556/2007
- 20/3/2008 Γνωστοποίηση συναλλαγών
- 26/3/2008 Συμφωνία TITAN-YALCO
- 27/3/2008 Αγορά Ιδίων μετοχών
- 7/4/2008 Αγορά Ιδίων μετοχών
- 10/4/2008 Διόρθωση Οικονομικού Ημερολογίου
- 16/4/2008 Αγορά Ιδίων μετοχών
- 17/4/2008 Πρόσκληση Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων
- 18/4/2008 Ολοκλήρωση εξαγοράς στην Τουρκία
- 24/4/2008 Ανακοίνωση - Σχέδιο Καταστατικού
- 24/4/2008 Αγορά Ιδίων μετοχών
- 6/5/2008 Ανακοίνωση περί σχολιασμού οικονομικών καταστάσεων- Επέκταση δραστηριοτήτων στην Αίγυπτο
- 6/5/2008 Αποτελέσματα Α' τριμήνου 2008 - Αποτελέσματα Α' τριμήνου 2008 Ομίλου
- 8/5/2008 Αγορά Ιδίων μετοχών
- 12/5/2008 Λήξη χρονικού διαστήματος αγοράς Ιδίων Μετοχών
- 12/5/2008 Απόφαση του Εφετείου των ΗΠΑ για το LAKEBELT
- 16/5/2008 Γνωστοποίηση δικαιώματος άσκησης σημαντικού ποσοστού δικαιωμάτων ψήφου σύμφωνα με το Ν.3556/2007
- 20/5/2008 Ανακοίνωση Πληρωμής Μερίσματος χρήσης 2007
- 21/5/2008 Αγορά Ιδίων μετοχών
- 21/5/2008 Αποφάσεις Τακτικής Γενικής Συνέλευσης της 20ης Μαΐου 2008
- 5/6/2008 Γνωστοποίηση σημαντικής μεταβολής ποσοστού δικαιωμάτων ψήφου σύμφωνα με το Ν. 3556/2007
- 5/6/2008 Αποφάσεις της Α' Επαναληπτικής Γενικής Συνέλευσης της 4ης Ιουνίου 2008
- 13/6/2008 Ανακοίνωση για Αύξηση Μετοχικού Κεφαλαίου με μεταβολή της ονομαστικής αξίας της μετοχής
- 17/6/2008 Αγορά Ιδίων μετοχών
- 20/6/2008 Νέος Οικονομικός Διευθυντής Ομίλου
- 26/6/2008 Ανακοίνωση ρυθμιζόμενης πληροφορίας Ν. 3556/2007
- 26/6/2008 Γνωστοποίηση συναλλαγών
- 27/6/2008 Αγορά Ιδίων μετοχών
- 30/6/2008 Ανακοίνωση άρθρου 9 παρ. 5 του Ν. 3556/2007
- 8/7/2008 Αγορά Ιδίων μετοχών
- 10/7/2008 Ανακοίνωση ρυθμιζόμενης πληροφορίας Ν. 3556/2007
- 10/7/2008 Γνωστοποίηση συναλλαγών
- 16/7/2008 Ανακοίνωση ρυθμιζόμενης πληροφορίας Ν. 3556/2007
- 16/7/2008 Γνωστοποίηση συναλλαγών
- 17/7/2008 Αγορά Ιδίων μετοχών
- 23/7/2008 Αγορά Ιδίων μετοχών
- 31/7/2008 Αποτελέσματα Α' εξαμήνου 2008
- 31/7/2008 Αποτελέσματα Α' εξαμήνου 2008 Ομίλου
- 31/7/2008 Ανακοίνωση περί σχολιασμού οικονομικών καταστάσεων
- 1/8/2008 Αγορά Ιδίων μετοχών
- 4/8/2008 Αγορά Ιδίων μετοχών
- 5/8/2008 Αγορά Ιδίων μετοχών
- 6/8/2008 Αγορά Ιδίων μετοχών
- 7/8/2008 Αγορά Ιδίων μετοχών
- 8/8/2008 Αγορά Ιδίων μετοχών
- 11/8/2008 Ανακοίνωση ρυθμιζόμενης πληροφορίας Ν. 3556/2007
- 11/8/2008 Γνωστοποίηση συναλλαγών
- 11/8/2008 Αγορά Ιδίων μετοχών
- 13/8/2008 Αγορά Ιδίων μετοχών

19/8/2008	Αγορά Ιδίων μετοχών
20/8/2008	Αγορά Ιδίων μετοχών
21/8/2008	Αγορά Ιδίων μετοχών
22/8/2008	Αγορά Ιδίων μετοχών
25/8/2008	Αγορά Ιδίων μετοχών
26/8/2008	Ανακοίνωση ρυθμιζόμενης πληροφορίας N. 3556/2007
26/8/2008	Γνωστοποίηση συναλλαγών
26/8/2008	Αγορά Ιδίων μετοχών
27/8/2008	Αγορά Ιδίων μετοχών
28/8/2008	Αγορά Ιδίων μετοχών
29/8/2008	Αγορά Ιδίων μετοχών
1/9/2008	Αγορά Ιδίων μετοχών
2/9/2008	Ανακοίνωση ρυθμιζόμενης πληροφορίας N. 3556/2007
2/9/2008	Γνωστοποίηση συναλλαγών
2/9/2008	Αγορά Ιδίων μετοχών
3/9/2008	Mη επίτευξη συμφωνίας TITAN-YALCO
3/9/2008	Αγορά Ιδίων μετοχών
4/9/2008	Γνωστοποίηση σημαντικής μεταβολής στα δικαιώματα ψήφου σύμφωνα με το N.3556/2007
4/9/2008	Αγορά Ιδίων μετοχών
5/9/2008	Αγορά Ιδίων μετοχών
8/9/2008	Αγορά Ιδίων μετοχών
9/9/2008	Αγορά Ιδίων μετοχών
10/9/2008	Αγορά Ιδίων μετοχών
11/9/2008	Αγορά Ιδίων μετοχών
12/9/2008	Αγορά Ιδίων μετοχών
15/9/2008	Αγορά Ιδίων μετοχών
16/9/2008	Ανακοίνωση ρυθμιζόμενης πληροφορίας N. 3556/2007
16/9/2008	Γνωστοποίηση συναλλαγών
16/9/2008	Αγορά Ιδίων μετοχών
17/9/2008	Αγορά Ιδίων μετοχών
18/9/2008	Αγορά Ιδίων μετοχών
19/9/2008	Αγορά Ιδίων μετοχών
22/9/2008	Αγορά Ιδίων μετοχών
23/9/2008	Αγορά Ιδίων μετοχών
24/9/2008	Αγορά Ιδίων μετοχών
25/9/2008	Αγορά Ιδίων μετοχών
26/9/2008	Αγορά Ιδίων μετοχών
29/9/2008	Αγορά Ιδίων μετοχών
30/9/2008	Αγορά Ιδίων μετοχών
1/10/2009	Αγορά Ιδίων μετοχών
2/10/2009	Αγορά Ιδίων μετοχών
3/10/2008	Ανακοίνωση ρυθμιζόμενης πληροφορίας N. 3556/2007
3/10/2008	Γνωστοποίηση συναλλαγών
3/10/2008	Αγορά Ιδίων μετοχών
6/10/2008	Αγορά Ιδίων μετοχών
7/10/2008	Ανακοίνωση ρυθμιζόμενης πληροφορίας N. 3556/2007
7/10/2008	Γνωστοποίηση συναλλαγών
7/10/2008	Αγορά Ιδίων μετοχών
15/10/2008	Ανακοίνωση ρυθμιζόμενης πληροφορίας N. 3556/2007
15/10/2008	Γνωστοποίηση συναλλαγών
23/10/2008	Αποτελέσματα εννεαμήνου 2008
23/10/2008	Αποτελέσματα εννεαμήνου 2008 Ομίλου
23/10/2008	Ανακοίνωση περί σχολιασμού οικονομικών καταστάσεων
31/10/2008	Ανακοίνωση ρυθμιζόμενης πληροφορίας N. 3556/2007
31/10/2008	Γνωστοποίηση συναλλαγών
31/10/2008	Ανακοίνωση ρυθμιζόμενης πληροφορίας N. 3556/2007
31/10/2008	Γνωστοποίηση συναλλαγών
4/11/2008	Ανακοίνωση ρυθμιζόμενης πληροφορίας N. 3556/2007
4/11/2008	Γνωστοποίηση συναλλαγών
11/11/2008	Ανακοίνωση ρυθμιζόμενης πληροφορίας N. 3556/2007
11/11/2008	Γνωστοποίηση συναλλαγών
13/11/2008	Ανακοίνωση ρυθμιζόμενης πληροφορίας N. 3556/2007
13/11/2008	Γνωστοποίηση συναλλαγών
18/11/2008	Ανακοίνωση ρυθμιζόμενης πληροφορίας N. 3556/2007
18/11/2008	Γνωστοποίηση συναλλαγών
20/11/2008	Σύναψη συμφωνίας με IFC και EBRD στην Αθήνα
26/11/2008	Ανακοίνωση ρυθμιζόμενης πληροφορίας N. 3556/2007
26/11/2008	Γνωστοποίηση συναλλαγών
2/12/2008	Ανακοίνωση ρυθμιζόμενης πληροφορίας N. 3556/2007
2/12/2008	Γνωστοποίηση συναλλαγών
5/12/2008	Ανακοίνωση ρυθμιζόμενης πληροφορίας N. 3556/2007
5/12/2008	Γνωστοποίηση συναλλαγών
8/12/2008	Δικαιώματα προαίρεσης αγοράς Μετοχών
9/12/2008	Ανακοίνωση ρυθμιζόμενης πληροφορίας N. 3556/2007
9/12/2008	Γνωστοποίηση συναλλαγών
10/12/2008	Ανακοίνωση ρυθμιζόμενης πληροφορίας N. 3556/2007
10/12/2008	Γνωστοποίηση συναλλαγών
12/12/2008	Ανακοίνωση ρυθμιζόμενης πληροφορίας N. 3556/2007
12/12/2008	Γνωστοποίηση συναλλαγών
19/12/2008	Ανακοίνωση ρυθμιζόμενης πληροφορίας N. 3556/2007
19/12/2008	Γνωστοποίηση συναλλαγών
24/12/2008	Ανακοίνωση ρυθμιζόμενης πληροφορίας N. 3556/2007
24/12/2008	Γνωστοποίηση συναλλαγών
29/12/2008	Έντυπο παροχής πληροφοριών N.3401/2008 (άρθρο 4 παρ. 2 στ)
30/12/2008	Ανακοίνωση ρυθμιζόμενης πληροφορίας N. 3556/2007
30/12/2008	Γνωστοποίηση συναλλαγών

Α.Ε. ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ ΤΙΤΑΝ
Χαλκίδος 22Α, 111 43 Αθήνα
Τηλ.: 210 2591 111, e-mail: main@titan.gr
www.titan-cement.com